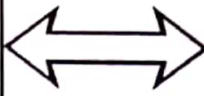
چمگ

درد ءِ امباز ءَ گریں جند ءِ باپار ءَ دئیں
ہمبلے کہ ہمسفر اوستے گموار ءَ دئیں
ماں حیال ءِ گریشگاں پرشت ءُ پروشیں شیشگاں
مانکش ءَ ئے سرمگے تہ مہر ءِ گواجار ءَ دئیں
جی ببات موجیں سباہ پہ تئی بساط ءِ مستی ءَ
مئے دیار ءِ نیاد چے ہلک ءِ بستار ءَ دئیں
پرپکانی رنگ تو کوثر ءُ کُہہ بنگ تو
بیا چشاں ٹالے وتی ماہیں دشتار ءَ دئیں
اے چنیں راہے منی ، تئی چے پیمیں منزلے
در نہ گپتگ میتگے ٹکے بامسار ءَ دئیں
اردگاں ریچاں بیاریت ترانگ ءِ ربالوے
کمو دوستاں سرکنیں کے بازار ءَ دئیں
چو وفا رنجیتگ اوں ، آ وڑا دل آدرہ انت
انکتہ دو گام ءِ وعدہ جزمیں استار ءَ دئیں

دمانے دیر نہ گوست بال کت کپودرے ءَ
ادا چہ رَوت پدا ماہکان جمرے ءَ
تو واریانی گَس ءِ پُلک ءُ حاکاں چے لوٹ ئے
گُزر ، گشیگاں کتگ سہتکے ءَ شاعرے ءَ
داں عشق مار نہ وارت حُسن داں نہ جنت ٹپّے
آ پیچ و تاب نئیت دلبروکیں رہسرے ءَ
پہ ناز تو کہ بران ئے مجازیں استاراں
تئی مثال گشئے سارت کنت انگرے ءَ
متر! کدی پہ گنوکی مکند! آدینکاں
بکندئے مان ہڑئے مہرانی ڈنگرے ءَ
نوں لوٹگاناں چی ئے اُردگاں طلبگاریں
ماں سُرمگاں کتگ کُہنانی کوکرے ءَ
مہ گُش سمین گوں سنج بستگیں حیال ءِ بُت
بکنت نقش وفا ءَ گوْر ءِ تئی زیورے ءَ

سے ماہی **چمگ** ناصر آباد

تاک:12 | جنوری داں مارچ2004 | سال:5

شونکار
رفیق عاجز/سعید صدف

کمک شونکار
فدا احمد

شنگ کار
جان بلوچ

صلاح کار
مبارک قاضی

ملک	سالینی	رجسٹری
پاکستان	150 کلدار	170 کلدار
مسقط	5ریال	6ریال
امارات/قطر	50درہم	60درہم
بحرن/کویت	5دینار	6دینار
یورپ	$20	$25

اے تاک ءِ بہا:-/30 کلدار

ای میل ڈس: chamagbalochi@hotmail.com/chammag@yahoo.com

چمگ سوسائٹی
پوسٹ آفس ناصر آباد کیچ مکران بلوچستان
پوسٹ کوڈ ۹۲۹۰۰

بینک اکاؤنٹ.Quarterly Chammag
A/C No.1161-2 M.C.B,Bus
Adda Branch Turbat.

شنکار جان بلوچ ءَ احمد برادرس پرنٹرناظم آباد کراچی ءَ چھاپ کنائینت ءُ چمگ ءِ کارگس ناصر آباد ءَ شنگ کت

جھگیر

ملکی

تربت ---------------- عابد علیم

گوادر ------------- ملا ریاض

جیونی -------------- صالح خمار

پیشکان ------------- مولا بخش حبیب

اورماڑہ ------------- انور جمعہ

پنجگور ------------- عنایت اللہ قومی

بلیدہ --------------- رحمت اللہ شوہاز

بل نگور ------------- شرف شاد

تمپ ---------------- جمال ناصر

مند ----------------- سرتاج مومن

دشت --------------- عبدالواحد عابد

تو لگی --------------- محمد جان صادق

کنچتی --------------- شاہد شاکر/ امام داد

نودز ---------------- نادل حیات

ہوت آباد ------------ طارق بسمل

میر آباد ----------- برکت بیتاب/ نادل وفا

مالار --------------- غلام اومان

زہران ----------- مولجان مجروح/ محمود قادر

پسنی ------- باقی ارمان/ الٰہی بخش غالب

ڈندو (کلانچ) -------- اسماعیل ابرار

درملک ءِ جھگیر

مشکت ------- خالد ارس/ احمد ابدال

بریمی -------------- احمد کریم

سلالہ -------------- خالد موسیٰ

العین -------------- ابراہیم حسرت

کویت -------------- ناصر مومن

قطر ---------- شبیر مسافر/ نعیم وفا

عجمان ------------ مراد علی شاکر

بحرن -------------- فضل حیات

سویڈن ------------- مسعود بلوچ

لڑ

شونگال (4-5)

سچکان (7-18)

قاضی ءِ من وتی عہد ءِ..... — بالاچ کائنات
روچ بنت زیان — عابد علیم
دار ءِ اسپ ءِ مساپر — حفیظ رؤف

کسہ ھلاس نہ بیت (19-40)

حشکیں واہگ — غنی پرواز
گڈی بنیآدم — نزیر ناصر
دل ءِ واہگ — مقبول انور
آل پاکستان ٹور — ناکوعصا
چارآزمانک — جمال ناصر دازنی
گمان ءِ توار — احمد عمر
دونمدی — احمد ابدال
من وتی تظمے ءِ — حمل امین
تئی جندانت — صادق رہچار
گیمر تگیں پل — ندیم بیوس

ھنی رج (41-62)

حاک ءِ لیبی — سجاد حیدر/ غوث بخش صابر
شریں لبزانک چی ایت — جمیل جالبی/ علی گوہر
....ءِ آئی ءِ وتی — رجانک: رفیق عاجز
امجد اسلام امجد/ حفیظ رؤف، ذیشان ساحل/ ارمان اوارانی

درگال (63-86)

کریم دشتی ـ منیر مومن ـ منظور بسمل ـ میر عمر میر ـ ارشاد پرواز، علی جان داد ـ نزیر ناصر، مجید عاجز ـ اشرف زہیر، یاسین مجروح ـ طیّب قاضی، خالد موسیٰ ـ عباس زیمی، ساجد نور ـ

پیرل شئے نگری، یار محمد ساکم ـ راشد معراج، بصیر قادر ـ حاتر وقار، شوہاز سا موی ـ خالد ارس، نسیم ناصر، عزت صادق ـ عارف داد، احمد علی ہوت، عبید سلیم ـ محمد دیدگ، لطیف شہداد، غلام اومان ـ مراد بخش مہر، باقی ارمان، ناصر بشیر ـ اصغر محرم، بلوچ درد، اسماعیل ملنگ ـ غفور شاد، عزت بشیر، احمد ابدال ـ حنیف عادل، آصف حمزہ، سعید ناگمان، فضل ـ حمل پرویز، رؤف راہی، سلیم کرد، طارق آبسری ـ عادل سجاد، واحد شوہاز، مراد شاکر، اقبال فاضل ـ اکرم کچکول، محمود قادر و ص، مختار مہر ـ احمد عمر، علی جان مہر، صابر وفا، مجید معیار ـ

میاں استمانی لبزانک (87-96)

جنی ایں لوگ — جنان ہلاوی/ عبد الصبور
پنڈوک — غلام حسین ساعدی/ عابد علیم
گوات ءِ ہولاسک — جمال میر صادقی/ اصغر محرم

نازک (97-106)

سید ہاشمی ءِ نبشتگیں ناول ءِ پنچمی بہر

سچکان راست (107-124)

استاد عبدالمجید گوادری ـ میر عمر میر ـ خالد قاضی ـ آصف شفیق ـ مراد بخش مراد، چراگ میرآبادی ـ محمد بخش بزنجو ـ عابد آسکانی ـ عید محمد عید، عصا بجار ـ عابد علیم، سے سین سکی ـ عومر کیا، برکت علی سجاد ـ جاوید سعید، مہیم صابر ـ مقبول محسن، نعیم وفا، ندیم ساگر ـ پرویز درد، مجید معیار ـ ابراہیم عزیز، عادل سجاد، یعقوب دانش ـ مزار دشتی، منیر دشتی ـ طارق بسمل، سلیم یات ـ سحر احمد، قربان ہاشم ـ

پلانی پیژگاہ ءِ ھوا (125.128)

برکھا بلوچ، عادل سجاد، مجید معیار، عبدالحلیم امبر،

نبشتہ کار وتی حیال ءُ لیکہانی مانزمان وت انت ـ (ادارہ)

شونگال

چمک ءِ دہمی تاک ءِ شونگال ءَ لبزانک ءُ سیاست ءِ بابت ءَ ما چندے دانک نبشتہ کتگ ات۔ ما مدام جہد کتگ کہ وتی شونگالانی تہا انچیں بنکپانی سرا نبشتہ بکنیں کہ سہل ءُ ترانے ءِ رداہ ءُ درپیچ بہ بنت۔ ما منت واریں واجہ ناگمان ءِ کہ آئی ءَ اے بابت ءَ وتی قلم دوست نداشتگ ءُ یک نبشتانکے نبشتہ کتگ ات کہ چمک ءِ گوستگیں تاک ءَ ہوارات۔

ناگمان ءَ شونگال ءِ لہتیں گپانی سرا انچیں تران کتگ کہ منئے گمان اے بابت ءَ ہم آنگو نہ شتگ۔ چیا کہ منئے حیال ءُ لیکہ نئے پہ سیاست ءَ بدانت ءُ نئیکہ مالبزانک ءَ ساڑاہگ ءُ سیاست ءَ رااِیر جنگ لوٹ اتگ چیا کہ سیاست چوشیں بدیں عملے نہ انت۔ زندگی ءَ ہمک تک ءُ پہناب ءِ انسان ءَ گوں سیاست ءَ وڑے نہ وڑے نزیکی یے است پمشکا سیاست جہان ءِ تہا فعال تریں چیزے۔ اگاں لغتی ءُ معنی دروشم ءَ سیاست ءِ بابت ءَ نبشتہ کنگ بہ بیت تا کانی تاک درکار بیت بلے سیاست ءِ شری ءُ جوانیانی کسہ ہلاس نہ بیت۔

بلے اگاں وتی چپ ءُ چاگرد ءِ وتی ملک ءِ ءُ جہان ءِ ایندگہ توامیں ڈیہہ ءُ راجانی مرچیگیں سیاست ءُ سیاسی سروکانی کتگیناں وتی دیما اِیر بکنیں ءُ بچشین ایں تو سیاست ماراوتی علمی ءُ عملی دروشم ءَ بازکم گندگا کیت۔ مرچیگیں دنیا کہ پرشت ءُ پروشانی چکاس ءَ گوزان انت، مرچی ہرکس کہ وتی ہست ءُ نیست بوگ ءِ جیڑہاں گوں دچارانت، مرچی جہان ءِ تہا بے باوری، بے بروسہی، بے تکی ءُ ایندگہ توامیں جیڑہ ءُ جنجال کہ زرنگیں کوہ ءَ ''انسانیت'' ءِ راہانی دیما مک انت اے گیشتر سیاست دانانی ردیں لیکہانی دزرودأنت۔

انچوش کہ لبزانت، لبزانک ءِ راہ ءُ دراں گیشیناں ہے درور سیاستدان ئیگ انت۔ سیاست ءِ راہ ءُ دراں پلگارکنت۔ وت سرہچ چیز نہ انت۔ اگاں ما مرچیگیں جاورانی پدا سیاست ءَ رادیار سوچیں آس ءُ لبزانک ءَ راہے آس ءِ تو سینوک آپ لیکہ اتگ۔ ایشی ءِ بزانت اے نہ انت کہ آس ءَ رااحراب کشگ ءُ آپ ءَ راساڑاہگ بوتگ۔ چیا کہ پہ زندگی ءَ نہ آس حرابیں چیزے ءُ نئیکہ آپ۔ بلے ہر چیز پہ کساس وش انت۔ کشگ ءَ آس ہم کشیت ءُ آپ ہم، وفی ہم کشیت ءُ غم ہم۔ بلے اچ ایشاں گستا بوگ ہم نہ بیت، چیا کہ زندمان ءِ مانزمان ہمیش انت۔

لبز انک ءُ سیاست ءِ وڑا زند ءِ ہمک پہنات ءُ راہ ءُ درانسانی ذہن ءِ پیداور انت ۔ ایو کا سیاست اناں بلکیں جہان ءِ ہمک چست ءُ ایر ہمک دومی چیز ءِ سراالم وتی اثر ءُ رنگاں ریچیت ۔ جہان ءِ کجام لبز انک زندمان ءِ کجام جیڑ ہاں ہورک ءُ ہالیگ انت؟

اگاں لبز انک ءُ سیاست ءَ را مرچیکیں جاورانی پدا چارگ بہ بیت گڑا ہمے گندگا کیت کہ انچوش کہ سیاست ءُ لبز انک ءِ راہ جتا انت ہمے رنگ ءَ ایشانی منزل ہم یک حدّ ے ءَ یک نیاں ۔ مرچیکیں ورکر ءُ لیڈر ءَ ہما مردم دوست بیت کہ آئی ءِ ٹولی ءُ رمب ءَ گوں ہمگام انت ۔ اگاں ناں گڑا برات ءِ دل ءُ مغز پہ برات ءَ کینگ ءُ حسد ءَ سر بار انت ۔ یکے دومی ءِ تاوان ءَ پہ وت سوب مندی بے لیکیت ، یکے دومی ءَ منگ ءُ نہ منگ ءِ گپ داں کشت ءُ کوش ءَ سر بیت گڑا چوشیں جتائیں راہانی منزل آ رنگ ءَ یک بوت نہ کنت کہ ما سر پد بیں ۔

بلوچی لبز انک ءِ دیمروی گوں اے گپ ءَ بندوک مبیت کہ آ سیاست ءَ دست ءَ بکنت ۔ گڑا پہ آئی ءَ لبز انک چہ پشت کپیت ۔ ہو ، البتہ بلوچی لبز انک وتی رنگاں ہمک پہنات ءُ راہانی سرا ریتک کنت ایوہ سیاست ءِ سرءَ ناں ۔

مرچی اگاں آ س وتی کار ءَ کنان انت ، ڈیہہ ءُ راجاں سوچان انت اے ہم ردیں سیاست ءِ بروردنت بلے چوش نہ انت کہ لبز انکی آپ ءِ ترپے نگواہیت ۔ بلوچی لبز انک اینکس ناتوان نہ انت ۔ اگاں بلوچی لبز انک ءِ زیک ءُ مرچیگ چارگ بہ بنت گڑا مردم اینچو ناامیت نہ بیت ۔ نوکیں توم کہ اے رنگ ءَ گوں بلوچی لبز انک ءَ ہمگرنچ بوان انت اے پہ بلوچی ءِ باندات ءَ تاوان باریں چیزے نہ انت ۔ ایشانی تہا بازانچیں سرمک بیت کہ آ وتی مارشتانی لبز انکی گوناپ ءَ مہلوک ءَ سر کنت ءُ اے پہ بلوچی ءِ باندات ءَ یک پہرے بنت ۔

امیت انت وانوک ءُ نبشتہ کار اے بابت ءَ وتی لیکہاں دوست نہ دار انت ۔

شونکار

شاعر ءِ ردوم

وتی وانگ ءِ زمانگ ءَ ابونواس ءَ یکرندے وتی استاد خلف الاحمر ءَ چے شعرگشگ ءِ اجازت لوٹ اِت۔

خلف ءَ جواب ترینت:

''من تراداں ہما وہدءَ اجازت دات نہ کناں تناوہدے تو عرب عہدی شاعرانی یک ہزار شعر دل ءَ ورد نکنئے ءُ آہانی تہا ''سوت''،''قصیدہ'' ءُ ''فردیات'' درہاہوار بہ بنت۔''

ابونواس اے حبر ءِ اشکنگ ءَ گوں یک واہندگے ءَ بیگواہ بوت۔ پدا اتک ءُ وتی استاد ءَ گشتے: ''من تئی گشگ ءِ پداوتی کارسرجم کتگ۔''

''نوں بکش'' خلف الاحمر ءَ گشت۔

ابونواس ءَ شعر گشگ بندات کت ءُ بازیں روچ ءِ پدا آئی ءَ وتی ورد کتگیں گیشتریں شعر ونت انت ءُ پدا دست بندی یے کت کہ ''نوں منا شعر گشگ ءِ اجازت بدئے''۔

''ترا اجازت دیگ نہ بیت''۔ خلف الاحمر ءَ گشت تناوہدے تو اے ورد کتگیں شعراں وتی دل ءَ چے درنہ کنئے ءُ انچو دراش بکن کہ بزاں ترا کدی یات نبوتگ انت۔''

''استاد اے وَ سکیں گرانے کارے''۔ ابونواس ءَ گشت۔ من اے شعر شریں وڑے ءَ یات کتگ انت۔''

تناوہدے تو ایشاں بے یال نہ کنئے تناوہدءَ ترا شعر گشگ ءِ اجازت دیگ نہ بیت۔''

بیچارگیں ابونواس پدا ''خانقاہے'' ءَ نشت۔ ءُ داں ہما وہدءَ ہمودا بوت کہ دراہیں شعر آئی ءَ بے یال کت انت۔ نوں ڈن ءَ دراتک ءُ استاد ءِ کرّا اتک ءُ گشتے:

''استاد! من آ شعرانچو شمشتگاں کہ گشے منا کدی ہم یات نبوتگ انت۔

''نوں برو'' خلف ءَ گشت۔ ''نوں شعر بکش۔''

ابن منظور: اخبار ابی نواس:۔ عبدالفتاح قلیطو ءِ Author And His Doubles(1985/2001) ءِ منت ءَ

شب خون، ستمبر 2003 رجانک: ادارہ

سچکان

''قاضی من وتی عہد ءِ درامد'' ءِ سرا چمشانک

بالاچ کائنات

چمک ءِ سالتاک جنوری/ دسمبر ۲۰۰۳ء تا کدیم پنجاہ ءُ یک تا پنجاہ ءُ چار ءَ سنگت عابد علیم ءِ شرگداری یے ونت تہ لہتیں گیانی سکین ءِ پدءَ نبشتہ کنگ ءِ سوب یے ودی بیت۔ پرے درگت ءَ من وتی حیال ءُ لیکہ ءِ پدءَ چندے سطر نبشتہ کناں، اول منا وتی نزیکیں سنگت ءِ ہوٹل ءِ گپ ''آس چک'' لگت انت۔ اگاں شرگداری کتگ ات تہ ایوکا شرگداری یے بکتیں ءُ بشتا نک ءِ ''نفس مضمون'' زیپ نہ بیتگ ات ءُ جذباتی رنگ ءَ سرجم ءَ یک نیمگے کپتگ ءُ قائم انت۔

عابد گشیت کہ ''مبارک اے عہد ءِ ہما مردم انت کہ وتی ازم ءِ ہاترا ہر چیزے بباداتگ، ابید چہ نوزدہ گریڈی ءَ.....!

پہ ازم ءَ وتی ہر چیز ءِ بباد دیگ، الکاپ انت بلے، ہر مردمے، ازمکارے کہ وتی کلیں چاگردءَ چہ سیادی ءُ نزیکی ءَ سندیت یا چہ چاگردءَ دیر تچگ لوٹیت، بانزاناں پرچا؟۔ آ شاعر ءُ ازمکار کہ چوشیں ببادے ونت تہ آئی شعری سفر باز دراج کش بیت، آ تشبیہ، کوہنیں چہرءُ شبیں ءِ گزارہ ءَ نہ کنت، نوک نوکیں چہر سازیت، شبین کاریت، علامت بزاں چیدگ نیبسی ءِ زیرءَ سرءَ کشیت، گوشدارو کءَ پہ وتی ہرچی ءِ بباد دیگ، ازم ءَ پہ قربانی یے نہ انت، باید ہمیش انت مرچی قاضی ءَ گوشداروک ءِ کساس اے سرحدءَ سرمہ بوتیں، یک ازمکارے ہمانیمگا کہ انانءَ داریت آئی سوب ناکی اوں ہمائی ءَ پہ بیت۔ شعرکدی ہم شاعر ءِ لوٹ اتگیں رسانک ءِ پابندی ءَ نہ کنت، بلکیں ہر شعرءَ راوتی شعری رسانک وت گون بیت۔ مقصد ایش انت کہ قاضی شعرءَ وتی ''منصوبہ ءِ تحت'' ءَ سر کنگ لوٹیت و ہدیکہ عطاءُ منیرءُ ایندگہ بازیں شاعرانی گورءَ ترا منصوبہ ءِ تحت ءَ شعر کم گندگا کیت۔ شاعری FACUAL ANALYSIS نہ بیت بلکیں چہ رپشی بالاتریں ذہن، ءُ شعوری چکاس سازیت، شیر کنی دنت، بلے وتی شیریں لذت ءَ گوں ہلاس نہ بیت، اگاں ہلاس بہ بیت تہ شعر وتی ازم ءُ تکنیک ءَ چہ ڈن انت یا ایوکا بحرءُ وزن، ردیف، قافیہ یے، آدگہ گپے کہ شاعرے ءِ دراہیں شعر پر ازم نہ بنت بلے آئی جہد ہمیش بیت کہ منی گورءَ کم چوشیں شعر درئیت کہ ازمی رنگ ءَ نزور بہ بنت۔ ہے نزوریں شعر لس وانوک ءُ گوشداروک ءِ مڈی انت۔ مئے چاگردءَ گوشداروک ءِ بستار چی انت؟ تپاوت ءَ نہ زانت۔ شاعر ءِ گشگ ءِ مول ءَ کجا سرپد بیت؟۔ گڑا مبارک پرے گوشداروکاں اوست یے بست کنت؟۔

بچارکسے اگاں چیزے نبشتہ کنت، بنگپ ءِ گردی ءَ بہ تریت، سرشون بدنت، آئی کلیں پہناتاں پہ پولگ ءَ نندیت تہ دور بچاریت نئیکہ وت ہمائی اندرءَ جذب بہ بیت، تئی شرگداری چہرے شریاں باز دور انت، پسندءُ ناپسندی ءِ گپ ہر کسی دل ءَ انت، مرچی ایراد پہ ایراد شریں کتہ کاری یے نہ انت۔ بلکیں پسندءُ ناپسندانی ایوکا گروپ بندی ءِ عکس سازگ زیریت۔

گپ اگاں قاضی ءِ شاعری ئیگ انت تہ شاعری ''پر ازم ءُ تکنیکیں مڈی یے'' ساچستانی جہلیاں سربیگ بصیرتی سفر لوٹیت۔ دادماں پیشگال ءَ ہے گشیت کہ ''وہدے ما قاضی ءِ شعری سفر ءِ نیمگا کایاں تہ ماراباز چیز چارگ کپیت''۔

نوں ماراچرے گپ ءَ ٹوٹل شعری سفر دیما آرگ لوٹیت ءُ چارگ کپیت کہ قاضی حمانچو پند بزاتگ آیا سفر ءِ جوازے کہ گون بیتگ یا گون بیگ لوٹیت، پشت کپتگ......؟ یا کہ سفر کہ پہ دوریں منزلے ءَ بنابوتگ، دمبرگ؟ سفر ءِ دزانی وشبو یے ماراتگ؟ یا اناں....

چہ سفر ءِ دراہیں سرگوست ءُ نوکیں سفر ءِ وسیلہاں چہ آشنا انت؟ ادا ''زوت نبشتہ کنگ'' ءِ گپ لاشعوری حسد ے، نادوستی ءُ ڈالچاری ءِ درشانے۔ ابن داؤد ءِ ایر جنگ ءِ صحافی گشگ مردم ءِ حیران کنت، عابد ''شاگ ماں سبزیں ساوڑ ءَ'' ءِ چھاپ بوگا نہ وش انت۔ آیا ابن داؤد ءُ داد ءِ وت اے شعر نبشتگ ءُ قاضی ءِ نام ءُ دپتر ے کتگ انت....؟، ہر چی کہ قاضی ءِ نبشتگ، آ وَ ہمیش انت۔ چہ کجا قاضی ءُ جدید شاعری یے بیارنت ءُ بہ چھاپ انت۔ ہر کس وتی عمل ءِ ردعمل ءَ گندیت، تہ ہلار ہمیش ءَ گشنت، اے نہ انت کہ داد ءُ داؤد ءَ پہ قاضی ءِ شعری بستار ءِ ایر جنگی ءُ ''شاگ ماں سبزیں ساوڑ ءَ'' چھاپ کرتگ ءُ پہ وانوکاں رسینگ، ہمارسانک کہ بیست یا سی سالاں چہ دز کپیت ءُ آہگا انت قاضی ءِ بس آئی تہا اردو، بحر ءِ گیشی آورتگ، شعر داں وتی ''اصل عبارت'' بزاں متن ءَ چہ شاہگاں مہ بیت۔ بزاں ''عیب چہ باسکاں انت'' کمان ءِ تیر درنہ برگ بے سوبیں گلہے بقول محسن بھوپالی ''فرمائشی شعر اوں نبشتہ کنگ بیت'' بلے نیکہ ٹوٹل شاعری وانوک ءُ گوشداروک ءِ فرمائش ءَ بروَت،.....! داؤد ءَ اگاں رد نبشتگ تہ ہماردی تو دیما بیاورتین انت۔ مکش کہ داؤد صحافی یے۔ داد ءَ پکر نہ کتگ ءُ پشگال نبس اتگ۔ تئی مراد ہمیش انت کہ درڈ پبلیکیشنز ءَ قاضی ءِ شعری دپتر چھاپ مکتیں بلکیں چد ءُ الکاپ تریں شعر دیما بیاتکین انت۔ اگاں قاضی ءَ چد ءُ الکاپ تریں شاعری یے ہست، درگیجگ ءُ دپتر ے کنگ بہ بنت۔ اے وَ چوشیں جیڑ ہے نہ انت ے۔

دگہ جاہے عطا ءِ شاعری ءِ بابت ءَ، کہ عطا ءِ موضوع/ بنکپ ایوکا سرداری انت، سرداری ءَ چہ عطا ءِ شاعری ءَ بہ کشئے پہ عطا ہچ پشت نہ کپیت۔ عطا ءِ نہ بلکیں ہر شاعر ءِ موضوع ''بنی آدم'' انت، استحصالی قوت، جاگیردارانہ نظام ءُ فیوڈل قوتانی پشت ءَ بیتگ ءُ بیت۔ بلے کہ یکے رومانسٹ یے رومانی شاعری کنت۔ اے سرداری قوت ءُ جاگیردارانہ نظام ءِ پروشگ ءَ پہ وت مزنیں موضوعے نہ انت......؟ لاشعور ءِ تحت ءَ جہد ے نہ انت؟ کہ جاگرد ءَ مہر، امن ءُ دوستی ءِ آجوئی بہ بیت؟ ہمے لوٹ ءُ درانگاز ءِ جند وت سرداری نظام ءُ جاگیردارانہ نظام ءِ موضوع ءِ پشت ءَ ہمے لوٹ ءُ درانگاز ءِ جند وت سرداری نظام ءُ جاگیردارانہ نظام ءِ موضوع ءِ پشت ءَ گردیت ءُ ذہنی پریشر ءُ COMPLEX ءَ ہلاس کنگ ءِ جہد ے۔ بلے تو ہمے موضوع ءَ عطا شاد ءِ گوزر ءَ انچیں نگاہے ءَ گوں گندئے کہ نہ اوشتیت۔ وہد ءِ بدلی ءَ گوں بدل بیان بیت۔ آئی ءِ درانگاز ءُ درشان انچوش شاہگان ءُ تکنیکی رنگاں چہ سیر آپ انت کہ آس وتی سوچگ ءِ کار ءَ دنت ءُ آپ ــ آپ ءِ!

اگاں تو ءَ عابد بہ نندئے ءُ ہمے موضوع ءَ بہ کش ئے بلے ہر چی کہ سرکیت آ ٹوٹل ''بنیادم'' ءِ بنکپ انت۔ اگاں قاضی ءِ شاعری ءَ یا کجام اوں شاعر ءِ شاعری ءَ چہ عشق ءَ بکش ئے چے پشت کپیت؟ یا منیر ءِ شاعری ءَ چہ جتائی ءُ درد ءِ موضوع ءَ در بکن ئے اوں آشیر کنی دست نہ کپیت کہ جتائی ءُ درد ءِ موضوع ءَ چہ مارگ بیت۔ اصلیں چیز ہما موضوع ءِ تکنیکی Test انت کہ وانوک ءُ گوشداروک ءِ دل ءَ ابید، راجدپتری بستار ءَ وتا گیش کنت۔

تو گشئے کہ مستریں کمٹڈ بوگ شعر گشگ انت۔ شعر گشگ ءَ را ایوکا من کمٹڈ بوگ نہ گشاں۔ اے گپ ءَ قاضی ءِ شعری سلسلہ ءَ جنگ لوٹگا ئے کہ قاضی یکشل ءَ شاعری ءَ گون انت۔ بلے مستریں کمٹ منٹ گوں لبزانک ءَ بیت۔ داں شاعرے، ندکارے ءُ نگدکارے لبزانک ءَ گوں کمٹڈ مہ بیت منی حیال ءَ آئی شعر گشگ، نبشتانک کار ءِ نبشتہ کنگ، نگدکار ءِ نگدکاری اوں دور ءُ عہد ءِ لبزانکی تب ءَ گوں ہمگام بوت نہ کنت۔ آ نزانت کہ منی لبزانک ءَ چے بوگا ءُ آئندگ ءَ چون بیت، ہچ تجربت نہ کنت۔ وتارا Repeat کنت آئی گو ماد گہ ہچ بوت نہ کنت۔ ایوکا شعر نبشتہ کنگ کج ءِ کمٹڈ بوگ ئے۔ شعر ءِ بدل ءَ گوں لبزانک ءَ کمٹڈ بوگ ازمی، تجربت، نوکی ءُ بدل بوگ ءِ مستریں ءُ المی تریں جواز انت: سدبراں زہران وراں انگت زندگاں! / تئی زہیر وارتگ زندگیں مرکان کناں ☆☆☆

روچ بنت زیان شپ سحار نزانت
مارا رنجینت تئی و دار نزانت

عابد علیم

گل محمد وفا ءَ گئے نزانت اے گنوک سرمست، شیدا، من وہدے کسان اتاں کساس شانزدہ، ہبدہ سال ءِ میان ءَ شاعری بنشتہ کت تہ منی لہتیں واہگ گوں منی شاعری ءِ ہمراہی ءَ است ات کہ مبارک قاضی، گل محمد وفا ءَ الم بگنداں۔ حیات شوکت ءِ بالا خانہ پہ ہرکس ءَ پچ ات عطا شاد ءَ ابید بلوچی لبزانک ءِ دراہیں شاعر ءُ ادیب ہے غریب خانہ ءَ الم ءَ اتکگ انت۔ گپ منی گوں گل محمد ءَ اولی نیاد ءِ بوگا ات۔ من، منظور، حنیف، برے آساپ ءِ کارگس ءَ برے حیات ءِ بالا خانہ ءَ انچو، انچو منی نزیکی گوں ممتاز ءُ لالہ عبید ءَ بوت، منی واہگ ات شاعرے آں شاعراں گوں نیاد بکناں ءُ ہمن دراہیں نوک اتاں آساپ ءِ کارگس، حیات ءِ بالا خانہ، حنیف ءِ بیٹھک گوں ہے نوکی ءَ آساپ ءِ کارگس ءِ چابی منا دیگ بوتنت تہ من ہروچ آساپ ءَ پچ کن بند کن۔ انا گہ یکروچے بارگ ءُ لاگریں مردے گوں برزیں مردے ءِ ہمراہی ءَ آساپ ءِ کارگس ءَ پترت۔ نہ سلامے، نہ حالے پہ گنوکی حالگیں کرسی ءِ سرا نشت انت منا شک بوت یا اے مبارک انت نہ گل محمد وفا انت۔ ہے ساعتاں ممتاز پترت۔ گوں آہگ ءِ شرط ءَ ہاں گل جان کدی اتکگ ئے پہ حیری؟ من چہ وتی کرسی ءِ سرا پاد اتکاں دیم پہ گل جان ءِ کرسی ءِ گوراں شتاں۔ گل جان ءَ ہچ نہ گشت تہ کش ءِ نشتگیں مرد ءَ درائینت ولجہ ممتاز جان! وفا شر شر نہ انت من علاج ءِ ہاترا آورتگ۔ من انچو گل ءَ بال بوتاں پرچا کہ منی اولی واہگ سرجم بوت من زانت اے نشتگیں ولجہ گل محمد وفا انت۔ ممتاز ہما ملنگ، کندگ ءَ لگ ات اے یار تو چونیں گپ جنئے وفا سار انت وفا ءَ بل ات۔ کش ءَ نشتگیں مرد باز حیران بوت تہ انچو منظور پترت ءُ سلام ءُ حال ءَ پد منظور گل جان ءِ کش ءَ نشت ءُ کوپگان ئے پر نچگا لگ ات۔ چون ئے گل جان! گل جان ہچگی نہ ات، تہ کش ءَ نشتگیں مرد ءَ وتی پجار کت من میران، گل محمد ءِ زاماتاں ءُ گل محمد ءَ را پہ علاج ءِ ہاترا آورتگ۔ نہ حبرے گپ ے من منظور، میران سول اسپتال تربت ءَ شتاں، راہ ءَ نذیر ناصر، پلان موج، یاسین آجو دیست انت ما درست ہمراہی ءَ تچک ءَ تچک ڈاکٹر تاج ءِ گور ءَ شتاں کندگ مسکراہ، بلے گل محمد ہچ نہ کشگا انت۔ پلان بار بار وفا وفا کنگا انت تہ ہے رند ءَ گل محمد ءَ پلان ءِ دست مان بُرات چی ے مارا تو کشت ءُ ایر کت۔ "تچک ءَ وتی راہ ءَ بگر، کئی ہمرائے، انچو منظور ءَ بلاہیں کندگے جت۔ ہے کندگ ءِ ہمرائی ءَ گل محمد وفا ءَ را ما سرجیکل وارڈ ءَ داخل کت ولجہ میران پا نگ ئے بوت۔ منی لوگ چہ اسپتال ءَ باز نزیک اتاں من گل ءَ بال اے نزانت گل محمد چون انت گپ نہ جنت، ہچ نہ گوشیت انا گہ منا جست ے کت

شریف واہگ تئی برات انت؟ من گشت اناں چیازاناں، انچو گوں منظورءِ دلگوش بوت یار بگل حدامرزی شریف واہگ مرچاں کجا انت۔ منظور ہما کندوک، دراہیں وارڈ منظورءِ کندگاں سرازرتگ ات نزیر ناصر چِدو گندہ تر، پلیں ہما موال۔ من بزگ بزگءَ کشےءَ نشتگءَ چارگءَ دلگوشاں منظورءِ درائینت وفا! شریف زندگ انت۔ اے عابد علیم انت، اے ہم سنگانی سرءَ شریفءِ بازارءَ نشتگ، انچو وفاءَ منا حیرانیءَ گوں چارات بے ترکءَ میران بازگل ات کہ گل محمد وفا شر بوت، کجا انت شرّی..... انچو پاداتلگ ات۔ دگہ بڑّ اتگ پادےءِ گورءَ شت واجہ چون انت تئی پاد؟ مردءَ حیرانءَ ہبکی گل محمدءَ را چارات ءَ بچکندت ئے واجہ منی پاد ریش بوتگ گڑا ڈاکٹراں گشتگ تاں نہ بُرّ ئے وش نہ بیت، انچو وفاءَ کندات گوں مردءَ درائینت ئے: منی ہم یک پادے ڈاکٹراں پہ پکنکءَ برتگ، گڑا من وتی دومی پادءَ گوں عطا شادءَ پکنکءَ براں۔ ما حیران بوتیں عطا شاد؟

انچو منظورءَ وفا دستءَ گپت تہ نذیرءَ درائینت: وفا عطا کجا انت؟ پہ مڑاہے وفاءَ گشت: سہی نئے دوشی امریکہءَ مرزا غالب، میرتقی میرءُ عطا شاد مشاعرہےءَ بوتگاں۔ ما درستاں کندات، ہسپتال مئے کندگاں سرازرتگ ات۔ وہد گوزان ات، نہ من وفا دیست، نذیر دیست، منظور دیست نہ پلّان۔

یکروچے بالیچہءِ سنگتاں پہ دوست محمد توفیقءِ یاتءَ پچیں دیوانے اڑداتگ ات۔ من منظور، ارشادءُ دگہ لہتیں سنگت دیوانءِ ہاترا بالیچہءَ شتیں، باز ڈالداریں دیوانے بوت۔ ہے دیوانءَ گل محمد وفا اوں چہ تمپءَ اتگ ات۔ منا ارشادءَ حال دات کہ عابد وفا انت، منءُ ارشاد تچکا دیم پہ وفاءَ شتیں، مئے گندگا گوں انچو منا بگل ءِکت؛ عابد چون ئے؟ دیوان ہلاس بوت تہ ما واجہ عیسیٰ انسانءِ بیٹکءَ شتیں۔ گپّءُ ترانءَ پد وفاءَ دیوانءَ وتیگیں وتی شعر منا داتنت، عابد یاتگار انت۔ من اوں اے سرپد نہ بوتوں کہ وفا چو بے وفائی کنت مارا چوزوت یلدنت۔

یکروچے من تربتءِ بازارءَ تر گاتوں کہ مردے منی دیما اوشتات، گلائشءَ لکّ ات؛ اڑئے! وفا انت۔ باز بدل بوتگ، کد بالا دزنڈ سک زنڈ، چوں وفا تو چوزوت زنڈ بوت ئے یارتو وش نئے من زنڈ بیاں۔ مئے نیاد ہرّ وچ بوت انت آیا مبارک لالہ گل جان منی پتءُ برات بنت پمن ہروہد زروک بنت، ہے زوتاں بیگاہےءَ منا سنگتےءَ حال دات کہ گل محمد وفاءَ وفات کتہ، اُف اپسوز ارمان۔

''گون نہ کپتاں کہ بواناں یاسینءَ'' ملاعزت پنجگوری۔ مرگ ہر زندگیں انسانءِ سرا الم انت بلے نئیکہ وفا، نور خان چون چونیں دوست مازندگاں آ سنگت مرچی قبرانی بازارءَ واب انت برات وفا مرچی مئے تہا موجود نہ انت بلے آئیءِ شاعری تہ زندابدمان انت اگاں منا کسے جست بکنت تو کئےءَ متاثر ئے اولی مرد گل محمد وفا، منیر، قاضی، عطا۔

''کندیل تو امیں شہرءِ مران انت یک یکءَ''

عطا شادءَ چہ پد لہتیں ورنائیں شاعر زوت زوتءَ شریں غزلءُ لچہ گشگءَ جاڑی بوت انت اے دورءِ بنداتیءَ منیر مومن، رزاق دیدگ، ممتاز یوسف، گل محمد وفاءَ بوت بزاں غزل لچہ وتی اصلیں رنگءَ نبشتہ کنگ بوت انت اے وہدءِ مشہورءُ نام کشیں شاعر گل وفا ات۔

وفا ہماوش بہتیں شاعرات انچیں نوکیں خیال ءُ راہبند بنشتہ کت تہ درائیں بلوچی لبزانک متاثر بوت، ''سمبھیت'' ''دریا'' ''گپ مہ جن'' ''لیب نہ انت'' اے ہماغزلانی ردیف انت کہ بلوچی لبزانک ءِ درہیں شاعراں اے شعرانی چکاس بندءُ شعر گشتگ، وفا ءِ غزلانی مستریں ءُ خوبصورتیں کمال خیال ءُ را یک انچیں رنگے پیش کتگ تہ وانوک عجب حیران بوتگ۔ وفا ءِ غزل یے ''مہرءِ ارزانی ءِ مہ جن گپ ءُ'' دلبرءُ جانی ءِ مہ جن گپ ءُ۔ حالانکہ اے ''جانی'' چِچو رندءُ چِچو شاعراں وتی رنگ ءُ گشتگ بلے وفا ءَ یکرندے چِچو خوبصورتیں دابے ءُ گشتگ بقول ءِ ارشاد پرواز وفاوش بہتیں دورے ءُ وشیں رنگ ءُ داب ءَ وتا رابنائینگ مراد ساحر ءِ وڑیں بلاہیں شاعر ہم چہ وفا ءَ متاثر بوتگ انت۔

روچ بنت زیان، شپ سحارنزانت
مارا رنجیت تئی ودارنزانت

ہے روچ ءُ تہار، عطا شاد ءَ چِچو خوبصورت ءُ گشتگ انت بلے عطا ءَ چہ پداگاں کسے ءَ وتی رنگ ءَ گشتگ انت وفا انت وفا بلوچی لبزانک ءَ جتائیں اسلوب ءِ شاعرانت ہرچی گشیت وتی رنگ ءُ اسلوب ءَ ہے خیال عطا صاحب ءَ ہم گشتگ،

سرپیت کدتئی ورنائی ءِ سحارءِ پل
چودا من انت منی عمرءِ ہتم وداریں کل

جتائی ءِ تہا عطا ءِ اصطلاحانی، سارءِ پل، عمرءِ ہتم۔ گپ خیال ءِ بس تچکی ودار ءِ بوگ انت رنجینگ ءِ ہے رنجینگ، ودار وفا چہ عطا ءَ چِچو جتا کتگ، عطا گشیت سارءِ پل ءُ عمرءِ ہتم بلے وداریں کل۔ تہ وفا گشیت شپ ءِ سارءِ زیان بوگ رنجینگ، وفا ءِ غزلانی تہا فلسفہ ءُ تصور ہم گندگا کیت۔ شعرے:

جی جی اندام قدح قدح دیم
برہنگ انت ءُ ماہکان اندیم

اے برہنگی ءِ عکس ءَ را چِچو رنگ ءُ لبزانی تہا مان گشینگ حالانکہ اندام، تہار قدح ءِ تصورءَ چون آورتگ ءُ پیش داشتگ عطا ہم گشیت:

قدح ءُ کیف گوں ہماپل گدیں شاری باتاں

عطا ءِ تصور ءِ عکس ءَ قدح ءَ شاری، وفا تہ گشیت قدح ءُ اندام ءُ ہکانی، برہنگی اگاں کسے ماہکان ءَ برہنگی ءَ چاریت دو جاگہ ءَ ماہکان مدام برہنگی ءِ تصورءَ دیما کاریت کیے تیاب ءُ دومی دشت ءُ وڈاں اے غزل ءِ دگہ خوبصورتی یے وزن ءُ بحرءِ گرفت انت:

تو کمائے لاس ءُ مروارد
من جنان مہرءِ ہرکش ءُ شاہیم

اے بندءِ ہماداخلی آہنگ ءَ چوں وان ئے بزاں سرسری بحرءِ تہا نہ انت، نثریت گمان بیت داخلی آہنگ زیمریت ءِ کساس ءَ در بحرءِ ارکان ءَ سرجم کنت۔ گل محمد وفا وتی تصور، فکرءُ حیالاں چہ وتا ماریت وفا ءِ وانگ ءَ تراہچ گمان نہ بیت کہ تو رجانک یے، اردو غزل یے

Scanned by CamScanner

یالچہ یے وانگ ءَ ات ۔ وفا تر اوتی زید ءِ درچک دار، کاڑ، زید ءِ کوہ دیماں پیشدار یت ۔

ماہ درا تک ماہ لقا ہے درا تگگ

چو کہ جیگ ءَ تلا ہے درا تگگ

ماہ ءِ درآہگ پدا ماہ لقا ءِ ہمراہی انچو گمان بیت اے یک انچیں تصورے کہ زیدے آنشتگیں شپا نک ءِ ہمراہی ءَ گوں وتی ساہ ءَ دیم پہ دیم انت خیال اے نہ انت کہ وانوک ءَ گوشدار وک ہچ سر پدمہ بیت غزل یالچہ حسک ءَ کڑکیں فلسفہ ے بہ بیت ۔ دگہ شعرے:

رنگ ءُ بُو زلف ءِ پیڑا یاں پٹینت

آپ ءِ ایریچ ءَ را ہے درا تگگ

خوبصورتی ءَ انچو نازرکی ءَ فکری سند ءَ عکس کشی کنگا انت زلفانی رنگ ءُ بُو ۔ گندوش قد برز بالادیں جنکے ءَ چہ ڈگارے ءَ آپ سرا دیم پہ وتی ہلک ءَ جنزان انت تہ پشت ءَ چہ زلفاں رنگ ءُ بُوانی رتلکیں پٹ کشک ے ۔ اصل ءَ فکر یا تصور رنگ ءُ بُو ءَ جنک ے نہ بوگ انت بلکیں اے یک عہدے مہروانی ءِ تصور انت زندگیں بنی آدم ءِ جہد ءَ وفا ءِ مہروانی انت ۔ آپ ءِ ایریچ .... پدا کشک بزاں را ہے تچگی ہما ہلک ءَ سر کنت تہ زندگ بوگ ءِ مارشت ءُ جوزگ ابدمانی ءِ نشانی انت اے شعر چچو معنا دار انت ۔ اگاں تصور بکن ے نیکراہی مہذبی رنگ ءَ کہ چچو جہلانک ءُ رنگ ہما احساس ۔ تہ چماں میل کنگ بیت ءُ بُو چہ دماغاں محسوس بیت ۔ کلاں چہ مستریں کمال گل محمد وفا ءِ امیجری ءُ تصور بنی نیگ انت ۔ غزل ءِ شعرے:

چچو رنگ ءِ تہا چنت زنگ ءِ تہا

درچنگ من تراساز ءُ چنگ ءِ تہا

بلوچی لبزانک ءَ وفا اولی ءُ آخری رنگساز انت کہ رنگ ءَ باز جوانیں تصورے ءَ دیما کاریت اے شعر ءِ امیجری چچو زیبا ءُ ڈولدار انت فکری عکس کش یے کنت چچو رنگ ءِ تہا چنت چنگ ءِ تہا پدا ساز ءُ چنگ ءِ تہا لہتیں انچیں فکری عکس کشی بنت زبان گشت ئے نہ کنت ، آرٹ ءِ رنگ ءَ پیشدار گ بنت تہ بن بند ۔ مقطع ءَ گند:

کد بہا ءَ نیاد کد پہ سہر ءُ وفا

گرون یک زیورے وار ءُ تنگ ءِ تہا

اے شعر ءِ تصور ءَ گشنت فکرنوشی، تہ کدءَ گند کہ شعر ءِ فکری جمال چچو توانا انت ءُ گرون ءِ کیفیت احساس ءِ نازرکی ءَ ہما تاراں دست جنگ ءَ انت کہ سروز ءِ زبان گشگ بیت الہانیت، وار ءُ تنگی، زیور، دومی رنگ ءَ مہر ءُ وفا، پدا کد، بہا ءَ نیاد بزاں گرون ءِ کیف بنی آدم ءَ را چچو آپسراں سر کنت چچو گٹ ءُ گراں سر جنگ پر مائیت انسان زندگ انت جہد کنت، راہ شو بازیت سر سر جنت کجا نہ کجا خدا، مندر، ذکرخانہ، مسیت ءُ چرچ دست بکپیت سکون ءُ آرام بہ رسیت بلے کجا انت

ماوفا ایں تہ ابد مانیں

مارا بیگواہ کنگ لیب نہ انت

دارءِاسپ ءِ مساپر

حفیظ رؤف

تچوکیں نگاہ ہر وہدءَ آزمانکے ءِ شوہازی انت۔ڈاکٹرے، الٰمی ءَ قابل بیت۔بلے قابلیں آزمانکارے،ایشی ءِ تہا ہچ شک
نیست۔چونائی ءَ مارا انوں آئی ءِ ڈاکٹری ءَ ہچ کار نیست ہرچ کارے کہ است،گوں آئی ءِ نبشتا نک،آزمانک ءُ ہمے سادگیں کرداراں کہ
مروچیکیں ترسناکیں ءُ چالاکیں عہدءَ آئی ءِ ساہگ ءَ نشتگاں سرچست کنت زندگ انت۔لبزانی ترندتبی ءَ چاگردءِ ٹپانی کدینگ ءُ پدا
ایشانی ملم ءُ پٹی کنگ ءُ شریں راہے ءِ پیشدارگ یکیں وہدءَ اے بےرحمیں ءُ رحملیں مردءِ باز مدت،انت کہ کارءُ کسب انت۔ہرچی گشگی
انت نہ ترسیت،گشیت۔ترس وَ ایشی ءِ کش ءَ نہ گوستگ۔ما ایشی ءَ بلوچی لبزانک ءِ یک بلاہیں نامے ءِ ارزشت ءَ زانیں ءُ پجاہ کاریں۔

ایشی ءَ ناگمان گشتت۔

من ایشی ءَ مرچی شری ءِ سرا چکس گرانیں کارے، کنگ زندگینانی سرا نبشتہ۔ بیں۔زندگینانی سرا نبشتہ کنگ بہ بیت تہ آئی ءِ جست ءُ پرس ءِ ترس نہ بیت۔زندگ ءِ دستاناں گورجیگ ءِ رسگ ءَ
اگاں مردگ پرست مہ بیں تہ چے بہ بیں۔
مارگایاں۔ءُ پدا ہما زندگینانی سرا مردگے ءِ سرا نبشتہ کنگ بہ بیت تہ آئی ءِ جست ءُ پرس ءِ ترس نہ بیت۔

وہدنہ لکیت۔ہرچی بوت کنت کجام وہدءُ کجام ساعت ءَ۔
بلے یک ''شریفیں'' مردے دومی ''شریفیں'' مردے ءِ سرا نبشتہ کنت ءُ آئی ءِ سرا تیار بیت کنت۔ءُ پدا ترس اوں یکّر۔ترس ہما

وہدءَ کہ حراب نبشتہ کنگ بہ بیت۔
ناگمان...ناگمان! تربت شہرءَ چہ لہتیں کلومیٹر دور بل نگورءِ نندوکے۔آ کجام دہک ءِ کجام سال ءَ ودی بوتگ بندات ءَ کجا ونتگ ءُ
من ہچ نزاناں بلے ایف ایس سی یے انوگیں عطا شاد کالج تربت ءِ کروندیں کوٹیانی تہا نشتگ ءُ مزنیں نمبرے ءَ گوں پاسے کتگ۔بولان
میڈیکل کالج ءَ ونتگ ءُ،انوں بل نگورءَ ڈاکٹر انت؟ ناگمان ءَ گوں منی نند و نیاد باز برءَ بوتگ۔لبزانکی تاکانی تہا،نگدی نبشتانکانی تہاءُ
آئی ءِ آزمانکانی تہا۔وڑ وڑیں رنگ ءَ من ناگمان دیستگ،بلے دیم پدیمی ءَ کدی نہ دیستگ۔آئی ءِ گپ اشکتگاں چہ دگراں۔''دارءِ اسپ''
انوگا چاپ بوتگیں ناگمان ءِ آزمانکانی اولی دپتر انت کہ لچنڈ پبلی کیشنز ءِ نیمگا چاپ ءُ شنگ بوتگ۔۱۹۷۶ تا کدیماں ۲۰ آزمانک ہوار کہ اے
1990 داں 2000 ءِ نیام ءَ نبشتہ کنگ بوتگ انت۔اے آزمانک چدو پیسر ایندگہ بلوچی تاکانی تہا اوں چھاپ بوتگ انت۔ایشانی تہا

نوکیں ہچ مان نیست ۔ کتاب ءِ چھاپگ ءَ پیسر ناگمان ءَ ایشی ءِ سرا بازیں دلگوشی بداتیں ۔ بلوچی نبشتہ کار چونائی ءَ وانوک نہ بوگ ءِ زنگ ءَ جنت ۔ گلہ ءَ کنت ۔ اگاں یک وانوکے اے آزمانکانی لڑ ءَ بچاریت تہ ایشی ءِ تہا نوکیں ہچ آزمانک مہ گندیت تہ آئی ءِ حال چے بیت کہ آ اے کتاب ءِ بہا زورگ ءَ اتکگ ءُ وانگے لوٹیت ۔ اگاں اے کتاب ءَ نوکیں چیزے مان تہ آلہتیں آزمانکانی نوکیں نام انت ۔ دلوت (اشرف المخلوقات) اسرار (ڈیڑاویو) ءُ دگہ دگہ ۔ یک نوکیں آزمانکے ''دار ءِ اسپ'' ہم ہوار انت کہ چدو پیسر منی دیمانہ گوستگ ۔ ہرچ کوسنی، نوکی، آیانی ہوار گیجگ اے نبشتہ کار ءِ ذاتی مسلہے ۔ بلے مۓ لبزانک ءِ اوں مسلہ انت تہ گپ ادا کیت ءُ اوشتیت اگاں ناگمان ءِ وانوکاں لہتیں نوکیں ءُ جتائیں آزمانک وانگ ءَ بہ رسیتیں تہ دگہ گپے ات ۔ ناگمان ءَ پیسرا ہمدم ءِ پنام ءَ گوں شاعری کتگ بلے باز کم ۔ زندمان ستمبر 93 ءَ پداماہتاک بلوچی دسمبر 93 ءِ تاک ءَ چہ ناگمان ءِ نیمگا جارے شنگ بوتگ ات کہ اے اڑات:

''ناگمان ءَ وتی ہمدم یلہ کت''

''ہے برز ءِ گپ ءِ وانگ ءَ بیت کنت وانوک اول سرا ہے سرپد بہ بنت کہ ناگمان ءَ وتی جن یا دوست یلہ کتگ بلے چونہ انت ءُ تنکہ چو بیت کنت چیا کہ دنیگہ ناں منا دوستے است ناں جنے ۔ اے ہمدم کہ من یلہ کتگ ایشی ءَ ادبی مردم شعر نام (تخلص) گشنت ''بے ادب'' ئے گشنت لٹگ''۔

دگہ یک جاگہے گوں تخلص ءَ اے وڑا تران کنت ''من پشل پشل ءَ گوں ہمدم ءَ گشت نی من آزمانک نویسی ءِ بزیں جنگل ءَ ایر کپگا دلمانگاں کہ اوداترا اشلیں کنگ لگنت ۔ چونکیں ڈنگر چانکرنت ءُ کارچیں شکوگ ماں گرچنت ۔ تو شاعری ءِ گلستان ءَ رستگ ئے ۔ ہمیشا میاگوں ۔ آزمانکار ءِ واستا تو گیشیں چیزے ئے ءُ گیشیں چیز ءِ دلگوشداری سک گران انت ۔

ہمدم ءَ گشت منی روگا رندتو بے دمیں ہروگ ءَ بۓ ۔

من گشت بلے پہ مدامی ناں چیزے وہد ءَ رند کہ درست زانت ۔ من بے لٹک ءَ گیگ ءُ وشتراں انچو کہ تئی زیرگ ءَ پیسرا ہچگاں''۔

تخلص ءِ جتابوگ ءِ غم ءَ ناگمان ءَ اے جار ءِ تہا باز نبشتہ کتگ ءُ باز جوانیں وڑے ءَ نبشتہ کتگ ۔ اے گونڈیں گپ ءَ را ناگمان ءَ بلاہیں گپے کتگ ءُ ارزشتے داتگ ۔ ایشی ءَ چہ ناگمان ءَ بلاہیں گپے کتگ ءُ ارزشتے داتگ ۔ ایشی ءَ چہ ناگمان ءِ ازمکاری ءِ شریں وڑے ءَ اندازگ جنگ بیت ۔ ناگمان گونڈ گونڈیں گپاں ہم آزمانک جوڑ کنت ۔ آئی ءِ آزمانکانی تہا مرد ءُ جن ءِ تعلق مہر ءُ دوستی ورناہانی دلی مارشت ءُ مذہبی اڑ ءُ گو ءِ رنگ ءَ گیشتر گندگ بیت ءُ دگہ چیزے آئی ءِ آزمانکانی تہا گندگ بیت آمیچگی زند ۔ آئی ءِ گیشتریں آزمانک میچگی زند ءِ پشدر ءَ نبشتہ کنگ بوتگ انت ۔ ناگمان ءِ تعلق اوں انچیں جاہے ءَ زانت کہ میچگے ۔ ءُ ایشی ءِ رنگ گندگ بوگ ظاہری گپے ۔ ناگمان ءِ وانگ ءِ ترسناکیں حد ءَ جہلانگی وتی

کُش ءُکرءِ چار و بچار آئی ءَ چہ ایندگہ بازیں آزمانکاراں چہ جتائیں جاہے ءَ اوشتار ینیت کہ آ جاہ تہنا ناگمان ءِ وتیگ انت۔

ناگمان ءِ آزمانکانی بنگپ مئے ہمروچی ایں زند، مئے کُش ءُ کر، مئے چاگرد ءِ سراانت۔ وہدیکہ آئی ءِ آزمانکانی کرداروت ماں وت ماں وت ءَ مڑانت، زاہ ءُ بد ءَ کپنت۔ گپ، جنگ ءُ چوپ، ءُ کُشت ءُ کوش ءَ کیت رسیت تہ عجبیں کیفیتے ودی کنت۔ مئے نزیک گور ءِ عکس ءَ پیشدارنت، شریں وڑے ءَ۔ آئی ءِ آزمانکانی تہا کندگ ءُ مسکرا ءِ ہم برے برے پدءُ نشان دست کپنت۔ آ اے گپ ءَ شری ءَ زانت کہ یک وانوکے ءَ کندگ ءُ مسکرا وش بیت۔ بزاں کہ دومی ءَ جنگ ءُ چوپ، زاہ ءُ بد، سیمی، چاری ءُ پنچمی ءَ مرد ءُ جن ءِ تعلقات آیانی گپ ءُ رپ ءُ دگہ ہرچی کہ چیروکائی ءَ تہہ ءُ تو کا بیت آدوست بنت۔ اے دراہ کہ یکجاہ گہ بنت تہ ناگمان ءِ دست ءَ یک ڈولداریں ءُ تامداریں آزمانکے ءِ رنگ ءَ دیما کاینت۔ بزاں ہروڑیں تامے مان بیت۔ آ وانوک بیت ءُ بشتہ کنت آ وتی آزمانکانی کارستے اوں است انت ءُ وانوکے ہم۔

دار ءِ اسپ ءِ تہا درست ناں گُزالبتیں آزمانک انچیں مان کہ ما آیان ءَ بلوچی لبزانک ءِ شریں آزمانک گشت کنیں کہ ایشانی تہا ''تلک''، ''منزل پہ منزل''، ''شکار''، ''اسٹیکر'' ءُ ''پیرک ءُ نماسگ'' ہوارانت۔

تاکدیم 10 ءَ ''تلک'' یک سرگوستے ءِ شکل ءُ بشکیں آزمانکے کہ ایشی ءِ مرکزی کردار وت تلک انت۔ کہ ایشی ءِ بدل (آزمانک ءِ تہا یک کردارے ءُ تلک ءِ واہندانت) جوڑ کنت۔ بدل تلک ءَ راسہرو ءِ جوہان ءَ ایر کنت۔ تاکہ شانتل، کپوت، ڈُرچک ءُ ایدگہ مرگ بیاہنت ءُ تلک ءِ گپیت۔ سے چارروچ ءِ بے سوبی ءَ رند کپوت بال کنان ءَ تلک ءِ نزیک ءَ کاہنت ءُ ننڈنت۔ نریں کپوت تلک ءِ سراسہروئیں دانانی گندگا گوں سراپ کنان ءَ کیت ءُ ہمے دمان ءَ تلک ءَ گپیت ءُ پہ مدامی زندگی ءَ چہ زبہر کنگ بیت۔ مادگیں کپوت نریں کپوت ءِ مرگ ءِ سوک ءَ تلک ءِ کرءُ گورا پر چکرکی وارت۔ ہمے دمان ءَ تلک ءَ وتی دست ءَ بوتگیں گناہ ءِ اندازگ بیت کہ آئی ءَ شکار ءِ شوق ءَ چنکس بلاہیں گناہے کتگ۔ چونیں وشیں زندے ات۔ ایشانی تلک پشومان بیت۔ ہروہد ءَ وتارا ملامت کنت کہ من اے ہون ناحق وتی سرا کت۔ وتی کتگیں گناہ ءِ گرانیں بار ءِ سبک ترکنگ ءِ بس یکیں راہ ءَ گندیت کہ چد و پدآ ہچ مُرگ نہ گپیت۔ مُرگ کاینت آ وتا پیسرا سرا پینیت۔ بدل ہفتگے پتّے ءَ اوپار کنت بلے تلک ءِ بیکاری ءِ سبب ءَ آ، آئی ءَ ماں بُرّیت کہ آسئے سال انت یک کہیرے ءِ ٹُلّے ءِ جمک ءَ ماں اڑتگ۔ ءُ وتی گوستگیں وشیں روچاں یات کنت ءُ گریت۔

اے آزمانک ءِ تہا ناگمان ءَ یک تہلیں راستی ے دیما آورتگ کہ یک نیمگے مئے چاگرد ءَ انسان انسان ءِ حق جنی ءَ وتی حق سرپد بیت، یکے دومی ءِ دست ءَ ذلیل وخوارانت۔ کُشت وکوش، ڈُزّی لُٹ وپُل ہرروچ ءِ کار جوڑبوتگ۔ دومی ءِ زند ءِ پلوک ءِ گوشاں مورے ہم نہ وارت تہ دومی نیمگا یک بے جانیں چیزے چہ وتی کتگیناں پشل انت آنوں ہچ وڑیں کارے نہ کنت کہ پیسر آئی ءَ گوں بوتگ۔ اگاں اے آزمانک ءِ تہا تلک ناگمان ءَ علامتے ءِ رنگ ءَ کار مرد کتگ تہ اے علامت کم چہ کم انسان بیت نہ کنت۔ یکے ءِ زوراکی

دومی ءِسرا،اے آزمانک ءِبنکپ انت ۔

اے کتاب ءِتہا تا کدیم(۵۶ تا ۶۸) ءِ ہم جنس پرستی ءِمنزل پہ منزل(۷۱ تا ۷۶) مذہبی اڑ کنڈ (ذکری مسلم) ءِ پشدرءِ نبشتہ کتگیں آزمانک انت کہ ناگمان ءِجُہلیں فکرءِ بنکپانی سرا تر ندیں ''گرفت'' ءِ ایشاناں وش ءُ تامدار کتگ ۔

؎ کہ خونِ دل سے ڈبوئی ہیں انگلیاں میں نے

''منزل''اے کتاب ءِ اولی آزمانک انت،آ ہم ذکری مسلم ءِبنکپ ءِ انت ۔ بلےاے چہ آزمانکےءِ گیشتر فلّے ءِمرکزی خیال گندگ بیت ۔''منزل پہ منزل'' ہمے بنکپ ءِسرا انت ۔ بلے یک شریں آزمانکے ۔ دوئیں آزمانکانی عمرءَ سئے سال ءِفرق انت،انچو گمان بیت کہ ناگمان ءَ یکیں کسہ ءِدومی پارٹ نبشتہ کتگ ۔

اسٹیکر(144 تا 148) یک میڈیکل ءِ طالبے ءِ کسہ انت کہ میڈیکل ءِ گڈی سال ءَ وانگا انت ۔ یک کلاس فیلوے ءِ مرگ ءِحال ءِاشکنگ ءَ آفکرمند بیت ۔ ہمے فکرمندی آئی ءَ چہ وانگ ءَ یکّر کنت ءُ ہمے جیڑ یت کہ زندءِ آسر مرگ انت پر چا؟

''منی چم الماری ءَ جتگیں اسٹیکر ءِ نیمگا رونت زردیں اسٹیکر ءِسرا گوں سہریں لفظاں نبشتہ انت (Do not take life to Seriously its not Permanent)،منی کمرہ ءَ دگہ چ فوٹو،اسٹیکر،کیلنڈر وغیرہ لگوک نہ انت ۔ بس ہمے اسٹیکر انت ۔ آس کہ من چہ بازارءَ یکرو چے آورت ءُ جت ۔ اے منی پسند ءِ قولاں چہ یکے ات ۔ من گوں ہمے قول ءِ پدا زندگی ءَ گوں بےفکری ءَ گوازینگ لوٹاں''۔

''زندءَ پہ دل مزوراے مدامی نہ انت''اے آزمانک ءِتہا کردارءِ دوستریں قول انت ۔ زندگی ءَ بے پگری ءَ گوازینگ ءِ ارادگ کنوک وتی کلاس فیلوے ءِ مرگ ءَ تکانسر بیت ۔ ہمے تکانسری آئی ءَ وانگ ءَ نیلیت ۔ ہمے ذہنی کش و ماں کش ءِتہا گڈ سرا اسٹیکر درگ بیت ءُ نشانی ڈبی ءِتہا مرگ ءِ ارجان بیت ۔ ہما چہ زندءَ بےفکری ءَ گوازینگ ءِ یکبرے پدا ارادگ کنگ بیت کہ زنداست انت تہ ایشی ءَ شریں وڑےءَ گوازینگ بہ بیت ۔ چہ مرگ ءَ پیسرکس وتا مہ کُشیت ۔ اے آزمانک ءِتہا یک ورنا ہے ءِ ذہنی کش و ماں کش شریں وڑےءَ درانگاز گ بوتگ ۔ دارءِ اسپ ءِتہا ہما آزمانک کہ مناگیش دوست بوتگ ۔ آ پیرک ءُ نماسگ انت کہ ایشی ءِتہا پیرک ءُ نماسگ ءِ سیادی ءَ ہورت چاری ءَ گوں گپ ءُ تران ءِصورت ءَ وانا کیں وڑے ءَ دیما آرگ بوتگ ۔ آیانی وش وشیں کسانیں گپ اے سیادی ءِ ہستی ءَ ڈولدار کنت ۔ برے پیرک نماسگ ءِ گپانی ہمراہی ءَ چکے جوڑ بیت نماسگ ءِ کدیں ءُ برے نماسگ پیرک ءِ گپانی جہلانکی ءَ پیرک ءِ کدءَ بوگ لوٹیت بلے پہ دمبرگ پدا نماسگ جوڑ بیت ۔ اے آزمانک ءِتہا میتگی زندءِ شریں عکسے پیشدارگ بوتگ ۔ ناگمان ءِ ہورت چاریں نگاہاں اے آزمانک ءَ راہماوڑ دیستگ،فہم اتگ ءُ ہماوڑ نبشتگ ۔ کسان بوگ ءِ ہمراہی ءَ اے آزمانک یک پوریں آزمانکے کتگ بیت ۔ شعرہما انت کہ وانوک ءُ گوشداروک وتی جندءَ بگندیت ۔ کسہ ہما کہ وانوک ءَ وتی سرگوست مالوم بہ بیت ۔ اگاں کسےءَ اے (پیرک ءُ نماسگ ءِ)

سیادی ءَ زند گوازینگ تہ اے آزمانک ءِ کسہ پر آئی ءَ ودرامد نہ انت آیانی گپ درامدی ءِ رنگ ءَ نہ جنت ۔ انچو گمان بیت کہ ناگمان ءَ اے کسہ آیانی وتی کسہ انت ۔ پمائی ءَ نبشتہ کنگ بوتگ ۔ بلکیں اے گشت کنئے کہ آئی ءِ جند ءَ کسہ نبشتہ کتگ ۔

اے کتاب ءِ تہا اے نہ انت کہ ہمے لبحیں آزمانک شرانت بلکس ایشی ءِ آ دگہ آزمانک ہم وتی جاہ ءَ بد نہ انت "جلیں نیمروچ ءِ مساپر" "ماہ پر چاڈ ولدار انت" "نیک" ہم شریں آزمانکانی ردءَ ہوار بوگ ءِ قابل انت ۔

ناگمان برے برے منٹو ءِ رنگ ءَ جنت "کچک" "ہورکیس بوتل" "شکار" ءِ وانگ ءِ وہد ءَ گشے سعادت حسن منٹو انت مئے دیما اوشتاتگ ۔ اے کتاب ءِ تہا لبحیں انچیں کسہ انت کہ اگاں ہوار مبوتیناں تہ شرترات ، پہ درور "واہگ ءِ آس" "سیر ءِ ہار" "منزل" ءَ بچار ۔ گشے لبزانک ءِ تہا فلم جاگہ دیگ بوگا انت ۔ پورہ فلمی کسہ انت ، فلمی گپ ءُ حبر انت ، کردار انت ۔ 1993 ءِ چھاپ بوتگیں جار یک شاعرے ءِ مرگ ءِ ءُ آزمانکارے ءِ ودی بوگ ءِ جارات ۔ بلوچی چہ شاعری ءَ سیر انت ۔ بلے آئی ءِ ردانگی بہر کم انت ۔ ناگمان ءِ یازدہ ، دوازدہ سال ءَ سیر ءِ کتگیں فیصلہ پہ بلوچی ءُ پہ آئی ءِ ردانگی بہر ءَ حراب نہ ات ۔ اے راستے کہ آئی ءَ ہدم ءِ یلہ کنگ ءِ ہمراہی ءَ یک شاعرے دست ءِ وت کشتگ بلے اے اوں راستے کہ آئی ءَ آزمانکارے زندگ اوں داشتگ ۔ پہ بلوچی ادب ءَ آزمانکارے ءِ تاوان ءَ گران تر انت ۔

ناگمان آزمانکاری ءِ ہمراہی ءَ نگدی پڑ ءَ ہم وتی پاداں گوں ترندی ءَ اِیر کنگا انت ۔ نگدی نبشتانکانی تہا آئی ءِ دلیل وتی مٹ وت انت ۔ برے برے انچو گمان بیت کہ اگاں ناگمان ڈاکٹرے مبوتیں تہ یک شریں وکیلے الّمی ءَ بوتگ ات ۔ بلے یک چیزے است کہ آئی ءَ یک شریں نگدکارے ءِ بوگا چہ زبہر کت کنت ۔ آ انت یک مردے ءِ تخلیقاتی سرا لکھگ ۔ ءُ ہر وہد ءَ کہ موہ رست لکھگ ۔ چونائی ءَ حراب نہ انت ۔ بلے یک شریں نگدکارے ءِ نگاہ ہمک نبشتہ کار ءِ سرا بوگ لوٹیت ۔ نیکہ تہنا یکے ءِ ۔ اوا انچو گمان بیت کہ ناگمان ءِ نگاہاں آ دگہ دریتیں نبشتہ کار شر نبشتہ کنگا انت ۔ ابید یکین ءَ ۔ ءُ یا تو ناگمان آ دگہ نبشتہ کاراں انچو ارزشت نہ دنت ، اے چیز ناگمان ءَ یک نگدکارے ناں بلکس یک ذاتی دشمن یے ءِ رنگ ءَ پیشدار یت ۔

اگاں اے پڑ ءَ ناگمان شریں وہدے بدنت ۔ اے تہر ءِ تہا بلوچی لبزانک اوں دیمرئی کنت ءُ چونی ءَ اے نہ بوگ ءِ برابر انت ۔

بلوچی آزمانک ءِ عمر انچو مزن نہ انت ۔ پنجاہ ءُ چار سالے بیت ۔ شاعری ءَ رند بلوچی ءِ دومی تہر انت کہ باز دیمروی یے کتگ ، کمیں وہد ءَ ۔ اے تہر ءَ بلوچی ءَ را نامداریں آزمانکار داتگ ۔ ایشانی تہا منیر بادینی ، نعمت اللہ گچکی ، غنی پرواز ، صبا دشتیاری ءُ دگہ بازینے ۔ ورنائیں آزمانکارانی تہا اے آرداد ، یونس حسین ، حنیف شریف ءُ دگہ بازیں نامے ہوار انت کہ بلوچی لبزانک ءِ دیمروی ءِ واستا جہد کنگا انت ۔ ناگمان اے لڑ ءِ تہا جتائیں جاہے ءِ واہند انت ۔ آ تنیگہ عمر ءَ کسان انت ۔ آئی ءَ باز دیمارو گی انت ۔ دار ءِ اسپ ءِ وڑیں بازیں کتاب دیما آرگی انت ۔ ناگمان ! پہ لکھ ، باز پہ لکھ شرتر پہ لکھ ۔ چہ توما ہے لوٹ ءَ کت کنیں ۔ قول ءِ حنیف شریف بیگ ءَ ... مئے دعا گون انت ۔ اگاں تئی کار ءَ اتک کعت ۔ بلے اگاں ایشاں کار بداتیں گڑا ..... ☆☆☆

كسه هلاس نه بيت

حسکیں واہگ

غنی پرواز

آ ہردک دوسال ءِ واستا یکیں یونیورسٹی ءِ یکیں شعبہ ءَ وانگا اتنت __ سال ءُ نیم گوستگ ات۔ ءُ بس شش ماہ پشکپتگ ات۔ گوستگیں سال ءُ نیم ءِ مدّت ءِ نیام ءَ آ پچاروک وَ بوتگ اتنت۔ بلے آہانی نیام ءَ حاصیں نزیکی پیداک نہ بوتگ ات __ بلے پشکپتگیں ششیں ماہانی نیام ءَ اناگہا یکرو چے اولی رندا یکے دومی ءِ نیمگا دلگوش ئے تُرّات۔ ءُ یکے دومی یے پسند کت۔

بچک ءِ نام گل نوآزات ءُ جنک ءِ نام حاکم زادیؔ۔ ھرڈک درنیامی شکل ءُ صورت ءِ حدابند اتنت __ نئے سکیں شررنگ اتنت ءُ نئے بدرنگ __ بلے ھردکاں یکے دومی دوست بوت، پہ شکل ءُ صورت ءَ ہم، پہ تب ءُ گپ ورپ ءَ ہم، ءُ پہ وانگ ءُ زانگ ءُ لیاکت ءَ ہم۔ ءُ ھردک مدام یکے دومی ءِ حیال ءَ اتنت _

’چونیں شریں جنکے؟ رنگ، سِکّہ، تب، گپ ورپّ، درست ئے شرانت۔ بلے مود ءُ گالوار یے بے مٹ انت __‘ بچک ءَ حیال کت۔

’’سکیں شریں ورنا یے __ چونائی ءَ رنگ وداںگ ءَ ہرڈول ءَ شرانت __ بلے چم و بروان یے سک ڈولدارانت۔ گپ ورپّ ءُ وانگ وزانگ ءَ ہم سک زبرانت __‘‘ جنک ءَ حیال کت۔

’’شالہ، اے شریں کا ڑمنی بیت، شالہ گوں من سور بکنت گوں۔‘‘ بچک ءَ حیال کت۔

’’اگں اے ورناہ منی زندءِ آسری ھمراہ بیت، گڑا ابزاں منی نصیب ءَ جہ جت __ گڑا من الما

گل و گنگلان باں۔'' جنک ءَ حیال کت __

ھر دکاں لوٹ ات کہ گوں یکے دومی ءَ وتی مہر ءُ واہگاں چو درشان بکن انت۔

''تو سک شرّ ئے __''

''تو منا سک دوست ئے __''

''من شپ ءُ روچ تئی حیالا ہاں __''

''من شپ ءُ روچ پتو تلو ساں __''

''من تئی نیادانی زروکاں ___''

''من گوں تو سور کنگ لوٹاں ___''

آہاں مدام ہنچو حیال کت۔ مدام ہے واہگ ماں دل ءَ داشت۔ ءُ گوں یکے دومی ءَ وتی وتی حیال ءُ واہگانی درشان کنگ ءِ شوہاز ءَ اتنت۔ ءُ ہے حیال ءُ واہگانی درشان کنگ ءِ ہاترا یکے: دومی ءَ گشگ ءِ شوہاز ءَ اتنت کہ

''لائبریری ءَ نیائے گوں؟''

''کینٹین ءَ نیائے گوں؟''

''نیائے گوں لان ءَ روین ءُ نندین ءُ گپ ورپ جنیں؟''

بلے ہر چند آہاں کوشست کت، آہاں گوں یکے دومی ءَ وتی وتی حیال ءُ واہگ درشان کت نہ کت انت۔ اسلا چراہاں کس سدّک نہ ات کہ باریں آئی ءَ وتی مہر ءِ بدل ءَ مہر رسیت یا ناں؟ ہر یکے ءَ ہے ترس ات کہ چو مبیت آئی ءِ واہگ گٹ گر کنگ بیت _ آ پشل ءُ سبک کنگ بیت _

برے برے چہ دوئیناں ہر یکے ہے حبر ءَ دلما تنگ بوت کہ اگں دومی ءَ گوں آئی ءَ مہر و دوستی است گڑا بلکیں ہماوت وتی مہر ءُ دوستی ءِ درشان کنگ ءِ واستا پیسرا آئی ءَ وتی ہمراہی ءَ لائبریری، کینٹین ءُ لان ءِ روگ ءِ سلاہ ءَ بجنت _

وہد گوزان ات کس ءَ گوں دومی ءَ وتی مہر ءُ واہگانی درشان کنگ ءِ ہمت کت نہ کت۔ ءُ ہمے ڈول ءَ ایم۔ اے ءِ دوئیں سالانی مدت پورہ بوت۔ ءُ چکاسانی بارگیگ اتک۔ چکاس ءِ واستا رَ و

آ، ءُ درآ ءُ پتْرانی وہد ءَ آہاں یکے دومی ءِ نیمگا روک روک ءَ چارات۔ گوں یکے دومی ءَ جوڑی یے کت _ یکے دومی ءِ پرچہانی بارہ ءَ جست و پرس یے کت _ بلے چدو آ گشتر کنزات نہ بوت انت۔ وتی وتی دل ءِ مہر و دوستی یے ہچ ڈول ءَ درشان کت نہ کت۔

''من چونیں بے ہمتیاں۔ انچکیں حبر ے ہم گوں من بوت نہ کنت ___'' ھر دکاں وتی وتی دل ءَ حیال کت۔ ہر دکاں ماں دل ءَ وت ءَ ملامت کت۔

''بلے اگں آئی ءَ منی دوستی بیت گڑا بائدیں وت ہم زاہری بکنت _'' ہر یکے ءِ دل ءَ اتک __ ہر یکے ءَ ہمے حیال کت _

آخر چکاس کٹ اتنت۔ آسر دراتک انت _ دراہیں ہم جماعت یک و یک ءَ شنگ بوت انت۔ گل نواز ءَ حاکم زادی ءَ وتی وتی مہر و واہگ گوں یکے دومی ءَ درشان نہ کت انت۔ ءُ نوں آ چہ یکے دومی ءَ یکیم اتنت __ چراہاں ہر یکے ہمے حیال ءَ ات _

''زانا من ءَ دوست نہ بوت __''

لبز ءُ لکیر ءِ نیام ءَ ہمگرنچی ءُ بدلی سدلی ءِ ہلاس نبوتگیں راہ منی ساچشتی تب انت۔ اے ہمگرنچی ءِ اولی ساعت پدّرانت کہ منی شاعری انت۔ آ یا شارا باور بیت کہ منی بازیں زیمری لچہانی بنزہ ڈرائنگ ءُ ڈیزائن انت۔ زیمرانی بنگی موج ءَ رامن گیشتر عکسانی دروشم ءَ ایرگیتگ ءُ ایشی ءَ میزان میزان ءَ لبزانی دروشم زرت ایشی ءَ پد ڈرائنگ ءُ زیمری برمشاں یکے دومی ءِ واک ءُ نہاد ءِ تہا گیشی کت۔ ءُ اے منی لچہانی وانگی ءِ تہا یکجاگہ گندگ بنت ءُ برے برے اے نبوتگ ہم...... گیشتر چوش بوتگ کہ من لبزاں گوں بنگیج کت ءُ اے لبز عکسانی تو کا بدل بوتگ انت۔

گنتر گراس

گڈی بنیآدم

نزیر ناصر

روح بدن ءَ واتر بوت ءُ مس چہ قرنی واب ءَ بست کت پاداتک ءُ اوشتاتاں۔ حاک چنڈاتنت ءُ چم چاریں نیمگاں شانک داتنت۔ برزءَ آزمان ات ءُ جہل ءَ زمین ات کہ داں چماں کارکت انسان اتنت۔ آزمان ءِ استال انسانی یک لینے ءِ چارکے ہم نہ بوتنت۔ دریاہانی آپ ترمپ ترمپ ءَ حساب کتین انت۔ بلے انگتہ انسان گیشتر اتنت۔ بیدءِ انسان ءَ ہچ چیز گندگ ءَ نیاہگ ءَ ات۔ نئے دریااست ات ءُ نئیکہ کوہ، نئے چیل ءُ گاراست ات، نئیکہ درچک ءُ دار نئے لوگ ءُ جاگہے است ات، نئیکہ کنڈ ءُ بیٹ یے۔ برزا روچ پہ چراگے ءَ سرا ئنگ اتگ ات ءُ گرمی ءَ آس پردارگ ءَ ات۔ مس چہ ہیدءَ جان شوداتوں۔ منی حیال ءَ درست انچوش اتنت، کس، ہچگی نہ ات، کس کسیگی نہ ات ہر یکے ءِ وتی گمان گارات۔ پداہچ چوشیں جاگہے ہم نیست ات کہ مردم چہ روچ ءَ بہ رک اتیں ہر نیمگا حاموشی ات۔ مزنیں شاہیم یے برزا ئنگ اتگ ات کہ کلیں انسان ءُ ے گندگا اتنت۔ پدانورے تالان بوت کہ آئی زیبائی ءِ دیما روچ ہم پشل پشل ات۔ چاریں نیمگاں انسان اتنت ءُ درستانی چم ءُ انان گوں نورءَ اتنت۔ روچ انچو جہل ات کہ سرا اوشتاتگ ات۔ شاہیم انچو مزن ات کہ ہر یکے گندگا ات ءُ ے۔ پداحساب ءُ کتاب بنا بوت۔ ہر یکے ءِ کہ حساب بوت آجتائیں لینے ءَ اوشتاریگ بوت۔ بہشتیانی ہپت لین اتنت ءُ دوزہیانی ہم۔ پدامنی نام گوں ولدیت ءَ توارکنگ بوت۔ اے توار بے حساب ءَ پرسازات ءُ بے حساب ترسناک ہم۔ شاہیم ءِ چپ ءُ راستیں سنگانی نزیک ءَ دو فرشتہ اتک ءُ اوشتات ہردکاں کاپی کاپی یے گون ات۔ آہاں جست کنگ بوت کہ شما اے مردءَ پجاہ کارات؟ دوئیناں وتی دپ یکے کت ءُ گشت کہ ہَو! ما اے شخص ءَ شری ءِ سرا پجاہ کاریں۔ دنیاءَ داں شست ءُ سےَ سال ما اے شخص ءِ ہمراہ بوتگیں۔ ایشی پیداک بوگا بگر داں مرگ ءِ روچ ءَ ما گوں ایشی ءَ بوتگیں۔ ما ایشی سہت سہت ءُ دمان دمان ءِ حساب چماں گوں دیستگ انت ءُ نبشتہ کتگ انت۔ رپورٹ حاضرانت۔ دوئیناں وتی دستانی کاپی شہار داتنت، نورءَ دست گپت انت۔ دوئیں کاپی یے تاک تاک کتنت ءُ پداجست ءُ ے کت:

''اے کاپی ءَ نبشتہ انت کہ تو بے حساب ءَ گناہ کتگ۔ تو امانت خیانت کتگ، ترا اے ہم مالوم بوتگ کہ ''امانت روزءِ قیامت'' ایں، بے تو ایشانی اعتراف ءَ کن ئے''۔

زبان ءَ اعتراف کت ۔ پدا پادجست کنگ بوت انت ۔

''شما اے شخص چیا آ جاگہ ءِ سرا برتگ شما شری ءِ سرا زانتگ کہ اے پہ اے چیز ءُ اے نیت ءَ روگا انت''۔ پاداں گشت:

''مے لگام ہمیشی ءِ دست ءَ بوتگ ۔ ہرچی کہ مارا ایشی ءَ پرماتک ماکنگ ءُ لاچار بوتگیں''۔ دستاں جست کنگ بوت، دستاں گشت ۔

''ماہم لاچار بوتگیں، ہرچیز کہ مارا ایشی ءَ پرماتک ماپہ آ چیز ءِ چست کنگا لاچار بوتگیں''۔ پدا منا جست کنگ بوت من گشت ۔

''یا مولا منا شیطان ءَ رددا تگ'' ہما دمان ءَ شیطان حاضر کنگ بوت، بلے آ تگ ءَ منا پچاہ آرگا ہم دیم تر ینت ۔گشت ئے:

''من اے شخص بہہ نہ دیستگ ءُ نیکہ ایشی ءَ منا دیستگ گڑا من چوں پرماتک کہ اے رد ی ءَ بکن ۔مس چتورا اے رددا تگ''۔

پدا منا جست کنگ بوت ۔زبان ءَ ہچ نہ گشت ءُ سرءَ دتا چو میش ءَ جہل کت ۔

''تئی اے گناہ چہ تئی ثواباں کشگ بنت''۔

پدا زندگی ءِ ہر کتگیں گناہ چو آدینکے ءَ منا پیشدارگ بوت ءُ زبان ءَ اعتراف کناں کت انت ۔منی سرجمیں بالاد ءَ منی حلاپ ءَ گواہی دات ۔ پاداں وتی گام گام ءِ حال دات انت ۔ دستاں وتی ہر حرکت ءِ حال گشت انت ۔گوشاں وتی اشکتگیں گشت انت ۔ چماں وتی دیستگینانی حال دات انت ۔زبان ءَ وتی لبز لبز گشت انت ۔ درستاں وتی شکایت کت ۔روح بدن ءِ سرا نفرت کنگا ات مس ہر الزا مے کہ شیطان ءِ سرا دیگ لوٹ اِت آ درست منی سرا کپت انت ۔منی ہر گناہ شاہیم ءِ چپیں سنگ ءَ ایر کنگ بوت ۔اے شاہیم ءَ کہ ہزارانی مردم وتی توکا جاگہ دات کت چہ منی گناہانی بازی ءَ زمین ءَ سک بوت ۔منی گناہ ہنچو باز اتنت کہ آہانی برزی ءَ منی چم ہم سر نہ بوت انت ۔ پدا منی ثوابانی باری بوت ۔

''تو غریب ءُ درتہ ہچ ءُ بز گرانی مدت بے کساس کتگ ہر یکے ءِ کار ءَ اتکگ ئے''۔

اے بری منی کالبیں بالاد ءَ منی حق ءَ گواہی دات من بے کساس راضی بوگا اتوں ۔ پدا منی اے ثواب گناہے ءِ دیما دیگ بوت ۔منی ثواب کشگ بوت انت ءُ گناہانی دیما دیاں بوت انت ۔چپیں سنگ ءَ چہ گناہ ایر کیجگ بوت انت ۔ وہدے منی ثواب ہلاس بوت انت، منی گناہ ہم ایر کیجگ بوت انت ۔شاہیم ءِ چپیں سنگ پدا اتک گوں راستیں سنگ ءَ برابر بوت ۔منی ثواب ءُ گناہانی وزن برابر اتنت ۔ئے پہ من گناہے پشکپت ءُ نیکہ ثوابے ۔منی حال ہما بے راہ ءُ بے منزلیں مسافر ءَ بوت کہ نہ زانگا اتوں کہ کجام لین ءَ برواں بوشتاں پدا ہما شیر کنیں توار منی گوشاں اتک ۔

''ترا یک ثوابے ہم جنت ءَ برت کنت ۔اگاں کسے چہ وتی ثواباں ترا ثوابے دنت منا اعتراض نیست ۔ادا جنت پہ ثواب ءَ دوزہ پہ گناہ انت''۔

مناجتائیں لینٹے ءِ اوشتار ینگ بوت ۔ پشت ءُ دیما کس نیست ات ۔ من ایوک ءُ تہنا اتوں ۔ شاہیم ءِ نیمگا دگہ یکے ءِ حساب بکنیج بوت ۔ من وتی چم چارین نیمگاں شانک دات انت کہ بلکیں پجاہ آروکے گند گا بئیت ءُ مس چہ آئی ءِ ثوابے پچگراں ءُ جنت ءِ رواں مس پہ فکرانی جہلانکی ءِ اوژناہ ءِ اتوں کہ وتی دوستی ایں سنگت نذیر آصف دیست ۔ مئے بازیں وہدے یکجائی ءِ گوستگ ات ءُ میتگ ءِ مئے سنگتی پہ نیکیں چماں چارتگ ۔ ہر یکے ءِ مثال داتگ ۔ مس آگوانک جت ءُ گشت :

''یار منا یک ثوابے کار انت ، تو چو بکن منا وتی ہما ثواب ءِ بدئے گندئے شد یکیں کچکے ءِ تو ورگ داتگ ات'' ۔

''آثواب ءِ ، آثواب منی شرتریں ثواب انت آئی ءِ مس چوں ترا دات کناں'' ۔

''شر دگہ ثوابے بدئے'' ۔

''اے امروز نہ انت ، مس ثواباں ترا دات نہ کناں منا وتا پہ ثواباں کار کپیت'' ۔ آئی ءِ وتی مورک محبینت ءُ دیم آنگوکت ۔ منا آئی اے وڑ گشگ ءُ کنگ سک تورات ، بلے ہچ گشت ہم نہ کت ۔ پدا من وتی برات ءُ گہار دیست انت کہ دگہ لینٹے ءِ اوشتاتگ اتنت ۔ دل ءُ گشت بل سنکتاں ۔ سنکتاں چہ حیرلوٹ ئے براس ءُ گہاراں بکش یک ثوابے چی یے ۔ ماکسانی ءِ بگرداں آخری وہد ءِ یکیں لوگ ءِ بوتگیں اے منا زلور ثوابے دینت ۔ بلے وہدے ایشاں اشکت کہ مس ثوابے لوٹاں آہاں منا پجاہ ہم نیاورت ۔ ہر یکے ءِ وتی دیم تر ینت ءُ گشت باوتی ثواباں ترا دات نہ کنیں ۔ آہاں ساپ انکار کت منا پہک ءِ جواب دات ۔ برات ءُ گہار ہم برات ءِ کار ءَ نئیت ۔ گرمی ءِ منی حال سک حراب ات ۔ پدا ایشانی انکار منا سک تورگ ءِ ات ۔ پدا من وتی لوگ بانک دیست کہ دور لینٹے ءِ ملور ملور اوشتاتگ ات مس تو ارکت ءُ گشت :

''گل ! ترا یات انت گندئے تئی دل پہ سہرءِ چوڑی ءِ مان ات تو وتی پت ءِ گشتگ ات ، بلے آئی ءِ ترا نہ داتگ ات پدا مس چیروکائی بہا گپت ءُ آورت ۔ نیمروچ ءِ وہد ءِ تو تاہیرءِ جان ءِ شودگا ات ئے مس اتکاں ءُ گشت ۔ گل ! وتی چماں بند کن ترا چیزے پیشداراں ۔ تو گشت ایش انت چم بند انت ، تو وتی چم بند کت انت ءُ بچکند ات ۔ مس چوڑی چہ کیسگ ءِ درکت ءُ دست ءِ کت پدا گشت چماں پچ کن ، تو وتی چم پچ کت انت چوڑی دیست حیراں بوت ئے ، تو گشت مس پت ءِ گشتگ ات ۔ مس گشت من گپتگ تو گشت مس زاناں تو وتی پر پٹ بہا کتگ ءُ اے چوڑی گپتگ ۔ مس گشت پر پٹ چی یے پہ تو مس قربان ، تو منا گلاش کت ءُ تئی چمانی ارس دراتک انت'' ۔

''ہو ! بلے مرچی تو منا آگپ ءِ چیایات دیگائے ، آ امروز بوتگ ءُ اے محشر انت'' ۔

''گل ! منا ثوابے ءِ کار انت ، جلدی جلدی منا ثوابے بدئے'' ۔

ثوابے ءِنام ءِ گرگ ءَ آئی دیم تہار بوت ۔ گشت ئے من وتی ثواباں نہ دیاں ۔ آ پداشت وتی جاگہ ءَ اوشتات ۔ مس چہ آئی ءَ پد چک دیست انت ۔ من آہاں گشت شمارا یات بیت شما ہر چیزے طلب کنگ مس شمارا داتگ مرچی منا ثوابے ءِ کار انت بلے آہاں ہم جواب دات ۔ بچکاں وتی دیم ترینت دگہ نیمگاں چارگ ءَ لگ اتنت ءُ جنک ءَ گشت:

''ابا تو ہم کمال کن ئے ،تو چے گشئے ماوتی ثواباں ترا بدئیں داں تو جنّت ءَ بروئے ءُ مادوزہ ءَ ، چو نہ بیت'' ۔ پت وتی چکانی ہاترا اکجام تکلیفی ءَ نہ کشیت ، بلے ادا نفسا نفسی انت ۔ ہر یکے وتا لوٹیت کس دگر ءِ فکر ءَ نہ کنت ،من ہمے فکر ءَ اتاں کہ پت دیست ۔ گوں پت ءِ گندگ ءَ گل بوتاں ۔ زوت آئی انان گوں وتا گوَرکت ۔ مس چولا ڈکیں چکے ءَ گشت کہ منا ثوابے لوٹیت مناسک کار انت ۔ پت ءَ گشت منا ثواب گون نیست ، بچار منی دست ہورک انت ۔ پت ءَ ہمے گشت ءُ دگہ لینے ءَ شت ءُ اوشتات ۔ من مات اینگو آنگو باز چارات بلے گندگا نہ اتوں کہ کجا انت ۔

پدا کلیں انسانانی حساب ءُ کتاب ہلاس بوت ۔ اولی لین ءِ دوزہی گوات ءَ گرزان کت انت ءُ دوزہ ءَ دور دات انت ۔ اے فرعون ءُ آئی ءِ پارٹی ات ۔ اولی لین ءِ جنّتی چم ءِ تیزی ءَ پہل ءِ صراط ءَ چہ گوست انت ءُ جنت الفردوس ءَ شت انت ۔ دومی لین ءِ جنّتی گوات ءِ تیزی ءَ گوزان اتنت ۔ سیمی اسپ ءِ تیزی ءَ ، چارمی تچان اتنت ، پنچمی گپ جنان ءُ روان اتنت ، ششمی لین لرزان ءُ ہفتمی لین ڈوکو ءَ گوزگا اتنت ۔ دوزہی لہتیں تچان ءَ کپت ، لہتیں پہل ءِ صراط ءَ درنجک بوت بلے پہل ءِ صراط ءَ آہانی دست چو گوشتے ءَ کپ کت انت ۔ یونس درشان ایگو آنگو چکّو ات کہ بلکیں چیر کشکے بیت ءُ جنّت ءَ روت بلے قاضی عثمان ءَ پشت ءَ آ تیلانک دات ءُ دوزہ ءَ دور دات ءُ وت جنّت ءَ شت ۔ مہلوک روان اتنت ۔ میدان ہورک بوّان ات ۔ پدا ہما شیر کنیں توار منی گوشاں کپت ،گشت ئے :

''اے گذی بنیآدم! نئے ترا ثوابے است ءُ نئے ترا گناہے ،پمشکا نئے ترا جنت وتی تو کا جاگہ دنت ءُ نئیکہ دوزہ ترا زور یت ۔ تئی سفارش کنوکے ہم نیست ۔ پمشکہ ترا چو آدم ءِ وڑا ایکبرے پدا تہنا یلہ کنگ بیت ۔ ترا ہما کنگ لوٹیت کہ آدم ءَ کتگ ۔ مردم ہلاس بوّان اتنت ۔ روچ وتی جاگہ ءَ شت ءُ اوشتات شاہیم چست کنگ بوت ۔ پدا نور ہم وتی جاگہ ءَ شت ۔ پشتکائی کسے ءَ منی بڈ دست جت من چک ترّینت داں منی مات انت منی دل وش بوت چم سارت بوت انت ۔ ایشی ءَ ساری کہ مس چہ آئی ءَ ثوابے طلب بکناں آئی ءَ منا بڈّے مہر دات ۔ منا دل ءَ داشت پدا وتی دست ئے منی نیمگا شہار دات ءُ گشت:

''منی اے یکیں گناہ پشت کپتگ ، ایشی ءَ بزور ءُ دور کن دوزہ ءِ آس ءَ'' ۔ منی پاد پشت ءَ کنزا اتنت ، جان ءَ درمگ ئے زرت ءُ من جت چیّو لگے ءُ گشت کہ اتاں من تئی گناہ ءَ نہ زوراں ۔ گوں چیّو لگ ءَ مس تحت ءِ سرا جہلاد بوتاں ءُ منی واب پُرشت ۔

دل ءِ واہگ

مقبول انور

ہَو منا یک زمانگے گسے ماں ہمے دیار ءَ است ات، بلے آ گس ڈنگاں اچ من پُل ات۔ نی دوارہ کہ منی سر ہمے میتگ ءَ کپتگ ات۔ منا ماں پیڑ گاہ ءِ سبزکیں چنال کہ نوک ردگ ءُ جوان بوگا ات سک دوست ات، بلے نی آ جوان بوتگ ات۔ آئی ءِ دو دل اتنت یک دلے ءِ واہند من وتا راز اتگ ات۔ دومی دل ءِ واہند باریں کئے ات؟ حدا بزانت۔ من لوٹت کہ من وتی جند ءِ دل ءِ تہا بہ پتراں وتا را بہ شوہازاں باریں منی حال چے انت؟ دیرنہ گوست من ہمے رستگ ءُ زیبدا ریں چنا لک ءِ تہا پترتاں وتا شوہازگ بنا کت، بلے ہچ کنڈ ءُ میدان ءَ من وتا را نہ دیست۔ من زانت کہ واقعی من ہمے دل ءِ تہا مرتگ ءُ حاک بیتگاں۔ منا پسو رست کہ ماہما بزکاریں نبشتہ کار ءِ حاکیں کہ آ دیرانت وتا را شوہازگا ئیں بلے افسوس تنیکہ آ وتا را جاہ آرگ ءَ نہ انت۔ پدا من درّا ئینت کہ اے ڈولدار ءُ ترپناکیں چیز چی انت، منا گشت ئُے کہ ایشاں تئی جہان ءِ مردم زر ءُ سہر گشنت اے مئے بانک ءِ واہگ انت۔ پدا من گشت آبدڈولیں چیز کہ چوکوہ ءِ وڑا گرّ ناکیں وڑے ءَ منا چورو ک روک ءَ چارگ ءَ انت؟ آدرستاں دپ ہچ لگوشت ٹہک ٹہک ءَ کندگ بنا کت ءُ کندگ ءِ تہا گشگا اتنت اے وَ بانک ءِ انوگیں واہندانت کہ (بانک ءِ دل) بزاں ہمیشی تہا یک زمانگے ءَ یک بزگیں افسانہ نگارے ءَ جاہ کتگ ات۔ مروچی ہمیشی ءِ ''بندیگ'' مالک انت۔ من سک پدرد بوتاں دل ءَ گشت کہ ہمے حاکاں چنکے پہ وتا بزور ءُ زوت چرے اینکیں جاہ ءَ واتر بو، بلے دل ءَ نہ منّ ات ہمیشا من حالیکیں دستاں واتر بوتاں۔

منی چمانی ارس رتک انت ارس گشگا اتنت کہ بیت کنت آ چوتئی وڑا بہ بیت، جست ءِ پسو ءِ واستا من سرگرداں ءُ تاں مدتے ءَ رند من بانک ءِ وابیں دیدگانی تہا پترتاں من وتی جست ءِ پسو پرس ات، بلے منا اے جواب رست کہ منی واہگاں منا ماں زمزیلاں اشکیل کتگ۔ ہمیشا من شپ ءُ روچ وابانی تہا واباں۔ اے بازعجب رنگیں ندارہ اتنت کہ من دیستگ انت بلے نی بیا بگند کہ منی چم وابیں جاہ ءَ حون اوں دزنزانت منا ہر روچ ہر ساعت ءُ دمان جست کن انت۔ تئی لوٹوک کہ دیرانت مرتگ آ تئی بس تئی جند ءِ گندگ ءَ کشتگ، ہمیشا اے اوں بیت کنت کہ تئی دیدگانی شنز جتیں حون ہمائی ءِ دل ءِ واہگانی حون بہ بنت کہ آ دنیا ءَ بس یک عاجزیں طلبگارے زانتگ۔ دگہ ہچ پہ ہچ۔

منا آئی ءِ دیدگانی ارس گشگا اتنت کہ زوت زوت برو دو بر آئی ءَ زندگ بکن۔ چو مہ بیت اے جلوانا کیں بر پہ دائمی ہلاس بہ بنت ءُ مارا پہ ابد گون ءِ آماچ بکن انت۔ زوت بکش ماراءُ مئے بانکیں چنال ءَ بہ رکین کہ مروچی آ گرونا کیں کوہانی دیمپان انت، بلے وائے بدبختی کہ چنال ءِ رکینوک وتی جند ءِ دستاں کشگ بیتگ ات۔ پدا بس یکیں امیت ءِ مرمرانکیں رژن وتی زبان ءِ سرا ہمے لبز ءَ سینگارگ ءَ ات بیاد کہ یک گنوکیں زانتکارے پیدا کنیں تانکہ مئے چنال پشت بہ کپیت، بلے۔۔۔۔!!! ☆☆☆

آل پاکستان ٹور

1985ء

ناکوعصا

دومی روچ ءَ مارا اکشگ بوت کہ ٹورءَ روکیں بچک چارمی روچ ءَ پرنسپل ءِ دپترءَ حاضر بہ بنت۔ چارمی روچ ءَ ما پرنسپل ءِ دپترءَ شتیں کہ اودا آئی ءَ مارا ٹورءِ دراہیں تک ءُ پہنات ءُ ایشی ءِ وشی ءُ جنجالانی بابت ءَ گشتا تک دات ءُ اے رند ءِ ٹور کہ پرنسپل ءِ جندگون ات، آئی ءَ گشت کہ من ہماہند ءُ جاگہاں رواں کہ من وتی طالبی ءِ وہداں شتگاں ءُ شاراوتی وہدءِ کسہ ءُ یاتاں پرّ یناں۔ چرے گپ ءَ ما سک گل بوتیں کہ مئے کماش وت دربری کنت۔ اے یک مزنیں گپے ات۔ بلے گوں اے گپ ءَ کہ من ہمیشا اے پروگرام ءَ پرے ہنداں اریکنگا اوں کہ من ریٹائر بوگا اوں۔ من لوٹاں کہ پرنسپلی ءِ گڈی ایں سالاں گوں وتی چک ءُ شاگرداں ہماہند ءُ جاگہاں بگنداں کہ من وتی طالبی ءِ وہداں دیستگ ات۔ اے گپ کہ آئی ءِ گڈی سال انت، مارا سک پدردے کت۔ آئی ءِ ہمراہی ءَ ما بازوش اتیں چیا کہ فرید صاحب باز شرّ ءُ بے مٹیں انسان یے ات۔ آئی ءَ گوں ہرکس ءَ مہر ءُ دوستی است ات۔ پرنسپل ءَ درائینت کہ شمے سرکردگی چہ کراچی کینٹ اسٹیشن ءَ 12 اگست ءَ انت۔ من گوں شما اے تاریخ ءَ اتک نہ کناں پرچا کہ دوروچ ءَ رند 14 اگست انت ءُ اے منا اے روءَ یک سیمینارے ءَ تران کنگی انت، ہمیشا من اے تاریخ ءَ نیاہاں ءُ لاہورءَ گوں شما ڈیک وراں۔ پرنسپل ءِ دپترءَ وہدے دراتک ءُ دیم پہ ہاسٹل ءَ۔

لہتیں سنگتاں بہرنہ زرتگ ات ءُ منا دلپروش کنگ ءِ جہد بوت، تو تہنا ئے ءُ عیدنزیک انت۔ من کسی حبر مان نیاورت انت پرچا کہ من پروگرام ءِ تیاری کنگ ات۔ عیدءَ لوگ ءَ سر بوگ ءُ ٹورءَ روگ، ہردو کالج ءِ زندءِ منی مستریں واہش ات۔ ہچ وڑا اے پروگرام ءِ یلہ دیگ دل ءَ نہ ات بلّے کہ ہرچی بوتیں۔ مادو ٹولی ءَ اتیں۔ یکے کالج ٹورسٹ ءِ نام ءَ ءُ کالج ءِ فٹبال ءِ لیمی آنی ات کہ کالج

فنبال ٹولی گٹنگ بوت ۔ مئے کالج ٹورسٹ ءِ بیست ءُ پنچ بچک اتنت ایشانی تہا سے بلوچ اتنت چہ ایشاں یکے من اتوں دومی فنبال ٹولی ات
کہ آئی ءِ تہا بیست لیبی اتنت ، دراہ بلوچ اتنت ۔ گوں ایشاں صدیق صاحب کہ لیب ءُ گوازی ءِ استادات ءُ بلوچ ات ۔ مارا گشگ بوت
کہ باندا 12 اگست ءَ سہب ءِ 10 ءَ کینٹ ریلوے اسٹیشن ءَ سربہ بنت ۔ اے روچ باریں من چتور گوازینت ، شپ کہ بوت من فیصلہ کت
کہ مہلہ وپساں تاکہ سہب ءَ مہلہ پاد بیایاں ۔ ہے شپ ءَ ہاسٹل ءَ یک دیوانے است ات کہ من ہم شتاں ۔ شپ باز گوستگ ات من
گندلانی سرا تچک بوتوں واب نیاتک ۔ تیوگیں شپ پہ جیڑگ گوست کہ کدی روچ بیت ۔ بانگ ءِ توار ءَ پاد اتک ءُ جان ششت ، ہاسٹل ءِ
کرءِ پٹھان ءِ ہوٹل ءَ چاہ ءِ ورگا شتوں ۔ اے کسانیں بلے شریں چاہ ءِ ہوٹلے ات ءُ مئے چاہواری ءِ جاگہ ات ۔ چاہ ءِ ورگا پد کمرہ ءَ اتک
اوں ۔ منی کمرہ ءَ یک دگہ سنگتے وپتگ ات ، من آ پادنہ کت مہلہ ات ۔ وتارا تناباں گوں دلگوش کت تاکہ وہد بگوزیت ۔ کمرہ ءَ دراتک ءُ دگہ
سنگتے ءِ ودار ءَ نشتوں ، کہ آ چہ لیاری ءَ آ ہگی ات ءُ مہتل اتاں کہ بجیت دوئیں ریلوے اسٹیشن ءَ بروں ۔ ہشت بج ءَ سنگت منی گوراسر بوت ،
وتی توشگ ءُ سامان زرت انت رکشہ ءِ گپت ءُ دیم پہ ریلوے اسٹیشن ءَ رواں بوتیں ۔ وہدے مار یلوے اسٹیشن ءَ سر بوتیں گندیں کہ مزنیں
مچی یے است ات مردمانی روگ ءُ آ ہگ ات انچوش گندگا اتک گشئے کورے ءِ ہار کتگ ۔ مادوئیں چہ رکشہ ءَ ایرکپتیں دیما مئے استاد اوشتاتگ
ات ، مارادیست ءُ توارے جت ، یک یک ءَ بچک آیاں بوتاں ، درئیں بچک اتک ءُ سربوتاں ۔ یک ریلے ءِ ڈبے بک کنگ بوتگ ات مارا
توار جنگ بوت ماشت آئی ءِ تہا نشتیں ۔ ریل سہب ءِ نہہ بج ءُ پانزدہ ملٹ ءَ چہ کینٹ اسٹیشن کراچی ءَ رہادگ بوت ۔ اے پمن نوکیں سفرے
ات ، ایشی ءَ ساری من ریل ءَ سفر نہ کتگ ات ، من گوں اے سفر ءَ سک حب اتوں گاڑی نیمروچ ءِ دوازدہ بج ءَ حیدرآباد ءَ سربوت اے
اسٹیشن ءَ ریل کساس نیم کلاک مہتل بوت ، بازیں مرداں نان ءُ آپ کت ءُ بازینے ءَ گاڑی ءِ توکا نان وارت من گوں سئے سنگت ءَ
حیدرآباد ءِ اسٹیشن ءِ تروتاب کنگ ءِ ہاترا ڈن ءَ دراتکوں مناحیدرآباد جنکشن دوست نہ بوت ۔ پرچا کہ موسم باز گرم ءُ مردم نگیک اتنت ہچ
وڑیں گیگ نیست ات گوں بلبلکی ءَ ما گاڑی ءِ تہا شت ءُ نشتیں ۔ گاڑی وتی وہد ءِ پدا چہ حیدرآباد اسٹیشن ءَ دراتک دیما کسانیں کلگ ءُ اسٹیشن
اتک انت ، بیگاہ ءِ شش بج ءَ روہڑی جنکشن ءَ سربوت ، روہڑی جنکشن ءَ کساس بیست ملٹ ءَ مہتل بوت ۔ گرماگ ءِ مدت ءُ ہامین ءِ وہد
ات ۔ مناکمران ءِ ہامین ءِ یات اتک پرچی کہ چہ روہڑی ءَ ساری سئے بلاہیں جنکشن ءُ ضلع بزاں خیرپور ، سکھر ءُ روہڑی کہ سئیں ضلع آں
مچکدگ انچش مزنین اتنت کہ تیوگیں پاکستان ءِ تہا ابید مکران ءَ اے وڑیں مچکدگ گندگا نئیت ، من وہدے اے مچکدگ دیست انت منی
دل ءَ لوٹ ات کہ ریل بدار ایت ءُ مکران ءِ یات تازہ بہ بیت ، بزاں کہ کلونٹ ءُ ناہ بزوراں ۔ ہے وڑا روہڑی اسٹیشن ءَ گاڑی ءَ داشت من
گوں سنگتاں چہ گاڑی ءَ جہل ایراتکوں دیم پہ ناہ ءِ تام چشگ ءَ شتاں اسٹیشن ءَ وڑوڑیں ناہ ءُ کلونٹ ایراتنت من چہ یک ریڑی والا ءَ

جست گپت کہ شرتریں ناہ کجام انت ءُ قیمت یے چی انت ۔ شرتریں ناہ ءِ نام ءُ قیمت گشگ بوت، من پا ہے ناہ ءِ گشت ۔ ریڑی والا ءَ ناہ سیاہیں پلاسٹک ءِ پیلک ءَ کتنت ءُ منی دست ءَ دات انت ۔ بلے من اجکہ بوتون کہ گوں تام ءِ گرگ ءَ ناہ ءِ وشتامی ءُ برونا کی نیست ات، چو کہ مکران ءِ وش رنگ ءُ وش تامیں ناہ انت، بلے پداوں پمن اجکھی گپ ایش ات کہ من ایشی ءَ ساری ہچ سرپد نہ اتوں کہ مکران ءَ ابید سندھ ءَ اوں اے وڑیں مچکدگ ءُ ناہ ءِ مزنیں نہادی است ۔ گوں جست ءَ من سرپد بوتوں کہ خیر پور، سکھر ءُ روہڑی ءَ مزنیں کساسے ءَ مچکدگ است ءُ ہزاراں ٹن ناہ پیداک بیت ۔ ماں سکھر ءُ خیر پور ءَ ناہ ءِ مزنیں ءُ شریں کارجاہ است انت کہ سندھ ءِ ناہاں ابید مکران ءُ پنجاب ءِ ناہ ہم اے کارجاہاں کاینت، ساپ ءُ پلگاری ءَ رند پہ شرتریں نہادی ءَ درملکاں برگ بنت ۔ اے سرپدی پمن بازسوبین بوت کہ مکران ءَ ابید ہم ناہ ءِ مزنیں مچکدگ ءُ نہادی است ماں سندھ ءُ پنجاب ءَ ہم است ءُ مکران ءِ ناہ پہ پلگاری ءَ سکھر ءُ خیر پور ءَ برگ بنت، اے درائیں سرپدی ءَ ابید من وتی گپ ءِ سرااوشتات اوں کہ مکران ءِ ناہ ءِ بدل بوت نکنت ۔

ہے وڑا ریل گاڑی سبک سبک ءَ گام جنان بوت، سندھ ءِ پراہ ءُ شادانیں پٹ ءُ دریاءِ سندھ ءِ شہمات کنوکیں شیرکنیں آپ ءَ مہران ءِ کوچک ءُ ہند گوں بانوری دناں سمبہینگ ءُ مہران ءِ پرمہریں کشارلڈاں بزاں مچکدگ ءُ امب ءُ نیوگ گوں ٹلنکیں ءُ گرانیں براں، موز گوں دراجیں ہوشاں، زیتون، بسوءَ نالگیں گل کرکاں انچوش جلوہناک کہ دل ءَ گرکے جت ءُ چماں سارتی یے چت ۔ ریل گاڑی ءِ تچگ گیش بوان ات وادی مہران ءِ پرمہریں دمگ پشت ءَ کپان دیم ئے پہ پنجاب ءَ ات ۔ مئے دارگ ءِ ہند پنجاب لاہور ات، لاہور چہ سندھ ءَ ہشت سد میل دورانت وہدے کہ سندھ ءِ دمگ ہلاس بوت ماں پنجاب ءِ دمگ ءَ سر بوتیں گڑا جہلیں عصرات، پنجاب ءِ سر بوگا گشے منا ہلاہوشی ءَ گپت، منی سرا دردءَ بندات کت ءُ دل جیڑگ ءِ کش ءُ چیلاں بوت یااللہ من چے گندگا اوں ہچ وڑیں جہلگ ءُ برزگ، کپتگیں پٹ ءُ وڑّودیں گیاب، سنگکیں ڈل ءُ بے ردیں جمپ ءُ کوہی مات بند کہ بلوچانی واب ءُ آگہی ءَ چم ءُ دلاں ساڑی انت گندگا نیست ات ۔ چاریں نیمگا کہ چم کارکناں برزانیلگیں آزمان ءُ جہل ءَ چونیل بوئیں زرءَ ہلاس نہ بوکیں لڑوکیں کشار بیگاہ ءِ کوش ءِ شیکاراں گوں پہنات بیاں ۔ ریل گاڑی چومستیں لیڑہ ءَ درپان دیم پہ بنجل ءَ روان، درہیں سنگت وتی وڑ ءَ یکے گوں دومی ءَ گپ ءُ لیب ءُ گوازی کنان اتنت، اے بابت ءَ بے سمااتنت بلے یکے من اتوں کہ سجہیں سفر ءَ وڑوڑیں حیال ءُ لیکہ دارگ ءَ اتوں ۔

منی ہلاہوشی ءِ بن ایش ات کہ اے چے وجہ انت کہ پنجابی قوم چوشیں سرسبز ءُ شادابیں سرزمین ءِ چہ واجہی ءَ ابید پرچی انچو در پہ درانت ۔ ایش چہ پیسرا من ہمیش جیڑگا اتوں کہ پنجاب چو مئے سرزمین ءِ وڑا انت ۔ ءُ دومی مردم نائلاج انت کہ پہ پنچ سد کلدار ءَ مزوری مکران ءُ کراچی وڑیں ہنداں کاینت ۔ من دل ءَ جیڑت اے وڑ پرچا کہ یک نیمگے کلاکانی کلاک ریل گاڑی تچیت کشت ءُ کشار

ہلاس نہ بیت ءُ دومی نیمگا پہ پنچ سدکلدارءُ وتی سرزمین ءُ یلہ دینت۔

بازیں جیڑگ ءِ پد من ہمے فیصلہ ءِ سر بوتوں کہ پہ پنچ سدکلدارءُ کارکنوک نائلاج انت، اے کشت ءُ کشارانی توکا ایشانی دست مان نیست اے مردم پہ لنکھے بٹ ءِ چمدارانت ءُ اے ہلاس نہ بوکیں کشت ءُ کشار ہما ٹک ئیگ انت کہ آہاں ہزاراں زمین ءُ ہنگام پہ ملک دشمنی ءُ وطن دوستیں سرمچارانی ہلاپ ءِ دری طاقتانی کمک ءُ چیری حال دیوک بوتگ انت پرچا کہ دری حاکماں پہ ڈگاراں ہاسیں لوٹ ءُ گارت نیست ات۔ ہمے ہاترا پہ ملک ءُ قوم ءِ غداری ءُ ہنداں زنگی وتمردی ایرکنگ تہ مردم سرپد بہ بنت کہ ایشانی دست سک مزن ءُ دراج انت مردم ایشانی گورءَ بترسنت ایشانی دیما دری حاکمانی ہلاپ ءِ گپ جت مکن انت۔ اگاں کجام گستاخ ءِ دری حاکمانی ہلاپ ءِ گپ جت گڑا بے سرکنگ ءِ حق ہم ایشاں دیگ بوت ہمے وڑا دری حاکماں یک حاسیں ٹک بزاں جاگیردارءِ ٹک پیداک کت، کم ہرچ بازارءُ میتگاں ہزاراں مردم ءِ سرا یک ءُ دولوگ ءِ مردم بہازرت ءُ ایشاں ہرچ وڑیں مال ءُ مڈی میراث ءُ ڈگار دیگ بوت۔ پہ چنڈے نان ءِ مہلوک اے نوکیں ٹک بزاں زمیندارانی مہتاج بوت۔ اے ٹک دہقانانی ہلاپ ءِ زمین ءِ سرا ہرچ وڑیں زیادتی کت، دہقاناں سحبیں سال ءَ گوں زمین ءَ وتی سرمیڑ ینت، گوں دستاں زمین ءِ دلبند درت ءُ چہ زمین ءَ وتی زلورت ءِ وردن پیداک کتنت بلے پیداک کتگیں کشارءُ مال ءُ مڈی ءِ سرا ہچ وڑیں دست رس نیست ات۔ من ہمے حیالاں انچوش گاراتوں نزانت کہ کجا روگاءُ چی ءَ سواروں۔

ناگت ءَ ریل گاڑی ءِ ہول ءِ توار گوشاں کپت، ٭ چلر زتوں۔ سنگتاں گشت ملتان جنکشن انت شپ ءِ دوازدہ بج بوتگ ات، گوں ملتان اش کنگا گشے منا یکے ءَ چست کت۔ منی ذہن ءَ ات کہ وہدے ملتان ءَ سرباں ملتان ءِ تاریخی ءُ کوہنیں بازار بزاں چاکراعظم ءِ ماڑی ایں کلات ءَ بچاراں بلے بے وہد ءِ رسگ ءَ لوٹ پیلو نہ بوت من گوں سنگتاں ملتان جنکشن ءِ سیل ءَ ڈن ءَ دراتک اوں۔ سک گرم ات دل ءَ ورگا ہچ نہ لوٹ ات۔ کے تروتاب ءَ رند گاڑی ءَ سوار بوتیں کساس دوازدہ بج سی پنچ ملٹ ءَ گاڑی رہادگ بوت ہمک دہ پانزدہ ملٹ ءَ رند کسانیں ءُ مزنیں جنکشن اتک انت بلے گاڑی ءَ چہ ڈن کس ایر نیاتک۔ نوں مناواب ءَ گور جتگ ات پرچیکہ گوستگیں شپ ءَ من دیراں وپتاں ءُ سہب ءَ مہلہ پاداتگ اتوں، واب ءِ زلورت پیلو نہ اتنت، واب ءُ نیم واہی ءَ گوں شپ ءِ پنچ بج بوت، سنگتاں کوکار کت کہ یک ساعت پے ءَ پد گاڑی لاہور جنکشن ءَ سر بیت، نوں واب ءَ تراس کت، دراہیں سنگت یک یک ءَ دیم ءُ دست پشلا یگ بنا کت ءُ لہتیں جانشودجاہ ءَ شتاں ہمے وڑا سہب ءِ شش بج بوت، ریل گاڑی ءِ ہول ءَ توار کت اے رائے ونڈ اسٹیشن ات کہ ادا ریل گاڑی المہتل بیت پرچا کہ سالانی سال ماں رائے ونڈ ءَ دینی عالمانی مجی ءُ تبلیغیانی روگ آہگ انت۔ پانزدہ ملٹ ءَ رند ریل گاڑی رہادگ بوت، نیم کلاک ءَ پد گاڑی لاہور سٹی اسٹیشن ءَ سر بوت۔ مہلوک درریان بوتاں مئے سنگتاں گوں سبک گامی ءَ وتی سامان چہ ریل

گاڑی ءَ درکت انت اے لاہور اسٹیشن بزاں پاکستان ءِ مستریں ریلوے جنکشن انت ۔ ساہیوال ءَ بگر تاں لاہور ءَ برقی نظام ءِ تہار یل تچیت اے سرپدی منارندءَ بوت ۔ گوں ڈن ءِ درآ ہگ ءَ مزنیں اسپ گاڑی کسان ءُ مزنیں سواری گندگا اتک ۔

مردم چو مورءَ سرگ ءَ اتنت من وتی سرپدی ءِ ہاترا چہ پنجابی سنگتاں جست کت کہ لاہور جنکشن ءَ چہ کراچی ءِ جنکشن ءَ چہ گیش مچی پر چا گندگا کیت؟ گوشگ بوت کہ اے گیش مچی شپ ءُ روچ نہ پروشیت تو ہر وہدءَ لاہور جنکشن ءَ سر بئے ترا ہمے وڑیں مچی گندگا کیت ۔ ایشی ءِ سبب ایش انت کہ پنجاب ءِ مستریں اسٹیشن انت ۔ دگ ءُ دمگانی مردم اوں ادا کایینت ءُ مہتل بنت، دومی پنجاب ءِ آبادی بازءَ بازہ ءُ بتہ کم انت، دگہ سواریانی بازہ گیش ترانت ءُ گنجائش اش نہ کنت ۔ ہمیشا ریلوے اسٹیشن ءَ باز مچی گندگا کیت ۔

مئے سروک کہ اے وہدءَ گو ما گوں اتنت لیب ءُ گوازی ءِ استاد واجہ صدیق بلوچ ءُ اکنامکس ءِ استاد واجہ زبیری اتاں ۔ مارا ناشتہ کنگ ءَ گشگ بوت ۔ اسٹیشن ءِ نزیک ءَ یک کسانیں ہوٹلے ءَ ارز بندءَ شتیں، ہر کس ءَ وتی واہش ءِ پدا ارز بست، ارز بندءَ پد گشگ بوت کہ واجہ پرنسپل ءَ مئے نندگ ءِ بست و بند یونیورسٹی آف لاہور ءَ کنائیتگ ۔ چارسوزوکی گاڑی کرایہ کت دیم پہ لاہور یونیورسٹی ءَ ۔ ماسہب ءِ دہ بج ءَ رہادگ بوتیں، واجہ صدیق ءَ مارا دو ٹولی ءِ تہا بہر کت ۔ یکے پہ لیب ءُ دومی کہ کالج ٹورسٹ اتنت، ہاسٹل بند اَت تحت دراہ حالیگ اتنت ۔ ہر کس ءَ تچتے دیگ بوت ہر کس گوں وتی ٹولی ءَ ۔ منا ادا سنگتے است اَت، منا گشتگ ات ئے کہ ہروہد یکہ تو لاہورءَ کائے منی جست وپدءَ لازم بکن، ماسے بلوچ اتیں، ماسکیں جاڑی بوتیں آئی ءَ وتی ڈس منا داتگ ات، ما ہمے ڈس ونشان ءِ پدءَ جست کنان دیما روان بوتیں، تنکہ دوازدہ بج بوت، مزنیں جنجالے ءَ پد ما آئی ءِ لوگ درگیتک بلے سنگت ءِ سنگت لوگ ءَ ساڑی نہ ات ۔ مارا نندگ ءِ سلاہ اش جت، ما پہلی لوٹ ات ءُ کلوہ دات کہ سنگت ءَ بگش ات کہ تئی ہما کراچی ءِ سنگت اتکگ، لاہور یونیورسٹی ءَ داشتگ ئے، ہمودا بیا۔

آدوئیں سنگت کراچی ئیگ اتنت ءُ من مکران ءِ، ہچ وڑیں ترس نیست ات ۔ سک گرم ات دوئیں سڑک حالیگ اتنت، من حیران بوتوں کہ لاہور ءِ اے مزن ءُ پراہیں سڑکاں مردم ءُ گاڑی باز نہ روت نئیت چو کہ کراچی ءِ کشک ءُ راہ انت ۔ چہ گرمی ءَ مئے جان ءِ گدچہ ہیدءَ میچلتگ اتنت، ما کہ سر بوتیں تہ پہ سبارگ ءَ دراہ پما مہتل اتنت ۔ سبارگ ءَ پد واجہ صدیق ءُ واجہ زبیری ءَ پروگرامانی بابت ءَ گشتا نک دات ۔ ءُ اے پروگراماں ءَ ردو بند دات کہ کجام وہدءَ مارا کجا روگی انت ۔ (......روان انت......)

جمال ناصر دازنی

(۱) سوغات

مرچی تئی سورءِ روچ نزیک آہگاانت۔ نزاناں تراچتوریں ٹیکیءُ مبارکبادی بدیاں۔ تراسہر سہریں گلابانی پلءِ ٹیکیءَ بدیاں کہ آ تئی بچکند گانی انت تو منا بخشاتاں۔ وتی چمانی خماریں قدحانی ٹیکیءَ کہ تئی نامءِ سراترپاں وتی دپتگیں واہانی ٹیکیءَ دیستگاں۔ وتی ڈائریءِ تہا نبشتہ کتگیں شاعریءِ ٹیکیءَ کہ تئی دیم چو غزلءَ بوتگ۔ ہما وشبوہانی کہ تئی دمءِ کشگا گوں منی روحءِ تہا گوستگاں۔ ہما بیگاہانی ٹیکیءَ وہدے تئی مہرءَ منا وتی کنگءِ احساس دات۔ یا وتی زندگیءِ ٹیکیءَ کہ پر نوبچ نہ انت۔ بلے؟ تیابءِ دوئیں کنارہ کدی ہوار نہ بنت۔ پدا ہم اے راست انت کہ آ دگہ جاہےءِ سفرءَ ہمسفرءُ ہمقدم بنت وتی منزلءِ نیمگا۔ بس من ہمے فکرءَ گوں بانگواہی وہدے وتی ربءِ دیما کہ آ دلانی حالاں زانت، دست دراج کتگ‌اتءُ دعا لوٹ‌ات کہ دراہیں زندگی تئی چہ وشیاں آباد بات۔ اے من بہہ نچارات کہ منی دستءِ لکیرانی تہا تئی نامءِ لکیر نیست۔

☆☆☆

(۲) تہنائی

شپءِ گڈی پاس‌ات تہنائی منا چو سیاہ مارءَ ڈنگ جنگا ات۔ دلءَ پدردیں اُفءُ اُفارے پرات، کہ کسے بوتیں منی دلءِ حالے بچارتیں، کسے منی تہنائیءِ ہمسفر بوتیں۔ اے وہدءَ منا یکےءِ حیال چو سیاہ مارءَ ڈنگ جنگا ات، چو بے آپیں ماہیگءَ تلوسگءَ اتاں، بے ماتیں جنگلءَ بے تاہیر اتاں۔ ارس چہ چماں شیپ کپتگ اتنت، من آزمانءِ نیمگا چارت منا انچیں گمان بوگا ات کہ چاردہی ماہ ہم منی پیما تہنا انت۔ آ منی تہنائیءُ بیوسیءَ گریوگا انت پدا منا سما بوت کہ گشے چاردہی ماہ گشگا انت کہ تو چیا گریوے، تو چیا بیچاڑئے، مگر بھ! بے تاہیر مبو! پر چا کہ تو وَ تہنا نئے، تئی گورا یکےءِ یات است انت۔

☆☆☆

(۳) ''مہر کدی......؟''

چہ تو جتائی ءَ رندمن ترا بے یال کنگ ءِ پکا فیصلہ کتگ ات بلے پدا اچانکی گشے سارت ءُ ہونگیں گواتے کشگا لگّت ءُ تئی یاتانی سیاہ ءُ بزیں جمبر گرندگ ءَ لگّت اتنت۔ دل ءِ تہا گشے بہاری موسے اتک ءُ پچماں ہور ءِ گوارگ بناکت۔ منا انچوش گمان بوت کہ انگریں ریکانی سرا برف رچگا انت پدا واہگ ناچ ءَ لگّت اتنت ارماناں دل ءِ جہہ جت، مہر ءُ دوستی ءِ وشیں تام دپ ءَ اتک۔ تئی گردیں دیم گوں پر مہریں بچکندگاں دیما اتک ءُ اوشتات۔ گڑا زانے من چے مارات۔

کہ تو کدی ''مہر نگ'' بے یال نہ بئے۔

(۴) ''زرد ءِ ٹل''

کسے ءَ منا جُست کرت

تو کجائے؟

پسہ دات

یکے ءِ دل ءِ تہا

یکے ءِ آواز ءِ تہا

یکے ءِ حیال ءَ اوں

یکے ءِ دم ءِ تہا

یکے ءِ امیت ءَ اوں

یکے ءِ رازانی تہا

ءُ یکے ءِ سک نزیک

☆☆☆

گمان ءِ توار

احمد عمر

عائشہ بیا باریں رواں شیپ ءَ ڈہل ءِ توار انت ، عائشہ ءِ زئی تنگہ شیپ ءَ سر نہ بیتگ اتنت کہ سارو پیداک ات سارو تو کجا بوتگ ئے ، من شیپ ءَ بوتگوں کہ (باہڑ) ڈہل جنگا انت ءُ کشگا انت کہ داری دار ءَ مروت ءُ آپی آپ ءَ مروت ، کاہی کاہ ءَ مروت کہ باندا شمبے ءَ جہل عصر ءَ دہقان رحمت ءِ قمبر یں گوک گوں واجہ ابراہیم ءِ سیائیں گوک ءَ مڑایت ، عائشہ ءَ گشت قمبر و ، اے رندی اے گوک ءَ بجنت گڑا قمبر یں گوک ءَ ہچ گوک جت نکنت ، بلے عائشہ ! گپے زان ئے واجہ ابراہیم ءِ اے گوک نزوریں گوکے نہ انت ۔ عائشہ باندامنی پت وتا س ءُ تنگار ءِ سراانت من وَ گوک ءِ مڑ ءِ سراروان ، اناں سارو گونڈ واں نیلنت انت ، سارو ءَ گشت ، ماشاروَن اِت پیریں کنر ءِ سرا لکپن ئے چارن ئے ، شمبے ءِ ظہر ءَ مردم چہ سری کہن ، جوسک ، سامی ، میری ، کلگ ، کلاتک ، ہرچاریں کنڈ ءُ نزیک ءِ مردم حرانی سراا تک انت ، قمبر یں گوک پل ءُ شوشتگ ات دہقان رحمت ءَ آورت شیپ ءِ پیریں کنر ءِ چیر ءَ بست ، قمبر و مست ءُ دودست انت ، درانکیت کوڑ سرجنت ، سبزل ءَ وتی نیلگیں ہر قمبر یں گوک ءِ سرا گوں دہقان علی ءَ وتی لاگ واجہ ابراہیم گوک ءِ سرا بستگ ، سیاہو ءَ چار بن ہلینی گوں باہڑ ءَ ہشت بن کروچ ءَ بستگ ، دمانے ءَ رند واجہ ابراہیم ءِ گوک آئی ءِ دہقان عیسیٰ ءُ دہقان یار محمد ءَ مہار کتگ ات سر بوتاں ۔ شوکیاں وتی وتی گنجائش ءَ شرط بست انت ، دمانے رند ہر دوئیں گوکانی سر مساد ءَ برانت ءُ گوکاں یکے دومی ءَ راز ور ماں کت واجہ ابراہیم ءِ گوک ءَ قمبر و ءَ رادو جاگہ ءَ وتی تیزیں کانٹ جنگ اتنت ، درہیں مردمانی گمان پہ واجہ ابراہیم گوک ءِ سراات ۔ بلے قمبر و نامی ایں گوکے ات ءُ قمبر و ءَ چوشیں کانٹ باز وارتگ ات آتچگ ءِ وڑ ءَ نہ ات ، ہے کش ءِ چیل ءِ تہا ، قمبر و ءَ چنی یے واجہ ابراہیم ءِ گوک ءِ چپیں کش ءِ گوش ءَ جت کہ حون ءَ سر یلہ دات ۔ واجہ ابراہیم ءِ گوک ءَ وتی لنک سر ءَ کت تچگ ئے بنا کت ، چیز ے مردم وت ماں وت ہلوت ءَ کشگا اتاں کہ واجہ ابراہیم ءِ گوک تچگی گوکے نہ انت ۔ ماز اناں دراہ میاہ دلمراد ءِ کار انت ، گوستکیں چکر ءَ ہر تاچی ءَ نمبو ءَ راجو ے دم جنگ ءُ داتگ میدان سپاہ بوان ات ، سبزل نیلگیں ھر ءَ سوارات ءُ باج برتگیں ہر پشت ءَ مہار کتگ ات ، سارو ، وت سر ءَ رپتگا ات ۔ عائشہ نندگی جاگہ ءَ واب ات گو ہر ءَ گشت ، ماتی تو چے کشگا ئے ، عائشہ چہ واب ءَ گڑات گشتے سارو دراہ گسر بوتگ انت ، دراہ وڑالاں شت انت بلے انگت برے برے منی گوشاں گشے قمبر و گوک ءِ درانگگ ءِ توار اِنت ۔ ☆☆☆

دونمدی

احمد ابدآل

منی دین...ءُ منی دنیا...منی راستی ءِ باور...منی زیمریں پکرانی ربابؔ....سکّی ءُ ہچ وڑیں سوری مہ گنداتے....شادان باتے۔

سلامانی نیکی!

چہ سلام ءُ نیکیں دعا ءَ رند گپ ایش انت منی رباب جان..تئی یک مہربوہیں نمدی یے یک نیکیں ساعتے ءَ گوں تئی بہشتی بُوءَ باس ءَ اتک ءُ منا سربوت...منی گیمریں اروا وشنود بوت...دل گلاب ءَ سز پت....بلے تئی نمدی چہ دلپروشی گپّاں سربارت ات،تئی نمدی ءِ لبز لبز ءَ چہ ناامیتی ءِ عکس پدرات۔تئی نمدی چہ جتائی ءِ گپّاں آسر...پرچا بزاں...؟من تو چوں جتا بوت کنیں...؟تو واچشمیں دل کپتگیں جنکے نہ بوتگ ءِ...رباب جان من تو مہرکتگ ،دلپاکیں مہر...من تو گنا ہے نہ کتگ کہ دنیا منا ءَ تراوڈا الیگ بہ کنت۔تئی دائیں جنکے چشمیں دلپروشگیں گپ نبشتہ کنت باور نہ بیت تئی نمدی من چنت رند ءَ وتگ بلے باور انگت چہ منی راستیں کش ءَ نہ گوزیت کہ تئی پیمیں وانندہیں جنکے اے رنگ ءَ ناامیت بیت ترا ایات نہ انت تو وت گشتگ ات کہ ناامیتی گناہ انت،گڑا تو چوں نبشتہ کتگ کہ من تو جتا بئیں...منی تئی یکجاہی دروگے...مئے دوءُ ربیدگ مارا ہچبر ہوری ءَ نیلنت..منی جان منی حیال ءُ منی تئی پاکیں مہر ہچبر بے بنیں دوءَ بے نیمیں ربیدگانی محتاج نہ انت،من تو وانندہ ءُ سرپدیں انسانیں وتی نیک ءُ بدءَ شری ءِ سرءَ زانیں...اے بے بنیں دودءُ ربیدگانی شیبن ءَ ہم دل ءَ میار...دلجم بُو ہچ وڑیں بیم ءُ ترس ءَ وتی باتن ءَ جاہ مدے منی رباب جان..من تو دورسریں کورے ءِ تہا لوگ نہ بستگ ءُ بے سما نہیں کہ دورسریں ہارے بئیت ءُ منا ترا ''دلفش ءُ پتار'' بکنت..من تو یک کمزوریں بندے ءِ پشت ءَ وتی مہرانی کاشیں کڈک نہ بستگ کہ بند بہارت ءُ منا تراوتی لہڑانی تہا بیگواہ بکنت..من تو تیاب ءِ لمب ءَ وتی مہرانی کلات گوں ریکاں نہ بستگ کہ چول بیا انت ءُ یکیں دمان ءَ مئے مہرانی کلات ءَ گوں زمین ءَ ہمسون بکنت..منی رباب جان من توریگزار ءِ ریکانی نکش نہیں کہ اے قہریں امروز ءِ تر ندیں گوات وتی مٹیل ءَ روچے رنگے مارا بدل بکنت..گڑا تو پرچا چوشیں ہمناکیں گپ نبشتہ کنئے...منا تئی پاکیں مہرانی سراستک ءُ باور انت...ترا منی مہرانی راستی ءِ سرا باور انت...رباب جان راستی حدا ءِ نام انت کسے اگاں چہ راستی ءَ دلپروش بہ بیت...کسے اگاں چہ وتی جند ءَ دلپروش بہ بیت بزاں چہ پاکیں حدا ءَ دلپروش بیت. ءُ اے یک بلاہیں گنا ہے تو وت زان ئے ...منی رباب جان...دلپروش...دلرنج...ناامیت مبو!منی تئی مہر ءِ پاسپان خدا انت......امیت انت منی نمدی ءَ شری ءَ وان ئے،فہم ئے ءُ دلجمیں پسہ ءَ زوت راہی کن ئے......اللہ ءِ امان ءَ ئے...

تئی وتی ملک مہرتی

دل ءِ دیدگانی ارواح......

مدام وشیانی منگیر اں بات ئے.....!

سلام سد ہزار سلام پہ تئی حملیں بالادءَ......دیدگیں مہرتی تئی یک زند بخشیں نمدی ءِ گوں سد ہزار دلبڈ یاں اتک ءُ منا سر بوت........بلے چہ بکناں زندگی انت کہ نلکیں جاورانی زدءَ اتگ ...گیش ہمراہ داری ءِ زکت نداریت ...تئی پلیں نمدی ءِ لبز لبز منی سرءُ چماں...بلے ہمراہ داری ءَ کت نہ کناں...وہد یکہ من شہرءَ وانگ ءَ اتاں تئی نزیکی ءَ من انچو محکم اتاں کہ منا راہچ وڑیں بیم ءُ ترس ءِ شبین نیست ات ۔ چو گشے یک مہکمیں حصارے منا چاگرد ات ۔ منی پاسپان ات منا انچو سما بوت کہ تئی کوہیں باتن منی مجتی امروز انت، منی جنت انت.....منی واب ءُ واہشتانی دلجمیں نکیں انت...بلے من چو نزانت کہ چہ ترادمانے گستاباں منا اے قہریں امروز وتی ملکموتیں پنجگاں زوریت...منی واہگاں، منی واہشتاں مانداریت...منی مہر ءُ مراداں زات ءُ زریات ءِ دوربنیں چاپت ءَ دوردنت منارا گوں دود ءُ ربیدگانی سانکلاں بندیت...مہری تو وت زانے کہ مئے پت ءُ پیرکانی کار مدام دود ءُ ربیدگانی مزن شاہیں درچک ءِ آپ دیگ ءُ پہریزگ بوتگ...مرچی ہر کس ءَ بگند ہے مزن شاہیں درچک ءِ گرمیں ساہگ ءَ سنٹ ماں نوداں کتگ ءُ نشتگ...مہری من حیراناں کہ مئے بن ءُ بنھ ءَ چوں پہ ایمنی ساہ کش اتگ، اے دود ءُ ربیدگانی قہریں چاگردءَ.....چہ پیم گل ءُ شادان بوتگ انت...بلے گوں مانہ بیت مہری گوں مانہ بیت...درپکتیں مادورسریں کورے ءِ تہا ہنکیں کتیں...درپکتیں مادرپکتیں مانزوریں بندے ءِ پشت ءَ وتی مہرانی کاشیں کڈک بستیں ءُ بند ءِ برگ ءِ ودار ءَ بہ نشتین ایں....درپکتیں مئے واہگ ریگزار ءِ نکش بوتیں....درپکتیں مئے واہش تیاب لمب ءَ ریک ءِ بستکیں کلات بوتیں.....من دل ءَ جز ماں مئے مہر ءِ راستی ءُ پاکی ءَ دورسریں کور ءِ دیم داشتگ ات...اے جلگہیں تیاب ءِ چولاں مئے مہرانی کلات پروش دات نہ کتگ ات....آ ریگزار ءِ نکشاں کہ مئے مہر ءِ رنگ ہوار بوتگ ات آ گوں امروز ءِ گوات ءِ مئیل ءَ کدی بدل نہ بوتگ اتنت...آ بند ءِ پشت ءَ کہ مئے محکمیں مہرانی گدان بوتگ ات آئی ءَ کرنانی کرن نہ برتگ ات.....بلے اپسوز ءُ ہزار ارمان کہ مئے ناسرپدیں چاگرد...اے دود ءُ بے نپیں ربیدگانی منجار کدی ہم مئے مہر ءِ راستی ءُ پاکی ءَ نزانت ءُ سرپد نہ بنت....منارا انچو سما بیت کہ من یک برز ءُ بلندیں دیوالے ءِ تہا بنداں من ستر پریات کناں...چیہال جناں بلے منی پریات ءُ چیہال ہے بلندیں دیوال ءِ تہا جکس انت ءُ بے توار بنت...نئے پہ ترا سر بنت نئیکہ عرش ءِ آزمان ءَ...گڈی تہلیں راستی اش انت کہ باندا منی آروس انت گوں ہماکس ءَ کہ من زندگی ءَ ہچبر نہ دیستگ ءُ نئیکہ آئی ءَ منا دیستگ...گڑا چو چوں بوت کنت مہرتی...؟ چو چہ پیم ءَ گوزیت زندگی...؟ ہمیشکا باندا منی آروس انت....راستے ءُ باندا منی پرس انت اے ہم راستے....دانکہ اے نمدی ترا سر بہ بیت من اے قہریں امروز ءَ چہ دور رواں....سک دور.....منا پہل کن منی مہری منا پہل کن....

اللہ ءِ امان ءَ ئے....

تئی وتی وش زیمریں ارواح ءِ پرشتگیں رباب

من وتی نظم یے ءِ کارستاں

حمل امین

من یک دیوالے ءِ ساہگ ءَ اوشتاتگ اتاں ءُ گوات منی چمانی پُشت ءَ آزمان ءِ مرغانی ہمرائی ءَ اوشتاتگ ات، مناں انچو گمان بوہگاات کہ من ہم یک دیوالے آں، منی ساہگ ءَ ہم یک وہدے ہرکس ءَ وتی دم بالا کتگ۔ زہگاں منی سرا سیالیچک ءِ عکس کہ کش اتگ انت، باریں چنچو کس ءِ باطن نبشتہ کنگ بوتگ چنچو بیگاہ منی ساہگ ءِ چیر ءَ گوستگ۔ فرشتہانی قدم منی برزی ءَ نشان کنت ءُ آزمان ءِ راہ ءَ درگیجاں۔

بیگاہاں مردم ءِ دوری منا یا تگار کنت ہر کس مطلب پرست بیت ءُ چہ من دور تچیت، منا گندنت وتی راہ ءَ تاب کنت۔ ہر کس بد زبان انت کس ءَ منی سرا بھیسہ نیست انت کہ منا ہم یک وجودے بوتگ، من ہم یکے ءِ تخلیق بوتگاں۔ من ہم اے کسہ خانہ ءِ کارست بوتگاں، اے نظمیں امروز ءِ من ہم یک مصرعے گشگ بوتگاں ءُ من ہم یک عاقبت زوالے آں۔

مغرب منی قبلہی لمب ءَ چہ گپیت چہ شگرب ءَ روگا ساری روچ درکیت ءُ گونڈ وانی تچی یے گوزیت دیم پہ اسکول ءَ روت من ہر کس ءَ واناں کئی یاد ءِ چمپل دتیگاں۔ کہ مرچی پرچا گون نہ انت چھٹی ءِ وہد ءَ یکے چہ ہمراہاں پرچا ہر وہد ءَ پُشت کپیت۔

من ہم یک دیوالے آں، پیسرا مردماں منا گشتگ من بد برتگ بلے من وت شرتر زاناں کہ گوات کجام کساس ءَ منی برزی ءِ آزمان ءَ پرشیت ءُ کئے کیتیں پہ ٹکرانی یکجاہ کنگ ءَ۔ آس پرچا منا نشان نہ کنت آپ پرچا منی تنیگ نہ انت، بلے انگت دوست ءُ دزگھاری ءَ منی سر پر نہ بیت کہ بیگاہے ءَ پروین ءِ مات ءِ لوگ ءَ قرآن وانی بیت نازبواں گوات بارت پدا ہر کس وتی راہ ءَ جتا شوہازیت، نازبودرہیں بازار ءَ تہنا یکے ءِ باغ ءَ پرچا است، مرچاں قبرستان دیوال ءَ انت منا اے گپ ءِ باز درد انت ءُ چیزے وہد انت میتگ ءَ کس فاتحہ وانگ ءَ نہ انت، پرچا کہ باغ ءِ واجہ چہ شہر ءَ درشتگ پہ جنازہ یے ءَ۔ ہمادمک ءَ کہ منا، چہ مرچی کساس چاردہ سال پیسرا یک مغربے ءَ وصیت کتگ کہ چہ من پد، منی نام ءَ گواتانی ہمراہی ءَ کپودرانی رم ءِ تہا زندگ بکن، چراغاں بدمہ گش کہ منی چاگرد ءِ آدینک انت۔ من پہ مردم پرستاں نوں ہچبر نیاہاں اگاں روز رداں کاروان یے منی جست ءُ پُرس ءَ کنان بیت ءُ کیت تہ آئی ءَ وتی ہپت

پشت ءِ ہمرا ہے ءِ شہدیں ساعت ے ءِ ڈس ءَ بدئے۔ ہونوں مناباور بیت کہ من یک دیوالے جوڑ کنگ بوتاں بلے آروزردءِ غبارانی تہا اِر کپیت ءُ وتا پشت گچیت آئی ءَ چہ شپ ءَ سک ترسیت آ چہ شپ ءِ آ یگ ءَ ساری وتی چماں پر وشیت ءُ وتا یک چراغے کنت زنگ شام کنت ءُ کاینت دیم ءِ ننندنت ہر کس وتی اسکول ءِ کتاب ءُ کاپیاں کشیت ۔ کسے وانیت ، کسے در بارت ، کسے نبشتہ کنت ءُ کسے ایتک نندیت ءُ آیاں چاریت، لہتیں گوات ءَ پدیا تک بندیت ءُ آزمان ءَ لکیر کشیت پدا ہتے پد بالو کاینت گپ ءُ کسہ بیت شگان جنت یکے دومی ءَ۔ بلے منا گپے پر نہ بیت پر چا کہ من یک دیوالے آں ءُ مرچاں منی رنگ گیشتر لکشنگ ،ہو مردم کسہ کارنت کہ آ روچی گوات دمکاں ایوک بوتگ ءُ من ادا بوتگاں ۔ اے گپ ءِ دردمنی باطن ءَ نشانے پشت گچیت پدا ہما مناں کہ من چہ وتی جند ءِ حصار ءَ دور تچگ لوٹاں بلے دیم ءِ لوگ ءِ روشن دان روزردءِ وہد ءَ ہمروچ ہچ بیت روچ ءِ رنگاں سہرا کنت ءُ من چو بنیادم ءَ عجالت باں ، پدا واتر باں ، ہے حساب ءَ منی عہد ءِ سہب دیگر بنت ۔

☆☆☆

تئی جندانت

صادق رہچار

مزنیں عید ءِ شپ ءَ ساعت ہشت ءَ سپر مارکیٹ ءِ دیما اوشتاتگیں مردے روک ءُ آ ؤ کیں مہلوک ءَ روک روک ءَ چارگ ات ۔ دمان یے ءَ رندچہ ہے بازار ءَ دگہ مردم یے آہت ءُ ہے مرد ءِ پہنا ءَ اوشتات ءُ سلام ئے دات۔ سلام ءَ رند جست ئے کت'' واجہ من دیرانت کہ دیمی نیمگا اوشتاتگ ءُ ترا چارگ ءَ اوں کہ تو اے مہلوک ءَ پہ حیرانگی چارگ ءَ ئے پہ خیری؟''

اوشتاتگیں مرد ءَ پسہ دات کہ'' ہو من اے جلگہیں بازار ءَ زندگیں مردم یے شوہاز ءَ اوں''۔

منی برات اے سرانی حساب ءَ مہلوک تزگ ءَ انت ، مارکیٹ ءُ دکاناں پترگ ءُ در آہگ ، اے جاگ ءُ سلوات واقبرستان یے نہ انت ۔ اے درست زندگ ءُ سلامتیں مردم انت ۔ اے حبر ءَ بل تو وتی حالاں بدے کہ ترا چونیں اسرارے ءَ ادا رسینتگ ؟ بلے ، تو دگہ زندگیں مردم شوہاز کن ئے ، من وتی جند ءِ شوہاز ءَ سلے دل ءَ سرگرداناں ۔ گڑا اوشیں من وتی مرادانی منزل ءَ سر بوتاں ۔ سلام دیوکیں مرد ءَ اے دیم ءُ آ دیم ءَ چارت ، تاں نزیک ءَ دگہ کس نیست ۔ گشت ئے واجہ تو منی جست ءِ لسہ پہ دلجمی نہ دات ۔ تئی دیستگیں مردم کج انت کہ زندگ انت؟'' تئی جندانت'' بلے چے پیا اے وڑا کہ اے دور ءُ اے بازار ءِ وشی ءُ وشحالی ءِ تہا نز اوتی بے گناہی ءِ احساس انت ۔

☆☆☆

گیمرتگیں پُل

ندیم بیوس

سمین کشگا ات نرم ءُ نازرکیں پلاں سبک سبک ءَ سرینگ ءَ ات ۔ پُل بچکند گا اتاں ۔ درچک ءِ سرا مرگ نشتگ ءُ چوئی چوئی کنگا اتاں ۔ اے درچک ءَ راوڑ وڑیں ڈولداریں پُل پرات ۔ نازرکیں پلانی سہریں لنٹاں گشے آمرزءُ پن مال اتگ ات ۔

اسپتیں پُل گوں وتی سرچکیں لنٹاں بچکندگ ءَ اتاں ۔
سکیں وشیں دلکشیں ندارگے ات ۔

بلے دمان ءَ ندارگ بدل بوت ۔ نوں سمین ءِ گوات ءِ بدل ءَ سیاہ گوات کشگا ات ۔ سہب ءِ نودشنز یں موسم ءِ جاگہ ءَ بشی جمرے گوارگا ات ۔ سبک سبک ءَ پدا ایردیان بوت !

یک ساعتے ءَ پد ہر نیمگا شیپ ءُ کور ءُ چو دریا ءَ ملآن اتنت، کوہ ڈُرگ ءُ رچگ ءَ اتنت ۔ سیاہ گوات چو کور ءَ مان اڑان ات ۔ درچکانی تاک ءُ پلاں شاپگ ءُ چنڈگ ءَ ات ۔ درچکاں چہ ہنڈاں گوجگ ءُ دور دیگا ات ۔ جمروتی کوریں چماں پچ ءُ بند کنگا ات ۔ چو گروک ءَ شہم دیگ ءُ لرزگ ءَ ات ۔ سرپتکیں نازرکیں پلاں شاپگ ءُ گیمرینگ ءَ ات، مرگانی بانزلاں گوجگ ءُ سندگ ءَ ات ۔ پلّے شاپت انت ءُ دریا ءَ دور داتنت ۔ مرگانی ارواہ سیاہ گوات ءَ گون اتنت ءُ ماں دریا ءَ چگل ئے داتنت ۔ دریا ءَ گون ات مرگ ءُ پل ءِ ارواہ ءُ ملآن ات ۔ پل ءِ ارواہ بچکندگا ات ءُ دیم پہ مرگ ءِ ارواہ ءَ ءُ مرگ ءِ ارواہ چوئی چوئی کنان دیم پہ پلّے ءَ رہادگ ات ۔ درچک گوں پلّ ءَ دریا ءِ تہا سر میکّی ورگا ات ءُ مرگ اوں دریا ءِ تہا گوں چولاں سر ءُ چیرات ۔ بلے نوں پُل چہ درچک ءِ شاہ ءَ سستگ ات ءُ آپ ءَ گون ات ۔ مرگ تستگ ات بلے آئی ءِ ارواہ انگت پل ءِ ودار ءَ ات ۔ نوں سیاہ گوات ءَ بس کتگ ات ءُ جمراں اوں بزّ اتگ ات ۔ سمین ءَ گلباگ ءَ واتر کتگ ات ۔ درچکاں تاک جتگ ات ۔ سمین شاہاں سرینگ ءُ چنڈینگ ءَ ات ۔ پل چو بانور ءَ سمبھ اتگ ات ءُ سرءِ جہل ات ۔ آئی انارکانی سراارس شیپ گرگ ءَ اتنت، آپہ نودانی دیدار ءَ تلوسگ ءَ ات ۔ انچو مرگ ءِ ارواہ ءَ بود کت، چہ دریا ءِ چولانی سرا بال ءَ کت، پل پیے ماں لنٹانی سرا داشتگ ات، شت ءُ ہما درچک ءِ سرا نشت ۔ درچک نوں سبز سبزات گوں گوات ءَ شیک شیک ءَ چول ورگ ءَ ات ۔ مرگ گل ءَ بال ات ۔ مرگ ءَ لوٹ ات کہ ہے پل ءَ درچک ءِ شاہانی سرا بہ اڑ بنیت کہ پل چرائی ءِ دست ءَ لگو شت ءُ بُن ءَ کپت ۔ کنگ ءَ آئی ءِ دل شُل اتگ ات، آئی ءِ ارواہ ءَ بال کتگ ات ۔ آئی ءِ جند ماں کنٹگاں درچک ءِ سرا ٹنگ اتگ ات ءُ پل بُن ءَ کپتگ ات گیمرتگ ات ۔ ☆☆☆

هنی رج

حاک ءِ لیبی

نبشتہ: سجاد حیدر

رجانک: غوث بخش صابر

کارست

۱- راستکو - سوداگرءِ چم ءُ نظرءَ، میہہ، شلی ءِ واستاراستکو، بیوانکیں، نیک تبیں مردم کہ آئی رار و حانی پر چنڈ رسنت۔ زمیں توار بلے رہشون ءِ درگت توارے زوراکیں نہیپے بیت۔
۲- شلی - سوداگرءِ نزءَ مولد، راستکو ءِ زیبائیں، نازبکیں کاڑ۔
۳- سردو- پیریں کیمیاگر۔ حرص ءِ جکیں سرّاف
۴- لکّی - سرّاف ءِ جن
۵- لاڈک- لکّی ءِ ور ئیں بچ
۶- سوداگر- آوار جنوک ءُ میہانی نیادی ءَ بنی آدمی سوداکنوک
۷- سردار- راستکو ءُ شلی ءِ پد جنوک، آجوکنائینوک

سری نداره

(عہدی نوبتاں میہہ ءُ مولدانی نیادی ءِ جاک ءُ جلاّر، زمزیلانی شلک، شت ءُ چابکانی شیگگ ءِ ہوش بریں تاثر، گوں ہمے تواراں شئے پر جاہ ءِ دریھلگ، نرم نرم ءَ شئے پر جاہ ءِ توار جہل کپان بیت سوداگر گوں وتی بزیں بے سنچیں توارءَ لیلامی ءِ گوانک دیاں بیت)۔

سوداگر ☆ اوگوہرآباد ءِ جہہ منداں! مزنیں سوداگرے شمے ڈیھ ءَ گوں گچین مڈی ءَ اتکہ۔ بیائے بیائے وتی تالع ءَ بہ چکاس ات۔ برکتی رو چے ءَ بِک داتہ گوں من حسن ءُ رژن ءِ مڈی گون انت۔ بیائے اے ورنا ءِ دیم ءُ بالا دءَ بچارات کہ درستیں رگ ءُ بندے چہ مستی ءَ متگ انت۔ تب ءَ نیک، زرّیات ءَ نامدار علم ءُ زانت ءَ سقراط ءِ مٹ۔ الیش میاں رود راتک ءِ نشان۔ ازم ءِ کان، پہ میری بادگیراں گران گوہریں ٹیکی انت۔ باریں دپ ءَ بسرین ات، پہ ءُ چکس ءَ کرنت۔ منی بنداتی گوانک انت۔ یک ہزار گینی۔ یک..... ہزار گینی۔

یک توارے ☆ یک ہزار یک سدگینی۔

سوداگر ☆ شاہی مہذبیں دوستان! ایش لس ءُ ہمک مردم ءِ وس ءِ کارے نہ انت۔ ایش مزن کیسگ ءُ زرز والانی لئیب انت چوشیں گنج ءُ گوہر نیادی ءَ ہر درگت ءَ نہ ایت۔ چوشیں مول ءُ مراد پہ گدارے دست کپیت اے ہما ورنا انت کہ ایشی ءَ سلاہانی دست نہ جنگ ءِ سوگند زرتگ چومبوتیں ایش ہچبر منی دام ءَ نیاتک۔ نیکیں ساعت، گہیں چاگرد ءِ متاہ انت ارزش پہ ستاانت۔ من کہ سرّاف ءُ بخن زانتے اوں۔ ایشی بہاءَ بہہ کم نہ کنیں۔

یک توارے ☆ یک ہزار دوسدگینی۔

سوداگر ☆ اے گوانک کے ءَ دات؟ الّم ءَ دُرّ ءُ تلاہ ءِ زانندہ ءُ پجاہ آروکے۔

دگہ توارے ☆ یک ہزار ءُ سئے سدگینی۔

سوداگر ☆ جی بات۔ جی بات ترا، سودا برزروان انت، شنگوں نام ءَ درا کن۔

توار ☆ اے گوانک انت میرمنگھ ءِ۔ من آئی کاردار اوں۔

سوداگر ☆ شات ءُ گلاں بات میرمنگھ گوں وتی ہمسر ءُ ہمنیاداں۔ ورنا ہے مزن قدریں، زرءِ در پشوکیں شدریں

سردو ☆ یک ہزار ءُ پنچ سدگینی۔

سوداگر ☆ جی جان کناں تئی دلبودیں توار ءَ، زرّ ءِ ارزش ءُ زرگرزانت۔ درّ ءِ بہاءَ دردانگ سرپد بیت، نوں دلگوش اوں پہ میرمنگھ ءِ گوانک ءَ۔

توار ☆ یک ہزار ءُ شش سدگینی۔

سردو ☆ یک ہزار ءُ ہشت سد۔ نوں چے گُشے میر ءِ شنک؟

توار ☆ چہ میر ءِ نیمگا منا گیش اختیار نیست بلے من اچ وتی نیمگا پیشکش کنیں دو ہزار دوسدگینی

سردو ☆ سئے ہزار گینی۔

توار ☆ ازّے زرگرز ہر ءَ کپتہ۔

سوداگر ☆ نوں بگش چے گوشے بھنگانی ملار چے حدّ ءَ انت۔

توار ☆ نہ واجہ گوں سردوزرگر ءَ کسّی وس نہ رسیت۔ اچ آئی کسے باج نہ بارت۔

سوداگر ☆ من زانیں کہ نوں کسے بیرک ءَ چِد ءُ بالا نہ شانیت۔ سئے ہزار یک، سئے ہزار دو، سئے ہزار سئے۔ ملک ءُ مال سردوزرگر ءِ...

سردو ☆ لاڈک! بر منی نچ، زرّانی اے پیلک ءَ سوداگر ءَ بدے (زرّانی شلک ءِ توار گوں کسی پازیب ءِ شلک ءَ ہور بیت۔)

(سوداگر ءِ گوانک چست بیت)

سوداگر ☆ گذھی وتی بال اشتگ ڈگار ءِ دیماارا آتگ، رنگانی پوشاک جلوہ دینت دلاں ملار ءَ کارنت آزمان ءِ استال کس ءَ دیستہ کہ

گلزمین ءَ بئیت برمش بدنت۔ گل گلاب ءِ پل کہ واہگان ءَ چنچل کنت بہارگاہ ءِ سری مدگ، وشبوءِ شیکو، ماہ ءَ گہول کنوکیں حسن، میان رو در آحت ءِ چندنیں ٹیکی، عطا شاد ءِ شعرءِ ھقیں مانا کہ گوشتگے۔

رژن ءِ گروک ءَ شل کہ زہمیت تہاریاں۔

آس ءَ را بام ٹھاہ کہ رہشون روچ بیت۔

پہ اے نازہکیں کاڑ ءَ گینی چے، دیدوک ندرانت۔ منی نیادانت..... یک ہزار گینی۔

یک توارے ☆ یک ہزار ءُ پنچ سد گینی۔

دومی توار ☆ دو ہزار گینی۔

سردو ☆ دو ہزار یک سد گینی۔

سوداگر ☆ بلبل ءِ وشیں توار گوشاں کپیت۔ زرگرءَ پدا سار کرتگ...دیما درکپ ات باریں۔

یک توارے ☆ دو ہزار پنچ سد گینی۔

سوداگر ☆ یکے چہ دومی ءَ سرگوزان انت چیا کہ اے دخنک ہمیشی ءَ کرزیت۔ ہَو باریں....

لاڈک ☆ سئے ہزار.....

سردو ☆ اڑے اولاڈک۔ پر چی تئی مجگ گشتہ، پہ اے مولدءَ اینکس زر شانی؟

لاڈک ☆ بابا۔ من اے کاڑ ءَ پر بہ گریں۔ تو زرّ دئے ناں؟ منی واہگ وش بیت۔ ہَو ناں۔

سردو ☆ تئی کہ دلے مان انت گڑا اول ءَ بدار۔ کسے چہ تو باج نہ بارت۔

دگہ توارے ☆ سئے ہزار ءُ سئے سد گینی۔

سوداگر ☆ جی منی واجہان ءَ۔ جی بات شمے تواران ءَ، سئے ہزار ءُ سئے سد پہ شلی ءِ کوشاں نہ کرزیت۔ اے بہا آئی یک موردانگے ءِ کدرءَ ہم نہ انت۔ است کسے کہ لعل ءِ دانگ ءِ کدرءَ بزانت۔

لاڈک ☆ سئے ہزار ءُ پنچ سد گینی۔

سوداگر ☆ ہی شاباش۔ مزن ہڈءُ شہہ نسیب پدا ہم دتار اموکیت۔

یک توارے ☆ پد کنزگ پہ مڑاہ ءَ عیب انت۔ سئے ہزار ہشت سد۔

لاڈک ☆ (گوں پت ءَ) بابا من یکپارگی شش ءَ بالا بئیں۔

سردو ☆ منی بچ ہر چوں کہ تراوش بیت۔

لاڈک ☆ منی واک انت شش ہزار گینی۔ شش ہزار۔

یک توارے ☆ نہ بابا۔ نوں ترا کپتہ تئی لعل ءَ۔ مئے وس ءِ ہبرے نہ انت۔

سوداگر ☆ گڑادید گیں دوست ءُ دلداراں پہ شش ہزار گینی ءَ شہزادگ ءَ سوب کرتگ ۔ تئی نام شنگوں؟

سردو ☆ اے منی نج انت ۔ یکیں دانگ ۔

سوداگر ☆ عمرے دراج بات شادہاں بکندات ۔ نیکیں مات ءُ پت نج ہم نیکیں بنت ۔ نخی ءِ الواد نخی بیت اے سوداباز گران نہ انت اے کاڑ ہم مزنیں لوگے ءِ لج انت ہر کجام لوگ ءَ روت لوگ ءِ مہکانی بیت ۔ دلانی دلبود بیت ۔

سردو ☆ (گوں وتی نج ءَ) بزور منی نج گینی ءَ پر یں پیلک ءَ مولد ءَ ہمراہ کن ، بروئے لوگ ءَ ۔

(زرّانی ٹلانگ ءُ شلی ءِ پاز ۔ پانی توار گرندکنت پدا نرم نرم ءَ توار گار بیت)

(سازانی لہرے)

(۲)

﴾ دومی ندارگ ﴿

(ماں تجربت جاہے ءَ کارکنگ ءِ گردشگ ۔ گوں جوگن دستگ ءَ چیزے ءِ ہیرت کنگ ءِ ٹہک ٹیک ۔ چیزے ءَ سوہان کنگ ءِ توار دموک ءِ مگ آس ءِ تُرندکنگ ۔ دیگ ءِ ڈھکن ءِ دپ ءَ دیگ دپ گرگ ءِ ایر گیجگ ۔ ہیرانی ءَ آپ مانز یچگ ءِ تاثر.....)

سردو ☆ اڑے او بے نصیب! ایش حکیم ارسطو ءِ ازم ءُ زانت انت کہ تو چہ آئی چم نز کرتگ انت من دل ءَ جزم کرتگ ات کہ تو شہزاتاں نیاد ءَ بکن کیمیا گری ءِ سیخ وتی کرتگ ات ۔ بلے تو انچائیں گھگھو ۔ یے ئے ۔ انچوش کہ وتی دپ دوھتگ ہمے رنگ ءَ چم نز کرتگ انت ۔ اوگنوک چاتال چیزے ہیل بکن کہ حاک ءَ کپے ہم تنگہے ہبئے ۔

راستگو ☆ چوشیں رژن ءِ بخت کُج انت ۔

سردو ☆ رژن مہ گوش ۔ علم بگوش ۔

راستگو ☆ علم پہ گنوکی ءَ نہ پرمائیت ۔

سردو ☆ منی نج انچکہ عقل ءَ پیادگ انت نہ کہ منی دل لوٹیت کہ وتی زانت ءُ زانگ ءَ پہ ایندگراں سر بکنیں جوان نوں گوشدار ترا کیمیا گری ءِ ازم ءُ ریک ءِ سوج ءَ دئین ۔ ہر ڈولیں مڈ ی یے کہ بہ بیت خاصیتے ہما چار انت ۔ گرمی ، آپ ، حاک ءُ گوات ۔ گوات ءَ گرمی ءُ خنکی ۔ آس ءَ حسکی ءُ گرمی ، ہمے قدرتی جھورانی تب ءِ ادلی بدلی کنان ءَ کیمیا گری ءِ ریک ءُ تھنگہ ٹہیت ۔ ہر چنت ءَ کہ ہمے زانت ءُ ازم وتی حقیں حدءَ روت گلزمین ءِ تل ءُ تو کاں تھنگہ وتارادرا کنت ...... تئی لوگ بن بگپیت ۔ تو دُشتگیں جاگہ ءَ واب ئے ۔

راستگو ☆ واجہ چم تہنا واب ءِ درگت ءَ نز نہ بنت

سردو ☆ شرّ ۔ تو منی حبر ءُ تران پہ دلگوشی اشکنگ انت ۔

سردو ☆ اگاں تو ہمے علم ءُ ازم ءَ دل ءَ جاگہ بدی ئے تہ من ترا استاد جابر ءِ چاریں دپتراں وانینیں کہ آ کیمیا ءِ مزنیں زانند ہے بوتہ ۔ چونائی ءَ استاد جابر ءِ سرپد بوگ گرانیں کارے کہ ہر ءُ اشارتانی تل ءَ سر ءُ سوج دنت ...... اڑے اے درمانانی تہا کجائیں زیرگ ءِ آپ

گہتگ؟

راستگو ☆ (وتی دل ءَ) آ نہ منّیت مہ منّیت بلے من تو بہ ءِ درگہ ءِ دپ ءَ اوشتوک اوں۔

سردو ☆ بازلہڑش کرتگ؟

راستگو ☆ سےَ گشتان ءَ

راستگو ☆ اوےَ گنوک چاتال۔ جوش ءِ ردءَ سارت کنگ ہم لیکھگ بنت۔

راستگو ☆ اصلیں کدر، وَ سارت کنگ انت کہ جوش تہ ادارکی حالت ءِ نام انت۔

سردو ☆ چونیں چیّیں مجّےتئی، جوش ہفت رندءَ دینت گڈا چپکّیں درمان ءَ گیجنت۔ کیمیا گری ءِ ڈلگیں رپک باید کہ تو بزانت انت۔

جوان نوں آس ءَ روک کن وہدیکہ ہفتمی جوش بیت منا توار کن من کش ءِ بان ءَ کیمیا ءِ کتاب ءِ چارگا اوں۔

(گوں دموک ءَ آس ءِ جمبلا س ءِ تاثر، پد پشت ءَ پازیپ ءِ شلک نزیک آیان بیت)

راستگو ☆ اےاو......

شلی ☆ راستگو من چنکیا س دیرانت کہ دیوال ءِ پشت ءَ وتارا چیر داتگ کہ ز رگر بروت من گوں تو حال چہر ے بکنیں۔ سئی ےَ بے مرادیں

لاڈوک ءَ مروچی منا گوں تحت ءَ بستہ پہ شپا نک جتہ۔

راستگو ☆ (نرمی ءَ) سئی اوں

شلی ☆ تراکیے حال دات چوں سئی بوتگے؟

راستگو ☆ من آئی گرءِ نہیب اشکت انت تراگوشگ ءَ ات ''من ءَ وتی لاڈک بزان''۔

شلی ☆ ہاں، بیرگ ءَ ہے حسر انت بلے تو کجا ات ئے۔

راستگو ☆ من ہمداں بوتکں۔

شلی ☆ اُو بلا۔ بندیں درگہاں جیلی ءِ توار چون اشکنگ بیت۔

راستگو ☆ توار تہنا پہ گوشاں نہ کپیت۔

شلی ☆ من چے بکناں راستگو! منارا ہے سوج بدے۔

راستگو ☆ من تو بہ ءِ درگہ ءِ دیما اوشتو کن درگہ انگت پاچ نہ بوتہ۔ من بید چہ دعاءَ دستے سرینت نکناں۔

تو وتارا چہ شرءَ رکینگ ءَ وتی ہر چاریں پہنا تاں راستی ءِ کشکے برند۔ ھنیں واجہ ءِ نام ءَ یات کناں کن ہمیش پہ ترا کلاتے انت۔

شلی ☆ ھئیں کہ تو راستگو ے ےَ تئی نام کہ راستگو انت

راستگو ☆ نام مہ گش۔ نیم نام۔ بنی آدمی نام پہتانی رُوءَ ایر کنگ بنت۔ کور نام راستگو کرتگ۔ بس منی واجہ ءِ دا ہگ بوتہ کہ من راست ءَ

راست بزانیں۔

شلی ☆ واجہ کئے ۔ تئی پت؟

راستگو ☆ اناں، وتی مرشدءَ کہ ہمائی مناشرّ ءَ شرّ ، راستءُ دروگ، تہاری ءُ رشنائی ءِ رژن بخشات، آئی مناسوج دات کہ راست چہ درستاں مزنیں طاقتءُ توان انت چو یک درپشوکیں روچ ءَ کہ آئی شینک گلزمین ءَ وتی امبازاں داریت ۔

شلی ☆ راست گشے ، راستگو! من راستیں راہ ءَ تراچکاستگ ، تو حالینی راستے ئے ۔

راستگو ☆ راستگو ے وتا نہ گشاں البت بلکیں وہدے ءَ بباں ۔ چیا کہ اے درگتہ من نفس ءِ آس ءِ یک پیش تا کے ءِ وڑا دیماناں ، آس ءِ لمب ءِ دیما کاش ءِ کُلّ بگوش ۔

شلی ☆ تراگوں اے آس ءَ کجام سیادی انت؟ اے آس وَ، زرگر ءَ پروت دوز ہے روک کرتگ ۔

راستگو ☆ تراکسہے اشکنائیناں ۔ یک پیرے ءَ وتی مریدءَ راپرمان کت ، بروچلیم ءَ آس پہ کن بیار ۔ مریدءَ گشت آس نیست ، پیرءَ درائینت برو دوزہ ءَ آسے شوہاز بکن ، مریدءَ رمائشت گپت ہمو داسر بوت ۔ چے گندءت کہ اوداں پراہ ءُ دراجیں پتّے ، بلے آس نگواہیت ، چہ دوزہ ءِ کاردارءَ پرست گے ، آس کجا انت؟ کاردارءَ گوشت اداں آس ءِ چہ کار ۔ ہر کس کہ اداں کیت گوں وت وتی آس ءَ کاریت ۔

شلی ☆ مازرگر ءِ روک کرتگیں آس ءِ وڑا الی ایں ، مناوا بےکن کہ زالبو لےاوں بلےتئی وڑیں ورناچوں ایشانی دام ءَ کپتگ ؟

راستگو ☆ من گذّ ءَ آسک ءِ شکار ءِ شوکی بوتگن ۔ یک بیگاہے شکارے ءِ دمب ءَ کپتوں شکار جمپ جناں ، تچان یک کلّے ءِ تہا پترت من تیرے جت ، تیر شکارءَ نہ لگت ات کلّ ءِ تہا نشتگیں شپانک ءِ دل کپ کت ۔ ہماد مان ءَ آمُرت ، من پہ بون ہے حال وتی مرشد ءِ دیما بیان کت واجہ ءَ گشت مروچی ءَ رند سلاہ نہ زورگ ءَ سوگند بکن ۔ من ہمو بیگاہ شپانک ءِ کل ءِ گورءَ نشت وتی گناہ ءِ پہلی لوٹ ات کہ انا گتہ یک دامے ءَ مناوتی بندءَ آورت مناچو شکار ءَ دام ءِ تہا کت مرد ماں بڈ کت برت ہے زرگر ءِ دست ءَ دات ۔

شلی ☆ گندیں ، سوداگر آروچی کشگا ات کہ اے سرمچار ءَ سلاہ نہ زورگ ءِ سوگند وارتگ ۔

راستگو ☆ ہو! من یک روچے زہر ءِ سراسوگند ءَ راپاتراپ داتگ ات ۔ زہر ءِ ساعت ءَ مردم برے برے چپ چوتیں حبر دپ ءَ در کنت ۔

شلی ☆ خیر ۔ زرگر ءِ جن لکّی تئی بیوانکی ءِ ٹوک ءَ تراگھگھو ءِ نام پرکنگا انت ۔

راستگو ☆ ہو! سردوز زرگر ءَ ہم مناگھگھو ءِ نام پرکتگ ، کسے کہ چپ ءُ بے وانک بیت آئی ءَ راگھگھو گشنت ۔

شلی ☆ بلے گوں من تو شرّ دل ءِ زنگاں ریچ ئے ۔ گوں لکّی ءَ پرچی دپ نہ سرین ئے؟

راستگو ☆ لوز چو جا تو ءَ بنت ، ایشانی رنگ ءُ مارشت ڈگار ءِ سراتالان مہ بیت ۔ کارے کہ پہ بےوانکی ءَ بیت ، جاک ءِ چہ کار ۔

شلی ☆ (چیڑینگ ءِ ڈوَل ءَ) ہو ، بزاں اداں پہ بیوانکی کار شرّ بیت ۔

راستگو ☆ ہاں! من دپ ءَ بُج کنیں ہمیشی ءِ تہا منی نپ انت ۔

شلی ☆ گڑاں آ چیا گوں تو دپ جنت ۔

راستگو ☆ بلکن منی مانپوش آئرادوست بیت۔ چوناکہ ءَ من بےسلاہ ءَ بگوشئے ناالاج اوں، ہرکس کہ بہ لوٹیت منی سرادام ءَ دور بدنت منا وتی بند ئیگ بکنت، بلے وہدیکہ من وتی تہہ باتن قابو ءَ آورت تہ منی جون ءَ ہم ایمنی رسیت۔

شلی ☆ تئی گپ ءَ تراں دل ءَ ایرنندیت، چیزے نہ چیزے دپ ءَ بُسر ین، گھگھوبوگ ترانہ براہیت۔

راستگو ☆ گھگھو بگوشئے منی سپت انت۔ شلی! منا، چو پیر ءُ پیغمبراں راست گوشتن ءِ حکم انت، مہلوک ءِ دوسپت انت، گھگھوبوگ یا نریان۔ گھگھو ہما انت کہ نرمی ءَ گپ جنت، نرمی ءَ روت، بیوانگی تب ءِ واہندانت، سرا جہل کنت، پدگیری کنان بیت پہ آئی ءَ ہیچ نہ انت۔

شلی ☆ نریان؟

راستگو ☆ زند ءِ تنگ ءُ تاچ ءَ دگراں ءَ تیلا نک دیان ءَ دیمادرکپگ ءِ جہد کنوک، مہلوک ءَ لگتمال کنگ وتارا آسودگ کنوک۔ ہما کہ مرد ماں ءَ چوکمند ءِ بوگ ءَ چوشیت ءُ پگ ءَ رہسراں دوردنت چوشیں سرمچار برے برے وتی حون ءِ تہابڈیت ءُ گار بیت۔

شلی ☆ چوش بگوش، گڑاں لکی ءَ حقیں تئی نام گھگھو کرتگ۔

راستگو ☆ نریان ءِ سپتی نام ءَ ہمیش کرزنت۔ سردو، زرگر، لکی ءُ لاڑک

شلی ☆ واہ! چونیں دلبری دا نکے درکت ئے۔ لکی بہ اشکنت چے گوشیت۔

راستگو ☆ تو وہدے آدینک ءَ وتی صورت ءَ بچارئے عجب مارئے۔ لکی ءَ چوشیں راست عجب زانگ ءَ نہ انت، عجب ہما درگتہ مارگ بیت کہ گھگھو دپ زبان بکنت۔

شلی ☆ گھگھو کدی دپ زبان کنت؟

راستگو ☆ وہدیکہ آئی تہہ باتن ءَ راستی ءِ توم کشگ بیت۔

شلی ☆ (پادبرمش) پادبرمش نزیک آیان انت، زرگر پیداک انت من روئیں۔

زرگر ☆ باریں حالاں بدئے منی نیچ ہفت جوش وارتگ کہ نہ؟

راستگو ☆ نہ

سردو ☆ اگہ جوشے وارتگ تراچے سُدھ ءُ سار۔ بابے تو واچم نز کرتگ انت، کلیں جہان پتا تگ یک گورے چنگل داتگ، چماں نز کنئے چے فکر کنئے؟

راستگو ☆ فکر نہ کنیں، چاریں

سردو ☆ عجب انت چماں نز کنئے چوں گندئے۔ نز کرتگیں چم چوں گندنت ڈن ءُ درءَ۔

راستگو ☆ ڈن درءَ نہ۔ تہا۔ تہہ باتن ءَ

سردو ☆ براہندگ وتی سرَ ابرَ ائیں حسراں وت بزان۔ بزوروانک ءُ مشتک ءَ گوں ہیرت کرتگیں درماں ءَ

(وانک ءُ مشتک ءِ توار۔ رزانانی ٹیلینگگ گوں اسپ ءِ شدگ سرمبانی ٹہک ٹہک ءَ ہور بیت)

لاڈک ☆ (زورءَ توار کنت) مولد!

(چہ دورءَ پازیپءِ توار نز یک بوان بیت)

لاڈک ☆ بیا اسپءِ انانءَ بدار کہ من ایر کپیں۔

شلی ☆ انا۔ من ترسین۔ چو مہ بیت اسپ منی پادءَ لگت بکنت۔

لاڈک ☆ شرّ انت، شرّ انت نوں عنانءَ بدار رو تا یک نیمگ بکن۔

(درک دیگ چہ اسپءَ ایر کپگءِ تاثر) بروچینیءَ آموزءَ بند بیا۔

شلی ☆ ہے۔ ہے۔ ایش چہ جاگہءَ نہ سریت۔ پادے میہہ کرتگ انت۔

لاڈک ☆ (گوں وتءَ تران) ایش مولدے کہ شہزادی یے، چونیں ملگ۔ چونیں لوڈ۔ بگوشے ہر گامءُ ڈگار جہسر یت دیم پہ دیمیءَ حسنءِ گروشک ءِ دیم دارگ نہ بیت۔ جنین آدمے کہ دگہ بلاہے۔

(پازیپءِ توارءُ شلک نز یک آیان بیت)

گوں من بیا

شلی ☆ کجا؟

لاڈک ☆ منی جبلیءَ پرچے ترسے؟

شلی ☆ پیشءَ ترُستوں۔ نوں نہ

لاڈک ☆ چون زانکہ پہرہ دارے داشتگ ئے

شلی ☆ نہ۔ من وتی سلاہ گوں وت داشتگ

لاڈک ☆ چے.... تو زانکہ سلاہے چیر داتہ۔ پیش بدار نہ من تئی تلاشیءَ گرین

شلی ☆ ہے سلاہءَ تو ہچبر در گہت نہ کنے۔ ہے سلاہءِ ڈس ہماو ہدءَ رسیت کہ مردمءِ سرا لکیت

لاڈک ☆ چشیں چیر اندری سلاہ ترا کئے داتہ

شلی ☆ یک منی بیمینےءَ۔ کہ پہکءَ بیوس بیت ہے سلاہ ہمائی حدءَ بیت

لاڈک ☆ شرانت۔ گوں من بیا۔ من ترا ہچ نگوشین۔

(پازیپءِ شلک۔ درگہءِ بندوگءِ توار)

لاڈک ☆ اِداں بہ نند۔ اڑے پرچے ڈگارءِ سرا نشتگے۔ اِداں بوپءِ سرا بہ نند۔

شلی ☆ مولد بوپانی سرا نہ نندنت

لاڈک ☆ من ترا مولدے نہ گوشاں

شلی ☆ پہ گوشتن ءُ نہ گوشتن ءَ چے بیت۔ چوشین ءَ مردم ءِ ارزش بدل نہ بیت

لاڈک ☆ تئی ارزش چہ من، ایش کل تالع ءِ لیب ے۔

شلی ☆ واجہ من یک تندور پچے ءِ جنک اوں۔ چہ ڈن ءُ درءَ دار چت آورت گڑاں منی لوگ ءَ آس روک بوتت، گڑاں مالوگ ءِ درستیں مردم ہے آس ءِ دیما نشت دست تاپت۔

لاڈک ☆ گڑاں مئے لوگ ءِ برانز تہ بازگرم بیت مئے لوگ ءَ آس نہ مریت

شلی ☆ ہے حرص ءِ آس انت چوشیں آس ءَ برانز مان نہ بیت، البت سوچیت۔ چوشیں آس ءِ دیما کاش کک نہ بیت نہ کہ لوگاں سوچیت پُر کنت

لاڈک ☆ کاش کک، چونیں کک؟

شلی ☆ انچش کہ من ءُ راستگو

لاڈک ☆ ہاں! ہما غلام، نامے وتاراشریں پہ کرتگ۔ راستی ءِ راہ ءَ گام جنان ءَ تاں اے حدّ ءَ رستگ۔

شلی ☆ چہ ایشی دیمترا اہم الّمارا ہے بیت۔ درستیں کشک ہمدانہ کٹ انت۔

لاڈک ☆ تو ادِاں بیا بہ نند منی ساہ!

شلی ☆ نہ۔ نہ.... منی نز یک ءَ میائے۔

لاڈک ☆ اڑے ایش چونیں کارے گوں لنک ءَ وتی چاریں ہیمگاں کشکے رستگ ئے؟

شلی ☆ کشکے نہ انت، کلاتے کہ من آئی میاراوں۔

لاڈک ☆ جوان انت گڑاں گوں وتی سلاہ ءَ منا بہ کش (کندیت)

شلی ☆ کشگ شمے کار انت، منی کار انت رکینگ۔ ہر چیزے کہ سراتگ پمن گنج انت۔

لاڈک ☆ تو تندوری ءِ جنکے گندگا نیائے۔

شلی ☆ چون زانکہ عقل ءُ رژن تہنا ہست مندانی مال ءُ متاہ انت؟

لاڈک ☆ نہ تہنا عقل ءُ رژن، تئی حسن ءِ دیما ہچ داشت نہ کنت۔

شلی ☆ واجہ من تہنا کیں چراغے اوں۔ وٹ منی تہہ جبین ءَ انت۔

لاڈک ☆ من برے برے چوش فکر کنیں کہ تو دگہ جہانے ءِ مہلوک ئے۔ بلے گندین کہ تو ہر سہب ءُ بیگاہ منی پرمان ءَ کار کنے، گوں وتی مہپر ءُ ملکوراں منی بندر ءَ روپ ئے پہک کنے۔ گڑاں منا باور بیت کہ تو یک بیوس ءُ لاچاریں مولدے ئے۔

شلی ☆ پہ مراد بات ات کہ شما ہے رمانشت داتہ من شر پدار کتگ۔ منی ملکورانی ہے تار انت کہ منا رژن بخشا تگ اش، منی گرانیں باراش سبک کرتگ۔ دانکے، کہ آئی تل ءَ راست ءِ رشنائی مہ بیت چو گوات ءَ انت کہ اشکنگ نپ نہ دنت۔

لاڈك ☆ تو چوش راہ ءَ نیائے۔ مروچی من ترا فیلسوفی ءِ تام ءَ چشیناں۔ کجا بوت منی پوست پوشائیگیں چابک.....؟ (پیٹی ءَ چیزے دزموش ءِ تاثر)

من ہے پیٹی ءَ ایرکت گڑاں کجا بوت بلکیں کسے ءَ دزتہ۔ ہے درستیں کار پد بدحرامیں گلامانی انت، بے چابک ءَ منا پوست جنگ کیت۔ (ہے دانک مائیک ءَ پشت دیگ گوشگ بنت)

بگو ناں منی چابک کجاانت.....اوہ....اے چی ے؟

ہے۔اے سیاہیں پشی چہ کجا آتک۔ اِداں وَ مولدنندوک ات۔ اے چونیں لقاے، پشی ءِ چم چوشیشگ ءَ ترپنت۔ بالاد ءِ بچار چونزازیں لچکے ءَ انت۔ انگت مزن بوان انت۔

(پشی ءِ کنکورگ ءِ توار گیش بوان بیت چو کہ پلنگے نہاردگ ءَ انت)

اے پشی ے کہ پلنگے۔ منا بیزارانت منی جند ءَ بلی۔ الہ، سیاہیں پلنگ منی نیمگا کنزان انت۔ من تحت ءِ سرا سوار بباں۔ بلکن، ازّے ایش تحت ءَ چنڈینگ ءَ انت نوں منا زند ماس انت برکنین ات.....برکنین ات۔ (کپیت چہ سار ءَ روت) (چہ ڈن ءَ مہلوک ءِ جاک، درگہ ءِ تیلانک دیگ بوجگ، لکّی زار جنان انت)

لکّی ☆ چے بوتہ۔ اے کئی کوکارات؟ منی بچ.....منی لال ءَ چے بوتہ؟

شلی ☆ جی.....ہمی جنگ ءَ چابک ءِ پٹ پول ءَ ات پدا نزانیں چے ءَ ترس اِت۔ لگّت ات کوکار ءَ کہ سیاہیں پلنگ مناوارت۔ رند ءَ تحت ءِ سرا سرکپت ءُ ہمودا بےسار بوت۔

لکّی ☆ ءُ تو ہمدا اں نشتگے منی بچ ءَ رانہ رکھینگ کمزات!

شلی ☆ من آ ءَ را چہ کئے برکیفتیں۔ چہ تہ جبین ءِ ترس ءَ کئے کئے رار کینت کنت۔

لکّی ☆ پاد ءَ گوات کن منی لال ءَ۔ ءُ گلام تو آپ بیار۔

راستــگو ☆ منارل ءِ علم ءُ زانت وانینت بلے چوشیں مرداں الّم ءَ پچاہ کارین۔ حمر بس ہمینکیا س انت کہ زوراکیں روشنائی ءَ چم پچ نہ بنت۔

لکّی ☆ شرانت من وت وتی بچ ءَ گوات کنیں (گواتو ءِ شیگگ ءِ توار) لاڈک، منی بچ، چماں پچ کن سارئو.......

لاڈك ☆ (واہینگیں توار ءَ) ماتی منا چیا گوات کنگائے۔ چوشیں گرمے تہ نہ انت۔

لکّی ☆ منی بچ تو بےسار بوتگے ناں

لاڈك ☆ انا۔ ماتی من سَئو درگا بوتگں۔

لکّی ☆ منی دیدگ تو ترسنا کیں وابے دیست۔

لاڈك ☆ ہاں ماتی.....بلے منایات نئیت.....مولدنشتہ کہ شُت؟

لکی ☆ شت۔ من آئی راروان دات

لاڈک ☆ جوان گُت ئے ماتی۔ مادر آزالبو لے نہ انت بلکن دگہ جہانے ءِ مہلوک ے گندگا کیت۔

لکی ☆ منی بچ توانچا ئیں گنوکی کن ئے، آ بیوس بچے ہم نہ انت۔

لاڈک ☆ نہ ماتی تو ئے نزانے۔ چونی گلام؟

راستگو ☆ ہاں، آ پہک ءُ دگہ جہانی ہلوکے کہ شما آئی راپجاہ نیارات۔

لاڈک ☆ اشکتے ماتی!

لکی ☆ ہاں۔ اشکتوں، ایشی وَ بنی آدمی تہے نہ انت پہک ءُ گھگھو ئے (کندیت) بچ تو کمیں آرام بکن من کمیں ڈن ءُ رواں گرداں کایاں۔ بروآں گلام پمنی ھتی ءِ درشک ءَ۔ مروچی من مولد ءُ بچ کار ے نہ پر مائین۔ منی دل ءُ وہم ءُ جہ گپتہ (سکیں زیمل)

لکی ☆ بیا.... بیا۔ نوں ایوکی ءُ مجلس کنیں۔

راستگو ☆ ایوکی ءَ..؟ تہل ءُ ترشپیں مجلس!

لکی ☆ زانکہ گوں منی مجلس ءُ تئی تب ءُ ارواہ وش نہ بنت؟

راستگو ☆ وہد یکہ حیال دگہ پہناتے ءُ بیت تہنائی ہم مردم ءُ ڈنگ جنت مردم کہ وتی وس ءُ مبیت تہنائی گران بیت۔

لکی ☆ اُو، تو چونیں سرَ ابیراہیں حبر کنے، بچ ہم فہم ءُ نئیت۔

راستگو ☆ حبر ہم تہنائی ءِ تھیلانی وڑا انت۔

لکی ☆ خیر تو مروچی حبر وَ کنگا ئے، منی سرپدی ءُ ڈن انت۔

راستگو ☆ فکر ءُ حیال جہل بُرزوّ ان انت۔ چمانی دیما دگہ دروشمے، نتریت۔

لکی ☆ دگہ دروشم ءُ بُن دے ئے منی نیمگا بچار۔

راستگو ☆ تو بہ ءِ در گہہ انگت بند انت من در گہہ ءِ دیما نندوک اوں۔

لکی ☆ تو منی کش ءُ بہ نند من ترا گلامے نہ لیکھیں۔

راستگو ☆ کجام دیما بروآں مرشد، منا راہ گند گا نئیت۔

لکی ☆ مروچی من وت تئی کش ءُ اتنگ نشتگ اوں۔ ظالم مبو، منا تئی پکار انت۔

راستگو ☆ تو پشت ءُ نکنز ے۔ گوں لرزوکیں دستاں تو وتی چاریں نیمگاں کشکے ہم رست نہ کنے۔

(پادکیت روت)

لکی ☆ مرو منی ساہ، منا چوماہیگ ءُ پل پٹینے۔

راستگو ☆ دور بیا چہ منی دیما، شلی پہ کمک ءُ منا تو ارکنگا انت۔

لکی ☆ باکے نہ ات۔ شلی لاڈوک ءِ زرخریدیں مولدانت، لاڈک ءَ آئی ءِ سراحق پربیت۔

راستگو ☆ (جلالی بیت پہ نہیب گرّ دنت) حق ءِ جبر ءَ مکن لکی، ترا ہنی آدم ءِ چو سہدار ءَ بہاز ورگ ءِ حق کے ءَ داتگ؟ ترا چو نہاراں بنی آدم ءِ پادموش کنگ ءِ حق کے ءَ داتگ؟ ڈوبر ءَ ارواہ ءِ روشنائیں چراگ ہُپ کنگ ءِ حق کے ءَ داتگ؟ حق ءِ گیش گیوار ارواہ ءِ رژن ءِ منت وارانت نہ کہ ظلم ءِ تہاروکی ءَ۔ (مردم ءِ تچگ ءَ ہیسگ ءِ تاثر)

شلی ☆ جوان بوت کہ تو اتکے منی ولجہ راستگو۔ اے ناشر ءَ منا گار کت۔

لاڑک ☆ گڑاں چی یے۔ تئی رکینگ ءَ کجام رستم آ تکہ۔ منی پت ءِ گلام چون منی دیما داریت۔ دور بو۔ یک گو رمروچی من گوں اسپر ءَ ایشی بند بند ءَ تل دئیں چو شیں پتے پرکنیں کہ ہرکدیں ایش سیاہیں پٹی بیت من ایشرا پچاہ بیاریں۔ دور بُو.....دور۔

لاڑک ☆ ارّ! ماتی گلام چو مزار ءَ گرّگ ءَ انت۔ مزار ءَ سوارانت۔ ماتی تو مزار ءِ توار ءَ نہ اشکنے۔

لکی ☆ مات شنک بات۔ تو پیدا ترسگے۔ گلام ذ ڈگار ءِ دیما او شتوک انت۔

لاڑک ☆ نہ مادر....نہ..منا دروگیں دلبڈی مدے۔ مزار درگہہ ءِ دیما او شتوکیں منا گوں حون واریں چماں چارگ ءَ انت گوں زبان ءَ لٹان چٹگ ءَ انت مزار منا وارت ماتی۔

لکی ☆ راستگو تو مولد ءَ ببر۔ (وت دیما) نزانیں منی بچ ءَ چونیں نادراہی ءِ ترسے گوں کپتہ۔ گپ گپ ءَ ترسیت۔ (اسپانی زور زوریں پاد برمش، مرد مانی جاک درگہہ ءِ زور ءَ جنگ...)

لکی ☆ لاڈک منی ساہ! تو تاہیر کن۔ من بچاریں، اے جاک ءَ جلاّر چی یے.....ہے.....ہے اے وَلشکرے سلاہ ءَ سنبہتگیں مردم انت۔ مزن مزنیں بلّ دست ءَ انت۔

سردار ☆ (پاترپ دنت) دیما ئو مائی...دیما۔

یک توارے ☆ اے وپتکیں ءَ ہم بلنب بکنیں؟

لکی ☆ پہ خدا بچارت ایشی ءَ کش چیل مکن ات۔ ساری ءَ نادراہ انت۔

سردار ☆ بگرے بیارات درستاں جیل ءَ جم بکن ات۔

لکی ☆ زیان بات ات مرگ دیماں۔ ایش چہ ظلمے کہ شما کنگا ات۔

سردار ☆ شرّی ءَ راہ بگرنہ کہ اے پوتیں چابک ءَ گندے۔

لکی ☆ او بابا ایش انت منی بچ ءِ پوتیں چابک۔

سردار ☆ چو شیں چابک ہر یک جنو کے ءِ گو راست انت۔ بی بی تئی بچ ءِ چابک آئی جند ءِ پوست

لکی ☆ منی بچ ءَ نیٹ شے کجام بگ جتہ۔

سردار ☆ بازگرّ ءَ گاپ مکن بس دیما ئو کہ رواں

(چیسک چاسک کو کارءُ پاڑو...روگ ءِ تاثر)

سردار ☆ ولجہ بیانوں درستیں کہول شمے پادمال انت۔

لکّی ☆ زانکہ ایش شمے واہندءُ مستر انت؟

راستگو ☆ مئے حدّءَ ولجہءُ گلام نہ بنت بانک، ایش منی پتءِ بیلءُ براہندگ انت۔ سوداگرءَ وہدیکہ مناداں گپتءُ آورت گڑاں منی پت گوں ایشاں دزبندی کرتگ ات کہ منا دربگیجنت بلے ایشانءُ سوداگرءِ حال دیرءَ رستگ نوں ایش منی برگءَ اتکگنت۔

سردو ☆ بیشک تر اپہ گلءُ بال ببرنت، بلے منی زرّ؟

سردار ☆ ہچ غم مکن پیرمرد۔ ہے زرّاں تئی زالءُ بچکءِ لیلام کنگا تر ادیگ بنت۔

راستگو ☆ ایشیءَ چوشیں دلبڈی مدئے ات نہ کہ ایش وتی درستیں کہولءِ لیلام کنگءَ ہم چکّ پدنہ بیت۔

سردار ☆ تئی ہبر راست انت زرّءُ سہرءِ انچوشیں جوفہ جٹ کہ شمے لیلامی کرتگے ماپیشترءَ کشتہ گار کتہ۔

راستگو ☆ چے؟ سوداگر شما کشتہ؟ ایش شماشرّ نہ کرتگ ظلمءَ گوں ظلمءَ گارکنگ نہ بیت۔ توبہءِ درگہہ انگت بندانت من ہمیشی دیما اوشتوک اوں۔

سردار ☆ ہے حون تئی گردنءَ نہ انت۔ دلءَ جم کن۔

راستگو ☆ بس مناچکءَ واجہیں مرشدءِ حدّ سر بکن ات آوت انصاف کنت۔

سردار ☆ راستے بلےاے نابکاراں چے بکنیں۔ دل لوٹیت کہ ایشاں گلامانی نیادیءَ برگ سوداکنگ بہ بیت بلے تو نہ منّے۔ چونائیءَ اے گنوکیں ناکو،اے بدسرشتیں مالءُ اے گنوکیں بچکءَ کئے زوریت۔

راستگو ☆ ماایشاں ہم گوں وتا بریں،اوداں رسگءَ ایش ہم بنی آدمی سچءِ واہند بنت۔

سردو ☆ منی کسانیں دزبندی ے کہ چلءِ سرءَ جوش وروکیں رزانءَ بچاریں بیائیں کہ من پریشی مزنیں جہدے کرتگ۔

راستگو ☆ گوں من یک دگہ بانکے شلی ہم بندیگ بوتہ۔ آئی تب کہ کجاروت۔

شلی ☆ نوں تب گوں تو ہور بوتہ وتی مولدے بکن۔

راستگو ☆ جوان حیلہ کن ات کہ توبہءِ درگہ پچ بوتہ۔

سردو ☆ (سک گلءُ شات) منی پر جوشیں ہیرانءَ تھنگہءِ رہشون داتہ دریکیں یک روچےءِ موہ برستیں۔

راستگو ☆ زندکلیں موہءُ موکل انت وتی رژنءُ ازمءَ بہ چکاس

سردار ☆ اسپ زین کرتگ بیا اسپءِ لگامءَ بگر۔

راستگو ☆ زندءِ تجربتءَ منا گھکو کرتگ من عاجز پاداں روگ لوٹیں۔ جی شاہءِ ولایت۔

(وشیں زیمرے)

شریں لبزانک چی یے؟

جمیل جالبی/علی گوہر

اے سہت ءَ من اے گپ ءَ نہ کناں کہ شریں لبزانک چی ایت؟ بلے جوانیں لبزانک ءِ بابت ءَ یک گپے من الم زانیں کہ ایشی ءَ راوانگ ءِ وہدءَ اے پیامارگ بیت کہ نبشتہ کنوک ءِ کراچیزکے است ءُ آئی ءَ راانچیں لبزانی تو کا گوں ڈولداری ءُ برہنا کی گشگ ءُ ردءُ بند، ازمی پھتی، ساچشتی وڑءُ پیم ءِ گوماگشیت ءُ دیما کاریت کہ آ نبشتانک وتی وانوک ءِ گوماحبر کنگا لگیت۔ حبر کنان ءَ آئی ءِ گالوارءُ تب انچوش بیت کہ وانوک ماریت کہ اے حبر اے وڑءُ داب ءَ چدو پیش گشگ نہ بوتگ ات اے گپ ءِ گشگ ءِ بلکنہ زلورت پشت مہ کپیت کہ نبشتہ کنوک زانت ءِ ہما منزل ءِ سرا کہ اودا زیات وانگ ءُ ازمی جکانسری ایشی ءِ ہما ازباب انت کہ گورآہانی مدت ءَ چہ آوتی نبشتانک ءَ رااے رنگ ءُ شکل ءِ دیگا سوبین بیت۔

وانوک ءِ واستا اے گپ ہچ ارزشت یے نداریت کہ نبشتہ کنوک ءَ ہرچی نبشتہ کتگ، آئی ءِ یک مسودے ٹہینگ یے یا کہ بازرنداں نبشتگے۔

ٹالسٹائی ءَ وتی ناول ''وار اینڈ پیس'' بازبراں نبشتگ ءُ ہمے عمل ءِ تہا گوازینان ءَ آئی ءَ راہمادروشم دات کہ آہمارنگ ءَ مرچی توامیں دگنیاءَ نامدارانت۔

کاریگرءُ ساچشتی ازمکارءِ میان ءَ پرک ءُ پیرہمیش انت کہ کاری گریک وڑیں چیزاں یک رنگیں زبری ءُ زانت ءِ گوماجوڑ کنت، وہدے کہ ازمکار ہررندءَ یک نوکیں چیزے ٹاہینیت کہ آاولی ساچشت ءَ چہ جتاءُ چدوزیات ڈولناک تربیت۔

ہے واستا یک وڑی ءُ لیزگی، لبزانک مڈی ءِ ہماعیب انت کہ ایش چہ جوانیں لبزانک ءِ چاگردءَ درکیت۔ انچوزانگ بیت کہ نوشتہ کنوک اشتاپی انت ءُ آچہ نبشتہ کنگا گیش دگہ زلوری ایں کاراں کپتگ۔

پہ راستی وانوک لبزانک ءُ نوشتہ کنوک ءَ چہ اے لوٹیت کہ آئی ءَ را زندمان ءِ سروک، دریکوک ءُ شنگ اتگیں بہراں پیش بداریت، زندمان ءِ ہما بہرءَ پیش بداریت کہ چرآئی ءَ آئی ءِ حیال ءِ تہا گیشی بئیت ءُ آئی ءِ تہا ہمازانت بئیت کہ آئی ءِ باندات ءِ واستا بے درور یں زندمان ءِ جوڑ بہ بیت۔ ہے زانت ءَ چہ بنیادم ءِ تہا عمل کنگ ءِ طاقت پیداک بیت۔ اے درگت ءَ لبزانک نہ ایوکا وتی وانوک ءِ مجگ (ذہن) ءَ راتکانسر کنت ءُ متئیت بلکس واب پشداریت ءُ عمل کنگ ءِ واستا سکین دنت۔

اے ہمالبزانک انت کہ آئی ءِ سیادی تچک زندمان ءَ گوں استیں ہما زندمان کہ نوشتہ کنوک ءِ چپ ءُ چاگردءَ مانشانتگ ئے، ہمازندمان کہ زیک ہم است ات ءُ مرچی ہم استیں کہ نوشتہ کنوک ءِ بنداتی حوالہ انت ۔ ہمازندمان کہ آئی ءِ واب ءَ آئی ءَ وتی نوشتانکانی تہا دیست انت ءُ وانوکانی ناں پیشداشت انت کہ باندات ءِ زندمان انت ۔

جوانیں لبزانک ہمے کارءَ کنت ءُ پیش ءَ چہ ہمے کارءَ کنان ءَ پیداک انت ہمے واستا یک نیمگے ءَ لبزانک ءِ سیادی عمل ءَ گوں سستگ تہ دومی نیمگا گوں وانوک ءَ چہ آئی ءِ سیادی کم ءُ بے ہاتی تراتگ ءَ ہمی لبزانک یک بے تاکت ءُ بے حیثیت ایں چیزے جوڑ بوتگ ۔

ہماوہدءَ تاں مئے نوشتہ کنوک اے سیادیاں پدا زندگ نہ کنت ، مئے لبزانک ہمے وڑا بے اثر، پادمال ءُ انچائین یے بیت۔

سائمن دی بوارءَ ژال پال سارترءَ چہ جست گپت کہ پہ کنگ (عملاً) اے گپ ءِ تہا چے پرک کپیت کہ آرسا تن فلسفہ نویسگا انت یا لبزانک نوشتہ ءَ انت؟ ۔

سارترءَ پسہ دات کہ وہدے آ ''فلسفہ'' نویسیت تہ آبازیں مسودہے سازیءُ جاڑی نہ کنت بلے وہدے آ لبزانک نویس ایت گڑا انچوکائی ہپت ءُ ہشت مسودہ سازی کنت ۔

آئی ءَ درّا ئینت کہ اصل ءَ حبر ایش انت کہ فلسفہ ہمالبزانی نام انت کہ آئی ءِ مدت ءُ کمک ءَ گوں کیے ءَ حبر حال کنت ۔ اے ناول ءِ وڑا نہ انت کہ آئی ءِ تہا تو گوں کیے ءَ حبر حال کنگا ات، بلے دگہ دابے ءَ حبر حال کنگا ات ۔ فلسفہ ءِ تہا آوتی حبرءَ راایند گرانی دیما ساپ زاہر کنت ، اے حبرءَ را آنوشتہ تہ زلور کت کنت بلے ایشی ءَ پہ زمان گیش ءُ گیوار ہم کت کنت ۔

فلسفہ ءِ تو کا آوتی ہمے حیالاتانی درشانی ءِ وضاحت ءَ کنت کہ ''مرچی'' آئی ءِ مجگ ءَ انت، فلسفہ ءَ را آ ٹیپ ءِ سرا گپت (ریکارڈ) کت کنت بلے لبزانک ءَ را ریکارڈ کت نہ کنت ۔ سارترءَ اے ہم گشت کہ فلسفہ ءِ نوشتہ کنگ ءِ وہداں آئی ءَ کوری درین Cor-Y-Drane وارت ءُ آئی ءِ اثر ءِ تہا بوت ، بلے لبزانک ءَ راکدی کوریں درین نہ وارت ءُ نوشتہ کت ۔ سوب ایش انت کہ کوری درین ءِ ورگ ءَ پد یک ھاسیں ءِپمے ءِ دماغی تاہیرے مجگ ءَ پیداک بیت ءُ اے تاہیر لبزانک ءِ نوشتہ بوگ ءِ دمان ءَ ہمراہداری کت نہ کنت ۔

من ادالبزانک ءُ فلسفہ ءِ پوتاری ءُ دپ چانکی ءِ تہا کپگ ءَ چہ وتارادرکنان ءَ ، سارترءِ نیمگا چہ بس اے گشگ لوٹاں کہ ادب یک انچیں براہداری ءُ زانت ے ءِ لوٹوک انت ۔ کہ چرآئی ءَ چہ نویسوک وتی توامیں ہست ءُ دلگوشی ءِ گوماچ ات بکنت ۔

نویسوک ءَ ہرچی گشگ یا ہر حیالے دیما آورتگ ،اگں وہد ءِ ہمراہی آ پیر بہ بیت تہ ہم آ نبشت دل چسپی ءِ گوماوانگ بوت کت کنت یا پدا آئی ءِ تو کا ہمیچو تل ءُ توک مان بہ بیت کہ زمانگ چہ آئی ءَ معنا ءَ بزانت ءِ نوکیں رژن زرت بکنت ۔

میرامن ءَ ''باغ ءُ بہا'' نولیس ات گڑا آئی ءِ چاگردی پش گردآئی ءِ وتی عہدات ، ہمے واستا مرچی ہم بوانے تہ مزگ

ونت۔ گوشتگیں روچاں آئی ءَ راوہدے ٹیلی ویژن ءِ سراوانگ بوت تہ آئی ءَ مرچی ہم اشکنوکان ءَ سک تکانسر کت، ہمے واستا کہ ’’باغ ءُ بہار‘‘ مرچی ہم لبزانک اِت۔

بیدءِ ایشی ءَ مرچیکیں ساچشتی نبشتاں بوان گڑا ایشانی تو کازیات ءُ گیش ’’سگ ءِ اشتاپ گلڈ ءِ کورکاریت‘‘ وڑیں کارگندگا کیت۔ اے نبشت ءُ نکانانی تو کاسکّی ے مارگ بیت ءُ انچوزانگ بیت کہ نویسوک نہ تہنا زبان ءُ بیان ءُ لبزاں چہ نابلدانت بلکنہ آ دتی کوہنیں ءُ نوکیں لبزانک ءَ شری ءِ سراسر پدنہ انت ءُ ہچ پجاروکی ے نیست۔ آساچشتی جہت ءَ ہم زبان ءَ شری ءِ سرا بلدنہ انت ءُ انگریزی ءِ مانگیشگیں حرف ءُ مرکبانی پوڑکیں رجانک ءَ چہ املاء ءَ راحراب کنگاانت ءُ انچوش زانگ بیت کہ لبز شری ءِ سرا آئی ءِ دست ءَ نیاہگاانت، ءُ زبانزانتی وڑ ءُ ڈولانی ردءَ آ ہرچی کہ کنگاانت، تہ اے کارءِ درگت ءَ آماں اے زبان ءَ ساچشتی حساب ءَ نابلدانت، کہ آئی ءِ تہا آنویسگاانت۔

مرچیکیں عہد ءِ لبزانک ءِ نوشتانکاں وان ئے تہ انچوزانگ بیت کہ آروبرکت (مغرب) ءِ تب ءُ آئی لبزانک ءِ رندگیری کنان ءُ اود ءِ لبزانکی فیشن (Fashion) ءَ راپاکستان ءَ سرکنگاانت۔

آدتی چاگرد ءُ آئی ءِ اڑ ءُ جنجالاں ءُ مئیلاں چہ سستگ ءُ تہنا ولائتی اثر ءُ فیشن (Fashion) ءِ بپاری ءَ کنگاانت۔

نوں اِدا سوال اے پادکیت کہ کجام لبزانتے ہما چاگرد ءَ چہ بہ سدیت کہ آئی ءِ واستا آنویسگا، ساچشتی درگتہ ہما کارءَ کت کنت کہ آئی ءَ راکنگ لوٹیت؟

آیا اے پیما آدتی چاگرد ءِ نوک مارشتی (جدیدحسیت) ءَ را آئی ءِ اسلیں رنگ ءُ دروشم ءَ دیما آورت کنت؟ علامتی کسہانی گوما ہم اے دورءَ ہمے حال انت۔ لاطینی امریکہ ءِ فیشن (Fiction) ءِ اثر مئے لبزانک ءِ سرار جانکانی سوب ءَ کپگاانت۔

پہ راستی اے ہچ حرابیں حبرے نہ انت، بلے تہنا ڈنی فیشن ءِ رندگیری ءَ چہ تو شریں ادب ساچیت کت نہ کنئے۔

چارگ ءِ حبر ایش انت کہ آخرا اے مارشت ءَ مئے وتی چاگرد ءِ مارشت ءَ گوں چہ سیادی است؟ لاطینی امریکہ ءِ تو کازالم ءُ ناروا مرچی ہم است انت، اوداں ہمک روچ سرکار مٹ انت، ہرنیمگا انارکی ’’Anarchy‘‘ انت۔ فرانکو ’’Franco‘‘ ءِ مرگ ءَ پیشترا اسپین (Spain) ہم آمریت ءِ آماچ ات۔ لاطینی امریکہ ءُ اسپین ءِ لبزانتاں ہمود ءِ اڑاند ءُ گپچلاں دیما ایرکت ءُ شریں لبزانک نولیس ات۔

بلے آلبزانک ءِ تہا امریکا ءِ چاگرد ءِ وڑ وڑیں اڑاند ءُ جنجالاناں ہمے رنگ ءَ پیش کنگ بوتگ کہ ہمود ءِ لبزانتانی نبشت وتی چاگرد ءَ شرّی ءِ سرا ہمگرنچ انت ءُ پڑ لچگ انت۔ آیا مئے گیشتریں لبزانت اے گپ ءِ دعویٰ ءَ کت کن انت؟

پہ راستی مئے چاگرد ءِ اڑ ءُ جنجال سیمی دنیا ءِ اڑ ءُ جنجالانی پیاانت، بلے اے اڑاند ءُ جنجال مئے چاگردی مارشت ءِ تہراں چہ جتاانت۔

پہ درور مئے کرءِ مزنیں مردمانی گونڈیں تیکے، پیرءُ فقیر، زمیندارءُ وڈیرہانی رنگءَ راجءِ ءُ توامیں چاگردءِ حوناں پہ گوم گیگ چوحون چوسیں کرمءَ چوسگا انت۔ اے تہک مئے توامیں قانودجوڑ کنوکءِ پالیسی جوڑ کنوکیں ادارہانی سراجُو دانتءِ پائدگانی ابدمانیءِ جہدءَ توامیں تختءُ حکومت، ءُ کمءُ گیش تچہیں وسیلہ ہمیشانی دستءَ انت۔ زندمان حونءُ حون چکگ انت۔ اڑءُ جنجالانی یک ہاراِت کہ جوانیں قدرداناں گرّان کنگءُ بران انت، مردم گری دمکءُ ہسپتالانی تہا ساہ دیگا انت، طلبیب بیمارءِ، برزیں تہکءِ مردم جہلینانی، کارخانہ دار بیپارءِ، مزور بہازوروکءِ، استاد، طالبءِ افسروتی دستءِ چیرءِ کارکنوکءِ ءُ زمیندار دہکانءِ حونءَ چوسگا انت۔ روتاکانی حال ہیروپءِ وڑا ہر چیزءَ بال دیانءَ گون وت بران انت۔ زالمیں کینگءِ پراہیں دپ ہر جوانیں قدرءَ راپلگان انت۔ ہر ہمیں انصاف بیگواہ بوتگ۔ لُٹءُ پُل مئے ٹوگلی کردے (اجتمائی رویہ) جوڑ بوتگ۔ ناانصافی مئے چاگردءِ تو کاہر جاہ شنگ انت۔

بلاہیں حبر انچائیں حبر جوڑ بوتگ انتءُ توامیں چاگردءِ دپءُ دیماں حونی تیک پر ریچگا انت، مئے فکشن سازاں چہرے جنجالاں چہ دیم تریٹگءُ علامتی کسہءِ لیب دستءَ پاتاکءُ روکپت (مغرب) ءِ نوک نوکیں لبزانکی فیشنءَ راآرگءُ وتی زانتکاریءِ رعبءَ رابرجم دارگءُ مشکول انت۔ من دلجمیءِ گومااے گپءَ گشت کنیں کہ مئے اے عہد مزنیں فکشنءِ واستا پہ راستی یک بلاہیں عہدے۔ شرطءُ بے ایش انت کہ تو وتی عہدءِ مارشتءِ گومادم بکشءُ تیزیءِ گومامٹ بووکیں وتی چاگردءِ جنجالءُ آیوکیں بدلیءُ سدلیاں، کلیں عقلءُ زانتءِ گوماوتی نبشتانکانی تو کا پیش بکن۔ اے یک انچیں عہدات کہ بازیں اِستاں دال پیداک کت کنت۔ ہما اِستاں دال کہ آئیءِ یک ناولےءِ رجانک مرچیءَ چہ پنجاہ سال ساری حدامرزی محمد حسن عسکریءَ "سرخ وسیاہ" ءِ نامءَ کتگ اتءُ ہما استاں دال کہ نہ تہنا ژال پال سارترءِ دوستی ایں نبشتہ کارات بلکس سارترءَ وت ہمائیءِ پیا جوڑ بوگ لوٹگ ات۔ مئے نویسوکانی واستا اے گپءَ رازاہر کنگ المی انت کہ اگاں آروکپت یا لاطینی امریکاءَ چہ مشینانی، موٹلانیءُ ورگءَ چرگی ڈبیانی وڑءَ حیالات، مئیلءُ لبزانکی فیشن ہے وڑا لوٹائیمنت، گڑا ایشیءِ آسر ہما بیت کہ تنگیہ بوگا انت، بزاں "ہمارلیءُ ہماکتو"۔ ماروکپت (مغرب) ءَ چہ رہبند (ٹیکنیک) زلور دربرت کناں، بلےاڑءُ جنجالءُ مارشت مئے وتی بوگ لوٹنت۔ اے رنگءَ مئے لبزانکءِ سیادی گوں وانوکءَ پدا برجم بوت کنتءُ مئے نویسوک وتی چاگردءِ واستا درآمدنہ بیت۔

زوتاں من منڈوزءِ گشتن یے جاہے وتنگ ات کہ آئیءَ جنرل فرانکوءَ چہ پدا اسپینی لبزانکءِ بابتءَ نبشتگ اتءُ چاگردی بدلی سدلیانی بابتءُ ملک یک حرابیں دورےءَ گوزگا انتءُ اے وہدپہ یک نویسوکےءَ جوانیں ساچشتی دمان ات۔

مرچیگیں چیلنج ایش انت کہ مئے لبزانک اے جاورانی گوما چہ ہیم دستءُ دو بیت۔ ہے چیلنج مرچی مئے نویسوکءَ دیما انت۔ ☆☆☆

ءُ آئی ءَ وتی گالوار شمشت.......

رجانک : رفیق عاجز

شیرءَ پنجرہ ءِ تہا بند کنگ ءَ پد آئی ءِ دیما کاہ ءُ بوچ ایر کنگ بوت تانکہ ایشاں بوارت ءُ وتی گوں ءَ بکنزینیت۔
نوکرءَ باغیچہ ءِ مسترءَ راگشت کہ شیر گوشت وارے آچوں کاہ ءُ بوچ وارت کت کنت۔ مسترءَ گشت کہ شیرءَ ادا همیشانی سرا وتی وہد گوازینگ لوٹیت.......!!

وتی دیما کاہ ءُ بوچانی گندگ ءَ گوں شیر باز اجکہ بوت آئی ءَ گوں وت گشت کہ آ گوشت وارے ءُ وتی شکارءَ وت کنت ءُ وارت۔ اگاں شکار کنگ ءِ اجازت نیست تہ منا گوشت وَ دیگ بہ بیت.....اے کاہ منی دیما چیا ایر کنگ بوتگ انت.....!! نوکرءَ باز سرپد کت کہ ترا ادا همیشانی سرا گزارہ کنگی انت۔ شیرءَ اے گپان ءَ وتی بےعزتی زانت۔ کاہانی ورگ ءَ تیار نہ بوت۔

لہتیں روچ ءِ شد یکی ءَ پد شیرءَ وتی شیری احساس ءُ مارشت جتا ایر کت انت ءُ وتا را پہمینگ بندات کت......'' کہ چوناہا دلوت کاہ ورنت ءُ زندگ انت، ءُ وہدے ما آہانی شکار کنگ ءِ ہاترا ءُ مبا کپاں تہ آسک باز تچنت۔ آہاناں اے دراہیں طاقت چہ کاہ ءِ ورگ ءَ رسیت''۔ شیرءَ باغیچہ ءِ نوکرءَ را کاہ ءِ آرگ ءِ بابت ءَ گشت، نوکرءَ شت باغیچہ ءِ مسترءَ گشت۔ مسترءَ پسہ دات کہ بروشیرءَ بگش کہ ترا الما کاہ رس ات کنت بلے نوں ایشی ءِ ہاترا یک شرطے است، آ ایش انت کہ ترا نوں پشی ءِ وڑا ''میاؤں'' کنگ لوٹیت۔ شیرءِ دیما اے شرط ایر کنگ بوت۔ شیرءَ گشت ''من جنگل ءِ بادشاہ اوں ءُ منی گرگاں دراہیں جنگل جکسیت، من چوں پشی ءِ پیما میاؤں کت کناں.......اے وڑ گوں من بوت نکنت..........!''

یک ءُ کپے روچ انچو گوست تو شیر شدءَ چنگ تر اں بوت آ پدا سوچ ءُ بچارءَ کپت ءُ گوں وت گشت ئے کہ اے وڑا آئی ءِ جند مریت، پشی ءِ وڑا میاؤں کنگا چے بیت جند وَ بچیت، پہ پشی ءِ آوازءَ کس پشی جوڑ نہ بیت۔ شیرءَ نوکر لوٹائینت ءُ باغیچہ ءِ مسترءَ میاؤں گوشدارگ ءِ گشت۔

مستر اتک تہ شیرءَ آئی ءِ دیما میاؤں کنگ ءِ جہد کت بلے سوب مند نہ بوت۔ انچارج ءَ شیرءَ را مشورہ دات کہ وتی

میاؤں ءَ گہتر ءُ پلگار تر بکنت ۔ وہدے تئی میاؤں گوں پشی ءِ میاؤں ءَ نزیک تر بیت نوں ترا کاہ ورگ ءِ حق رسیت ۔ شیرءَ بازیں حیلہ کت بلے آئی ءِ ہچ گوشدارگ نہ بوت ۔ شدءَ آسک نلکیگ کتگ ات آخر شیرءَ پہ زندگ بوگا ہمے زانت کہ وتی میاؤں ءَ گہتر بکنت آئی ءَ باز رندا جہد کت ۔ میزان میزان ءَ آئی ءِ میاؤں گہتر بوان بوت ءُ کمو وہدءَ پد آئی ءَ برابر پشی ءِ داب ءَ میاؤں کت ، باغیچہ ءِ مستر ءَ آئی را شاباشی دات ءُ آئی ءِ دیما کاہ ءِ ایر کنگ ءِ اجازت دات ۔ شیرءَ کاہاناں دپ جت ءُ وارت گوں کاہانی ورگ ءَ آبازگل ءُ شات بوت ۔

فکر ءُ بیچار ءِ حبر ایش انت کہ اگاں شیر گون ءِ تاشیرءَ مرگ ءِ آماچ بوتیں ءُ کاہ ءِ حاترا میاؤں بے مکتیں تہ باغیچہ ءِ نگہباناں زانتگ ات کہ شیر مرانت بلے شدءِ پروشگ ءِ حاترا کاہ نہ ورنت ءُ ناں کہ میاؤں کن انت ۔ اے حاترا گنجائش بوتگ ات کہ جنگل ءِ ایندگہ شیر کاہ ءُ میاؤں ءِ ذلت ءَ رگھت انت

غـزل زنـدگـی ءِ آدینك انت.ماں ایشی ءَ مئے زندگی ءِ همك رنگ بزاں غم وشی،نیستی هستی،نـاامیتی امیتواری ، مشکل ارزان ، تکلیف آرام ،مصیبت وشحالی کل وتی وتی رنگءَ دو چندی کن انت.

چـونیـں هـم مـوسـمے بـه بیت ، غـزل ءِ گـوش لـذیـت ءُ غـزل ءِ پـل سـرپیـت.غـزلءَ زندگی ءِ داب ءَ وتی رنگ بدل کنان کتگ ءُ پیداك انت، پمیشکا زمـانگ ءِ گـوں تیـزی ءَ بـدل بـووکیـں مـوسـم ءِ هـار ءُ هیروپاں بیگواه کت نـه کتگ.غـزل ءِ هـمـے شـری ءِ سبـب ءَ چو گشگ بیت که غزل ءِ جهلا نکیاں ،زندگ بـوگءِ بـود مـان.ءُ مـاں شـاعـریءَ ایشـی ءِ بستـار کـوهے ءِ حصار انت که دم په ساعت وتی برز ءُ بلندی ءُ محکمیں بالاد ءِ هستی ءِ مارشت ءَ دنت.(اداره)

گپّ ءُ تر ان

امجد اسلام امجد/ : حفیظ رؤف

درآمد کئے!
پرچاے پیمیں بیکاریں (درواز گی) ٹگگاں درائیں بازارءِ
الکاپیں واب ءَ کن ئے
پرشت ءُ پروش
پاس سیمی شپ ءِ پہ ''دراہ'' بوہگ ءَ واہگ ءِ
شرتریں وہد بیت
تو کجا گردگ ءَ ئے،!
چے گشئے؟ تو من ءَ زانگائے پدااوں درآمد.........

....

برات، وہدے من کہ ترا زانگا چچ نیاں
چہ ''درآمد'' ابید من گڑا چے گشاں!

......

بازجوان تو اوں ہما نام ءِ تواریر کن ئے۔ کہ چریشی
سوب درائیں بازارزانتیں منا
بلے درآمد! من درآمد ترا شر گشگا اتاں
او شہرءِ درواز گ ءَ بشکیں جاراوں تو نہ دیستگ
گپ ءُ تران نہ انت وہد، درآمد بہ چچ
او تا نکہ مرگ ءِ منی جارتو اشکت ،شہرءَ چہ دور بو
کہ جاہ ءَ (ادا)
چچ چیز دومی ءِ پیم ءُ ڈول ءَ نہ بیت

☆☆☆

بے حیالی

ذیشان ساحل/ ارمان آوارآئی

بے حیالی ءِ ہاترا
یک حاصیں برمشے
درمیانی آب ءُ ہوایے
یا گچینیں چاگردے
الّمی نہ انت
اے عمل تہاری ءُ رژن ءِ تہا
گوں تیزی ءَ سہرابیت
ءُ دائمی ابدمانیت
ایشی ءِ اثر کنگ ءُ برجاہ مانگ ءَ
یک دائمی چیزے
یا ادارکی چکاس جاہے ہَودری نہ انت
ماکجام وڑا ہم
اے عمل ءِ طاقت ءَ کم
یا زیادہ کت نہ کناں
پرچا کہ بے حیالی
یک انچیں کیمیائی عملے
کہ آئی ءِ تہا چیزانی شری
بدل نہ بنت
ءُ آوتی محکمیں صورت ءَ
دائمی برجاہ مانیت

درگال

کریم دشتی

سمین گوں من مجن ماسیت کہ من سک باز
گلاب ءُ نرگس ءُ نسرین کتہ شوہاز
مس مرتگاں کہ منا زند ءِ تہلیاں کشتہ
دوا اوں بیگنیں رک انت ، تہلگاں مہ شہاز
مروچی رپتگ ءُ پلگار کتہ دل ءِ کڈّک
بشارتیں منا واب ءَ ، کہ کئیت انت مہناز
منا گوں کعبہ ءَ ہچ کست ءُ کنّتے نیست انت
بلے اے سینگ ءِ محراب ءَ لڈّتے پہ نماز
من وتی ساز ءَ ، ولیگ ءَ چو ، مست ءُ گنوک
کہ وت حدا انت ، دل ءِ چنگی جنوکیں ساز
گوشنت کہ حدا درستان یک نظر چاریت
تئی اوں شرّی ہمیش انت پہ منا تو نماز

منیر مومن

روچ دریا ءَ کپیت ماہ مچ ءَ ایوک بیت
وہدے تئ غم منی چمانی تہا ایوک بیت

شیر کنیں زند ءِ خمار ءَ پہ پناہے مانیت
پرشنگیں وابے کہ ارواہ ءِ زر ءَ ایوک بیت

دوریں دوستانی کلوہ انت گشے شنگیں جمبر
بزگیں ہور ماں گیابان ءَ پدا ایوک بیت

وہد ءَ پلانی چڑکہ کہ ہمود ءَ سر کنت
زندگی روت ہما انجیر ءِ بن ءَ ایوک بیت

شہر ءَ یک زہگے ءِ لیبوے ءِ ہلوت گار انت
کس منا سوج نہ دنت گوات کجا ایوک بیت

منظور بسمل

پہ سوادے ءَ سر کئی گلباگ ءَ کپیت
میتگیں ہنّی ارے بنت کئی سر تاک بیت
تئی لقا انجیر ءِ ہما کرْوگ کہ سرپیت
مئے وڑیں ورناہے بہ بیت ساہ ءَ سر گوزیت
دل اگاں سیاہ انت در نہ انت چہ تئی مہراں
دیدگوں زرد انت کہ جگر ایلنگی نہ بیت
پاد شپادی ءَ اتکاں تئی درگاہ ءِ دپ ءَ
چندنیں شینکانی شم ءَ نوکے تنگہ ایت
گرنگیں لاپ ءُ واستی ایں دست ءِ چے حبر
گیش کنت دردے الم ءَ جاہے دراج بیت
بستگیں سرگوں وعدہاں پیڑات ءُ شت ئے
دل تئی بندیگ ات چِشّی آساں انگریت
ہم سفر بیت یا ایوکاں راہ اوں منزل انت
منزلے سرباں جیڑگی ہمراہے زریت
اے حبر پیش ءَ بوتگ ءُ کاینت دائم ءَ
مِتگیں دودانی پد ءَ دودے تاشپیت
نیست من بسمل مرتگاں دیریں پہ ترا
زندگی سوداہے نہ انت تاوان ءَ رسیت

میرعمر میر

شموشیت کئے وتارا چو مٹیگ ءَ
وفا ءِ کسہ ءِ سینگاریت جیگ ءَ

منا دنیا وتی پاداں بران انت
دل انت کہ دڑنگ انت یاتانی دریگ ءَ

وتی ارسگیں چاگرد ءَ نہ زانئے
چیا بچکندگاں بندئے سریگ ءَ

تچیت ساہگ پہ درچکاں ، روچ درکیت
کئے انت معنا بکنت مرچیگ ءَ زیگ ءَ

کئی زنگ ءَ جنئے من میر ندراں
ادا بچہ نیاریت کس وتیگ ءَ

☆☆☆

ارشاد پرواز

کئے انت اے گپ ءَ گوں من ہمزبان انت
چراغ ءِ مرگ ءَ گوات ءِ دست مان انت
اے ریٹائی ءِ دنیا بس ہمیش انت
کسے بچکندگاناں بہر کنان انت
دل ءِ نازرکی ءِ قسمت حراب انت
کہ ساہ ءِ کشگ ءَ اینچو پرُشان انت
اے ناکو قاضی انت اسپتیں ریشاں
کہ دست ءَ انت ئے ورناہی گوزان انت
قدم چو پرشتگیں آدینک ءَ ترّ انت
اے دمکاں کئے چو پہریز ءَ گوزان انت
اے روچ ءِ عمر ءِ کمن ساعتے انت
اے شپ چنچو منی چماں کسان انت
مں جہلی برزی ءِ راہاں نیاہاں
کہ جوکہ وت ، سرا چو آزمان انت
اے بچکند ءِ سر ءِ بندیک ءَ دور کن !
منی ارشاد ارساں گوں اڑان انت

☆☆☆

علی جان داد

ریژگاں چماں مجن ارسی مبو یاد ءَ منی
پرشتگیں آدینکے آں ، ترّار بالاد ءَ منی

کٹ اتگ عمر ءِ سفر گوں بے قراریں واہگاں
داں منا شوہاز اتگ مرچی پری زاد ءَ منی

دوشی مہکان ءَ وتی ہنی گوں نوداں شِشتگ انت
گریتگ ءَ گلہ کتگ پلاں گوں ہمیاد ءَ منی

دژمناں گوں واہگاں زرتگ منا سر ظاہر ءَ
دوستاں خنجر جتگ بے وانک ءَ پہناد ءَ منی

واب چو پادانی پادینکاں ژلکنت ءُ پرشنت
چے تئی قولانی بستار انت ، چے وعدہ منی

ہر گور ءَ سنگ ءِ حدا انت آسن ءِ بنیآدم انت
کئے بزانت ءُ کئے بہ اشکنت داد پریاد ءَ منی

☆☆☆

نزیر ناصر

در نہ برت مں دوستی ءِ زبان گوں ہمائی ءَ
کہ میت ءَ مہر ءِ ونتگ ات قران گوں ہمائی ءَ
مں اشلکگ جتا نہ بنتیں ئپل ءُ بُو داں قیامت ءَ
بہ گوستیں دریکتے منی جہان گوں ہمائی ءَ
ہما دل انت کہ تلوسیت پہ گندگ ءَ ہمائی ءِ
ہما من آں داں بیتگاں جوان گوں ہمائی ءَ
مں دیستگ دانکہ نور ''آ'' تجلیانی بانک ءِ
داں رژنے ءَ چراگی روت گمان گوں ہمائی ءَ
کہ زندگی یک پرائیں دمکے، یکے روت ءُ یکے کیت
اے راز ءَ انچیں روچے کیت گشان گوں ہمائی ءَ
ملار ءُ مستیں موجے ءَ برت گوں وتا ہما
تیاب ءِ لمب ءَ بتگ ات مں بان گوں ہمائی ءَ
گچین کتگ پہ زندگی ءِ رہسراں من ہمسفر
بہ بخش منا کہ من کتگ زبان گوں ہمائی ءَ
جوان کہ بوت سرا کتے ئیک موجری ے چادرے
کسانی ءَ کہ ششتگ ات مں جان گوں ہمائی ءَ
ہے کہ پاد برمشے ءِ توار ءَ اشکناں نذیر
نزاناں روت پرچیا انان گوں ہمائی ءَ

مجید عاجز

(چہ نور خان ءِ اروا ہ ءَ پہلی لوٹاں)

سر ظاہر ءَ کہ ساہ بہ کشیت تہا مریت
مرگے دو روچی زندگی مردم چیا مریت

اقارگانی ہچگیں گلاباں زدگ کتگ
تئی سر گنوک ، تو کہ نیائے ، میا مریت

راجانی راجدپتر ءَ کئے پشت ءُ دیم کنت
ہر کس مریت ، بلے مریت ، پہ وت ءَ مریت

مرگ ءَ گوں آشنائے کتگ زند دائمی
آ کہ دل ءِ توارئے نہ مرتگ کجا مریت

زردانی آس عمریں زہیرانی ہمبلو
روچ ءِ مسافری ءَ درتگگ شپ ءَ مریت

عاجز خماریں چم ءِ زد ءَ مرکپتگ آدمی
اقارگیں چراگے ، چراگ ءِ وڑا مریت

☆☆☆

اشرف زہیر

استار اجل بنت ءَ گلیں ماہ پدی بیت
ارسے کہ تئی رکت ءِ زمین ءَ چہ ودی بیت

آواز دئے گیمرتگیں ارسانی شپستان !
تئی ساہگ ءَ امیت ءِ چراغ روک کدی بیت

نازرکی ءَ یلدئے اے گلابانی انارکاں
روزردگیں کیفانی زر ءِ رنگ زری بیت

آوَرتگیں زہیرانی زمستان ءَ مبر گوں
بلّے وتی دردگیں دل ءِ آس وتی بیت

ارموشی ءَ جبوریں غم ءِ راز نہ بیت سارت
اشرؔف تئی مہرانی ''زباداںؔ'' تئی بیت

☆☆☆

یاسین مجروؔح

دل کہ پہ تئی یک نگاہے تلوسیت
نند و نیاد ءِ سال ءُ ماہے تلوسیت

باندا باریں بیت کجام رنگ ءَ ودی
مئے دل ءَ کہ مرچی آ ہے تلوسیت

بیا وتی دیوانگ ءِ حال ءَ بگرا!
زنزریت جاہے ءُ جاہے تلوسیت

بیا گوں اوستے سرگریں پہ منزل ءَ
بلکیں مئے پاداں پہ راہے تلوسیت

درد ءُ رنجانی حزانگ مُچ کتگ
مئے فقیری ءَ پہ شاہے تلوسیت

ستک ءُ جزماں من دل ءَ مجروؔح وتی
اے شپ ءِ پُشت ءَ سباہے تلوسیت

طیّب قاضی

ناں آسے روک بیت ءُ نے کدّہ دیدگانی
اے رکّاں آپ رتچیں شپ درپشیت کنجلانی

غم وشیانی لذّت زہیر اَنت دلانی واہگ
اے چونیں زندے نالیت آواز بلبلانی

چہ مہلبانی بوہ ءَ در نئیت زبادے ءِ کوش
بیا ترانگانی زرگوات مہتل پہ مہرانی

کجام دیگ ءِ گوات ءَ گرست ئے، کجام درد ءِ آس ءَ پیلوشت
دل ! عشق ءَ چھچوکیں پہ ناز درج دپانی

چو طیّب ءَ دل ءُ ساہ جان ءُ جگر بہ بیت اِنت
پہ کئے ، جان بخشیت چشیں مہر ءُ ہمدلانی

☆☆☆

خالد موسیٰ

وش انت گلیں لال ءِ خیال شہد ءُ شرابانی
گم دوری ءِ گران انت دل ءَ رنج ءُ عذابانی وڑا
دوست ءِ اپچکیں واہگاں بل پہ منا سارتیں سیمین
زہیروکی الحاناں گشاں چنگ ءُ ربانی وڑا
چاراں کہ ہر دیما وتی بھت ءِ لکیراں چونکیں
انچو پری رنگ ءِ بزیں ملکور ءِ تابانی وڑا
شپ سرگیں کوش ءَ میار دیمپان مناں فکر ءِ مکن
دردانی حیراتاں مدئے جوریں جوابانی وڑا
گوں ترانگ ءِ ہاراں تچیت سرنولیں یاتانی نہنگ
کہیر واہگ ءِ گیمرتگاں ہشکیں گیابانی وڑا
بوجی زر ءَ پہ بے وسی گوں نا حدا ءَ زیر بیت
ساحل بمانیت بے نپ انت دیریں تیابانی وڑا
جی بات انت آ وشیں دیار، شرنگیں کاڑانی رواج
گام گیج ءُ کبگی لڈّگاں حورانی پادانی وڑا

☆☆☆

عباس علی زہمی

زرد بے وت ، زندمان اپتک
در بیگواہ ءُ جہان اپتک

نیست حیال گوز ، سر پد ءُ پہم ءَ
لنٹ کلموگ ءُ زبان اپتک

سور ، قیامت ، محشر ءِ حال ءَ
برّ زمین انت ، آزمان اپتک

پہ کئی راہ ءَ کے بہ بیت قربان
زِرنگی شنگ ، کلکشان اپتک

راہسری ایت نئیکہ وداریگ
ساہت ءُ وہد ءُ دمان اپتک

مہر ءُ مہمانے نئیکہ دُر گپتے
چار دپی ، پیشگاہ ءُ بان اپتک

کس دپی جستے نہ کنت زہمی ءَ
مڑاہ ، بستار ءُ شان اپتک

ساجد نوؔر

راہسرے ءَ مناں راہسرے ءَ دل انت
اے وڑا زندگی ءِ سفر مشکل انت

لہتیں گیمرتگیں ٹپ انت مئے دامن ءَ
اچ تئی ہمراہی ءَ مارا ہچ حاصل انت

حون ءِ پولنگاں شوہازئے کئی دامن ءَ
جند ءِ سنگت منی بلکنہ قاتل انت

جی پہ گیوار ءَ تئی کلکشانیں بہات
واہگانی دگ ءِ آسری منزل انت

آ کہ مہروان انت دنیا ءِ پچار انت ، آ
پلّے بستار انسان ءِ حاک ءُ گِل انت

نوؔر ، ماہکان اے چاردہی سر شپ ءَ
پہ منی دیدگاں گوہریں ماہل انت

☆☆☆

پیرل شے تگری

سریگ ءِ دیست منی سہری شپ ءِ گور بام ہوسناک انت
گوشیت آ ترانگ ءِ زہیریگ کتاب مہر ءِ مئے واناک انت

بجل کہ جل اتگ ارواہ، توار پازیب ءِ جکسان انت
نگوارنت ارس چمانی جُڑ ءَ دردیگ ءَ میلانک انت

سباہ ءِ ترونگلیں ہیداں نہ میس ایت جان پلانی
سمین وشنیا دیں داں مئیت انت بزاں پاتل پہ تیلانک انت

بگوش مور مانٹیں ماہ ءَ راشپے دابے بدل کنت، کیت
سہیل زال ءَ راچمک کنت گوشیت کہ آمنا گوانک انت

ودار ربال ءِ دمبردگ نیم روچاں، شپی پاساں
اسلیں لڑتے پیرل پہ توگپت انت، بے وانک انت

☆☆☆

یار محمد ساکم

دلاں کہ دل تپرکائیں بکنت دلجم ہما ستک انت
غم ءِ رنجانی تیلانکاں بزان کنت کم ہما ستک انت

من زاناں کہ بے شک زند ءَ تام ہچی نیست
جبین ءَ اوست ءِ ایمان ءَ بکنت مہکم ہما ستک انت

مہ بیت بیہال دمانے ءَ مہ سندیت ترانگاں دوست ءِ
دلے کہ ورد ءَ ستکیگ ءَ بکنت ہردم ہما ستک انت

ترہیبیت ءِ شہیبیت ہر وڑیں ہنجالاں زندیگاں
جہان ءِ درداں تیاریت ءِ کنت بے غم ہما ستک انت

ہمینچک کہ بکنت نیمون ءَ مارشتاں بکنت پدّر
دل ءِ ہر واہش ءَ پہ ٹہل بکنت سرجم ہما ستک انت

منی ستک ءِ منی ایمان، ہم ستکیں دل ءِ درمان
ہیل ءَ کہ منی ساہ ءِ نیلیت غم ہما ستک انت

منی واستا ہے گنج ایمنی زند ءَ بگوازیناں
وتی دراہی ءِ دیدار ءَ نکنت بہہ تم ہما ستک انت

ستک ءِ ستک ءِ اوست دلجم بہ بنت کہ ایمن ءِ دل ستک
مبیت دلپروش ءِ دیدارے مبیت کہ شم ہما ستک انت

راشد معراج

منی زندگی ءِ رُوہ، شپ ءِ ماہکان ءِ چم، منا وش نہ بیت بیا
منا بلّے داتگ درد، منا بلّے داتگ غم، منا وش نہ بیت بیا

تئی شیرکنیں حمر، تئی کندگ ءُ ادا منی دیما زاہر انت
منا واب ہم نئیت، منی پُر نہ بیت دم، منا وش نہ بیت بیا

منا زاہر ءَ مچار، منی اندر ءِ مثال کشے قبر ءِ معنا
اگاں اے وڑا بہ باں منی جند بیت ہتم، منا وش نہ بیت بیا

نئے کیت کاگدے، نئے کیت تئی حال، ترا چچو سال بیت
چہ بازیں گریوگاں منی کور بنت چم، منا وش نہ بیت بیا

تو زانئے راشد ءَ نہ بیت بے تو ساہتے، تو داتگ عادتے
چوں منزل ءَ رواں کہ منی پرشتگ انت قدم، منا وش نہ بیت بیا

☆☆☆

بصیؔر قادر

ہلاس آپ ءِ برانز پہ شپ ءِ توشگ ءَ
من ءَ روچ ءِ نوداں بدئے نوشگ ءَ

تئی شار ءِ وشیں کہ کوش یے نہ کش ایت
حدا ءِ ہوا دم نہ بارت کشگ ءَ

برے تہنا استال ترپنتیں شپ ءِ
برے در رچیت پہ. بدن درپشگ ءَ

بہ شنز بلکیں ویرانگے سبز بہ بیت
بدے جمبرانی گوراں دوشگ ءَ

بصؔیر چاریں لبزاں کما پہ گوے
بریس سنگ ءِ جان ءَ بہ گوپ شیشگ ءَ

☆☆☆

حاتر وقار

دژمناں بیر بگوارتیں منا پرواہ نہ بوت
گیشتر توریتگ منا دوست تئی اے ترون ءَ

من ہماہاں کہ وتی کرد ءِ تہا زیر آپاں
من وتی ارمان بہا دات گوں تئی بژن ءَ

ما چراگانی گلیں ماہ ءِ نباں منتوار
نیادی ءَ واہگ ءِ بیت انت کہ زمانگ رژن ءَ

تو نیائے اوں وتی ساہگ ءَ واب ءَ دیم دئے
ارس ہیناراں منی چم نہ سگ انت گرون ءَ

درد ءِ جبوریں آس ءَ چہ دراتک ئے تو قادر
ارس ءِ دریا ءِ تہا ما ہم کنیں چو اوژنا

☆☆☆

شوہاز ساموی

شپے نیم واب ہیتگ دل، گلیں اوست ءِ چراغ مرتگ
اہتکیں رہسر ءَ راہاں پدا یک دیدگے گوستگ

چراگ ءَ مرتگیں دوشی پدا شہے جنگ ناگت !
حیال ءِ بیگہ ءَ سارتیں دل ءَ را مولماں زرتگ

منی واہانی صورت بیا تو یکرندے پہ دیدار ءَ
زبادیں کپر ءَ زیداں گلاب انت شل سریں کنتگ

مرید ءِ غم جتیں زرد ءَ بل ات آسے اناگاہ ءَ
شگ ہانل پہ بیگوانگی حیال ءِ سیمسراں رستگ

بہ سہڑین درداں زاناں کن دل ءَ تاہیر بدئے کے
غمانی آسک واہیں شپ سرون ءَ مئے مدام وپتگ

منا شوہاز، منا درگیج اہتکیں رہسراں دائم
دل ءَ دردے ازل چست انت گلیں اوست ءِ کلات پرشتگ

☆☆☆

خالد ارس

جتّ انت لال ءِ بدن انچو گشنت
چو ہدوناکیں چمن انچو گشنت

مہر ءِ تئی واہگ انت دلکش ہزار
سہب ءَ بیگاہ پمن انچو گشنت

عشق ءِ راہ ءَ چو پلپیں شئے ءِ وڑا
من سرا بستگ کفن انچو گشنت

ہلک ءِ تئی سرجمیں گلباگ ءَ دل ءِ
بیتگاں دیر انت ''مکن'' انچو گشنت

مرچاں تو نام ءَ منی نیارئے دپ ءَ
بیتگئے سک تو مزن انچو گشنت

سیاہے ءَ ھورے ءِ درور اوں کن انت
میکپ ءَ سرکی ءَ پن انچو گشنت

مولماں ڈیہہ ءِ منا زرنگ وتی
ہشکیں دار وائے وطن انچو گشنت

خالدؔ تو نام ءَ دپ ءِ شاعری ءَ
نیست شعراں تئی وزن انچو گشنت

نسیم ناصر

چم پہ درچک ءَ شانک دات انت نے بہارے نے برے
سنگ ءَ انت کہرشانی ءَ ایتکیں رہسرے!
سد براں کولیگ باتاں سر سدّ کہ سد براں
غیرت ءِ نام ءِ سرا قربان اگاں لوٹیت سرے
راجے ءَ شوندات مبیت الم گسر کِشک ءَ کپیت
بے سلاہ ءَ در بئیت جنگ ءِ پڑ ءَ رہدربرے
عہدے ءَ دستاں تسلاہاں 'دلے' کہ دز نہ گپت
کئے کجام دستے بہ شہاریت ءَ بکنت دعاے ، درے
اے دگہ دراہیں امانت تو وتی دست گپتگ انت
بس تئی دل پڑ مند انت تو برئے یے بیا برے
مانپوشان انت تہاری یے دل ءِ دہر ءَ ، بکند
باتّل ءَ شنکیتگ سرگوات ءَ شپ ءِ چہر ، مہرے
اے دگہ دراہیں گناہاں چے گنہگاریں نسیمؔ
مرچاں زرد ءِ ملگزار ءَ نیاد کنت گوں دلبرے

☆☆☆

عزّت صادق

''یک حیالے ، یک جنگے ، یک دلے''
زند گوازینت دوری ءَ پہ مشکلے
آس روک انت باطن ءَ چہ دژمن ءِ
ہر رو سازیت پمن نوکیں پندلے
کس کسی سدّ ءَ نہ انت بیگواہی ءِ
بیل سر بنت راہ ءَ ، گاریں منزلے
بیا بکند تو عالم ءِ زوراکیاں!!!
سنگ مرچی پہکا تریں جنگلے
تو بچار عزّت وتی مکاریاں
ساز بیت باپشت ءَ مہرانی نلے

عارف داد

ترانگ ءِ ہار ءَ پتاتگ برتگ
دل منی پل ءَ نہ سرپتگ برتگ

ناتوام انت شگان ءِ پیغمبر
روچ شپ ءِ کٹ ءَ نہ وپتگ برتگ

راز منا داتگ سباہ ءِ پلاں
بالواں چم نہ شُشتگ برتگ

انگت ءَ زرد ءَ رضا مند نہ ئے
سہباں وشبوئی نہ مشتگ برتگ

دیدگاں ! بیگہ ءِ موسم غموار
"جہلّی" ءَ موج نہ بستگ برتگ

بے سریں دور ءَ نہ کنت انت باور
تو ہما گپ نہ گشتگ برتگ

داد ! اے زرتگ گلگ دریا ءَ
تو منی لُردی نہ شُشتگ برتگ

☆☆☆☆

احمد علی ہوت

مئے روچاں دنین ءَ مئے شپاں مہلبین
بجن گپے وشیں تو لنفاں سرین
ہمک منزل ءَ چہ گسر بیتگاں
تو مہرانی کشکاں چراگے بلین
ہو یات کاینت بلکیں زمستانیں شپ
من کمو درہیناں تو کئے درہین
کہ دیر انت ترا چہ فراموشاں من
دل ءِ دراہیں تو بانک پتے کدین
دو دیم ءَ چہ دائم بہ بیت سنگتی
زراں پہ تو ، پُتّن وتا زنزرین
ترا سد بر ءَ دوست من وشاں کناں
شکر رنج بہ بے تو ءِ مرک ءَ مچین
چیا مرچاں احمد گوں دل رنج ئے مارا
ترا داتگ بلکیں وتیگاں سکین

☆☆☆

عبید سلیم

گل محمد وفا ءِ نام ءَ

ہر کس روتیں پہ راہے کس نہ ملیت امروز ءَ
پہ وت گیچیں یک جاہے کس نہ ملیت امروز
حالے شنگ انت ہر جاگہ سستگ روکیں استالے
مرچی شتومیں بیگاہے کس نہ ملیت امروز ءَ
ہرجاہ مرچی تاموریں چش کہ سیاہیں شپ منتہ
مہکانے ناں کہ ماہے کس نہ ملیت امروز ءَ
واہگ بوت انت نا سرجم لیلا ءَ چہ گستا بوت
مجنو ءِ پیمیں شیدائے کس نہ ملیت امروز ءَ
چاریت درچت شر تر کنت چما آئی ءَ گستا کنت
ہر روچ بارت گوں یک ساہے کس نہ ملیت امروز ءَ

محمد دیدگ

مہر ءِ کتاب ءِ وانگ دست ءِ لکیر یات انت
جیگ بند ءِ ہیری ترانگ زگریں زہیر یات انت

ٹِک ءُ جوک ءُ والیگ گرانزیگ ءُ لرزکاں گوں
دستانی منگلیک ءُ جیگ بند ءِ ہیر یات انت

دستانی گب ءُ چوڑیک پادینک مار سریں تئ
منگیر ءُ مہر ءِ پاکیں منجار ءُ پیر یات انت

جالار ءُ مرگ ءِ پانچ ءُ سرجیگ ءُ مشکتی ویل
جارجنیں تئ سریگ ءِ پیر ءُ کہیر یات انت

بالاد ءِ سمبہینگ روچ زرد ءَ سر گرگ تئ
بانوریں ھنیاں گوں دست ءِ لکیر یات انت

قاضی ، عطا ءُ رہچار ، ساحر زبیر ءِ منت
اے شاعرانی نیام ءَ بیدار بشیر یات انت

باپشت ءَ ٹیٹل ءِ تو توسیپ مکن او دیدگ
زانتیں مردچاں ٹیٹل بیگ تئ سیر یات انت

☆☆☆

لطیف شہداد

گمانی چہ سر ءَ سر گوستگاں من
گوں مہرنگ ءِ شگان ءَ پرشتگاں من
ہما شپ گوں منا تئی نیاد بیگ
شراب ءَ کدہ ءَ سر رتکگاں من
پہ اے گپ ءَ زمانگ چوں نہ ترگیت
آ کاڑانی رم ءَ گوں رپتگاں من
نہ زاناں مہوش ءِ باریں چے حال انت
ہے وسواس ءُ فکر ءَ کپتگاں من
وتا پرچا مہ رنجیناں پہ آئی ءَ
لطیف پہ مہ لقا ءَ ستکگاں من

☆☆☆

غلام اومان

گسر چہ دوست ءُ سنکتاں ہمیش انت زندگی منی
زہیر چہ زند ءِ وشیاں ہمیش انت زندگی منی
بہاری سبزیں نوبتاں نصیب ءَ نیست یک بُن ے
اے زند ءِ سیاہیں جنگلاں ہمیش انت زندگی منی
شہاز ءَ مہر ءِ دور سریں تچاں من زند ءِ بیدہاں
امیت ءَ حسکیں ملپداں ہمیش انت زندگی منی
غریب ہلک ءِ مرداں پمشکا گشتگ اے وڑا
پچ گوز ءِ کہ درتگاں ہمیش انت زندگی منی
نصیب باریں جہہ بخت غلام چہ داب ءَ بے نہیں
اے عمر ءِ قہریں سیاہ شپاں ہمیش انت زندگی منی

مراد بخش مہر

شراب ءِ چرس کیپ ءِ بنگ لوٹیت
منی دل گوں گماں کہ جنگ لوٹیت

منا بازار ءِ مصر ءِ کئے بہا کنت !
کئے انت کہ مئے دل ءَ اے رنگ لوٹیت

دمانے بیا ترا چاراں دل ءِ بند !!
منی دل کہ ترا مہرنگ لوٹیت

پدا کپتیا کدی کاریت صدو ءَ !
شلنگ کاروات ءِ جراں انگ لوٹیت

جہان ءِ چم مروچاں ہچ نگنداں
چہ کور ءَ مرچاں پنڈگ لنگ لوٹیت

وتی حون ءَ پہ رچیت گلزمین ءَ
ہما قوم انت کہ نام ءُ ننگ لوٹیت

ادا شاہیم ءَ مہر ءِ کئے پہ ٹور ایت
گرئے پارسنگ ءَ مہر ءِ سنگ لوٹیت

☆☆☆

باقی ارمان

امبروز ءَ ہچ نہ لیکیت گشئے کس وتی منا
روچے کشیت زاناں منی بے وسی منا

دلمانگی ، ودار ءُ ارتکی تو بخشتگ.....
چے چے دگہ نصیب کنت تئی دلبری منا

نہ راہ ءِ سُد است ءُ نہ منزل ءِ سہا
باریں کجا رسینیت یلیں زندگی منا

دل سد براں منی پہ گہیں ستی ءَ زریت
وہدے کہ یات کیت انت گلیں پسنی منا

متاں کہ تئی جتائی نصیبانی کسہ انت
انگت منارا شاتک انت پتو سروتی منا

باریں چے پیمیں جاورے ءَ بارت ءُ دور دنت
تئی بے وسی ترا ءُ منی وت سری منا

دزگہارے ءَ گوں آئی ءَ کرتگ ہے گلگ
باقی نہ کنتیں مرچاں کہ جستے دپی منا

ناصر بشیر

حیالانی زر ءَ لبزے نہ وتگ
تنیگہ شاعر ءَ لبزے نہ وتگ

منی پیمیں گنوکیں شاعرانی
زبان ءِ جنتر ءَ لبزے نہ وتگ

من دیستگ فاضل ءِ شعرانی زیمل
بلے چو زاہر ءَ لبزے نہ وتگ

تئی قیمت منی جند ءَ بہا کنت
کہ اے سوداگر ءَ لبزے نہ وتگ

ہزار ںالیں کج ءِ چمانی توکا
گنوکیں ناصر ءَ لبزے نہ وتگ

☆☆☆

اصغر محرم

چے پتو پشت کپتیں ، ءُ چے پہ دنیا ءَ
لچک بچانکیت ستر کاروان گوزیت راہ ءَ

من تنَ ءِ توم وتی چنڈ اتاں گیابان ءَ
پناہ ندات پمشکا منا اے دریا ءَ

آ بادگیر ءِ وتی یک ءُ تہنئیں مردم
من پولگایاں وت ءَ چپانی پیوگاہ ءَ

اناگہ واب ماں چمانی تو کا تچ کشنت
اناگہ سر تہ کپتیں منی پہ سرجاہ ءَ

تو دانکدیں پہ حساب گاماں ایر کنے اصغرؔ
وتا گوں وہدے نبارت پشکپوکیں ہمراہ ءَ

☆☆☆

بلوچ دردگچکی

ہر گناہ ءِ تہا ہر عذاب ءِ تہا
زندگی ئیک گران انت شراب ءِ تہا

چنچو بے نور بیت انت آ شپ پہمن ءَ
ماہ گبار ءَ بہ بیت ماہتاب ءِ تہا

من گوں دستاں تئی زلف گیشینتگاں
ءُ ترا چک اتگ دوشی واب ءِ تہا

ہو ہما رنگ تہنا بہشت ءَ رسیت
ہو ہما رنگ دیستگ گلاب ءِ تہا

زندگی ترانگانی بشارت بلوچؔ
کئے بزانت چے گوزیت چے حساب ءِ تہا

☆☆☆

اسماعیل ملنگ

ماہ درپشیت سمہیت آزمان پدا
مارا اوں بیت دیدگ ءِ اومان پدا

جست نہ کنت کہ چون گوستگ اے سفر
ہیتگیں تہنا من ءُ مہکان پدا

بلے سینگ بیت ٹیپگ گم نہ انت
بیت بلکیں درد ءِ آ درمان پدا

تو ہمائیں دست ءِ واہگ کش اتگ
زندگی ہیتگ گم ءِ ارجان پدا

باندا روچ ءَ بلکیں اللہ خیر کنت
تو ملنگؔ پر کن کہ جی ءُ جان پدا

☆☆☆

غفور شاد

مہر ءِ کسہ دزہا بے اثر بیتگاں
من حراباں بلے پہ تو شر بیتگاں

ہر دو دیما منا شولٓ اتگ تئی غماں
زیر من بیتگاں ، من زبر بیتگاں

"مرچاں یاد ہم تئی ، تئی وڑا بے وفا"
دوست ءِ گلہ مناں چوش سر بیتگاں

اندر ءِ پرشت ءُ پروش ءَ منی کئے بزانت
لال ءِ پچمانی چیر ءَ قبر بیتگانٓ

آس چون بیت دل ءَ چورائیں چکے ءِ
آ کہ لوگے گسر ، لوگے سر بیتگاں

ملک ءِ مردم دراہیں چیر اندر ءَ
مئیگ ءُ تئی دوستی ءَ پہ زہر بیتگاں

☆☆☆

عزت بشیر

نہ سہبے کیت تہیں بیگاہے وشیں
نہ زندے نہ گشے دنیاہے وشیں

ایتک انت دوست تئی بازار مرچاں
تئی شہر ءَ نہ گنداں جاہے وشیں

گدارے ہمبلاں بیائے بہ نند ات
کہ دوست ءِ پتر ءُ پیوگاہے وشیں

من لوٹاں منزل ءَ مہر ءِ بباں سر
نہ گنداں مادنیں ءُ راہے وشیں

گل انت بلبل تئی عزت ماں شہر ءِ
کہ اتکگ واہگ ءِ بہارگاہے وشیں

☆☆☆

احمد ابدآل

اچ تئی واہشاں سر گوزاں زندگی
گیش ہمراہ نہ باں ، عاجزاں زندگی

یل بدئے باطن ءَ نوں تو سگگ نہ بئے
پیش مدار ٹیلگاں ، من ہزاں زندگی

آسری کنڈگ ءَ من کہ سکرات ءَ باں
تو مہ گوازین منا ، وت گوزاں زندگی

عشق ءِ دین ءِ قرآن ہوری ءَ پہمتگ
پہکا یک یک مہ کن ، ہم جزاں زندگی

ساہگ ءَ بیا دل ءِ دانکہ محشر بہ بیت
ہر دو ابدآل بئیں ، زاں پہ زاں زندگی

☆☆☆

حنیف عادل

منی چماں ہر دوئیناں ہما کیت گندگ ءَ
شپ بامسار بیت انت سبا کیت گندگ ءَ
وہدے کتاب ءَ واناں دل ءِ مکتب ءَ بزاں
چماں چے تئی کہ مہر ءَ "وفا" کیت گندگ ءَ
آدینک ءَ چم سک انت منی وہد ءِ دائما
ہر کس بکنت گوں من "جفا" کیت گندگ ءَ
اے زند مرگ ءِ نام ءَ منی بوتیں دریکتیں
امروز ہتم بہ جیتیں عطا کیت گندگ ءَ
پُر مہریں دیدگاناں بہ دنت شانک زندگی
امروز گڑا بہشت ءِ وڑا کیت گندگ ءَ
دنیا ءِ چم سکاں ماں امروز ءَ چندنیں
دل گوں دل ءَ بیت انت "جتا" کیت گندگ ءَ

☆☆☆

آصف حمزہ

وتی سینگ ءِ گوں درداں بلے کہ من عذاباں
من پہ گنوکی گرداں بلے کہ من عذاباں
تو رپتگ ئے دیریں من تئی شوہاز ءَ گاراں
ہر سہت ءَ گرم ءُ سرداں بلے کہ من عذاباں
درد ءِ تماہ ءُ واہگ چو بے کساس ءَ پرشتاں
گریواں پہ دل ءِ درداں بلے کہ من عذاباں
تو حمزہ وتی زند ءَ جنجال مکن انچو
تاکانی رنگ زرداں بلے کہ من عذاباں

سعید ناگمان

بینگ ءُ شیر ءِ تام لنٹانی
نقش اِنت زرد ءَ تئی نام لنٹانی
روشی مہکانی ءَ شپ ءِ نیم ءَ
دریکگیں داتنت وام لنٹانی
ہو طلب منزل ءَ پہ زہیرانی
بنت روان گام گام لنٹانی
سیر بوتگ اے دل، دل ءِ سیر ءَ
روشی وارتگ مس شام لنٹانی
اے سعید! تہا لرد آپ ءَ
ریدگیں چیر کت، وام لنٹانی

☆☆☆

فضل جنگل نگور

پن ءُ مدواک ءُ ہیر ءِ کولیگاں
اتکگیں تئی زہیر ءِ کولیگاں
مہر ءِ مستاگے آورتگ پہ من
قاصد! اے فقیر ءِ کولیگاں
مئے غماں بل کہ مئے سرا ارینت
پہ وتا غم مہ زیرئے کولیگاں
ہچ نہ بخشات مارا امروز ءَ
دست ءِ شومیں لکیر ءِ کولیگاں
ہر صبا مارا ترانگاں گچیت
دشت ءِ سبزیں کہیر ءِ کولیگاں
امام ءِ جزم ءَ وت کنت خاموش
امیر ءِ چمانی تیر ءِ کولیگاں

حمل پرویز

زہر زہر ءَ مہ چار اے رنگ ءَ
دلبر ءِ دزگہار اے رنگ ءَ
منگلیک ءِ ژلیکاں کیت پمن
لال برمش ءَ توار اے رنگ ءَ
ما تئ عشق ءِ دریگیں شیدا
پما دستے شہار اے رنگ ءَ
دل تئ رحلیں باطن ءَ بئیت انت
مارا چمے بچار اے رنگ ءَ
روچ ءِ جوہان ءَ سج امبازیت
بل ماہ ءِ گبار اے رنگ ءَ
تو مستر ءَ تو وتی کستر
حمل ءَ تئ چے کار اے رنگ ءَ

رؤف راہی

کئے گنوکاں سار کنت مرچی
کوہسراں کئے بہار کنت مرچی
قرنے گوستگ تئ جتائی ءَ
کئے غماناں مئے بار کنت مرچی
ماہکانی مجاں گوں اندیم انت
شپ کجا بامسار کنت مرچی
جمبری پُھٹے نئیکہ سرگوات
مہراں چوں سحار کنت مرچی
چے رؤف تو ءَ چے تئ بستار
تئ وڑیں باز گار کنت مرچی

سلیم کرد

ہدے دیستگ منا تاب کتگ دلبر ءَ
دور چم ءِ سرا واب کتگ دلبر ءَ
شپ ابید انت روچ ءِ ماں رژناہی ءَ
ماہکان ءَ را بے واب کتگ دلبر ءَ
آگہی انت کہ استاراں لیبوک کنت
مئے نگاہ ءِ سرا داب کتگ دلبر ءَ
آزمان ءَ زمین ءَ گوں توبہ کتگ !
زرتگ پہوگاہ دل ءِ کباب کتگ دلبر ءَ
بانک ءَ را وتی زند بخشات سلیم
قاصد ءَ را منی جواب کتگ دلبر ءَ

☆☆☆

طارق احمد آپسری

دروگ انت راست انت من وَ ہمیشاں
اچ من مردم سک دلپروشاں
دوست ءَ دوست ءِ پرواہ نیست انت
انوں دژمن اچ ما گیشاں
ہچی نزان انت ناصر آبادی
زور کدین انت ٹپ ءَ ریشاں
یکیں گپ ءَ دل دو کپ کت
انگت زہرے کم ءَ بیشاں
کتہ طارق تئ نوں کٹ ایت
زیر و زبر ناں مذ و پیشاں

عادل سجاد

درکار ہرکس ءَ را ادا کانچ ءِ قباہے
کئے زانت اے بازار ءِ چنیں آب ءُ ہواہے
ہر کاڑ وتی مستیں جوانی ءِ شراب ءَ
مہرنگ ءِ بلے دابے دگہ ناز ءُ مڑاہے
تئی عشق ءِ سفر گرانیں ستر پاد ندارانت
داں ہست دل ءَ ہائی ے ، داں مان منا ساہے
انچو کہ کشوک یکّے ءُ کاٹار بدل بنت
انچو کہ شپ ءِ رنگے دگہ روچ ءِ ساہے
آدینک پرشنت آئی ءِ چمانی جلشک ءَ
عادلؔ آ پہ بیماراں دل ءِ ، نوکیں دواہے

واحد شوہاز

من گلیں دردانگ ءِ جست ءَ رواں
ہو ہے دلمانگ ءِ جست ءَ رواں
زیملاں شنگینیت . کوہ ءُ گریشگاں
سر مچاریں شوانگ ءِ جست ءَ رواں
مہر ءِ ماہل . ماں متر دیما منی
من گنوکیں زانگ ءِ جست ءَ رواں
مدّتے گوستگ منی جست ءَ نہ انت
زیبلیں بے ترانگ ءِ جست ءَ رواں
کیچ ءِ دکاناں شہیدانی کتاب
من ہماہاں وانگ ءِ جست ءَ رواں
گار کتگ راہ ءُ گسر چہ منزل ءَ
بے سریں مامانگ ءِ جست ءَ رواں
تو منی نیلیں زر ءَ چماں مدار
گوادر ءِ من پانگ ءِ جست ءَ رواں

مراد شاکر

اتکہ موسم بہار تو چہ کل ءَ درا
مہر ءِ پلّے شہار تو چہ کل ءَ درا
چو وتی دروشم ءَ سمبہیں موسم ءَ
بیا او پل ءِ انار تو چہ کل ءَ درا
کوش ءَ دزگوار بکن بُواں آتار بکن
مسکاں جیگ ءَ لتار تو چہ کل ءَ درا
پاد ءِ کش پادیکاں سنگہاں در بکن
انشپی بے توار تو چہ کل ءَ درا
کنت تئی کل ءِ دپ ءَ شاکر سجدہ شپ ءَ
اے گنوک ءَ بچار تو چہ کل ءَ درا

☆☆☆

اقبال فاضل

بد قسمت یے جنکو مناں راز نہ دنتیں
کیت انت شپانی پاساں آواز نہ دنتیں
تنیگاں من پہ دوست ءَ بدیں قسمتے منی
اے بزگیں دل ءَ منی امباز نہ دنتیں
جل بندی ءَ نزوری منا ، گوں من گلہ انت
بلکیں گشیت سیم ءُ زر باز نہ دنتیں
گریتگ دل ءِ مئے چماں ترا دیتگ یاسمین
پہ آزگی ءَ اقبالؔ ترا راز نہ دنتیں

اکرم کچکول

شراب ءَ چرس ءِ گناہ ءِ کسہ
نہ کت گوں کس ءَ حوا ءِ کسہ
کلوہ کتگ گوں تئی دزگہار ءَ
دل ءَ را درد ءِ دوا ءِ کسہ
گنوک ءَ تزیت اے شہر ءِ دمکاں
نزانتگ کس ءَ وفا ءِ کسہ
چتور وش انت دلانی بہتام
دپ ءَ تئیگا اے زا ءِ کسہ
بکندے روچ ءَ گلہ کتگ گوں
شپانی ترس ءَ صبا ءِ کسہ
تو ترزئے تہنا ءُ ایوکی ءَ
چراگ ءِ ذیما کما ءِ کسہ
اے آزمان ءَ چہ چیر اکرم
ابید ترا گوں دو ماہ ءِ کسہ

☆☆☆

محمود قادر

لنٹ ءِ تئی واسے دگہ
مئے شپ ءِ پاسے دگہ
ٹپ تازگ انت آ پیسری
روک انت دل ءَ آسے دگہ
تب انگت ءَ سرجم نہ انت
مانگیج اڑئے تاسے دگہ
قادر گشیت مرچی اہل
بیا دئے مناں واسے دگہ

وحش۔پسنی

اے چون بیت کہ وت سرا منزل مئے گار بیت
ونز ءُ مجانی ہوری ءَ ماہ ہم تہار بیت
مئے بخت ءَ نہ کت پلاں گوں سنگتی
ہو بلکیں کنٹگاں گوں منا روچے کار بیت
من کہ ترارا دوست وتی ساہ ءِ مٹ کتگ
باریں ترارا انگتہ کئی انتزار بیت
مرچی شراب ءِ کدہ ءُ کیفاں گلگ کتگ
ہرجاہ روئے تو بیوفا مارا ودار بیت
مئے درائیں ٹپ آزگ انت تئی داتگیں غم ءِ
چو تئی وڑا کئے انت صبا بے قرار بیت

☆☆☆

مختارمہر

مہر ءِ ہشکاوگیں ڈگار دل ءِ
بیا مرادانی مئے بہار دل ءِ
بے ترا زند ءِ سفر بے کیف انت
دستے ملگوراں بیا سمار دل ءِ
بیا نیاد ءِ استار ءِ تئی راہچاراں
میزاں میزان ءَ بیا خمار دل ءِ
مئے نگاہانی ارسان بچکندیں
بے قراری ءَ بر قرار دل ءِ
دوری ءِ ہلک کدیناں مختار
بیت اندیم منی یار دل ءِ

احمد عمر

کدی پہ مردے ءَ ، مردم ءَ را کار مبات
منی وڑ ءَ کسے دوست ئے ، طلبگار مبات
نہ بستہ پہر پہ دریا ءَ پہ وتی تن ءَ
اے دل تئی کانی یے آپ ءَ چو ہنار مبات
کناں گوں گوات ءَ سفر ، دور گیاباںنے رواں
امود ءَ برمش ءَ چڈکہ ءَ ہچ توار مبات
بہار ءِ موسم ءَ تئی ، مر انت مئے واہگے گلاب
چو ٹپ مبات منی زرد ، چو تئی سگار مبات
کناں چہ دیدگاں اندیم ، ترا دل ءَ کشاں
گوزیتیں انتظار ءَ تئی ہما گدار مبات
نہ داتے کار پہ کلداریے ، بِکر ءَ اوں منا
چو کہ احمد تئی سنگت چو کسے یار مبات

علی جان مہر

پمنا کہ بلتّیت روکیں ماہے شپ ءَ گلبدن گلبدن
اُف نہ کرزاں ترا تو کہ کاہے شپ ءَ گلبدن گلبدن
کسّی بزمش ءَ توارئے نہ گوشاں کپیت
تئی ودار ءَ کناں انچیں جاہے شپ ءَ گلبدن گلبدن
روچ ءَ بندیگ کنگ ترا بے زانگاں
بس منی تو دل ءَ جان ، ساہے شپ ءَ گلبدن گلبدن
پر تو آسگواریں روچ دوزہ ءَ کم نہ انت
سارت سارت ءَ بکش زرد ءِ آہے شپ ءَ گلبدن گلبدن
کس تنکہ نزانت چیریں مئے دوستی ءَ
تو منی حاترا بوتگ راہے شپ ءَ گلبدن گلبدن
پہ وتی مہر جتیں بچاں آرت (آورت) شہادت اِش
جت بدیں دژمناں پہ من چاہے شپ ءَ گلبدن گلبدن

صابر وفا

جالار ءِ ٹکاں دوچیت مئے واریں دل ءَ سوچیت
وہدے چداں گوزیت مئے واریں دل ءَ سوچیت
تئی چارگ ءَ من کایاں دیدارے کنیں ہردیں
مہراں منی نہ زوریت مئے واریں دل ءَ سوچیت
ہردیں کہ تو نیائے تئی گیر کایاں دلبر
تئی یاتاں کوش کاریت مئے واریں دل ءَ سوچیت
وہدے کہ منا چاریت آسے دل ءَ پرداریت
وتی عاشق ءَ گشیت مئے واریں دل ءَ سوچیت
دشتار ترا ما کرتگ صابر بدئے پرداچ ءَ
آ روچ کدی بیت مئے واریں دل ءَ سوچیت

☆☆☆

مجید معیار

سہر ءِ نہاد ءَ بیپار ءَ سر پد انت
دانا ہما انت شاعر ءِ گپتار ءَ سر پد انت
ہورک انت فقیر ءِ واہگ ءِ کچکول انگت ءَ
بادشاہ تبیں آ محرم بازار ءَ سر پد انت
مہر ءَ وفا ءِ بزہ ات اے شاعری دل ءَ
مرچاں زہیر ءَ ترانگ ءِ کتّار ءَ سر پد انت
گوں تو نہ بیت وَ روچے تب ءِ حاکمی وتی
دنیا بلے تئی مہپر ءِ تار تار ءَ سر پد انت
آ کہ بلوچ غیرت ءَ ننگ ءَ پہ قول دنت
جست گر چاکر ءَ تشے ءِ دشتار ءَ سر پد انت
آ بازلاں نہ بوجیت وتی شاہتل ءِ مجید
تئی ہشک ءَ کلّریں ڈیھ ءِ بستار ءَ سر پد انت

☆☆☆

میاں استمانی لبزانک

جنّی ایں لوگ

جنان ہلاوی/عبدالصبور

۱۹۸۰ءَ چہ، عربی ءَ نبشتہ کنوکیں پدریچ ءِ تہ ءَ جنان ہلاوی ءِ وتی نام ءُ وتی پجارے۔ آزمانک نویسی ءَ آئی عربانی ءُ خاصیں صورت ءَ عراق ءِ شرک ءُ پال زدگیں چاگرد ءِ چک ءُ قلم چست کتگ۔ علامتی رنگ ءِ جتائیں تب ءَ آئی نام برز کتگ۔

لوگ ءِ دروازگ سک جہل ات ءُ آئی برزادی ءَ یک بالکونی یے ات کہ آئی سرا دو شیر جوڑ کنگ ءُ نادینگ بوتگ اتنت۔ چہ بالکونی ءَ پٹوک ءُ رچوکیں آپاں آوانی دیم سک ٹپ کتگ ات۔ چہ اے دوئیناں یکے ءِ سرا عہد ءُ دور ءِ گردشتاں وتی مہکمیں نشان ایر کتگ اتنت۔ وہدیکہ دومی تنیکہ وہد ءِ پرشت ءُ پروش ءَ چہ رکتگ ات۔ دروازگ ءِ براہداریں ہنڈل انچو تزپتگ ات ءُ بے ترپ ءُ توارات گشئے قرناں ایشرا ہچ آدمی دستے نہ لگ اتگ ات۔ بانانی ڈرتگیں دروشم پہ اے لوگ ءِ بندوکاں جتائی ءَ موتک آرگات۔ دیوالانی سرا صفائی ءِ ساعتانی ودار ءَ حاک ءِ بزیں تلے جوڑ بوتگ ات کہ چہ ایشی اصلیں رنگ چیر تر اتگ ات۔ ڈولداریں ہشتانی فرش چہ بازیں وہدے ءَ گامے ءِ پاد برمش ءَ ز بہرات۔

بنداتی ءُ مزن دروازگ ءَ رو کیں راہ انچو تنک بوتگ ات کہ چہ ایشی مزنیں جنجالے ءَ مردمے ءَ گوست کت۔ برز ءِ تاکی مدام بند اتنت ءُ گوزوکیں چماں کدی ہم چہ رنگ رنگیں شیشگاں روژنائی ءِ شہمے نہ دیستگ ات۔ برے برے انچو گمان بوت کہ اے تاکی گرجاءِ مینار ءَ لگوکیں ہما تاکی انت کہ پہ ہچ کنگا جوڑ کنگ نہ بوتگ ات۔

کس ءَ نزانت کہ اے کئی لوگ انت، ایشی تہا کئے ءُ تا کدیں ءَ نشتگ۔ بس وڑ وڑ ءُ عجب عجبیں حبر اتنت۔ اے ماڑی ءِ تہا کس ءَ روگ ءِ کدی جہد ہم نہ کتگ ات ءُ نئیکہ کسے ءَ کسے پترگ ءَ دیستگ ات۔ غرض اے لوگ ءِ راجد پتر شک ءُ پک ءِ دنز ءُ مجانی تہا اندیم ات۔

اے میتگ ءِ نندوکیں مردم ہردیں وتی لوگانی چھتانی سرا شت انت یا بالکو نیاں اوشتات ءُ ہے لوگ ءِ نیمگا چارگ ءَ لگ اتنت تہ آوانی چم چھت ءِ مزنیں دوت درءَ کپت انت کہ کانگی آں ایشی تہا کدوہ جوڑ کتگ ات ۔ سہیں روچ ءَ آوانی بال ءُ بانزلانی توارلوگانی تہا اشکنگ بوت انت بلے شپ ءَ یک بیمنا کیں بے ترک ءُ نواری یےءَ اے لوگ ءَ راوتی امبازاں زرت پہ ہے ہاترا چہ اداگوزوکیں مردمانی گام وت سراوت تیز تر بوت انت گڑا آہاں وتی دل ءِ دریگ ءِ توار ہم اشکت ءُ ہردیں پہ بے انانی کسے ءِ چم تہاری ءَ پہ لوگ ءَ کپت انت تہ ترس ءُ بیم آئی وتی پشت ءِ ہڈانی تہا ہم مارت گڑا آہاں دم پہ ساعت خدا یاد اتک۔

مردماں وڑ وڑیں حبر کت ۔ کسے ءَ گشت کہ ایشی رنگ رنگیں تاکیانی شیشگانی پشت ءَ کسے ہیسکا ریت ءُ آئی توار مدام اشکنگ بیت ۔ کسے ءِ گشگ ات کہ اے لوگ بدیں ارواہاں ہوار جنگ ۔لہتین ءِ حیال ات کہ اے لوگ ءَ نندوکیں مردے کشگ بوتگ ءُ آتاں روچ ءِ مروچی گوں برتگیں گردن ءَ مردماں پہ کمک ءَ توار جنت ، بلے کس ءَ ہچ پیشداشت کت نہ کت ۔جن ءُ جنس ءُ دیہہ ءُ ساہگانی کسہاں اے لوگ ءَ راانچو بیمناک جوڑ کتگ ات کہ ہچبر کسے ءَ ایشی تہاروگ ءِ جہد ہم نہ کت ۔

پیریناں ایشی ءِ بیمناکی ءِ کسہ گیشتر باور بوت ءُ ہردیں آہاں جن ءُ جنسانی کسہ اشکت انت تہ آہانی باوری گیشتر محکم بوتگ ات ۔ پہ ہے واستا چہ اے کسہاں اے باوری ودی بوت کہ ہرکس اے لوگ ءَ بہ پتر یت جن آرا کش انت ءُ آئی ارواہ ساہگے بیت ءُ ہے لوگ ءَ کوکار کنت ہمیشکہ چنکی یا ہیک آئی واہگانی ہنزءات ۔آئی حیال کت کہ کانگیاں الّما ایشانی تہا وتی کسان کسانیں چنکی یا ہیک اشتگ انت کہ ایشاں زرت ءُ وتی لوگ ءَ آرت کت ، بلے ہردیں آئی ءَ آنیمگا دورکنگ ءِ بابت ءَ فکر کت تہ جنّی لوگ ءُ آئی لوگ ءِ نیام ءَ تنکیں دمک اتک کہ چہ ہمدا آرا کسے ءَ دیست کتگ ات ءُ پت ءِ ترس آرا چو کنگ ءَ دارگا ات ۔

شریں ساعتے آ اوشتات ءُ چرتے جت ۔ پدا چھت ءِ سرا کپتگیں دار ءِ تہتگے چست کت وتی دیوال ءِ سرا ایر کت ۔ آستہ آستہ آرا بران تاں جنّی لوگ ءِ چھت ءَ برت ئے ۔نوں یک پہلے جوڑ بوتگ ات کہ ایشی سر ءِ گوزگا گوں آوتی منزل ءَ سر بوتگ ات ۔

آئی ءَ آسمان ءِ نیمگا چارت کہ کپودر، جنگ ءُ کلاگ بال ءَ اتنت ۔آئی ءَ وتی دولنک وتی للک ءِ چیر ءَ کت انت ءُ ہے بالی مرگانی نیمگا چاران ءَ سیٹے جت ۔آئی تہا جوش ءُ دلجمی یے ودی بوتگ ات ۔آئی تہتگ ءَ راسرینت ءُ چارات آئی مارات کہ اے ترسناکیں لیب ے بلے دومی نیمگا دورکنگ ءُ چارگ چہ کدوہاں ہیک یا چنکیانی آرگ ءِ دلبرّیں حیال ءَ آرا چو کنگ ءَ رازی کت ۔ آ کے جہل بوت ءُ وتی پادے دار ءِ پہل ءِ سرا محکم کت انت ءُ یک دمانے ءَ آئی ءَ دمک ءِ پچی گوازینت ۔ دومی

نیمگا دور کنگا گوں آئی تہتگ ہما نیمگا کش ات تنکہ کسے ءِ چم پہ ایشی مہ کپ انت ۔

نوں آ نوکیں جہانے ءَ ات ۔ آئی جبین ءَ چہ پٹ ءَ اشکنگیں کسہانی ترس ءُ آئی وتی تہا چارگ ءُ گندگ ءِ ہدونا کیں واہگ، آئی لوگ ءِ دیما سرکش ات بلے آئی چہ روچ ءِ ترندیں برانزاں ابید دگہ ہچ نہ دیست ۔ آئی دل ڈڈ بوت ۔ آئی ءَ لوگ ءِ تہہ ءِ روگ ءِ فیصلہ کت ۔

آ پدیا کائی دروازگ ءِ نیمگا شت کہ بندأت ۔ آئی زور ءَ تیلانک دات ترسناکیں توارے ءَ گوں دروازگ پچ بوت پہ دمانے ءَ وسمان اجکہ بوت بلے زوتاں دلگوشے گوں وت بوت ۔ پدیا کائی سرابے کساس ءَ حاکانی بزیں بزیں تل جوڑ بوتگ اتنت ءُ ہر نیمگا موکو ءِ کدامانی تند بستگ اتنت ۔ دروازگ ءِ توار ءُ وسمان ءِ گندگا گوں لولک ءُ جوجک وتی ہونڈانی نیمگا تچگا لگ اتنت ۔ پہ دمانے ءُ وسمان ءَ ترس ات ۔

انا گت ءَ آئی حیال کت کہ آ انچو کوکار بکنت کہ کسے آراجنگ ءَ انت ءُ آئی انچو ہم کت ۔ ہورکیں لوگ ءَ آئی توار پدا پہ ہمائی اتک ۔ آئی پدا کوکار کت ۔

"جن" ....

ءُ جن ءِ توار ءِ پدگوانک تاں دیراں جسک ات ۔

"جن ......جن ......جن"

ءُ ہچہیں لوگ ءَ جن .....جن ....جن ءِ توار گوں دیوالاں مڑات ۔ آئی تہاوشی ءِ یک نہ زانتیں واہگے ودی بوت ۔

"جن ......جن ......جن"

ءُ پسو ءَ جن جن ءِ توار ناچ ءَ لگ ات ءُ چہ لوگ ءِ دیما تاں برزا چست بوت انت ۔ آ کے انچو اوشتات ءُ پدا چھت ءِ سرا اتک ۔ دوت درے چارات ءُ فکر ءَ لگ ات کہ آ چوں وتا پہ ایشی سر بکنت، دوت در برزأت ءُ ظاہر ءَ پہ آئی سر بوگا راہے اوں نیست ات ۔ آ اے آسر ءَ سر بوت کہ دوت در ءِ بازیں پرشتگیں جاگہ ءُ ٹنگاں چہ آ وتی پاداں اریکنان ءَ وتا سر کت کنت بلے دوت در ءِ برزادی ءَ کدوہانی رکرا اسر بوگ ءِ راہ ہم حسکیں جنجالے ات ۔ آئی نزیک ءَ کپتگیں دارے چست کت ءُ آراشری ءَ چارِات ۔ آئی اے چارِات کہ اے دار آئی زور ءَ سگّتِ کنت یا ناں ۔ دارے چپیں دست ءَ کت پدیا نکانی نیمگا سرئے کش اِت ءُ کوکارے کت ۔ "جن" ۔

''جن......!''

آئی توار ءِ پد گوانک تاں دیرءَ سرجمیں لوگ ءِ درءُ دیوالاں گوں مان آہان بوت۔ آچہ آئی زیمل ءَ وش بوّان ءَ پدیانکانی نیمگا شت۔

آئی دیوال ءِ نزیکیں چھجہ گپت ءُ دوت درءِ گرّکانی تہا پاداں مان کنان ءَ برزتر شت۔ آ کے برزشتگ ات کہ راہ بند بوت۔ آئی وتی دست ءِ گپتگیں دار دوت درءِ یک گرّ ئے ءَ راہ دات ءُ پدا آرا چکاست ئے کہ آیا اے آئی بارءَ چست کت کنت۔

آ ہے دار ءِ سرا اوشتات۔ نوں آئی دست دوت درءِ برزا سر بوت انت۔ آئی ءِ دیما کانگی ءِ کدوہ پچی ءَ ایر ات۔ بندیک، تاک، داری تکرءُ دگہ انچیں چیزاں ابید ایشی تہا دگہ ہچ نیست ات۔ پہ دمانے ءَ آ ملورءُ دلرنج بوت بلے تاں کدوہ ءُ پچگ ءِ واہگ ءَ آئی اندرءَ دورے جت ءُ دوت درءِ کرّاں داران ءَ آئی کدوہ ءِ تہا دور کت۔ نوں آئی پادانی چیرءَ ہے اسرارءَ پریں دوت درءِ مہریں ھشت اتنت کہ ایشاں باریں چہ کدین ءَ ادءِ مردمان ءُ ہزینگ ات۔

دوت درءِ برز ءِ رسگا گوں وسمان گل ءَ بال ات۔ آئی چمانی دیماناں دور دورءَ لوگانی چھت، بالکونی، راہ ءُ دمک روچ ءِ روژنائی ءَ شُشتگ ءُ چیرگیتگلگ اتنت۔ آ عجبیں جاورانی آماچی ءَ گوں کدوہ ءِ تہا ترگ ءَ لگ ات۔ آئی پگر کت کہ آراچہ اے ہلک ءَ دورسک دورروگ لوٹیت۔ اے ہلک کہ آئی پادانی چیرءَ سک کسان گندگ آہگا ات ءُ آئی دمک ءُ چھتانی سرا روّا کنوکیں مردم چوسلورءَ گندگ آہگا اتنت۔ آئی وتی بان ءِ چھت ءِ سرا چارات کہ آئی سرا کپتگیں چیز ترپگ ءَ اتنت۔ آئی تہا واھگے ودی بوت کہ کانگی بال کنان ءَ بئیت ءُ آرا گوں وتا دور برزادی ءَ بال کنان ءَ ببارت۔

آئی وتی دوئیں دست پچ شانت انت ءُ آہان ءَ انچو سرینگ ءَ لگ ات کہ آ بال کنت۔ آئی پہ وشی بچکندات۔

آئی انچو مارات کہ آئی ارواہ بال انت ءُ بے وتی ءُ مستی ءِ جاوراں گوں دچار آئی دست ءُ لنک سرگ ءَ لگ اتنت۔

آئی چیہال جت ءُ پداوت ٹہک دات ءُ کندت ئے۔ آئی وتی دستان ءَ انچو سرینت چو کہ کانگی ءِ وڑا بان ءِ چھتانی سرا دور برزا بال کنگا انت ءُ بے کساس ءَ ڈولداریں بالی مرگ گوں براہداری ءَ آئی چپ ءُ چاگردءَ انت۔

ءُ پدا اناگت ءَ......وسمان ءَ اے جنّی لوگ ءَ وتی اے مزنی ءُ برزی عجب مارات ءُ قرنانی ترس ءَ وشیانی دروشم زرت۔ ☆ ☆ ☆

پنڈوک

غلام حسین ساعدی/ عابد علیم

بلاہیں وڈّے ءِ میان ءَ یک چاتے ات، کہ آئی ءِ چاریں نیمگ ڈنگراں گپتگ ات۔ ہے ڈنگرانی کموآ دیما ڈولے ایرات، ڈول گوں زنڈیں سادءَ پتاتگ ات، مسافر ژندءَ پند، پاداں شپادگوں درتگیں پشک ءُ پتلون ءَ ہیدءَ سربار اسٹیج ءِ سرا کیت ------------------

سکّ تنگ انت، للکے ڈنّ ءَ دراتگ چات ءِ نزّ یک ءَ روگا انت ءُ ڈنگرانی نیمگا پتّر ورگا انت، چاہ ءِ تہا سرکشگ ءَ انت کہ بلاہیں ڈنگراں لگت بدنت بگوزیت بلے گوست نہ کنت۔ ڈنگراں گیپت ءُ کشّان کنت، دراہیں للکے حون ءَ بار بنت، پدا چات ءِ گولائی ءَ پتّر وارت، چات ءَ چاریت پدا ڈنگراں گرّان کنت چات ءِ سرا پتّر وارت، اوشتیت گرانیں فکرے ءَ پد مچّیں ڈنگرانی نز یک ءَ نندیت، پہ ناخن ڈنگرانی چیرا کونڈگ ءَ لگیت، ہے مچّیں ڈنگراں چست کنت ءُ انا گہ ءَ چات ءِ دپ پچ بیت، ہالیگیں ڈول ءَ چست کنت چات ءِ تہا دور دنت ءُ چات سکّیں جہلیں چاتے۔ مسافر ءَ دستانی میان ءَ گوں ساد ءِ سر داشتگ، ہے گرانیں ڈول ءَ برزءَ کشگا انت تہ چاریت زنڑیں مشکے گٹ اتگ۔ گوں ابکہی مشک ءَ چاریت۔ ڈنّ ءَ درئے کنت ءُ اینگو آنگو ژامبلیت ئے چہ آپ ءَ آوازے کیت، ہے دمان ءَ مشک ءَ پدا چات ءِ تو کاروان دنت۔ مشک سک گوات گپتگ ءُ چات ءِ تہا کندگ ءِ توارے جہ سرّ یت مسافر لرزگ ءَ لگیت مشک ءَ را دور دیگ ءِ شرط ءَ گوں پدا ڈنّ ءَ در کنت۔ ڈول ءَ چات ءِ تہا دور دنت ساد ءِ سریں ایت ءُ برزا اژ پیت ءُ یک کوہن ءُ کدیمیں کتابے ڈنّ ءَ در کیت، چست ئے کنت تا کانی لیٹینیت پہ واگے عکسانی چارگا لگیت، چات ءِ تہا گریوگ ءِ آواز بندات بیت، ہے کتاب چہ مسافر ءِ دستاں لکشیت پدا چات ءِ تہا کپیت مسافر ودار کنت بلے کتاب ڈنّ ءَ درنئیت۔

ڈول ءَ چات ءِ تہا دور دنت سادءَ سریں ایت، برزءَ کشیت ئے، چاریت برتگیں پادءُ دستے ڈول ءِ تہا انت۔ مسافر

ترسگ ءَ لکیت ءُ چہ تہا کندگ ءِ توارے چست بیت مسافر ڈول ءَ چات ءِ تہا دور دنت ءُ پدا ہے بڑتگیں دست ءُ پاد ڈنّ ءَ کپنت پدا یکرندے ڈول ءَ چات ءِ تہا دور دنت چاریت یک بلاہیں ''ہیرہ یے'' مہرگ ءِ ڈول ءَ چہ ڈنّ ءَ ظاہر انت۔ وش وشک ءَ ہے مہرگ ءَ وتی لنکانی سراایرکنت چہ تہا گریوگ ءِ توارے چست بیت۔ مسافر فکر کنت ہے مہرگ ءِ لیب ءَ کہ ہے مہرگ پدا چات ءِ تہا کپیت پداڈنّ ءَ درنئیت مسافر بلاہیں او پارے ءَ چے پدفکر کنت مرتگیں مار، بڑتگیں دست ءُ پاد حالیگیں مشک درستاں برابر ءَ ایر کنت ءُ چاریت ہے بڑتگیں دست ءُ پاداں گوں وتی دست ءُ پاداں ہم قد کنت ءُ ڈول ءَ چات ءِ تو کا دور دنت سادءَ سرین ایت ءُ برزا کشیت کہ بلاہیں انارے ڈن ءَ درکیت چہ چات ءَ گستا کپیت انار ءَ جنت لگتے، گہگیں بوءِ ہجیگ ءَ گریوگ ءِ توار پدا چست بیت مسافر چہ زہرءَ انار ءَ دور دنت ہے دمان ءَ گریوگ ءِ توار بند بیت مسافر پریشان بیت ودار کنت ۔ پریشانی ءَ گوں چات ءَ چاریت، دست ءَ دیمابارت بلے انارنوں ڈنّ ءَ دورد یگ نہ بیت مسافر ڈول ءَ یک نیمگے ءَ ایرکنت ءُ دستاں سرءَ کنت چات ءِ اے نیمگ ءُ آنیمگا چتر وران بیت آزمان ءَ چاریت بلےہم پدا کیت چات ءِ لمب ءَ نندیت گوں جہلانکیں فکرے ءَ مان اڑیت ۔ یک نیک راہیں ڈکئے نرم نرم ءَ چہ چات ءَ درکیت ۔ ہے چات ءِ تہا چہ بازیں مردمانی گریوگ ءِ توار مانشانیت تہ مسافر ءِ چمانی ارس گلگل بنت چندیں سہت ءِ گوزگ ءَ پدگریوگ ءِ توارترسناک ترءَ اں بیت مسافر ڈ نکّ ءَ چات ءِ تہا دور دنت ودار کنت ءُ دومی رند ءَ پداڈنّ ءَ درنئیت ، تہ دیراں فکرکنت ڈول ءَ چست کنت ءُ یکرندے پدا چات ءِ تہا دور دنت گوں ناکامیں دلے ڈنّ ءَ ڑپیت ئے چاریت ڈول ءَ وتا سے مان، وتاس ءِ زورگ ءِ شرط ءَ کندگ ءِ توار تالان بیت وتاس ءَ چات ءِ تہا دور دنت ءُ دوردیگ ءِ شرط ءَ وتاس پداڈنّ ءَ درکیت۔ مسافر وتاس ءَ دست ءَ کنت ءُ چات ءِ لمب ءَ نندیت ءُ برے وتاس ءَ ، برے چات ءَ چاریت۔ چہ للگ ءَ وتاس ءِ آہن ءِ سارتی ءَ ماریت ءُ ئل ءَ زوریت ءُ پہ بے یالی ءَ وتی دپ ءَ کنت ءُ زدءِ زور پردنت تیرءِ توار چوگرندءَ اشتیج ءَ سرءَ زوریت ءُ مسافرءِ جون چات ءِ تہا کپیت ءُ چات ءَ چہ زورآوریں ٹہکانی توارے چست بیت ءُ پدا گرانیں خاموشی ے۔

چہ فارسی ءَ اردو :غیر مسعود

☆☆☆

گوات ءِ ہولاّ سگ

جمال میر صادقی / اصغر محرم

آ پیرمرد اوشتا تگ ات، ءُ دومی سڑک ءِ ہما دست ءَ روک روک ءَ چار گاات کہ آ دست ءَ، سڑک ءِ میان ءِ جُو ءِ لمب ءَ یک ورنا ہیں جینے گوں یک زرنگیں مردکارے ءَ اوشتا تگ ءُ گپ ءَ ات۔ سڑک ہورک ات، البت برے برے یک یک گاڑی یے اتک تہ گوں اشتاپی ءَ شگوست ءُ شت۔ چنال ءِ درچکانی تاکاں سُریانان ءَ گوں مُجّیں گوات سڑک ءِ سرءِ حاکاں چست کنان ءُ برزءَ تالان کنان ات۔

پیرمرد ءِ نزوریں دستانی لرزدکیں لٹ سمٹ ءِ فٹ پاتھ ءِ سرا ٹک ٹک کنان ات۔ آئی ءِ لنٹ سُرگ ءَ اتاں ءُ دپ ءَ چہ بے مانائیں آوازے دراہگاات۔ آئی ءَ لوٹ ات کہ چماں چست بکنت ءُ سڑک ءِ دومی نیمگا بچاریت تہ چماں ہمراہداری کت نہ کت۔ زرنگیں مردکا رنزوریں بالاد ءِ جنیآدم ءِ دیما گوں دست ءَ سریانان ءَ چیزے گشگاات۔ جنیآدم ءِ دراج ءُ بزیں پٹ گوات ءَ گون اتنت ءُ آئی ءِ ملوریں دیم گوں سڑک ءِ سرءِ دنزاں باربوان ات۔

آ دوئیناں چہ کمے گستا سڑک ءِ لمب ءَ یک سہریں رنگ ءِ کار گاڑی یے اوشتوک ات۔ اسٹیرنگ ءِ پشت ءَ یک مردے نشتگ ات ءُ سگریٹ کشگاات ءُ آہان ءَ روک روک ءَ چارگاات۔ پیرمرد لٹ ءَ جک دیان ءَ جوہ ءِ نیمگا راہ گپت۔ آپ ءَ پریں جوہ توار کنان ءَ سڑک ءِ جہلی نیمگا رچگاات۔

پیرمرد ءَ چہ اوداواتر کت ءُ سڑک ءِ پہل ءِ نزیک ءَ رس ات گوں، اشتاپی ءَ پہل ءِ ہما دست ءَ شت ءُ ایر اتک ءُ ہے اشتاپی ءَ گوں اے سڑکے ہم گوازینگ لوٹ ات کہ ہارن ءِ برزیں توار ءَ آئی ءِ گام داشت انت۔ یک گاڑی یے آئی ءِ نزیک ءَ اتک ءُ ترندی ءَ گوست۔ لٹ ءَ جک دیان ءَ گوں پیرمرد سڑک ءِ ہما دست ءَ شت ءُ گوں اشتاپی ءَ وتارا جوہ ءِ لمب ءَ رسینت ئے۔ زرنگیں مردکار ءَ جنیآدم ءِ بردست گپتگ ات ءُ مدان مدان ءَ سہریں کار ءِ نیمگا برگاات ئے، پیریں مرد چہ پشتی نیمگا آہانی

کرااتک آئی ءَ لٹ چست کت ءُ گوں زورءَ آئی ءِ دست ءَ راجت ئے۔لٹ زرنگیں مردکارءِ سرءِ نزیک ءَ گوست ءُ آئی ءِ راستیں دست ءَ را لگ ات۔آجہسرّ ات ءُ پشت ءَ کنزات۔پیرمردءِ لٹ پداچست بوت بلے آئی ءِ نشانگ ٹگل ات۔زرنگیں مردکارءِ گوں حیرانی ءَ آواز چست بوت۔

آئی ءَ پیرمردکارءِ لٹ کہ پداچست بوتگ ات، چہ میان ءَ گپت، آئی ءَ پیرمردءِ سہریں چمان ءَ دیست تہ جنیاًدم ءَ را پُشت ءَ کش ات ءُ گشگا لگ ات ''بوشت، بوشت، اے گنوکے''۔آئی ءَ پیرمردءِ دست ءَ را گپت ءُ پشتی نیمگا تاب دات۔پیرمردتکانسر بوت ءُ نارگ ءَ لگ ات، جنیاًدم آئی ءِ نیمگا شت ءُ کوکارءَ لگ ات ''یلہ دئے، یلہ دئے''۔مردکارءَ دیم تر ینت ءُ گوں حیرانی ءَ جینیے چارات ءُ گشگا لگ ات ''من چے کنگا اوں، اے وت تہا کپگا انت''۔آئی ءَ پیرمرد یلہ دات ءُ لٹ زمین ءِ سرا کپت۔پیرمردزاہ ءُ بددیان ات ءُ پرآئی ءَ ست، مردکارءَ زہرءَ زہرآئی ءِ دپ ءِ تہا شہماتے جت ءُ لگت جنان ءَ آئی ءَ را پشت ءَ مانبرّ ات ئے۔پیرمرد پشت ءَ کنزگا لگ ات، ہے پیا آئی ءِ پادجوہ ءِ بند ءَ اڑ اتنت ءُ چارپادگ بوت ءُ آپ ءِ تہا کپت۔اسٹیرنگ ءِ پشت ءِ نندوکیں مردکارءَ چہ دریگ ءَ سرکش ات ءُ گشگا لگ ات ''چہ گپے عبدل! اے پیرمرد چہ کجا اتک؟'' زرنگیں مردکارءَ دپ ءُ دیم گوات داتنت ءُ سرتر ینت ءُ گشت ''سوگند وریں کہ من نزانیں، بدبخت ءَ منی دست....'' آوتی دست ءِ لتارگ ءَ لگ ات۔اسٹیرنگ ءِ مردکارءَ پدا آواز دات ءُ گشت ''گنوکے زاناں'' جنیاًدم پیرمردءِ نیمگا شت کہ جوہ ءِ تہا کپتگ ات ءُ دست ءُ پادجنگ ءَ ات۔پیرمردءِ دیم حون ءَ مین ات ءُ سرءُ دیما چہ حون ءَ ہواریں آپ پڑان ات گوات درچکاناں جہل ءُ برز کنان ءُ کرءُ گورءِ لوگانی سرادنز کنان ات، چنال ءِ حشکیں تاک چست بوان اتنت ءُ درچکانی آواز ءَ چہ برزءَ الہانے چست بوّان ات۔فٹ پاتھ ءَ چہ روکیں یک رہگوزے اوشتات ءُ جست کنگا لگ ات ''چہ گپے؟'' زرنگیں مردکار زہرگپت ءُ ترسناکیں وڑے ءَ رہگوزءِ نیمگا دستے سرینت ءُ گشت ''برووتی کارءَ بکن'' اسٹیرنگ ءِ پشت ءِ نندوکیں مردکارءَ پدا توارجت ''ایشی ءَ ڑے یلہ دئے، براں ناں کجامانکیش اتگ ئے؟'' پیرمردنوں جوہ ءِ لمب ءَ نشتگ ات، آئی ءِ اَپتیں پڑاں چہ آپ پڑان اتنت، دراہیں جان ئے لچ ءَ مین ات ءُ دماغ ءَ چہ حون دراہگا ات۔جنیاًدم آئی ءِ نزیک ءَ زمین ءِ سرانشت ءُ دزمال ءِ گوما آئی ءِ دپ ءُ دیمانی حوناں پہک کنگا ات۔آئی ءِ وتی دیم چہ ارس ءَ بارات۔زرنگیں مردکار جہل بوت ءُ جنین ءَ دستے گپت ءُ آئی ءِ پادکنگ ءِ جہدے کت۔جنیاًدم زہرگپت ءُ کوکارءَ لگ ات ''یلہ دئے منا بےشرم'' مردکارءَ آئی ءِ دست یلہ دات ءُ پشت ءَ کنزات ءُ گوں حیرانیں وڑے ءَ اسٹیرنگ ءِ پشت ءِ نندوکیں مردءِ نیمگا چکّے تر ینت چارات ئے ءُ گوں نلکیگی ءَ

کو پکے سرینت انت ۔ آئی ءِ دست ءُ پادانی درہگا چہ ہے پدر بوت کہ لپرزگ انت، انا کہ پیرمرد جھسرّ ات ءُ اوشتات ءُ جنیاآدم ءِ شہمات ءُ لکّت کنگا لگ ات، جنیاآدم ءَ وتی گردن جھل کتگ ات ءُ وتارا پیرمرد ءِ لٹانی دیمپان کتگ ات ۔ جوہ ءِ ہمانیمگا فٹ پاتھ ءِ سرا دو مردم ءُ گونڈیں زہگے گوں خاموشی ءَ اوشتوک اتنت ءُ اے ندارہ ءَ کنگا اتنت ۔ پیرمرد جنین ءِ سرا کپتگ ات ءُ گوں دوئیں دستاں آئی ءِ پُٹ گپتگ اتنت ءُ جنیاآدم ءَ وتی سرکونڈاں داتگ ات ءُ نشتگ ات، آ کہ اوں دست ءُ پاد جنگا نہ ات ۔

گوات ہے پیا ہولا سگ ءَ ات ءُ درچکانی توار ءَ چہ ہے پیم یک چیہالے چست بوتگ ات ۔ اسٹیرنگ ءِ مردکار ءَ گاڑی زرت ءُ دیما آورت ءُ آئی ءَ جھل ایر اتک ۔ آزہر گپت ءُ مرد ءَ راپشت ءَ تیلانکے دات ءُ جنیاآدم ءَ را گرّان یے کت ءُ آئی ءِ دست ءَ چہ پچ گپت یے، آبیہوش بوت ءُ سڑک ءِ سرا تچک ئےدات ۔ زرنگیں مردکار دیما کنزات ءُ دوئیناں گوں ہواری ءَ جنین ءَ را چہ زمین ءَ چست کت ءُ دیم پہ گاڑی ءَ برت ۔ پیرمرد آہانی رند ءَ کپت مردکار ءَ چک تر ینت ءُ آئی ءَ را دگہ تیلانکے دات ۔ پیرمرد دیم پہ چیر سڑک ءِ سرا کپت، زرنگیں مردکار ءَ جنیاآدم ءَ را گوں دستاں چست کت ءُ گاڑی ءِ پشت ءِ سیٹ ءِ سرا دور دات ءُ وت اوں ہمودا نشت ۔ پیرمرد لنگ جنان ءُ کوکار کنان ءَ گاڑی ءِ رند ءَ کپت، بلے گاڑی رہ گپتگ ات ۔ اسٹیرنگ ءِ مردکار ءَ گاڑی ءِ پشتی آدینک ءَ چہ آئی ءَ را دیست ءُ کشگا لگ ات ''اے گنوک بندگ ءُ دارگ لوٹیت'' آئی ءَ گاڑی ءِ گام کے تر ندتر کت ءُ پدا گشت ''اگاں مامہ رستین ایں تہ جنین یے کشگ ات''۔

آئی ءِ پُشت ءَ جنین ءِ ہیسکارگ ءِ آواز برز بوان ات ۔

☆☆☆☆

فارسی ءَ ارودرجانک : نیّر مسعود

نوکیں بلوچی کتاب:

☆ **رنگانی گبار** شاعر: نسیم اکرم بہا: ۸۰ کلدار شنگکار: آتراپ کمپوزنگ کارجاہ، تربت

☆☆ **جلشک** شاعر: عنایت اللہ قومی شنگکار: عزت اکیڈمی پنجگور

☆☆☆ **دو ترمپ دریا** شاعر: ڈولی بیگ بہا: ۱۲۰ کلدار شنگکار: ڈرد پبلیکیشنز گوادر

سید ہاشمیؔ

نازک

پنچھی بہر

در۔۔۔۱۲

دانکہ پُرگیں چار سال ءِ نازک جنوزام ات۔ نازک ءِ پت شریں ناھدا ایے بوتگ۔ پت ءِ ھمے یکیں چک ات۔ مات ئے کسانی ءَ بیران بوتگ ات بلے چہ نازک ءِ دوستی ءَ آئی ءِ پت ءَ دگہ سانگ نہ کت وھد یکہ نازک ئے سانگ دات گڑا یک شریں یدّ ارے ھم دات ئے کہ ماھل ءِ پت ءَ گون ات ءُ گوں ھمائی ءَ سرءُ مال بوت۔

چہ نازک ءِ پت ءِ مرگ ءَ رند آئی ءَ، یک یدّ ارے، یک بانیں لوگے ءُ چار پیلم ماھور ءِ سے رُگ کہ چہ ایشاں دو "ھست" ءُ یک "گُشادے" ات، دُرست نازک ءَ رس ات انت۔

نازک ءِ پت ءَ یک بُراز تکے ھم ھست ات کہ آئی ءِ نام اومرات بلے آئی ءِ پت نازک ءِ پت ءِ جد مادریں بُراتے ات۔ نازک ءِ پت ءِ مرگ ءَ اومر ادءَ نہ ات کہ چہ نازک ءِ سیر ءَ رند کراچی ءَ شتگ ات ءُ بازیں سالے ھمودءَ گوازینتگ ات ئے۔ چہ جاگی ءِ بیگواھی ءَ رند اومرءَ پدءَ واترکت ءُ ملک ءَ آتک لھتیں مردماں آتک ءُ اومرءَ سرینت کہ نازک ءَ بازیں مالے رس اتگ ءُ نازک ءِ پت ھم تئی ناکو بوتگ ءُ مردیں چک ءِ بدل توئے، بایدانت کہ مال ءِ بھرے ترا بہ رس ایت۔ تو برو واجہ گزابیگ ءَ وتی زنگ ءَ ببر ءُ نازک ءَ ھم بگش کہ اگاں گوں تو سلاہ کنت گڑا شر تر انت۔ مردمانی سرینگ ءَ آئی ءَ واجہ گزابیگ ھال دات ءُ پدءَ چہ نازک ءِ جندءَ ھم وتی مال ءِ بھرے لوٹ ات۔ نازک ءَ گوشت:۔

"نوں گوں من اژ مکن، تو منی برات ئے ءُ من جینے یاں۔ ھر سلاھے کہ کن ئے من منوکاں۔ پدءَ درامدے نہ ئے۔ اگاں پہ ھزمت ءَ یدارے لوٹ ئے من ترا دیاں ءُ اگاں چیزے زرءَ گٹ ئے ھم من پہ تئی کمک ءَ اوشتاتگاں"۔

بلے واجہ گزابیگ ءِ جندءِ مردماں اومر سرینگ ات کہ اے چالاکیں جینے چوش گُش ایت کہ ترا رد بدنت بچار کہ رد نہ ورئے۔ ایشی ءِ پت ءِ چُٹی پت ءَ ءُ چو نہ بوتگ گڑا اے ھماپت ءِ جنک انت۔ اومرءَ مردمانی ھبر سرءَ نشت انت ءُ شت ءُ گوں نازک ءَ دگہ ڈیکے دات ئے۔ نازک ءَ پدءَ وتی ھماگپ جت انت۔ اومرءَ بدبرت ءُ گوشت ئے:۔

"من زاناں تئی گورءَ پہ پنڈگ ءَ آتگاں کہ من ءَ یدّ ار بگش ئے یا زر پنڈگ دئے؟ من وتی ھکیں مال ءَ لوٹاں اگاں نیمے من ءَ دئے تو بدئے کہ منی ھک انت۔ اگاں ناں من باندا واجہ گزابیگ ءِ گورءَ تئی زنگ ءَ جناں ءُ گڑا من ءَ میار یگ مکن کہ تو جینے چنک ئے ءُ من ترا دیوان ءَ کش اتگ"۔

گوں واجہ گزابیگ ءِ نام ءِ اشکنگ ءُ یکبرے نازک پچ گڑات۔ آ وتی ھماترانگ ءَ کپت کہ اے ھمابےلجیں گزابیگ انت۔ اے رندءَ

من ءُ شر سیاہ ءُ وارتگ کہ اوٓمر منی زنگ ءُ ایشی ءِ گورءُ جنت۔ ھرچ ھدا کنت بلے من گزا بیکٓ ءِ دست ءُ پاداں نہ کپاں توری من ءُ چاے مال ءُ پیشی سرے مہ رس ایت۔ انگت ھم پہ نرمی ءُ براتی ءُ گواری آئی ءُ یکرندے پدءُ گوں اوٓمر ءُ دسبندی کت:۔

''ماچو برات ءُ گوھار ءُ ایں پہ دیواناں سر ءُ شکایتی ءُ پیم نہ بئیں من انگت ھم تراگشاں کہ مال ءِ بھر ءُ بانگ ءِ نام ءُ مگر کہ پما ھر دوئیناں میاری گپے۔ انچوش کہ من تراپیسر گشتگ من انگت ھم وتی گپ ءِ سر ءُ اوشتا تگاں''۔

اوٓمر ءُ دگہ جواب نہ دات ءُ تچک ءُ دیم پہ واجہ گزا بیکٓ ءُ شت۔ وتی سرجمیں گپ ئے جت انت۔ گزا بیکٓ ءُ گوشت باندا بیا شپی من نازکٓ ءُ لوٹان ءُ جست کناں۔

ھما بیگاہ ءُ دو جنین نازکٓ ءِ لوگ ءُ آتک انت۔ چہ وشاتک ءُ درھبات ءُ رند یکے ءُ گوشت:۔

''مارا واجہ گزا بیکٓ ءُ دیم داتگ کہ ترا شپی لوٹ اتگ ئے''

گوں ''شپی لوٹ اتگ ئے ءِ گالاں نازکٓ یکبرے گڑات کہ ھر دوئیں جنیناں آئی ءِ گڑگ ءِ سا کپت دومی ءُ درائینت:۔

''اماں نازکٓ! انشپی لوگ ءُ چکانی گور ءُ بیا چہ شام ءُ رند۔ اے زمانگے انچیں دگہ اماں دنیگا برات وتی گوھار ءِ زنگ ءُ بجنت''۔

اولی:۔'' یکے ءُ من ءُ ھال داتگ کہ اوٓمر، کازی ءِ گور ءُ ھم شتگ ءُ آئی ءُ ھم گشتگ کہ مال ءِ نیمے ترا رس ایت''۔

دومی:۔ ''تو نہ گشت کہ دگہ نوکیں مولوی یے آتگ ءُ اوٓمر آئی ءِ گور ءُ ھم شتگ؟''

اولی:۔ ''ھو دا، ھما مولوی ءُ پدءُ گوں واجہ گزا بیکٓ ءُ گپ جتگ کہ مال ءِ بندریں ھکدار دتہنا اوٓمر ءِ جندانت''۔

چہ ایشانی گپاں نازکٓ ءِ سر ءُ ترگے زرت پشک ءُ ئے گوش ئے زاناں آسے کپت۔ بلے ھچ راہ نیست ات پمیشکا سارتیں کپنے کش ات ءُ گوشت ئے:۔

''نی کہ کازی ءُ مولوی ءُ مئے وتی واجہ گزا بیکٓ ءُ انچوش گشتگ گڑا من یک جینے یاں، منی بستار چے انت۔ ھرچ ھدا کنت ھما بیت''۔

اولی جنین:۔ اناں اماں! چوش ھدا نہ کنت۔ مئے واجہ گزا بیکٓ چوشیں مردے نہ انت کہ چوشیں بے کسیں جینے ءِ ھکٓ ءُ دگرے ءُ بدنت''۔

دومی: بلے وھد یکہ مولوی ءُ کازی درست کہ انچوش گش انت''۔

اولی: تو منی مات نزان ئے ایشانی دستے دراجیں۔ چو بازبر ءُ بیتگ کہ کازی ءُ ملایاں مال بھر کتگ ءُ واجہ گزا بیکٓ ءُ پدءُ پچ کپتگ۔ اماں۔ نازکٓ تو دل ءُ اینگرا آنگر مکن من وت گوں واجہ گزا بیکٓ ءُ تئی پلامرزی ءُ کناں، چاراں باریں چون اے کازی ءُ ملا مال بھر کن انت''۔

نازکٓ بے توار ءُ نشتگ ات ءُ گپ ءِ گوشدارگ ءُ ات بلے ھیران ات کہ چے بگوش ایت، درائینت ئے:

''شرانت اگاں واجہ پمن چوشیں مھربانی یے بکنت آئی ءِ منت وار باں۔ واجہ ءُ منی سلاماں بدے ات کہ من شام کنان ءُ ھمو دءُ چکانی

گورءَ کایاں''۔

واجہ گزابیکؔ ءِلوگ دیوان انت۔تھت ءِسرءَ واجہ نشتگ ءُجنین درست آئی ءِدیم ءَ بن ءَ دیوان ات۔سرجمیں گپ ءُ ھالانی گوشدارگ ءَ انت۔برے لنکاں لتاریت،دمپسا چو ماراز بانک دنت ءُ چوکہ مِنڈی ایں لچک ءَ پچماں زیت زیت ءَ پچ ءُ بند کنت ءُ انا گہ انا گہ پہ دزچمی نشتگیں جنیناں چاران انت ءُ سبک سبک ءَ شھکاراریت کہ تو گوش ئے زاناں ھبرءِ ماں گٹ ءَ بندانت۔

چہ گپانی اشکنگ ءَ رندا نچوش لھم لھم ءَ ھبراں جاپان ءُ میں میں ءُ ایں ایں کنان ءَ وتی گپ ئے بنگیج کت:

''نازکؔ!من بزانتگ کہ تو جامی ءِجنوزام ئے تئی پت باز جوانیں مردے بیتگ۔آئی ءَ مئے بازمزن ازت کتگ بلے چوکہ پت بنت چک نہ بنت۔بلے اگاں منی دہ لنکک ءَ یکے ھم بند بہ گپت من پہ تئی کمک ءَ اوشتاتگاں۔چوش ھم من زاناں کہ کازی ءُ مولوی ءُ ملا ھم اومرؔ ءِ بدل ءَ انت۔بلے من چاراں گئے سوب کنت۔بس تو برو دگہ برے تئی ادءَ آیگ لازم نہ انت۔تئی درستیں گپ من گوش داشت انت ءُ سرپد بیتگاں۔نی من بزاناں ءُ اومرؔ ءُ آئی ءِپشت ءُ پناہ ءُ روادار''۔

<*><*><*><*><*><*><*><*><*><*><*>

در---۱۳

دومی روچ ءَ کماش ءَ اومرؔ لوٹ ات ءُ گوشت ئے:

''تو چہ کجام مردمال لوٹ ئے؟ تئی اگل زاناں گارانت؟ کجام ''شر'' ترا مال دنت۔ پدءَ ترا چارگ نہ بیت کہ تو جنین آدمے ءِسرءَ مچتیں اڑءُ کڑ دوردئے۔من ترا دوسد کلدار دیاں کہ تئی ہچ انت ءُ نبا کن ئے دگہ رندے نازکؔ ءِ نام ءَ بگرئے۔بلے من زاناں کہ تو اے کارءَ پر چاکنگ ءَ ئے ءُ ترا کجام زھر چیرانت۔من ءَ گشتگ اش کہ نازکؔ چہ کسانی ءَ تئی دشتار بیتگ بلے رندءَ چہ تئی جندءِ مات ءِ بیتیں اڑاں تئی ناکوءَ نازکؔ دگہ جاگھے سیر دات۔پمنی زانگ ءَ اے ھما کنت انت کہ انگت چہ تئی دل ءَ نہ شتگ۔

بلے بیرءِ گرگ ءَ ھم راہ ءُ رھبند ے ھست۔تو چے گشتگ کہ نازکؔ ءَ کس نیست۔بس تو کائے ءُ ایرئے برئے۔من ءَ دگہ کیشتر پیتاری وش نہ بیت۔اگاں نہ من ئے گڑا ترا ھرچے کنگی انت بکن۔

اے رنگ ءَ میتگ ءِ کماش ءَ دوسد کلدار چہ نازکؔ ءَ پچ گپت ءُ اومرؔ ءَ دات ءُ یکرندے پدءَ گوشت ئے:

''اے من چہ وتی مھربانی ءَ ترا داتگ انت۔اگاں ناں تئی دوا انت کہ تراچ ءَ بکش ئے۔ترالج نہ کنت کہ تو جنین آدمے ءِ زنگ ءَ جن ئے ءُ آئی ءِ مال ءَ ورگ ءِ رندءَ ئے۔اے دوئیں سدیں کلداراں بزیر ءُ دگہ رندے چوشیں نارندیں کارءَ نہ کن ئے''۔

اومرؔ چہ ترس ءَ بےتوار بوت ءُ ھمے دوئیں سدیں کلدارئے زرت انت ءُ پدءَ برت ءُ نازکؔ ءَ ئے دات انت۔نازکؔ ءَ باز سرپد کت کہ وت ترا ھرچے کہ لوٹ ئے پہ دیگ ءَ اوشتاتگاں بلے ورنائیں اومرؔ ءِ گرمیں ھون سارت نہ بوت۔پرچا کہ اومرؔ ءَ واجہ گزابیکؔ ءِ بارہ ءَ اشکتگ ات

کہ آھر وھد جنینانی بدل ءَ انت ءُ ھمے رنگ ءَ جنیناں وتی دست ءَ آرگ ءِ جُھد ءَ کنت ۔ ءُ پکاس اتگ ءُ چارا تگیں گپے کہ ھر وھد کہ جنین ءُ مرد ینے ءِ اڑ ءُ کڑ بیتگ بزاں مردین ءَ سیاہ ءَ وارتگ ۔ اوّمر پہ ھمے گپ ءَ زھرات ءُ ددمی پہ اے گپ ءَ کہ نازک آئی ءِ گوھارات ءُ چوش بے لج بوتگ کہ وت ءَ ولجہ گزا بیگ ءِ دستاں دور ئے داتگ ۔ اگاں ناں زکیں روچ ءَ من ءَ ولجہ ءَ دلجم کتگ ات کہ مال من ءَ رس ایت ءُ یک شپے توک ءَ گوست کہ من ءَ چوکہ میذ ءِ ثال ءَ چہ نیمگ ءَ کش ات ءُ دور ئے دات ۔

چہ ایشی ءَ رند گہ پلینڈاں اوّمر پد ءَ سر ینت ءُ پُر کت کہ گزا بیگ ءِ ''شر'' ھر وھد پہ جنینان انت ءُ تو پہ وتی مال ءَ کازی ءَ بر و پیشکا یکر و چے اوّمر ملک ءِ کازی ءِ گور ءَ شت ۔

کازی ءِ دلا راں پیسر ءَ کازی سھیگ کتگ ات کہ چوشیں گپے ءُ پہ تو کیت کہ ما آئی ءَ پہ آرام ءَ نیلیں دانکہ پتو سر نہ بیت ۔ گڑا تو بزان ءُ تئی کار ۔

کازی ءَ چہ لوگ ءِ درگیگ ءَ چارات دانکہ ھوا اوّمرانت کہ کاپر ءِ چیر ءَ نشتگ ۔ وتی دل ءَ ھساب ئے جت کہ لوگ ، یدار ، ماھور ءُ رگ گوں دگہ چیزاں دہ ھزار کلدار ے بنت ۔ اگاں نیمے ایشی ءَ بدیاں گڑا ابیدانت کہ چار کے من ءَ ھم برس ایت ۔ پہ زانت کمیں لوگ ءَ ماما نگ بوت ءُ پہ وت ءُ ذھم لنف ءَ جک دیان ءَ درآ تک ءُ تھت ءِ سر ءَ نشت ۔ دپترئے چہ بگل ءَ زرت ءُ وتی دیم ءَ ایر کت ۔ ناس ءِ ڈبی ءُ چہ ناساں رنگکیں ھا کی دز مال چہ دست ءَ ایر ئے کت انت ۔ داں یک شریں دمانے ءَ سر ءِ مژگ ءِ دوئیں کبندیں دستانی دلاں ایر ئے کت ءُ دیم ئے گوں کاپر ءِ دیم ءَ کت گوش ئے زاناں لاپ واران ئے ھساب کنت ۔ سار تیں ایار گے جت ئے گپ جنگ بنگیج ئے کت ۔

''نزانیں چونیں زمانگے اتگ کس کسیگی نہ انت کس نزانت دگر ءِ ھال چے انت ۔ ھر کس وتی جند ءِ ھید اں ھوژ ناگ انت ۔ وش ات انت ھما وھد ءُ وش ات انت ھما باریگ کہ دوستی ءُ براتی زندگ ات ۔ مرچی ھر کس ھر کسی دژمن انت ۔ جھندم چہ ایشی ءَ آزمانگ ءَ آرت ، دان ، روگن ءُ گوشت درست ھدائی نام ءَ بوتگ ۔ ءُ انی ، انی ہُنے پیاز چار آنا ءَ رس اتگ ءُ گڑا گوں ماموگ بیت ! پد ءَ اے رنگیں لوگ کہ منیگ انت ایشاں کم بھتاں چہ بندر ءَ نازگری کتگ نی اگاں ما بہ گشیں کہ گریبی بکن ات مئے جند ءَ جن انت ۔ چوش نہ زان انت کہ آ وھد ءَ گونی یے شکر پہ ھپت کلدار ءَ بیتگ ......''

کازی ءَ نیم چمی اوّمر چار ات کہ ہچ نہ گش ایت ۔ چوش نہ انت نندکائی واب انت یا کہ پا داتگ ءُ شتگ کہ ایشی ءَ کار نیست ۔ بلے وہدے دیست ئے کہ اوّمر برابر آئی ءِ گپاں گوشدارگ ءَ انت پہ گشادی وتی چم ئے تر ینت انت ءُ وتی گپ ئے پد ءَ سند ودات ۔

''ھو آ وھد ءَ کہ گونی یے شکر پہ ھپت کلدار ءَ بیتگ مئے پگار چلی کلدار بیتگ ءُ انّی کہ ھمے گونی ءِ شکر چہ دوسد کلدار ءَ بر زانت ھم مئے پگار ھما انت ۔ ھو اگاں بیست اِش گیش بیتگ بلے اے بیستیں کجام درد ءَ وراَنت ۔ انگت ھدا ایمان بدنت شمے پیمیں چکاں کہ مئے چار ءُ گزار ءَ کن انت اگاں ناں ، مادیرانت کہ لیلام بیتینیں ۔''

کازی ءِ اے رنگیں گپانی جنگ ءِ مراد ایش اَت کہ بلکیں اومرءَ پہ آئی ءَ زرّ ئے آ ورتگ یا کہ اگاں چہ نازک ءِ مال ءَ چیزے پچ بگپت ءُ اومرءَ بدنت بلکیں چہ انیگ ءَ اومر پہ کازی ءَ چیزے بنامین ایت پرچا کہ بے پیشکی ءَ اربون ءَ چوشیں گرانیں سودا چون جنگ بنت۔ بلے اومرءَ ھجبر چوشیں کارے سرءَ نہ کپتگ ات پمیشکا اے پگرءُ سسا ءَ نہ ات کہ کازی ءَ دگہ اُمیتے بدنت ءُ پیشکی ءِ بار یگ ءَ اومر وت پہ زرّ ءَ شپ اَت۔ پدءَ اومرءَ ھما پلینڈانی گپ باور اِت انت کہ کازی ءُ مولوی ھردوئیناں گیشینگ ءُ کشتگ کہ مال اومرءَ رس ایت پمیشکہ اومرءِ دل ءَ کازی وت دزّتیں کاراں شرّ کنت ءُ رندی رندیگ انت۔

ماں اے سسا ءَ اومرءَ ھم دگہ ھچ نہ گوشت ءُ انگت راھچار اَت کہ کازی آئی ءَ جست بکنت ءُ بنگپ ءَ بگپت۔

کازی ءَ دانکہ شرّ یں دمانے ءَ او پارکت کہ بلکیں اومر گپّے بجنت بلے اومر بے تزک ءُ توار نشتگ ءُ دارُ کے گون ات ئے کہ وتی راستی پادءِ ماتی لنلک ءِ ناکن ءِ چلاّں چونڈگ ءَ ات۔ کازی ءَ کمیں پگر کت یکبرے باھند کنگی اَت کہ اے ھوڑیں مردءَ من گپّ جنگ ءَ یاں ءُ آنا کن ءَ چونڈ ایت۔ بلے کازی ءَ پدءَ وت ءَ لھم کت، زھرے ئے اِیر برت انت ءُ پدءَ ھمارپک ءُ ھنر ءِ رھبندے گپت کہ بلکیں اومر پہ راہ ءَ بئیت۔ پمیشکا شھکار اِت ءُ درّا ئینت ئے؛

''منی چک! اے انچیں زمانگے آتگ کہ مردم ءَ پہ مال ءُ ھُو پہ ءَ چوش وت ءَ کشتگ کہ پہ دگرءِ ھکّ ءِ ورگ ءَ لانک اِش بستگ۔ نیکوءَ من ءَ ھال داتگ ات کہ اومرءِ مال نازک ءَ پُشت ءَ کشتگ۔''

اومرءَ کہ اے گپّ اِشکت چمّ ئے روژنا بوت انت۔ ماں وتی دل ءَ نیکوءِ بازمنّت وار بوت کہ پہ آئی ءَ چوشیں نیکیں کارے کتگ ئے۔ پہ گل ءُ وشیں دپے گوشت ئے۔

''واجہ پہ ماگریباں ھرچ ھیلّتے تو بکن ئے کہ ماراں دگہ درے نیست۔''

چہ اومرءِ اے گپ ءَ کازی ھم چہ تکھیَ جاگہ ءَ سُر اِت ءُ برابر نشت ءُ دیم ئے گوں اومرءَ کت کہ نی آئی ءَ اُمیتِ اوتاگے دست ءَ کپتگ ات۔ کازی ءَ وتی ناس ءِ ڈبّی زرت ءُ ٹکّ ات ءُ پچ کت۔ پنچے ناس ئے زرت ءُ ڈبّی دپ ئے پدءَ گپت، پہ دز مال پھک ئے کت ءُ اِیر کت۔ نی گوں دز مال ءَ وتی ناسگریں پنچانی کرءُ گوورے ئے ھم پھک کت انت۔ دومی دست ءِ یک لنلکے یک گرانزے ءِ سرءَ اِیر ئے کت ءُ بند کت گوں دومی گرانزءَ دو برناس ئے شونک اِت ءُ ھمے کارے ئے گوں دومی گرانزءَ کت کہ سرءُ کیپ بوت۔ دو سےَ انچیں چسّک جت ئے کہ اومرءَ پسانی بھارگاھی کرمی چسّک یات آتک انت ءُ یکبرے اومرءَ ھم پہ بے سمائی تھت ءِ کرّ ءُ گور رچار اِت انت کہ بلکیں چہ کازی ءِ پونز ءَ ھم کرے کپتگ بلے کازی ءِ لمپانی ترندیں ھُونش کنگ ءَ اومر گژ ینت ءُ گوں وت دلگوش کت۔ نی کازی ءِ سرکتیں سبک تر بوتگ ات۔ شھکار اِت ءُ وتی گُرتے ئے پھک کت ءُ دیم ئے گوں اومرءَ تر ینت۔

''اومر! اَبا! اے زمانگ ءَ ھیلّت بے تو جیل ءَ نہ بیت۔ کسے اگاں وتی جان ءَ گُش ایت مُز وری ءَ کنت آمُز ءَ لوٹ ایت۔''

اوٓمرءَ نی سماکپت کہ کازی ءِ مراد چے انت بلے اوٓمرءَ چے ھست ات کہ کازی ءَ بدنت ۔ یکبرے دل ءَ گوشت کہ چیزے نامینان ئے بلے ھیراں ات کہ چتورئے بگوش ایت ءُ اگاں زرّاں پیسرءَ بلوٹ ایت چہ کجا بیار ایت ءُ بدنت ئے ۔ ءُ اگاں بگوش ایت ئے کہ چہ مال ءِ رسگ ءَ رند...... اوٓمرءِ دل ءَ گوش ئے زاناں دگہ رنگیں بھ ءُ بگّری ءَ بیزآ ورتگ ات کہ نزانت ئے چہ بگوش ایت ءُ چون بگوش ایت ۔ ءُ پدءَ کازی ءِ توگی چم آئی ءَ سکت ات انت ۔ انا گہ ءَ باریں چتور آئی ءِ دپ ءَ درآ تک ۔

’’واجہ کازی ! من گریبے یاں ، من اگاں شپ ءَ پہ شاماں بزاں روچ ءَ بے سبارگاں بلے من وتی واجہ ءَ چے بگوشاں......من......من......من......!‘‘

کازی ءَ وتی دل ءَ گوشت اے مزنیں مگاریں مردے نی انچوش پہ توگی ءُ بلگّی لاٹ ایت کہ من ءَ ھم رد بدنت ۔ بلے گوں یکیں پاتر پ ءَ اگاں راہ ءَ نیائے گڑا منی نام ءَ سروچن ۔ ہمیشکا پہ اوٓمرءِ ترسینگ ءِ ھاتر ءَ ھبرئے آئی ءِ دپ ءَ پژوشت ۔

’’اے رنگ ءَ گڑا اوٓمر! ترا ھاربارت ! گڑا کس ءَ میار یگ ھم مکن !‘‘

بلے اوٓمر پدءَ بے توار اَت نشتگ ات کہ کازی بدمبارت ءُ آئی ءِ کارءَ ھراب ترمکنت ۔ کازی ءَ چار اِت کہ چہ اوٓمرءَ اُمیتے ءِ دارگ آپ ءِ مننگ انت ہمیشکا آئی ءَ گوشت :

’’اوٓمر! اگاں تئی پت چہ نازک ءِ پت ءَ پیسر مہ مُرتیں ترا تئی بھررس اِتگ اَت بلے اگاں منی ’’شر‘‘ ءِ گپان باورکن ئے گڑا ترا ھچ نہ رس ایت ۔‘‘

کازی ءَ وتی اے گپ انچیں گالوارے ءَ جت انت کہ اگاں اوٓمر آئی ءَ دجمیں اُمیتے بدنت کہ آئی ءِ چارگ ءَ شَرّ کنت انگت ھم چہ نازک ءِ مال ءَ جوانیں بھرے ہچ گپت ءُ اوٓمرءَ دنت ۔ بلے اوٓمرءِ گوش ئے زانان ھوش شت پرچا کہ کجا آ گپ کہ ھمے کازی ءَ گوشتگ کہ مال اوٓمرءَ رس ایت ءُ پدءَ ھمے کازی انت کہ آئی ءَ پھک جواب دیگ ءَ انت ۔ اوٓمرءَ چہ زھرءَ وت ءَ داشت نکت ءُ چست ءَ گوشت ئے ؛

’’اَچے مئے میتگ ءِ کماش ءَ من ءَ دوسد کلدار چہ نازک ءَ ہچ گپتگ ءُ داتگ ۔ اگاں من ءَ بھرے مہ بیتیں گڑا چتورا ے زرّئے من ءَ دات اِتگ اِت انت ۔ واجہ کازی ! بلے من ھمے دوئیں سدیں کلدار پدءَ پہ نازک ءَ رسینگ انت ءُ من تئی گورءَ آتکگاں ۔‘‘

کازی ءَ وتی پاگ چہ سرءَ کشّ ات ءُ وتی کش ءَ ایر کت ۔ دست ئے وتی کوٹیں سرءَ مرز اِت ءُ گوش ئے زانان پگرے ءَ انت ۔ یک برے اوٓمر ئے چار اِت پدءَ ناس ءِ ڈبّی ئے زرت ءُ دست ءَ کت پدءَ ٹک ات ءُ ہچ ئے کت ءُ پنچے ناس ئے زرت بلے یک برے نہ شُونک اِت انت ئے ۔ چم ئے چست کت اَنت ءُ اوٓمرءَ گوشت ئے ؛

’’شر اوٓمر! کماش ءَ دگہ ترا چے گوشتگ ؟‘‘

چہ اے جست ءَ دا اوٓمرءِ دل وش بوت بلے کازی ءِ چم اوٓمرءَ دوست نہ بوت انت پدءَ ھم دل ئے ڈڈّ کت گوشت ئے ۔

''واجہ کازی! کماش ءِ من ءِ چوش ھم گوشتگ کہ اگاں دگہ برے گوں نازکؔ ءَ بہ اڑ ئے ءُ زنگ ءَ ئے بکن ئے، ترا چ ءَ کشاں۔''

کازی ءَ دراج کشئیں ھومار گے جت ءُ دیم ئے گوں اومرؔ ءَ تر ینت چم ئے در آورت انت ءُ پہ پاتز پ ءُ بہار گوشت ئے۔

''ترا مردلچ نہ کنت کہ من ءَ ءُ واجہ گزابیکؔ ءَ میٹر ین ئے؟''

گوں اے زھرنا کیں گپ ءَ کازی ءِ گالوار انگت ھم تر ندنہ اَت بلکیں گزان ءُ پُرتون ءُ گلگ اَت۔ اومرؔ ءَ وتی گپ پھک گیشینگی ات ءُ کازی ئے سر پدکنگی ات کہ واجہ گزابیک ءَ پہ کجام لبؔ ءُ لالچ ءَ نازکؔ وتی بڈ ءَ بستگ ءُ من ءَ پہ ناحکّی بے اِزّت ئے کتگ۔ اومرؔ ءَ وتی گپ بنگیج کت ءُ کازی ءَ ناس ءِ شونگک۔

''واجہ کازی من وتی پر یات ھمیش انت کہ پہ تو آورتگ کہ پمن زوراکی کنگ بیتگ۔ نازکؔ چو ناھیگ ءَ منی گوھارانت بلے کسے کہ گندگیں کار بکنت ھرکس ئے گندگ گوش ایت۔ نازک ءَ وت ءَ واجہ گزابیکؔ ءِ........''

اومرؔ ھمنچک ءَ رس اتگ ات کہ ناس چہ کازی ءِ دماگاں ماں آئی ءِ نک ءَ رس ات انت ءُ شُوم ءَ زاناں سک شونک اتگ انت۔ مُٹ ئے بے ڈول ءَ ٹش بوت ءُ سکیں گندگیں ٹُلگے ءَ مان تر ینت کہ ھید ے ءَ سرکت۔ کمیں ٹُلگ ءَ کہ تم کت، گوں ارسیں چمان ءُ دِرتگیں گالوار ءَ اومرؔ ئے نھراں بست۔

''پادا برو! تو شرّیں کار کتگ انت۔ بزاں شمئے کار ھمیش انت کہ واجہ گزابیکؔ ءِ سُھل ءُ تران کنگیں اڑاں پدءَ کار ات ءُ منی دست ءَ دَے ات کہ من ءَ واجہ گزابیکؔ ءَ بہ اڑ ین ات۔ تو اگاں دگہ رندے انچیں کارے بکن ئے من وت ترا اِدے لٹ رَگراں۔ پادا! پادا کہ منی شیتان نی ھرتر اِتگ!''

اومرؔ ءَ وتی دل ءَ گوشت۔ ''زاناں تو ءُ واجہ گزابیکؔ وت چے اِت۔؟''

ھمنچک ءَ کازی پدءَ ٹُلگ ءَ مان تر ینت۔ کازی ٹُلگ ءَ ات کہ اومرؔ پاد آتک ءُ راہ گپت۔ کمیں دیر روگ ءَ رند یکبرے اومرؔ ءَ پدءَ چک جت دانکہ چکّے ءَ چہ لوگ ءَ تاسے آپ آورتگ ءُ کازی ءِ دیم ءَ اوشتاتگ اومرؔ ءَ زیت وتی چک پدءَ تر ینت، گوش ئے زاناں ٹرس ات ئے کہ بلکیں کازی چمود ءَ آئی ءَ گندایت ءُ نھرّ دنت۔

<*><*><*><*><*><*><*><*><*><*>

در ١٤

اومرؔ ءَ نزانت باریں چتورا ے راہ ءَ روگ ءَ انت کہ یک انا گہ چارایت کہ آھوٹل ءِ پائی ءِ سرءَ نشتگ۔ بچک ئے گوانک جت ءُ کوپے چاہ ئے وارت بلے گوش ئے زاناں سراش نہ جت دگہ کوپے چاہ ئے لوٹائینت۔ دنیگا چاہ ے دومی کوپ ءَ یک سُر کے کتگ اِت ئے کہ ھوٹل ءِ دنکش ءَ شکلگئیں جنکے ءَ بلوچی سوتے جنگ بنگیج کت۔

من چو کپوت ءَ نالاں پہ دوست ءَ

شیدایاں چواومرءَ

اومرءَ کہ وتی نام اِشکلت یک برے پہ زھر دیم ئے تر ینت کہ وتکش ءِ کرّ ءَ ئے نشتگ۔ چار اِت ئے کہ کس نیست۔ مردم دزست چہ وتکش ءَ دیرانت۔ آئی ءَ پیسر ءَ شک ات کہ اے باجائی کسے ءَ پہ آئی ءِ کلاگ گرگ ءَ بلکیں پر کتگ۔ بلے نی زانت ئے کہ تیئنے ھم نہ انت۔ اَچ منی نام ءَ چتور گرگ ءَ انت ءُ جتینے اے سوت ءَ جنگ ءَ انت۔ یکبرے پدءَ زھرے پادا آتک کہ بیت نہ بیت اے منی کلاگ گرگ ءَ چوش اِش کتگ۔ اے جنین بزاں نازک انت کہ من ءَ چوش رُزدا کنگ ءَ انت۔ ادار کے سوت ءِ دگہ بنداں جنگ گوشگ ءَ لگت ات کہ اومر ھم کمیں سرد بوت بلے چہ لھتیں دگہ گالاں رندآئی ءَ پدءَ گوشت:

۔ شیدایاں چواومرءَ

اے رندءَ اومرءَ سگ اِت نہ کت۔ پشت کپتگیں چاہ ئے یک گٹ کت انت پیسہ کوپ ءِ تہا دور ئے دات انت ءُ نرنداں ءَ چہ ھوٹل ءَ ایر کپت ءُ جیڑاں ءَ گام ئے تر ندکش ات انت کہ اے سوت زیت تر چہ آئی ءِ گوشاں بکپ ایت بلے انچوش کہ اے توار آئی ءِ گوشاں کپت دگہ ھوٹلے ءِ دیم ءَ رس اِت کہ اے ھوٹل ءِ وتکش ھم ھمے سوت ءَ جنگ ءَ ات ءُ اومر ءِ رسگ ءَ ھمے گال ھم آئی ءِ گوشاں کپت انت۔

۔ شیدایاں چواومرءَ اواواو شیدایاں چواومرءَ

گوں اے گالانی اِشکنگ ءَ اومر سک نکیگ بوت۔ پہ آئی ءِ نزّ ءَ سرجمیں بازار ءِ مردم گوں ھمے جنگ ءَ یا کہ گوں نازک ءَ ھم گٹ انت ءُ اے سوت ءَ پہ آئی ءِ کلاگ گرگ ءُ ایر وکنگ ءَ جنگ ءَ انت۔ وتی سرءَ وت آئی ءِ پاد یک برے بھ بوت انت بلے پدءَ وتی سرءَ انچوش چنڈات کہ گوش ءَ مزنیں بارے آئی ءِ سرءَ ات ءُ گوش ءَ زاناں وتی پاد ئے چہ زمین ءَ گوتک انت ءُ دیم ءَ روگ ءَ زور ئے جت۔ ھمنچک ءَ یک تر ندیں گوانکے آئی ءِ گوشاں کپت کہ آئی ءِ جندءَ کسے گوانک جنگ ءَ انت۔ ''اومر! اوولجہ اومر''۔

یکبرے اومرءَ گوشت کہ بلکیں اے ھم ھمے وتکش انت بلے رندءَ چار ایت کہ اے پچار تگیں گالوارے، چک ئے جت دانکہ ھوشھدر انت۔ ھمے دمان ءَ وتکش ءِ جنگ ءَ ھم سوت کنئینت ءُ دگہ مردینے ءَ گشتانکے بنگیج کت کہ اومرءِ پس ھم بالا آتک۔

شھدرءَ چارات کہ ادمرانگت ھم بھ ءُ بکرّات پمیشکا پدءَ گوانک ئے جت۔

''بیااڑی واجی اومر! بیا کہ مارا گوں تو کارانت گازی! کجا گاربوتگ ئے''؟

شھدرءَ انیں بلوچے۔ ماھیگ کشیں دو سے گالیٹ ئے ھست انت۔

کراچی ءَ یک سالے اومر ھمیشی ءِ جانشو بوتگ۔ اومر بچکنداں ءَ شت ءُ شھدرءِ دست ئے گپت انت۔ چہ وشّا تک ءُ دزھبات ءَ رند گپ اِش بنگیج کت۔

''اومر! گاڑی تو گندگ ءَ پریشان ئے، تراچوں انت بے بلاۓ گزا ایے سرءَ ات نہ کپتگ! اوورنا ھوٹل والا! بیا امارا چاہ ءَ بدے بلے بچار کہ زبرین اِش بکن''۔

اومرءَ وتی سرجمیں گپ گوں شھدّرءَ جت انت۔ شھدّرءَ سر چنڈینت ءُ گوشت:۔ ''اومر! اما ھرچ ملک ءَ شریں مردم ھم دیستگوں ءُ گندگیں ھم بلے شمئی ملک ءِ نہ شرزانگ بیت نہ گندگ۔ اماں دوشیکیں شپ ءَ یک جوانیں واجہے ءِ مھمان بوتگوں ھمے سرجمیں گپ انوں شما گوں ماورت انت آیانی گس ءَ امارا سربوت انت۔ بلے اما زانت نہ کرتگ ات کہ اومر توئے۔

نُراس اے بے سیتاں شما ھردوئیں نُراس ءُ گوھاران ءَ رپینتگ۔ آ دھیر جنیں آدمے بلے تو نراس مردینے ئے، تراھم آگل ءَ برتگ ات۔ راستیں گپ ایش انت اے سرجمین ءِ کلپی ءُ ردی ءُ گندگیانی بُن شمئی ھما واجہ گزابیگ انت امئی پنت ءَ زیرے بیا برواں انشی تئی گوھارءِ گس ءَ شمار اوشان کنوں کہ پدءَ نُراس ءُ گوھار بہ بیت۔''

اومرءَ چست ءَ درّائینت۔ ''بلے نازک ءُ واجہ گزابیگ......''

شھدّرءَ گپ چہ اومرءِ دپ ءَ پچ گپت۔ ''اومر! تو ھم وتی ماس ءُ گوھاراں چو دگہ گندگیں مرداں پہ ناسرپدی گندگین گوندئے۔ اماکلیں حالاں زانکاروں۔ نازک ھچ رنگ ءَ پولنگ نہ انت بلے اے کل گزابیگئی گندہ کاری انت۔ تو تینچاری اے رستر ڈرس نہ کرتگ پمیشکا اما گوشوں کہ شما بزاس ءُ گوھار بہ بہت کہ اے گندہ کاروت رزوابنت۔''

اومرءَ سارتیں گینئے کش ایت ءُ پکرءَ کپت۔ وتی دل ءَ ئے گوشت کہ برابرا ے ھمے منڈی چمیں گزابیگ ءُ آئی ءِ دلارانی کارانت بلے من نی کجام دیم ءَ بزیران ءُ نازک ءِ گورءَ برواں۔ شرترءُ گھتر ھمیش انت کہ من وت ءَ چہ اے ملک ءَ بکشان ءُ دوسے سال پدءَ ھما نگر بگو ازیناں۔

''اومر! باریں مزن چارءَ بیچارءَ کپتگ ئے؟'' شھدّرءَ ٹوھینت۔

''واجی شھدّر! تو پدءَ کدی کراچی ءَ روئے۔؟'' اومرءَ جست کت۔

''بانگواھی! اما بانگواھی چا مپوں۔ پمیشکا ترا گوشوں کہ انشی بزاس ءُ گوھارانی سھل ءُ تران ءَ کنوں۔'' شھدّرءَ پہ دلجمی گوشت۔

''اگاں پہ وتی کسترپادءَ سکیں مزنیں مھربانی بے کن ئے گڑا من ءَ ھم کراچی ءَ ببرگوں۔ من چہ لجءَ اے ملک ءَ یک روچے ھم نشت نکناں۔ تراوتی واجہ ءِ سرانت اگاں من ءَ دگہ سوچے بدئے۔ اگاں من ءَ جانشو نہ کن ئے مکن بلے کراچی ءَ ببریا کہ ھرجاگھے شما بندن کن ات من ھمودءَ اریکپان''

اومر اما بلوچوں! اما پہ وتی بزاساں گیشتریں کاراں کنوں۔ اما میاراں ماں چادرءَ بندوں۔ ایش انت کہ تو امئی میارئے، امئی پونزءَ بستگ ئے۔'' شھدّرءَ چوش گوشت ءُ اومر گلائیش ئے کت ءُ ھمراھی ءَ چہ ھوٹل ءَ اریکپت انت ءُ تچکی ءَ شھدّرءِ اُردءِ سرءَ شت انت۔ شپ ءَ نشت ءُ دیوان اِش کت۔ کمیں چم اِش گرم دات انت ءُ بانگواہ ءَ گالیٹ اِش آچارکت۔ (......گڈی بہر دیم ءِ تاک ءَ......)

سچکان راست

واستاراں

استاد عبدالمجید گوادری

(۱)

وشبو ءِ ھتم ناز ءِ تَل
نور ءِ گُرمچ ءُ رُژن ءِ ئَل
شَذری شھم دیوکیں تلمَل
مھرانی شبند گواریں شَل
زرد ءِ نگرہیں زمیں نَل
ہنجیں ترانگانی ترونگل
بست ءُ ہشکیاں ہار ءِ مَل
سرھمیں کوچواں تَلّ ءُ تلّ
آسکی دیدگانی کنجل
زرکوش ءِ سما ءُ ململ
آتاریں زباد ءُ سندل
سموکیں دلانی گونڈل
تھروز ءِ کمانیں آنگل
ہرجاہ ءُ گمان ءَ شینگل
تھتال ءِ زراب ءِ مونگل
گیرانی کدوکیں ترامبل
زھیری نالگانی ہل ہل
دلبند ءَ مجید ءِ کاہل

(۲)

چہ تئی درگاہ ءَ ہزار گنجین ءَ
جیٹھری کمان سنجین ءَ
داروکاں جبید سوالیگاں
واستاراں مدام لوٹوکاں
سَرم ءُ جتی شھدانی
تاہیر ءِ زر ءَ چہ سُرکے
اَشکام ءِ ملاراں تیگے
چہ مہر ءِ شھجو ءِ ترندآپ ءَ
کیفی کدہ ءُ کوڑیاں
آکوتی نگار نکشیناں
پیروز ءُ جزی رنگیناں
مینابی چکن جلکیناں
سَرک ءُ سودگاں کیلی کن
اَمریز کن بلوریں تاساں
مہکانیں شپانی پاساں
واب ءِ واب جتیں بانگواہاں
آتراپ ءُ وتی ڈیوا ءِ
ست ءُ مہپل ءَ مستانی
دیوان ءَ گران مُلّانی
نوشوکاں بنوشیں بنج کن
تنکیں دل ءُ زردانی
قرنانی ودار ءِ ثَرَن ءَ
پروش گوں محرمیں بچکنداں
شکسا شذواں پُر گنجیں
دروت ءُ دراہی ءِ گواچیاں
گوں گوناپ ءَ حجاب پوشیناں
ہوشام ءَ ہلا ہوشانی
بے سار کن ہُش ءُ ہوشانی
سوبین اش مراداں زرد ءِ
اہباز ءِ زراب ءَ بکش اِش
مہر ءِ کُتو ءَ گوامید اِش
ہِتک ءِ منزل ءِ کندو ءَ
رژن ءِ بندن ءِ ریک پاد ءَ
ہوسام اِش بکن اَشکام ءَ
تاہیر ءَ نمیرانی ءِ گلباگ ءَ تئی آتراپ ءَ
چہ مہکان ءَ تلاہ درنزین ءَ
برانزے بنت تئی رژن ءَ چہ
بامے بنت بل انت گیدی ءَ
ترپے بنت زر ءَ چہ تنگ ءَ
دہر ءِ بیتن ئے کرکینک ءَ
مروارد بنت نمیرانی ءِ
پور ءُ ناکہ ءُ تیربند ءِ
میشوار ءُ سہیل ءِ پیا
دائم جلشک انت آزمان ءَ
مان اَنت تا ابد مانی ءَ
دراجیں سنکل ءَ قرنانی
نامدار بنت مجید ہرجاہ ءَ

۲۶ اکتوبر ۲۰۰۳ء ـ گوادر

☆☆☆

راست واب

میر عمر میر

شپ چراگ پہریزیت
دوری ءِ مرادان انت
سہب ءِ سارت کشیں گوات
وشبواں کہ آتاریت
موسمانی بالادءَ ''شپ زہیر'' مانشانیت
کوکواں کپوتانی
گون بیت پیغامے
''زندگی پہ امروزءَ
ساہتے مثالان انت
دل پہ بیوفائیءَ
روچ ءَ چم پیشداریت''
شپ چراگ پہریزیت
تو نزانے عمرے بیت
من پہ دیدگاں گریواں

پرچیءَ تہاریءَ
دیدگانی آگاہی رژنءِ دروشمءَ دروھیت
چونے واب پیشداریت ءُ منامیاری کنت
(کئےانت کہ پہ بیگواہی)
صبر کنت کہ باندا روچ
دل پہ زندمانیءَ
آجوئی بشو ہازیت
دروگ شادمانیءِ
راست دروگ ءِ رنگءَ جنت
کئے پہ مہروانیءِ
ہاتر از ہیری انت
کئے چو بیت منی رنگءَ
آپ دنت کرگ زندءَ

☆☆☆☆☆☆

رژن ءِ سینگار

تہاری شپانی مناتب نہ کنت
منی فکر رژن ءِ تہارُ ستگ انت
چتور جہلیں چات ءِ تہا من بہ باں
مدام کوہی ٹلّاں کہ من نشتگاں
منی ہیدءِ ترمپاں ڈگار سبز بنت
منی گاماں راہ، دراجیں پشت ءَ کپ انت
منا ترندیں گورمانی بیم ءَ مہ دئے!
زری چول ءَ گورماں چہ شرسر پداں
تئی زور ءِ بوجیگ ستر محکم انت
منی فکر ءِ چولاں گوں زیر آپ بیت
جتا انت تراچہ منی راہ ءُ بند
منی فکر ءِ چہرگ تراکہ نہ جنت
تئی فکر ءِ تاوان، تئی سیت ءُ نپ
تئی فکر بے نامیں زند ءِ توار
منی فکر ءِ گور بام، رژن ءِ سینگار

☆☆☆

خالد قاضی

حمل

زند ءِ چپ و چاگرد ءَ تہاری انت
من بندیگ ءُ منی دست ءُ پاداں سنکل انت
بلے منی واہگ-----
بلے منی واہگ پہ گندوکی
امباز کنت پہ ترانگی
نالاں کپوتی نالگ انت
گالاں سمین ءِ آرگ انت
بیلاں یلو دات نیم زرءَ
چولاں منا بے وس کتگ
ڈُنگ ءُ پلیتاں سوب کتگ
بوجیگ منی اوں چامپ اِتگ
وزگیر منا زوراں کتگ
مرگ ءَ گوں جنگ، واہگ منی
نمیران بیت تئی یات ءِ پڑ
مہکنج منا تئی ہاتر انت
تئی ہاترا قولے کتگ
ندر یگ پہ تئی نام ءُ منی عیشی سرانت

☆☆☆

وال روچ ءِ پادا ایر بنت
منی دل ءَ، منی خیال ءِ ریگزار ءِ منزل ءَ
منی ازل تواریں باطن ءِ زرءَ
منی نگاہ ءِ سبزءُ سیاہیں جنگل ءَ
منا ہے گمان بیت .... من زندگاں
منا گمان بیت
من آس ءِ نیت ءَ سچاں وتی وجود ءِ نازکیں رگاں
پدا گلاب سہر بنت
پدا شراب گوہن بنت
پدا شلی ءُ شاری آنی داب بیت
اے کوڑی ملگزار بیت
گناہ ءِ باغ
بکندے دومی دروشم انت ثواب ءِ جنت ءِ
مناں برے ثواب ءِ جنت ءَ
برے گناہ ءِ ملگزار ءَ ایر کپاں
نزاناں چے کرار کنت منی خیال ءِ منزل ءَ
منی نگاہ ءِ سبزءُ سیاہیں جنگل ءَ
منی ازل تواریں باطن ءِ زرءَ،
نیاں نیاں اے من نیاں
اے روچ ءِ ساہگ انت

اے روچ ءِ ساہگ انت کہ آس ءِ نیت ءَ چہ ایت منی وجود ءِ
نازکیں رگاں
کرار ءِ حاجت ءَ........ برے ثواب ءِ جنت ءَ
برے گناہ ءِ ملگزار ءَ ایر کیت
وال بامسار جل اتگ
وال نیمروچ، وال روبہی ءِ آچ شہم دنت
وال آس ءِ شہکو ردور سریں
منی وجود ءِ ڈاک ءُ ڈن لدءُ گیاب
شہرءُ دمک ءُ میتگاں کرار ءِ واہگ ءَ تچیت
بزاں من وتا چہ دور مٹگاں..... وتا چہ ستکاں
اے ظاہری کہ گاری ءِ بشارت ءَ خیال ءِ کنجے ءَ رسیت
منا کشیت
'ہو' روچے آسمان ہمسریں بلندیں کوہ ءِ برزیاں من سربیاں
نگاہاں وہدے شام ءِ کٹ ءَ ایر کناں
چاراں وال روچ دیگر ءِ زردیں تلاوگ ءَ کپیت
خیال ءِ وشیاں شموشگیں منی بدن!
کے انت آس ءِ نیت ءَ تئی نازکیں رگاں سچیت
ہاں!! ______ روچ ءِ ساہگ انت
______ من نیاں

☆☆☆

آصف شفیق

تو نمیران ئے مہنو ءِ نام ءَ

(ندر پہ پروین شاکر ءَ)

مراد بخش مراد

جی !! گراں نازیں ذال زہیر نالیں
جی پہ تئی زرد ءِ آسیں چیہالاں
پتنگ انت چوشکہ مشکراں سہریں
زانت ءُ لبزانک ءِ دودواں مرچی
کس نزور زانتیں دہرے ءَ زندگ
آدم ءِ سؤلیں چشپد ءُ فہم آں
کُما نمبیگ ءَ وتا داریت
کُما روچے کنت وتا ظاہر
پہر بندیت پہ لبز ءُ لبزانت ءَ
جی گراں نازیں ذال زہیر گالیں
جی پہ تئی زرد ءِ آسیں چیہالاں
چو ہما انجیر ءَ پتن تاکیں
سر تئی ہچ گوات ءَ نہ چنڈینگ
بید چہ تئی جند ءِ محرمیں زرد ءَ
تہریں پاہار ءُ رنجیں چیہالاں
تو وتی زانت ءِ پیتگے باہوٹ
چو بانکیں مہناز ءَ بلوچیناں
تو وتا دود ءِ پاہو ءَ درتکگ
پہ نمیرانی مرتگ ئے مرچی
تو نمیران ئے مہنو ءِ نام ءَ
تو نمیران چو ستّی ءَ لالیں
تو نمیران ءُ نام تئی زندگ

زندگ انت تانکہ ستّی ءِ ارواہ
زندگ انت شہ ءُ حانی ءِ کِتہ
جی گراں نازیں ذال زہیر گالیں
جی پہ تئی زرد ءِ آسیں چیہالاں
تو نمیران ، کہ مہر بخشاتگ
تو نمیران ، کہ گال پربستگ
تو نمیران ئے مہر ءِ گلباگ ءَ
جی شکر تام ءُ گال پربنداں
زانت ءُ لبزانک ءِ دودواں انگت
چو اشکر ءَ روک انت پہ گلیں کاڑاں
دائما درپشنت زانت ءُ ستاے
مس تلاہ بندیں مہر ءِ بالاداں
تو کتنت الہان ذِگر ءُ چوگان ءَ
پہ وتی چاگرد ءِ بدیں دوداں
پہ شلی ءَ ءُ شاری ءَ پُلّیں
پہ وتی دوستیں دزگہارکاں
جی گراں نازیں ذال زہیر گالیں
جی پہ تئی زرد ءِ آسیں چیہالاں
تو نمیران ءُ نام تئی زندگ
تو نمیران ئے مہر ءِ بادگیر ءَ
تو نمیران ئے مہنو ءِ نام ءَ-----
-----تو نمیران ئے مہنو ءِ نام ءَ

وہدءِ گام

چراگ میرآبادی

آس روتگ انت چنال ءِ دامن ءَ
برف کپوتانی چنکاں واب انت
انسر تگ غلامی ءِ زمستان پڑ ءَ
چراگانی ندارگ ءَ گواتے بہا
دریگ ءَ درامدے ءِ قلم ظاہر انت
انان ءَ بدارنو دماں سرون ءَ
ودار یگ انت بلکیں آزمان بچکندیت
سنگے تلام بیت امروز کدی
ساعتاں گرنچ بستگیں قرن ءَ پد
دوداں زبان ءِ واہش بہا کنت
قدم جنزان بنت وہد ءُ پاساں

☆☆☆

ڈیہہ ءِ سمین

محمد بخش بزنجو

ڈیھ ءِ سمین گوں شلگّاں
گوں سارت ءُ وشیں کشگّاں
کائے چہ دیریں ھلکواں
ءُ اِنت تئی چو زعفراں
من پہ تئی بو ءَ زراں
دشت ءَ گیابیں کھپراں
کائے چہ مسکیں کوردپاں
جل کہ ترا گنچاس کناں
بو انت تئی چو زعفراں
من پہ تئی مہراں زراں
من تئی گلیں نام ءَ گراں
پاساں شپانی انسراں
روچے ہزار رند ءَ مراں
من چہ ترا بیہال نیاں
من بے وس ءُ بے دست رساں
نیست انت منا ہچّی رساں
من چہ جبین ءَ وت جشاں
پہ نیادی ءَ من تلوساں
تو دیر ءُ من دیراں امُل
چہ تئی گماں پیراں امُل
وش اوں نہ بیت بے تو منا
دراجیں شپاں من آگہاں
نندان ترا من یاد کناں
من گوں دل ءَ تران کناں

کیچ ءِ چنال ءَ من زراں
برّ ءِ کہیر ءَ گمبودیں
دشت ءِ کپوت ءُ شانتلاں
نال انت ءُ گو گوئے کنت
ڈیھ ءِ سمین ڈیھ ءِ سمین
سہتے منی کرّا بدار
حالاں بدے ڈیھ ءِ منا
من کپتگاں نیلیں زراں
ہچّی نہ گنداں زاہر ءَ
ڈیھ ءِ منا حالاں بدنت
چون انت منی ہلک ءُ ڈگار
چون انت منی مسکیں دوار
چون انت منی ماہیں امُل
چون انت منی انجیر ءِ ٹل
مرتگ ءُ یا زندگ انت
یا ہمسراں گوں کندگ انت
چون انت منی مہری سوار
ڈیھ ءِ ملوکیں شہ سوار
زحم جن ءُ آ بورسوار
لجانی پاسپان ءُ میار
میر کمبر ءُ سبزیں سگار
دودا گوں نقشیں اسپراں
چک نہ جنت ماں پشپداں
عالی ڈگار گوں لشکراں

گوہرام گوں شیری پنجگاں
ڈیھ ءِ منا جست ءَ مکن
ڈیھ ءَ نہ گنداں شاہوکار
مرت انت میار جلیں بلوچ
نہ چاکر ءُ نہ قمبرے
نہ دادشاہ بے زحم جنیں
نہ زندگ انت حمل یلیں
آ مہرواں تئی مرتگ انت
درست چیر ءِ حاکاں ریتگ انت
اے زندگیں ہشکیں سرانت
ہچّی نہ گنداں زاہر ءَ
تبد ءُ لوار ءَ سر کتگ
لوڑ ءُ مج ءِ دنز ءَ جتگ
ہیروپ ءُ گوات ءَ سر کتگ
مہر چہ بلوچان ءَ شتگ
مارا کئی جست ءَ کنئے
کئی ترا حال ءَ دیاں
اے لیڈر ءُ سردار ءُ میر
اے بندری استاں لگور
چہ باطن ءِ بند ءَ نزور
غوثی پد ءَ زندگ نہ بیت
بزنجوانی سرمچار
بزنجوانی سرمچار

کراچی

عابد آسکانی

او ھمبل
اے کراچی انت
گس انت بی بی کلاچی ءِ
ھزار پشتیگیں ھنکین انت
دوار جاہ انت دلیرانی
بن ءُ بندر
میار جلیں بلوچانی
ھزار اپسوز
بلے مرچی
کٹگ دستی
بدیں جوران ءُ بدزوراں
دری ڈنّی دگل بانزاں
ھما کہ زی چہ در، آتک انت

پہ نیگراھی ءِ نیمون ءَ
پہ نام ءَ دین ءُ اسلام ءِ
پنہ گپت انت تئی پیوگاہ ءَ
پہ دروھبازی
گڑا پہ پندل ءُ ریک ءُ ھنر بازی
تراش چیر چت
تراش ایر جیگ کت، کشت ات
چہ جند ءِ جلگھیں شہر ءَ
ڈھورِ وات اش دگہ در بندے ءَ دیریں
مروچی جاوراش انت کہ:
''پھکیرے'' وتی ملک ءَ
ءُ آ تئی ملک ءِ ''واھند'' انت

☆☆☆

یا نصیب

عید محمد عید

رژن ءِ نگاہ تہاری ءَ
بالاد ءَ دست موشیت
اے گنگدا میں ہلک ءَ
بنی آدمانی شہر ءَ
ماچوگس دلی ءِ پاسپان
پہنات ءَ زند ءِ وابیں
گشئے پہ چِڑ کہ
گشئے آگہی ءِ جندے
اے دہر پشت ءَ چنڈیت
ہنکین ءَ واہگانی
غبارے مانپوشیت
گاسے شہاریت مہکان
مئے نصیب ءِ کلکشان ءَ ہزار درد بندیگ
نودانی بانزلاں کئے
بندیت پہ زندمان ءَ
مستاگ ءَ وشیانی
اے ندارگاں سباءِ
پشت گچیت
تاحیات

☆☆☆

"قلم ءِ منت"

عصا بجار

قلم او قلم
کمو ہمت بکن
منی دست ءَ گرءُ منا تریں
منا آس ءِ زرءُ آپ ءِ اشکراں پیشدار
اے ہنر ماہ ءَ چہ کجاز رنگ
قلم او قلم
منا روز رد ءِ دیار ءَ بر
زردءُ سہریں تاساں پریں
کوہ انت کتار یا برپی ٹپل انت
اے علامتانی رازاں چہ روچ ءَ بچگر
شپ ءِ اندیمی ءَ چے وانیت
گوربام ءِ اسٹیج ءِ سرءَ
اے ستاساچاں چہ کجا کاریت
آس ءِ نوشگ
برپ ءِ توشگ
جمبر او لاک
اے نوکیں عہد ءِ چم دیدیں گواہ انت
لبزءُ حیال ءِ آمیدگس ءَ
من بے وانک، ابکہءُ حیران
چو گشے کوہ ءِ قاف ءِ ہفتیں باراں چہ پکے آں
کہ درستاں چہ پیش بست کنگ
چاراں وتی دست ءَ گٹ ءَ
ءُ چاراں نیادی ءِ سوداگراں

☆☆☆

ڈائری ءِ تاک ءِ لوارپانی ابیتکیں موسم

عابد علیم

روچ شمبے ءُ ماہ محریں
تاکانی ہشکیں موسم انت
بیگاہ ابیتکیں پہ منا------
ور چکانی بالا دبز ہنگ انت
سوتاں پہ تو گالاں ولی
چو فاضل ءَ الہان کناں
ویدارتئی اسکول ءِ اولی گھنٹی انت
ساعت چوتن ءَ پروشیت
کاپی، قلم، لوح انت سراب
بستہ ءَ شولیت تئی نگاہ------
مہکان ءِ گردن تاب وارت
سرکشیت بام ءِ ساربان
چارشمبے ءُ روچ برکتیں
اشتاف رود ءَ نشتگاں جیڑاں دل ءَ گوں ٹیلاں
الماری ءِ ہورکیں بدن گوات ءَ کلینڈر بار بیت
گھڑیال ءِ کانٹہ سوت جنت تہنائی ءِ جمر شلیت
ہمیں سروزی ناگاں نچیت پنکھا بے سریں
سندیت دل ءَ کنت چودو بہر ترانگ چواد تاک ءَ سُریت
تاریخ چار، روچ انت جمعہ، ماہ محرم انت
اوشتاتگاں سبزیں سکیں پلانی سرگوات باردنت
ءُ بالوے گوں بانزلاں بستگ منی عمر ءِ متاہ
رنگانی ہار
ماہ ءِ غبار
نیست انت کسے اسٹیج ءِ پردہ جہل بوت
کارتے ءَ چو پشکپتاں من ریگزارے ءَ

☆☆☆

بلوچی مئے وتی شہدیں زبان انت

سئیکی ساکم

(۱)

ما،
زندءِ قندیل وتی
روک کتگ
ودار یگیں
نھنگ ءُ راہ ءَ چاریں
مرگ ءِ سیہ گوات
کدی کئیت باریں

(۲)

''تُن''

تُن!
چاتانی تہا
آپ ءَ چیر
دم توس انت
''تن''
گوں ڈول ءَ
درکیت

☆☆☆

بڑھنگیں چھانی ساھگ

عومر کیتا

زردیں واب ءِ ہردو دستاں سہریں روچے
اے بوت
من ءَ راگشت کتے ءَ
تئی ہمسا ہگ ءِ درءَ
لاپ پڑی ایں جینے ءِ توار اگاں
دیوال ءِ سر بکشیت سر برءَ
راھگوزیانی چم حون بنت
سہریں روچ ءِ بانزلے
گوں کرپاس ءَ چیر دات موسم ءَ
اے کے ہم درابہ بیت اگاں
منا راگشت موسم ءَ
تئی لوگ ءِ رستگیں
رمیزوراں درچک ءِ ساہگاں
چمے آس اوں ساہگ ءَ دراتک
استاراں اتک منا راجست کت
اے گوات پرچا کیت ہر شپ ءَ
چم ءِ تہا تئی برھنگیں، بچے شوہاز کنت
منا راگیرا تک ہما پیریں مرد
کہ میت ءِ پدیانک ءِ ڈنگ ات ماں ساہگ ءَ
نزاناں پرچا گریوگ ءَ ات

☆☆☆

تو واھگ ءِ گواجار (عطا شاد ءِ نام ءَ)

برکت علی سجاد

ہر سہب تئی سینگ ءِ
چیہانٹ ءِ طلبگار
ہر زند تئی جہد ءِ
مدامیگیں سینکار
تو واہگ ءِ گواجار
تو واہگ ءِ گواجار

☆

نوں زلم ءَ مجانی
تو ستگ انت سانکل
نوں زرد ءِ ہمک گپے
نہ بیت دیم ءَ ترامبل
نیادیاں نہ کرتگ تو
راج ءِ بہابیپار
تو واہگ ءِ گواجار
تو واہگ ءِ گواجار

☆

تئی ہلکہ آں کشات
مدام گوات سمین ءِ
آزادی ءِ رژن ءِ
مہرانی تو دین ءِ
ہر برات ءَ گہارانی
تو منزل ءِ شوندار
تو واہگ ءِ گواجار
تو واہگ ءِ گواجار

☆☆☆

گلابیں لُنٹانی سُہریں نقش پد

(سمّل ءِ لنٹانی منت ءَ)

جاوید سعید

ڈائری ءِ پیشانی ءِ سرا
آئی ءِ گلاب گونگیں لنٹانی
سہریں "نقش پد"
منی سینگ ءِ سرا نقش کلمہ انت
ءُ ہزاراں منزلانی شون انت
دل ءُ نظر
ءُ ارواہ ءِ کاروان
ہمے نقش پد ءِ پد گیری ءَ
تپسکیں ریگزار ءَ جاں بریں سفرے ءِ دزّاں شودان انت
کہ دُور کلاتے ءِ اوست مہکم انت
مباداڈائری ءِ سرا آئی ءِ لنٹانی نقش پداں زوال است
بلے
دل ءُ نظر، ءُ ارواح ءِ سرا
آلنٹانی نقش پد
ابد مانت
داں کوہ ءُ جبل ئیکی نہ بنت
داں زمین رودے نہ بیت!!

حیال ءِ بور ءَ پہ زور متا چین

مہیم صابر

حیال ءِ بور ءَ پہ زور متا چین
کہ دیمترا دشت ءُ گیاب کائینت
کہ ناگہ ءَ بور ءِ جان گوں ہیداں
بہ بیت میچل، بکنت گوانبیل
گیابی شنزاں کہ سبز سبز انت
چو شل ءِ تیجار ءَ سر روان انت
بلے! بزاں کہ ایشانی بالاد ءَ تاک کم انت
ءُ شلّ بازانت
کہ سرچان انت چہ سوزمان ءَ
ءُ زنزران انت
ایشاں چہ شیوار!
ملگ انت بور ءَ تئی نہ شُول انت

☆☆☆

ڈکال

مقبول محسن

دو سال پریں نہ چنگ ھور
پدا شکاں بلاہیں کور
زمین ءِ آسمان انچو
گشے ڈکال ءِ دل رنجاں
اپچکاں کوہ سر ءِ کاچر
اپچکاں مرتگیں کونز
توامیں گنگدام زندءِ
چہ زندار ءِ شزاریگاں
رنگ پہ پٹوکے آپ ءِ
مشتت انت سینگ ءِ حاک ءِ
شوانگ گوں نل ءِ ھمروز
زہیری جنت وارت اپسوز
کپیت یاتاں بہارگاہ ءِ
آ ، سہب ءِ پلپیں بیگاہ ءِ
دل ءِ جیڑیت ءِ سہڑینیت
کجا بیتاں چگرد سبزیں
ھما شمش ءِ ھما زامر
ھما کاہ ءِ ھما کاچر
ھما بیر ءِ بریں کلپر
ھما چینک ءِ بزیں کلمیر
ھما لمبیں کہیر ہلک ءِ
ھما سرتل چگردانی
ھما نوک آپ کنڈانی
ھما سیمیر منتدانی
ھماسہب ءِ ھما ساچان
ھما نود ءِ بزیں جمبر
ھما کوش ءِ گلیں سرگوات
کجا بیتاں اے ڈکال ءِ
پدا باریں کدی کاینت
بہار ءِ دلجمیں موسم
بہار ءِ دلجمیں موسم

☆☆☆☆

ھور

نعیم وفا

دل گلاب ءُ انت
چوکہ دہکان ءِ
مرچی ساچان ءِ بوتالان انت
ترمپ برمشتت زمین ءِ دلبند ءُ
زوریت بردءُ گوں اوست ءِ کوڈال ءُ
روت کابیل ءُ بیلگاں سبزیت
بیت تمکار ماش ءُ پرماش ءِ
کِک ءُ گومازءُ سمرورنا بنت
شوداں شانتل وتی دل ءِ زنگاں
درچک ءُ داراں بہارامبازیت
زندلاپ سیر بیت باندا

ندیم ساگر

''شپ چراگانی نیت ءِ پشت ءُ''

شپ چراگانی تالہ یے انچیں
روچ بچکندایت حیالانی پلاں نازینیت
دیدگاں آزمان ءِ رنگ نہ جت
شپ چراگانی تالہ ءِ نام ءُ
آگہیں دیدگانی واب شتاں
برہنگیں کوش بے نقاب شتاں
دست ءِ پشت ءُ رادست ءِ دیم گشاں
روچ ءِ گوانزگ شپ ءُ راشیک بداں
واب ءُ آگاہی ہردودست موشاں
روچ ءِ رژن ءُ شپ تہاری ءُ
باج برتگ من مژدہ واری ءُ
کے کئی جند ءِ ساہگ ءُ نندیت
شپ چراگانی نیت ءِ پشت ءُ
روچ وتی برہنگیں ارساں ریچیت
باریں کئی دامن ءِ دزانی سرءُ

☆☆☆

پرویز درد

او منی دابانی پری دشت ءِ
ترانگاں انگت دل زری دشت ءِ
چہ ترا شوہیں دل نہ بیت بے یال
جند منی ویل ءُ من سر ءَ ابدال
دل وتی پر تو بیسو ءَ مُشتگ
تئی زہیراں دوست بس منا کُشتگ
سئی نئے پرچا بڑگ ءِ حال ءَ
بیا منا درکن زند ءِ جنجال ءَ
چوں گوزیت باریں زند منی بے تو
مردگ ءَ کنتر جند منی بے تو
پہ منا بس تئی دو حمر بس اَت
زندگ ءَ اے دل چہ ترا وش اَت
چو دل ءِ اُگہال ءَ نہ زوریت کس
من گمیگاں ءُ جند منی بے وس
دل ترا انگت ترانگاں کاریت
سر شپ ءَ نشگ تا سبا ناریت
گشت تئی یات ءُ ترانگ ءُ زہیراں
من پہ ورنائی گشئے پیراں
تو بہ بئے بے یال آمیایات روچ
یات مکن مارا آس دئے ءُ سوچ
گوارگا ارس ءِ چماں دمبرتگ
حون شانتگ ءُ زرد ماں مُرتگ
تئی حیال انت ءُ ترانگ انت انگت
تئی غم انت زرد ءَ پانگ انت انگت
تئی غماں گار ءَ دیدگاں کوراں
چہ ترا دوراں باز مجبوراں
ماں شپ ءَ دلبر واب حرام پمن
دانکہ تو بیزار بوتگ ئے اچ من
من چہ مجنون ءِ عشق ءِ آس ءَ ہاں
تئی زہیرانی کشک ءِ آس ءَ ہاں
غم مکن اللہ ءِ میارئے تو
من مراتاں کہ گوں من زارئے تو
لوگ ببات دوست تئی جنت ءِ پیا
دل ببات ساپ تئی سُنّت ءِ پیا
گرمیں گواتے تئی میتگ ءَ میایات
تئی گلیں بازار چو بہشت ءَ بات
تواگاں بیائے وشی امروز ءِ
زند بیت گلزار کہریں پرویز ءِ

کجائے تو

مجید معیار

وتی مارشت ءِ تاس ءَ ہور کی ءَ گنداں
وتی مگرازیں چمانی چناں واب ءَ
تئی شہلانی موسم ءِ گلیں رنگانی بازار ءَ
منی بےکیفیں چمانی نہ پرشتگ تن
اے ہوشام ءِ کجا انت گڑ سری منزل
شوہازیگاں،
سہا ءِ کوش ءَ گوں پلانی نازرکیں بدن بے کیف
ترمپ نودانی بے چاڑ ءُ ہمک کوہ ءُ دمن بے کیف
منی واباں ءَ معنا نیست
چہ کوش ءِ مولماں، چہ شینکاں سرگوات ءِ
کے ءَ چے جست گراں تئی دید ءِ آس پیلوشیت
تئی دوری ءَ آسمان ءِ در ہیں استار بے برمش انت
نئے امبازیت کدی ماہ ءَ راجو ہانے
نئے نخچے، نئے کمانے جنت
نئے پشکپتگ کراماتے ماں پوراں
نئے براہے کلکشان ءَ ہست

☆☆☆

دل ← ابراہیم عزیز کاشانی

تو پرچا چونادان ئے
تو چو طفلی نیماناں کن ئے
تو گشئے، بس منا بر سیت ءُ بس منی بہ بیت
بس منی دیما بہ بیت
بس منی دستاں بہ بیت
تو گشئے بس منی تمنا پورا بہ بنت
تو نزان ئے اے پکیرانی حال ءَ
ناں روچ ءَ چنڈے ناں رسیت یے
ناں شپ ءَ دپارے شام
ناں پاداں تاکلی است یے
ناں جان ءَ گردو یے
ناں سندگ ءَ کڈ کے است یے
ناں وپسگ ءَ بنڈے
ایشاں نہ روچ است انت
ناں شپ
اے ناں واب گنداں نہ آرام
اے در پہ دراں وتی بھت ءِ شوہاز ءَ
بھت کوہ ءِ کاف ءَ واب انت
بے بھت مادر ءَ نادوست انت
تو نزانے اے دنیا ءَ
اے دنیا ءِ حال ءَ
اے دنیا ءِ رسم ءَ
اے دنیا ءِ دوداں
اے دنیا مطلب ئیگ انت
آ، ذات ءُ ذریات ءِ وہد ءُ شت
آ، سیادی ءُ وارثی ءِ وہد ءُ شت
انّی برات ءُ برادری
ءُ چک ءُ پت ئی ہلاس انت
کسی ءَ است ءُ چرپنا کیں آ دل ءَ دوست انت
کسی ءَ نیست ءُ جنجالیں
آ اے گوات ءَ ئو کنت

☆☆☆

ساہ ءِ دروگ

عادل سجاد

امروز ءِ باگ ءَ
زندامیت ءِ چماں سیل کنت
دست چمبلی ءِ ارواح ءِ سراا ایر بنت
امروز ءِ باگ ءَ
سارتیں ساہگے ءِ شوہازی
آ سمی آں نذاریت
حیال ءِ کاپوریں دراز ءَ مان کنت
امروز ءِ باگ ءَ
شادہانی جمبر ہے وڑا ساچان بنت
بلے ساہ دز وہیت

تراچونیں

یعقوب دانش

تراچونیں بکش باریں
کئے گل ءَ مئیگ ءَ
برے وش ءُ برے زارے
دلسیاہ ءُ تو بیزارے
بازار ءَ جنئے زنگ ءَ
گشنت مردم بازار ءِ
تراچونیں بکش باریں کئے گل ءَ مئیگ ءَ
یکروچے نیائے تو
دز گوہاراں گوں سیل ءَ
ترس ءَ تو کئی گارئے
تراچونیں بکش باریں کئے گلہ ءَ مئیگ ءَ
سوگند ءَ وراں تیگ ءَ
گپ ءَ بگر مئیگ ءَ
اگاں یکروچے جمر کنگ
گوں دژمناں بازار ءِ
تراچونیں بکش باریں کئے گلہ ءَ مئیگ ءَ
ہرّ وچ پہ تو قربان
من ہیچگاں ہردمان
انگت تو دل ءَ زارے
تراچونیں بکش باریں کئے گل ءَ مئیگ ءَ

پہ حمید شہید ءِ نما سگ ءَ

مزار دشتی

نہ راہے است
نہ جاہے است
نہ آہے نہ ستائے است
ہما قوم ءِ بلوچاں من
کہ کرناں چہ ودار یگاں
پہ نوکیں بامے ءِ واستا
شپاں گوں درد گوازیناں
غریبی جنڈیں شال ءَ گوں
وتی عہد ءِ بلے میراں
وتی کرن ءِ من سرداراں
شپاں پلّے تُری ہمشام
بلے ننگ ءِ بہاتُرساں
منا مانیں شہیدی حون
منا گونیں شہیدی نام
کا تیغ ءِ تُرس
کا تیر ءِ تُرس
شپانکاں من وتی عہد ءِ
بے منزلیں راہے

بے واہگیں یاتے
بے ساہگیں درچکے
نا سرجمیں پُلّے
بلے پہ تو
یک رژنے من
ہما یا تانی دیمدارے
بچارے
وت وتی پشتاں
کہ داتگ سر
داتگ حون
وتی گوں واہگاں میریں
بلے پرچہ شما واب اِت
گُشاں
پہ توس ات واب ءِ آس ءَ وت
درائے قرن ءِ واب ءَ چے
پدانگ ءَ گوں دہ پشتی
ہما زحم ءُ ہما اسپر
تئی پُلیں شیرانی

ودار ءَ سہر چکیں بام ءِ
پہ جلکسیت نام تئی ہر جاہ
مجنت کسے شگان مارا
منا بلے کساناں من
مس روچے نوک ورناباں
منی آسر ہمیش انت ہم
نگنداں
من چشیں میرے
پہ قوم ءَ دنت دیم حونی!
منا یا تاں
شہیدے قوم
جوانسالیں
کتاراں ارس چماں چے
جگر۔سکگ ءُ تار تاریں
مئے جنجالاں
منی جند ءِ سروں گار اِنت
گشئے ہر کس چہ وت زیر اِنت
منا بل ات! منا بل ات! منا بل ات!

☆☆☆

زند ءِ ہمراہ

منیر دشتی

زند ءِ ہمراہ منی
مہپرانی تئی دانکہ ساہیل نہ بیت
وش امروز نہ بیت
رنگ، رنگے نہ بیت
بُوہ ءَ بوہے نہ بیت
بے تو ہر چی گشئے زند ءِ بے جلواہ بیت
رژن ءِ گواہی نہ بیت شپ چراگاں
گشئے
بے تو معنا نہ بیت زندگی ءَ منی
درد وڈانت دل ءِ
چماں واب اوں نئیت
ہوش روٗت انت سر ءِ
زند ءِ ہمراہ بیا!

☆☆☆

طارق بسمل

گوں زرد ءِ ارماناں شہر ءِ تئی آ اپتکیں دمکاں
منا فقیری عصا یے دست ءَ انت گرداں ہروچ
کہ بلکیں گوں من دچار کپ ءِ تو کن ءِ گپّے
گوں بچکنداں ، دوا کن ءِ زرد ءِ حونیں مپّے
بلے" ارمان" منا تو گندئے نہ جل ءِ کے
نہ نازین ءِ گوں وشیں سوتاں نہ ملن ءِ کے
شمشنگ ءِ توچہ کرتگیں وعدہ ءِ آقولاں
آچاردہ سالگیں عمر ءِ دریا ءِ مستیں چولاں
اناگاہ گند ءِ محبین ءِ مورک ءِ گوں دزگہاراں
نہ مارئے درداں نہ زان ءِ چچو من بے قراراں
گشئے کہ بیال ءِ پھک چہ پشکین روچاں
آ سارتیں سہب ءِ آسارتیں بیگاہ ءِ نیمروچاں
کہ اتگگ ءِ ءِ نیاد کرتگ بہشت رنگیں
گوں بواں پہ ییتگگ انت ہمن زلپ چکیں
مں سر مرادے پہ ایر کرتگ تئی کوشیں زان ءِ
تو وتنگ عشق ءِ سبق ، کرتگ عشق معنا
نوں کپتگاں اے نواہیں عمر ءِ مں رنگراہاں
کہ مان نیارئے منی تو مہر ءِ گلیں وفاہاں
گوں وش نیتکاں بدین دہر ءِ زان پہ زان ءِ
پہ مہر آسکی وتی گلیں دیدگاں نہ شان ءِ

گل ءِ ءِ چار روچی عمر ءِ اے اتلگیں بہار ءِ
پہ کست وکنت دل ءِ زہیرگیں ماندارئے
مں سدکاں کہ پتواوں کیت انت وہدے انچیں
پہ بوجگا ایر بنت تئی زند ءِ درد گرنچیں
تو تلوس ءِ ءِ منا شوہازئے آ پیشی جاہاں
مں دور باں چہ تئی گنجیں امروز ءِ رنگ ءِ براہاں

☆☆☆

سلیم یات

آموسم ءَ دلا چیں یامہر ءِ بندیگیں
برے کیفاں گوں نیا دکنت برے قدحاناں پروشیت
اے زمانگے چتوریں ءَ چتوریں مہربانے
منی عاشقی اے عکس ءَ دل ءَ کنت پدا دِرّیت
اشاں زندگی نہ وتنگ گڑاچوں درداں زائت
برے ملپدیں زہیراں برے تانجوہ ءَ دمالاں
اداد ہر ءِ کودکانی یکیں ہے سوال انت
اے دلاں جدا کنتیں یاگلیں عذاب دیتیں
منی غم جتیں نصیب ءَ بیا وفا ءِ تاس ءَ چیر جن
چچک کہ سرچیں پہ بابت ءَ وفا ءِ
آزندگیں چیا چو بے موسمیں زہیر ءَ
سرگوات گوں ہمین ءَ ملانیں جیگ ءِ بند ءَ

☆☆☆

ہپت لچّہ

سحر احمد

﴿۱﴾
نوں بچکنداں ای میل کن!
ٹپال جاہ ءِ کارندہ
نمدی آں
پچ کن انت
بچکنداں
در کن انت

﴿۲﴾
منی واباں
مدام آ چیر دنت
وتی سیاہیں
''بلاؤس'' ءِ
تہا
ءُ من
کوہنیں ٹیبل ءِ درازاں پچّاں

﴿۳﴾
آئی ءَ منی چم
سر کتاں، پدا، منا
بلے وتی چراغے
نہ برت
گوں وتا

﴿۴﴾
ہے کہ زر ءَ
رودچ زردار ءِ بڈیت
شپ گوں
ماہ ءُ استاراں
کنت پتائی

﴿۵﴾
منی وابانی
گرنچ آں
وتی الماری ءَ
بند کت
ءُ کلیت
گٹر ءِ آپ ءَ دور دات انت

﴿۶﴾
پیرزال ءَ
وابانی گ[illegible]ات
سرجمیں شہر ءَ
یک وابے ہم
بہانہ بوت
گرانیں
مروچاں
وابانی قیمت
یا مردم تنگدستاں (انت)

﴿۷﴾
زندگی
گوست ءِ گیلری ءَ اوشتاتگ
پیسرا
دریایے بوتگ ادا
کے آدیم ماہورانی
گدان بوتگاں
دریا مروچاں
پنچ ستارہ
ہوٹلے ءِ پادانی چیرا
وابیں (واب انت)
(ءُ) ماہورانی
گدان ءِ جاگہ ءَ
''کارشوروے'' جہ منتد انت

☆☆☆

تہاریں شپ ءِ استارانی کسہ

قربان ہاشم

مہلب سازانت
شپ ءِ پندول ءَ
موسم بانورانت کیفانی
نہ فہمتگ جمبر ءَ
سرگوات! تیاب ءِ پاد ءُ دست ہنی
گیمر تگ لنٹ
پمشکہ
مولم ءِ ترانگ، تئی وداراتام
جوریں آپ رنگ
شُشتگ،
تہاریں شپ ءِ استارانی باتن
برہنگ ءُ چاردہی ماہ ءَ روک انت
ترانگ ءِ گیوار
تُز کتگ پن ءِ تئی نازاکیں
لنٹاں

☆☆☆

پلانی پیڑگاہ ءِ ھوا

☆ واجہیں شونکار رفیق عاجزؔ ءُ سعید صدف ______ سلامت باتے!

سالتاک ۲۰۰۳ ءِ منا فروری ءِ ماہ ءَ دز کپتگ ، بلے زندگی ءِ ہر روچگیں لوٹانی شوہاز ءَ ہمینکد سرءُ چیر بوتگاں کہ پہ شماراد ولبز نویسگ ءِ تب سازات نہ کتگ ۔ مروچی دو وار ''چمگ'' ءِ آپانی اندرءَ ایر کپتاں۔

''چمگ ءِ ۲۰۰۳ ءِ ساچشت رنگ'' ءِ شونگال ءِ تہا شماماتی زبان ءِ درگت ءَ چیزے دانک درشان کتگ کہ ستا کرزانت ءُ شمے زردءَ پہ ماتی زبان ءَ چکد گمواری است ، ایشی ءِ گواچن انت ۔ منا وتا بے کساس بژن بیت وہدے من ماں بلوچستان ءِ دربرجاہاں بلوچ استاداں ءُ بلوچ شاگرداں گنداں بلے بلوچی ءَ نگنداں ۔ ہے دربرجاہاں بلوچ ءِ مجگ ءَ اردو ، انگریزی ، عربی ءُ فارسی زبان گوں ہزار جہداں نکش کنگ بوگا انت ۔ اے یک زانتی ، راجد پتری ءُ تب زانشتی زلے ۔ ہمک عمرانیات زانت ، نفسیات دان ءُ زبان زانت اے گپ ءَ شری ءِ سراپوہ بیت ءُ منّیت کہ پہ بلوچ زہگ ءَ چہ ب بکری ءُ G for Goat ءَ ب ءَ چہ بُز ہزار درجہ بہتر انت ۔ بلے اے بہتری ءِ شہشناب کنوک کس گندگا نئیت ۔ برے برے من ہے پہماں کہ بلوچ زہگ گوش ءَ زاناں جنگلی انت ۔ آ دربرجاہاں آرگ بنت ءُ چہ وتی زبان ءَ گنگ گنگ بنت ۔ آئی ءِ مجگ ءِ تہا اے نکش کنگ بیت کہ بکری ءُ Goat ءِ دیما بُز ءَ ہچ بستار نیست ۔ ہے سوب انت کہ مرچی بکری ءُ Goat ءِ رم ءَ بُز بیگواہ انت ۔ ایشی ءِ تاوان پہ بُز ءَ انت ۔ عجبیں ندارگے ماا شلکگ کہ زانت بے زبان ءَ زبان دنت بلے مئے دیارءَ...... حیر مار اوتی گنگی سرءُ چمان ات بلے ہماو ہدی کہ سندھی ، پٹھان ءُ پنجابی اوں وتی زبان ءَ چہ گنگی ءِ سوگندءَ بہ ورانت ۔ دراہیں زبان ارزشتے دارانت ءُ دراہیں زبان وتی مٹ وت انت بلے چہ درستاں پیش وتی زبان۔

اے تاک ءِ تہا اولی آزمانک انت ۔ ''وی آئی پی'' ۔ ءُ چہ دراجی ءِ لحاظ ءَ مستریں آزمانک انت ۔ آزمانکار ءَ وتی آزمانک ءِ بامرد (ہیرو) ءِ سرجمیں زندکتہ گوں بیانیہ ترز ءَ سراچ اتگ ۔ آئی ءِ بنداتی زند ، آئی ازّت ، زرداری ءُ مشہوری ءُ پدا دیم پہ زوال ءَ جنزگ ءِ داستان ءَ آزمانک ءِ اندرءَ شاہگانی ، وشتامی ءُ زیبداری آورتگ ۔ بلکیں من گوشت کناں کہ آزمانک ءِ تہا یک گدارے ءِ نکان موجود انت ۔ اگس آزمانکار ءَ گیشتر تالاں بہ کتیں انت ۔ بامرد ءِ سفر ءِ تہا ہما شہرانی حاص مشکت ءِ فوجی زندمانی ءِ ندارگ ءُ واقعات گدار ترز ءِ اندرءَ نبشتہ بہ کتیں ءُ گونڈ ءُ زنڈیں نزوری گستا بکشّ اتیناں گڑامنی حیال ءَ گدارے ودی بوت بوتگ ات ۔ ''شمبے'' باز جاگہ شمبہ نبشتگ کہ ردانت ۔ پرچا کہ ''ہ'' کدی ''ے'' ءِ توار ءَ دات نہ کنت ۔ بلوچی ءِ تہا شمبے ، شمبک بوت کنت ، شمبو بوت کنت بلے شمبہ (شمبا) مشکل بلوچ ءِ گالوار ءَ گوں بہ ٹہیئیت ۔ گڑ سرا شمبک ءِ پہ موسیٰ ءِ نیمگا واتری (موسیٰ کہ کتہ ءِ اندرءَ حیر یا نیکی ءِ رمزانت) اے زاہر کنت کہ نیکی یا حیر ہر جنگ ءَ باج بارت ۔

واجہ گوہر اقبال بالی ءَ یک تاکدیمی آزمانک ءِ باتن ءَ ہزار تاکدیمی بنگپے آاوں کازماسی بنگپے بندیگ کتگ ۔ اے بازنگیں ءُ شاہگانیں آزمانکے ۔ ''ہم جنسیت'' کازماسی بنگپ ، ابرمی شون یا اخلاقی ، نکراہی ، کانودی ءُ جنسی جیڑ ہے کہ ایشی ءِ داستان چار و نیم ہزار سال پیسر یگیں مصر ءِ ربیدگ ءَ بزیر ، داں مروچگیں ایدگہ ملک ءُ ہنداں ایشی ءِ ندارگ ءُ نموںگ انگت دز کپنت ۔ اسلام ءِ دپترءَ لوطؑ ءِ راج ءِ تہا اے شون سک باز بوتگ ءُ ہے شان ءَ آراج ءِ سرا حدا ءِ عذاب اتک انت ۔ بے شش و پنچ ءَ گشگ بیت کہ اے یک بہترین آزمانکے۔

''آل پاکستان ٹور'' ءَ ابید ''بے گناہیں ترمپ ءِ میار'' ، ''گوات شارءَ دور دنت'' ، ''شوہاز'' ، ''کساس'' ، ''برف ءِ سلاج'' ، ''زمین جمبیت نہ جمبیت گل محمد'' ، ''یک ردے وارتگ'' ۔ سالتاک ۲۰۰۳ ءِ توکا ہواریں اے آزمانک منا دوست بیتاں۔

مئے زبان ءِ نوکیں لچہ دریا معنا بیان انت ۔ چہ زمین ءُ زمان ءِ تیلاں سندگ ءِ زوم ءَ چکار مارگ بنت ۔ جدیدیت ءَ گوں وت بازیں کار ءُ ازبابے آورتگ ءُ دنیا ءِ بازیں لبز انکانی تہا و تارار جنگ ءَ ۔ ءُ بلوچی لبز انک کہ اداچہ بندات ءَ لچہی تہراں چہ رم ءَ زیات دیمروی کتگ ءُ مروچگیں عہد ءِ نوکیں دردشم ءُ ترزاں اینچو کہ مئے دستونک ءُ لچہانی تہا گندگ بنت رم ءِ تہرانی اندرءَ درانہ کن انت ۔ تاکدیم ۱۰۰ ءَ بگرداں ۱۱۶ ءَ گیشتر نیم لچہ مرچگیں نوکیں لچہی لوٹانی پیلو کنگ ءِ مزنیں کوشت گندگ ءَ کاینت۔

اے تاک ءَ شاملبتیں تاک پہ نورخان بزنجو ءَ ندر کتگ یک ستاکرزیں کارے ۔ اکرم ، علی گوہر ، ساجد نور ءُ آدگراں نورخان ءِ ازم ءُ ہستی ءِ

بابت ءُ وتی یات ءُ تہتال ءُ دلپدردی ءُ حیال سہرا کتگ انت ۔ بزنجو ءِ بلوچی زیمل ءِ آزمان ءُ وتی یک جتاءُ دلکشیں پچار ءُ نور ے ات ۔ بیت کت کنت کہ آئی ءِ سرجمیں سوت ءُ دستونک گوں آئی ءِ ترز ءُ توار ءُ دائمی نمیران مہ مانئت بلے چیزے آئی ءِ گوشگیں سوت ءُ دستونک الم ابدمان انت ءُ داں بلوچی ءِ یک گوشداروکےاوں است بہ بیت ۔ آئی ءِ توار لازم دوست دارگ بیت ۔ چمگ ءِ تاکد یماں شنگ بوتگیں آدگہ رم ءُ لچہ اوں برابر انت ۔ شمے ادبی کوشست مئے لبزانکی دپتر ءِ تہا زندگ مانئت ۔

من شمے منت واراں کہ شما مناں اوں گوں وتی لبزانکی کاروان ءِ رم ءُ ہوار کنگا ات ءُ پہ ماتی زبان ءُ چیزے کنگ ءِ ہمت ءُ موہ بخشگا ات ۔

شمے کستر پاد: برکھا بلوچ جیونی

☆ گہیں شونکار رفیق عاجز......مدام شادہانی منگیر اں بات ئے ۔

''چمگ'' ءِ سال تاک گوں زیمر ءِ بے مٹیں استال ءِ عکس ءُ منی دیما انت اے وہدی من وشی ءُ غم ءِ نیام ءُ اوشتاتگوں جیڑگا اوں کہ منی قلم پہ کجام ''چمگ'' ءُ نبشتہ نہ کنت پہ سئے ماہی چمگ ءُ کہ ڈولدار انت یا پہ نمیرانیں نورخان ءُ کہ چمن ءُ دور شتگ ۔ بلے ہمے سہت ءُ منی حیال ءُ کیت کہ چمگ ، چمگ انت آ کجام ہم جاگہ ءُ بہ بیت ، کجام ہم دروشم ءُ بہ بیت ۔ من پہ نورخان ءُ چے نبشتہ کت کنیں من بس انچو زانتکاراں کہ آ نمیرانیں پہ ساز ءُ آواز ءُ پہ لبزانک ءُ ثقافت ءُ پہ بلوچستان ءُ ۔ پہ چمگ ءِ شیر کنیں آپ ءِ راہ کنگ ءُ پہ وانوکاں سرکنگا شمے حذمت ستا کرزانت ۔ چمگ ءِ اے نلکیں جاورانی آماچی ءُ سہیں ۔ سالانی تہا پہ بلوچی لبزانک ءُ مثالے داشتگ ۔ امیت انت شما وتی سفر ءُ ہمے رنگ ءُ دارئے ءُ بلوچی ادب ءِ آدینک ءِ لیگارانی ساپ کنگا دستاں ندارئے انشاءاللہ منزل آسان بیت ۔ تئی کستر عادل سجاد ، پسنی

☆ دیدگیں سعید ءُ عاجز......مدام وشیاں بات ئے !

چمگ ءِ نوکیں تاک اتک مارا سربوت ، من وتی یک نظمے دیست باز وش بوتاں امیت کشاں دیمترا شما منا دلبڈی دیئت ، من باز جہد کت پہ چمگ ءِ نوکیں تاک ءُ نگد بکناں بلے منی ندءُ را انچو تاگت مان نہ بوت ۔

اے باروا من ہمسنگتانی کوپگ ءُ مُشاں کہ آہان ءُ دیرانت گوں بلوچی ادب ءُ گوں تعلق دارانت ، من نوکی بلوچی ادب ءِ یک مکتبی یے آں ہمیشکا مناانچو زانت نیست چیزے نبشتہ بکناں ۔ ہاں البت انچو گشاں شمے جہد پہ ماتیں زبان ءُ سک ستا کرزنت ۔ وتی یک غزلے ءُ نظمے پہ چمگ ءِ ہاترا دیم دیگاہاں اگاں چھاپ کرزیت گڑا اے مُدیاں چہ منا بے بہر مکن ات ۔ شمے کستر: مجید معیار

☆ شونکار............اسلام علیکم

چہ سلام ءُ پد عرض ایش انت کہ نوکیں تاک بزاں سالتاک 2003 اتک ءُ مارا سر بیت ، ونت ، چاراں کت ، چم وتی رجانک کتگیں افسانہ ''سرجمیں کسہ'' کپت ، دل وش بوت بلے ایشی ءِ تہا منی نام رد چھاپ کتگ بزاں حلیم ءُ چہ حکیم چھاپ بیتگ ۔ امیت کشاں اے وڑیں ردی دیمترا نہ بیت ۔ انوں دگہ آزمانکے ترجمہ کتگ ءُ دیم دیگا اوں امیت کشاں چھاپ بیت ۔ تئی کستر: عبدالحلیم امبر ، پیشکان

دلپدردی

چہ سلالہ ءُ سلطنت اومان ءِ سنگتانی نیمگا بلوچی زبان ءِ درپشوکیں استار واجہ گل محمد وفا ءُ بلوچی زبان ءِ نامداریں ، کواس ، پٹ پول کار بلوچی اکیڈمی ءِ پیشی چیئرمین واجہ بشیر احمد بلوچ ءِ بیران بوگ ءِ سرا دلپدردی درشان کرتگ ءُ دعا کرتگ کہ اللہ تعالی حدامرزیاں وتی رحمتانی سائگ ءِ جاگہ بدنت ءُ آہانی پشپداں صبر ءُ او پار ءِ طاقت بدانت ۔ ماآہانی کہول ءِ غماں شریدار یں ۔ غمانی شریدار: واجہ کیپٹن موسیٰ ، واجہ عبدالواحد سنگر ، ڈاکٹر عبدالرشید ، دیوان آف رویال کورٹ ءِ چیف سکرٹری احمد موسیٰ ، اوریکس لیزنگ کمپنی ءِ منیجر خالد موسیٰ ، بینک ظفار ءِ منیجر زاہد بلوچ ، واجہ اختر حسین نگوری ، میر حسن بلوچ ، ابوالحسن بلوچ ، ہیڈ ماسٹر استاد اسلم جوش ، پولیس انسپکٹر واجہ بشیر احمد بلوچ ۔

☆☆ گل محمد وفاءِ یات ءَ ماں تمپ ءَ بلوچی دیوان ☆☆

ینگ رائٹرز سوسائٹی تمپ ءِ چیردستی ءَ بلوچی زبان ءِ نامی ایں شاعر گل محمد وفا ءِ یات ءَ یک مزن ءُ شاہگانیں بلوچی دیوانے 4 اپریل 2004 ءَ ہائی اسکول تمپ ءِ گراؤنڈ ءَ بیگاہ ءِ ہفت بج ءَ جم دارگ بوت۔ اے پرمزائیں دیوان ءَ ضلع کیچ ءِ بازیں ہنددمگانی شاعر ءُ قلمکاراں ابید زندءِ ہر پڑءَ سیادی دار وکیں مرد ماں بہر زرت۔ دیوان ءِ دو بہر اتنت۔ اوّلی بہر ءَ گل محمد وفاءِ زندءُ ازم ءِ سرا گپ ءُ تران ءُ نبشتانک وانگ بوت انت۔ دیوان ءِ پاگواجہ بلوچی زبان ءِ شاعر ءُ لبزانت واجہ بشیر بیدار ات۔ دیوان ءِ خاصیں مہمان بلوچی زبان ءِ نامی ایں آزمانک کار پروفیسر غنی پرواز ءُ مبارک قاضی، پیرل شے تگری، شوکت حیات، مکران رائٹر فورم ءِ صدر ستار محمد زئی اتنت۔ جار چین ءِ ڈیہ نثار یوسف ءَ زرتگ ات۔ درستاں چہ پیش ینگ رائٹرز سوسائٹی صادق مراد ءَ دور ءَ چہ اتکگیں مہمانی منت گپت ءُ گشت اے دیوان ءَ شمے بہر زورگ ہے گپ ءَ ظاہر کنت کہ آئی ءِ شاعری بلوچی زبان ءُ لبزانک ءَ گوں مہر ءُ محبت ءُ گوں وتی زبان ءَ ہدونا کی ءِ شون ءَ دنت۔ وفا ءَ گوں شرکنیں شاعری ءَ بلوچی زبان ءِ حذمت کتگ ہے سبب انت کہ مروچی اے رنگ ءِ ماشامچ ایں ءُ آئی ءَ رایات کنگا ایں۔ چیزے مردم ایشی ءَ رامردگ پرستی گشنت بلے ماگوں آہاں تپاک نہ کنیں دنیاءِ پشکپتگیں راج بہ بنت یا دیما شتگیں، آوتی اے وڑیں سراں ہجبر بے یال نہ کنت گڑا ما چتور وتی زبان ءِ حذمتکاراں بے یال کت کنیں۔ شاعر ءُ قلمکارانی حذمت آہانی زندءَ ساڑاہگ بنت ءُ مرگ پد ہم یات کنگ بنت۔ دوست جان دانش ءَ وفاءِ اردو شاعری ءِ سرا نبشتانکے ونت ءُ امین ارمان ءَ ماں وتی تران ءَ گشت وفا گوں وتی ڈولداریں شاعری ءَ ابدمان انت آ پہ مدام مئے دلاں است ءُ زندگ انت۔ علی جان قومی ءَ تران کت ءُ گشت وفا ءَ رنگ ءُ بو ءِ ہمراہی ءَ وتی ماتیں وتن ءَ گوں حُب ءُ واہگ است ات کہ چہ آئی ءِ شاعری ءَ پدر انت۔ حکیم وفا ءُ وتی تران ءِ تہا گشت وفا ءَ بلوچی زبان ءِ ہمراہی ءَ اردو شاعری ءِ تہا ہم وتا راما نائیتگ۔ عارف وفا ءَ تران کت ءُ گشت وفا زانت ءِ ہما چراغ ات کہ ہر کسی دلانی رژن ات۔ نۓ ماہی چمگ ءِ شونکار رفیق عاجز ءَ وفاءِ زندءُ ازم ءِ سرا تران کت ءُ گشت وفا بلوچی شاعری ءِ آزمان ءِ درپشناکیں استارے ات، ہے وڑا کہ وفاماں وتی ذات ءَ جتا بوتگ ہے وڑا آئی ءِ شاعری ءِ ہم جتائیں رنگے بوتگ۔ کیچ ءِ ورناہیں شاعر ءُ نبشتکار شکور زاہد ءَ تران کنان ءَ گشت: وفاءِ ناگتیں مرگ نہ تہنا پہ آئی ءِ کہول ءَ بلکیں پہ بلوچی زبان ءُ لبزانک ءَ ٹوہیں تاوانے۔ مکران رائٹر فورم ءِ صدر ستار محمد زئی ءَ تران کنان ءَ گشت کہ وفاءِ شخصیت ءُ ازم ءِ سرا اوجہاں گپ جت من بس ہمنچو گشاں کہ وفا یک سرجمیں انسانے بوتگ، آجسمانی صورت ءَ اچ ما جتا بوتگ بلے آئی ءِ شاعری پہ مرد ماں زندگ انت، ہر نوکیں شاعرے ءِ پیداک بوگا وفاءِ پیداک بوگ ءِ امیت است انت۔ نامی ایں تاریخ نویس ءُ قلمکار حاجی ابراہیم جلیس ءَ گشت لبزانک ءِ تہا شاعری یک اہمیں بہرے کہ آئی ءِ تہا انسانی زندءَ چاگرد ءِ شریں وڑے ءَ عکس کشی بیت۔ پروفیسر غنی پرواز ءَ وفاءِ شاعری ءِ سرا تران کنان ءَ گشت کہ وفا بلوچی شاعری ءِ ہما لڑ ءَ انت کہ آئی ءِ تہا ممتاز یوسف، اقبال راز، نثار یوسف ءُ منیر مومن ءِ وڑیں نام ہوار انت وفا ءَ وڑوڑیں تہرانی تہا شاعری کتگ، آجتائیں رنگ ءِ شاعرے ات شریں ازم ءِ نشانی ہمیش انت کہ گوں وہد ءَ بیگواہ نہ بیت۔ ہے وڑا داں بلوچی زبان است انت، وفا یات کنگ بیت۔ دیوان ءِ گڈسرا دیوان ءِ پاگواجہ نامی ایں شاعر ءُ دانشور واجہ بشیر بیدار ءَ تران کنان ءَ گشت اولی ایش کہ اے پیمیں مردم نہ مریت، ابدمان بیت۔ دومی ایش کہ من وتا رافکری دردشم ءِ پرے حبر ءَ تیار کت نہ کناں بلے مرگ پہ ہر کس ءَ لازم انت۔ وفاءِ وڑیں مردم قرنانی سرا ودی بنت اگاں زندگ بوتیں آئی ءَ پہ بلوچی زبان ءُ لبزانک ءَ گیشتر کتگ ات، آئی ءِ ناگتیں مرگ ءَ آئی ءِ کہول نہ تہنا تاوان بار انت بلکیں تیوگیں قوم ءُ انسانیت ہم پدر دانت، من وفا باز نزیک ءَ دیستگ آ یک مزن شانیں شاعرے ات ءُ مزن شانیں مردے ات۔ سید ہاشمی ءَ پد بلوچی زبان ءِ غزل ہشتہ کنوکیں شاعرانی تہا ظفر علی ظفر ءُ گل محمد وفا یک جوانیں جاگہے ءِ واہند انت۔ چہ اے حبر ءَ انکار نہ بیت کہ وفا بلوچی غزل ءِ بادشاہان انت۔ گڈسرا ن ینگ رائٹر سوسائٹی ءِ صدر، آئی ءِ سنگت ءُ اگدہداراں وفاءِ نام ءَ اے رنگیں دیوانے ءِ برجاہ دارگ ءَ مبارکی دئیں۔ دومی بہر شاعری ات کہ اتکگیں ماعراں گل محمد وفا ءَ راخراج تحسین پیش کت۔ دیوان شپ ءِ ے بج ءَ آسر بوت۔ رپورٹ: ینگ رائٹرز سوسائٹی (ورنا نبشتہ کار چاگرد)۔ تمپ ☆☆☆

بید ءِ تو ھر کتاب ءِ تاک.....

بلوچی لبزانک ءُ حاص بلوچی دستونک ءِ باگ چہ دگہ یک میزریں درچکے ءَ زبہر بوت۔ اے یک انچیں درچکے ات کہ اچ اے درچک ءَ ایوکا یک سارت ءُ ہونکیں ساہگے ءِ امیت نہ ات۔ بلکیں اچ ایشی ءِ نازاکیں بُوءُ ان پُلانی وشبوانی اِنان ءَ گوں وت کنگ ءُ اچ موسمانی رودینتگیں تن ءَ بے نیاز اے درچک ءِ روتگاں زمین ءِ تلاریں سینگ ءَ درّان، ءُ ہمک دروشم ءَ نہال رود ینگ ءِ ہاتیگ مان انت۔

گل محمد وفا ءَ پہ وت یک جتاہیں راہے چوگیوار ءَ رستگ ات ءُ گوں مہکمیں گاماں روان ات۔ آئی ءِ یاد ہلتے کہ زمین ءَ ایرا تنت بلے آئی ءِ مارگانی لنک گوں استالاں ہم برمش اتنت۔

گل محمد وفا ءِ شاعری چہ بلوچ زندمان ءِ توامیں ندارگاں چکار انت وتی ڈگار ءُ ڈیھ ءِ تن آسیں بیت ءُ گیاب، کور ءُ شہجو ءُ کیلگ، کوہ ءُ تلّ وگواش، درچک ءُ ساہگ، وفا ءَ وتی شاعری ءِ جیگ ءِ سینگار تگیں بہرے جوڑ کرتگ اتنت۔ پمشکا وفا ءِ شاعری ءِ وانگ ءَ گوں سرجمیں بلوچستان یک عکسے ءِ دروشم ءَ وانوک ءِ دیما مک بیت۔

بلوچی شاعری ءِ باندات اچ وفا انگت بازءَ دلمانگ ات۔ بلے زند ءَ چدو گیش آئی ءَ راموہ ندات۔ ما گوں بلوچی ءِ توامیں ندکاراں دزبندی کنیں کہ آ وفا ءِ نمیرانیں شاعری ءَ وتی نگاہاں بیارنت ءُ آئی ءِ شاعری ءِ مجگ ءُ مولاں پہ وانوکاں سربکننت کہ آہانی سرا فرض انت۔

☆☆ اشرف سربازی ءِ اناگتیں مرگ ہم پہ بلوچی ءَ نہ کٹوکیں تاوانے۔ شاعری بیت یا پٹ ءُ پول، بلوچی موسیک ءِ جیڑہ بنت یا صداکاری، ہر پڑ ءَ اشرف سربازی ءِ کمی مانیت ءُ داں دیراں آئی ءِ گنڈ گرگ نہ بیت ءُ بشیر احمد بلوچ ءِ مرگ ءَ بلوچی یک توانائیں پٹ ءُ پولکار، زانتکار ءُ براڈکاسٹر ءَ چہ زبہر بوت۔ فاضل، ملا قاسم ءُ جام درک ءِ شاعریانی درگیجگ ءُ نزآرگ ءِ کارداں دیر ءَ یات دارگ بیت۔ (ادارہ **چمگ**)